BIBLIOTECA POLIROM

Ian McEwan

Solar

POLIROM

Table of Contents

Ian McEwan

Solar

Traducere din limba engleză
de Ana-Maria Lişman

POLIROM
2011

Ian McEwan, *Solar*

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2410-2

ISBN PDF: 978-973-46-2411-9

ISBN print: 978-973-46-1992-4

Redactor: Ioana Filat

Coperta: Carmen Parii

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

IAN McEWAN, unul dintre cei mai mari scriitori britanici contemporani, s-a născut în 1948 la Aldershot. A studiat literatura engleză la Universitatea din Sussex şi are un titlu de master, obţinut la Universitatea East Anglia. În anii ’70 a început să publice în *American Review* şi *Transatlantic Review* povestirile adunate ulterior în volumul *Prima dragoste, ultimele ritualuri* (1975, Polirom 2011), distins cu W. Somerset Maugham Award. În 1978 i-a apărut un al doilea volum de povestiri, *În aşternuturi*, apariţie umbrită însă de succesul romanului său de debut, *Grădina de ciment*, publicat în acelaşi an (1978; Polirom, 2002, 2009) şi subiect al unui scandal ce l-a consacrat pe McEwan drept unul dintre cei mai originali scriitori ai momentului. Vor urma romanele *Mângâieri străine* (1981; Polirom, 2004), nominalizat la Booker Prize, *Copilul furat* (1987; Polirom, 2005), pentru care i s-a decernat Whitbread Novel Award şi Prix Fémina Étranger, *Inocentul* (1989; Polirom, 2004), *Câinii negri* (1992; Polirom, 2006), *Durabila iubire* (1997, Polirom, 2011), *Amsterdam* (1998; Polirom, 2001, 2009), recompensat cu Booker Prize, *Ispăşire* (2001; Polirom, 2003, 2008), roman distins cu premii internaţionale de prestigiu, precum W.H. Smith Literary Award şi National Book Critics Circle Award, *Sâmbătă* (2005; Polirom, 2006), nominalizat la Booker Prize şi câştigător al premiului James Tait Black Memorial, şi *Pe plaja Chesil* (2007; Polirom, 2007), nominalizat la Man Booker Prize.

Michael Beard, protagonistul celui mai recent roman al lui Ian McEwan, *Solar* (2010), este un fizician premiat cu Nobel, care în ultimii douăzeci de ani a trăit de pe urma reputaţiei sale. Ţine prelegeri peste tot în lume la preţuri costisitoare, îşi împrumută numele şi titlul diverselor institute de ştiinţă şi conduce o iniţiativă a guvernului de a rezolva problema încălzirii globale. Un afemeiat fără scrupule, Beard se confruntă cu destrămarea celei de-a cincea căsnicii. Numai că, de data asta, soţia este cea care are o relaţie extraconjugală, iar el este încă îndrăgostit de ea. Când cele două lumi ale personajului, cea profesională şi cea amoroasă, ajung să se ciocnească, apare la orizont o oportunitate care l-ar putea extrage din marasmul marital, salvându-i cariera, dar şi lumea, de la dezastrul mediului înconjurător. *Solar* este un roman întunecat, dezvăluind fragilitatea umană, aflată în faţa celor mai presante şi complexe probleme ale contemporaneităţii.

Lui Polly Bide

(1949-2003)

„Ce nespusă plăcere îi face lui Rabbit să contemple decăderea lumii, să ştie că şi pământul e muritor, îl face să se simtă bogat.“

Rabbit e bogat, John Updike

Partea întâi
2000

Aparţinea acelei categorii de bărbaţi – vag descriptibili, deseori cu chelie, scunzi, graşi, deştepţi – care, în mod inexplicabil, păreau atrăgători unui anumit gen de femei frumoase. Sau aşa avea el impresia, iar faptul că o gândea făcea cumva ca lucrurile să şi stea astfel. Şi îi era de ajutor că unele femei îl credeau un geniu care avea nevoie să fie salvat. Dar acest Michael Beard era un bărbat de o condiţie mentală îngustă, anhedonic, monotematic, doborât. Cea de-a cincea lui căsnicie era pe cale să se destrame şi ar fi trebuit să ştie cum să se poarte, cum să pună lucrurile în perspectivă, cum să-şi asume vina. Căsniciile, căsniciile lui, nu erau oare ca mareele, una se retrăgea, în timp ce venea alta, val după val? Însă cea de acum era diferită. Nu ştia cum să se comporte, perspectivele îl chinuiau şi, odată în viaţă, nu exista nici o vină pe care să şi-o asume, din câte i se părea lui. Soţia lui îl înşela şi o făcea într-o manieră flagrantă, punitivă, fără urmă de remuşcare. Iar el descoperea în sine însuşi, într-o largă paletă de emoţii, momente intense de ruşine şi de dor. Patrice era acum cu un constructor, cu constructorul lor, cel care le restaurase casa, le aranjase bucătăria, le pusese gresie în baie, acelaşi individ de doi pe patru care, într-o pauză de ceai, îi arătase lui Michael o fotografie cu casa lui, o caricatură în stil Tudor, renovată şi tudorizată de propriile lui mâini, cu un felinar victorian înfipt în betonul de pe aleea din faţa casei, sub care se vedea o barcă încărcată într-o remorcă, şi un spaţiu gol pentru o viitoare cabină telefonică roşie dezafectată. Beard află cu surprindere cât de complicat era să fii încornorat. Nefericirea nu era simplă. N-avea de ce să spună nimeni că, la un asemenea stadiu târziu în viaţă, era imun la experienţe noi.

Şi-o făcuse cu mâna lui. Cele patru foste soţii, Maisie, Ruth, Eleanor şi Karen, care încă manifestau un interes de la distanţă faţă de viaţa lui, ar fi fost încântate să afle ce se întâmpla – şi el spera că nu li se va aduce la cunoştinţă. Nici una dintre căsniciile lui nu durase mai mult de şase ani şi, astfel, era în sine o realizare că n-avea copii. Soţiile lui îi descoperiseră din vreme slabele şi îngrijorătoarele valenţe paterne şi se protejaseră, ca apoi să iasă din joc. Iar lui îi plăcea să creadă că, dacă le-a adus nefericire, atunci măcar n-a fost pentru multă vreme şi, cumva, conta că încă mai era în relaţii cu ele.

Dar nu şi cu soţia actuală. În vremuri mai bune, s-ar fi văzut atacând problema bărbăteşte, îmbrăţişând dublul standard sexist, cu accese de furie, probabil un episod în miez de noapte cu el răcnind beat în grădina din spate sau anulându-i actele maşinii, ca apoi să plece premeditat în căutarea unei femei mai tinere – o răsturnare samsoniană a templului conjugal. În loc de asta, era paralizat de ruşine, de anvergura umilinţei pe care o trăia. Mai rău, îl uluia cât de mult o dorea pe ea, acum, total inoportun. În zilele acelea, dorinţa faţă de Patrice îl copleşea de niciunde, ca un acces de crampe intestinale. Era nevoit să stea undeva singur şi să aştepte să-i treacă. Se pare că existau şi soţi care ameţeau de plăcere la gândul că soţiile lor erau împreună cu alţi bărbaţi. Un astfel de ins era în stare să se lase legat, cu căluş la gură, încuiat în şifonierul din dormitor, în timp ce, la trei metri distanţă, jumătatea lui mai bună îşi făcea mendrele. Oare Beard localizase în el însuşi o asemenea capacitate pentru masochism sexual? În toată viaţa lui, nici o femeie nu i se mai păruse atât de ademenitoare precum soţia aceasta pe care dintr-odată nu o mai putea avea. Ostentativ, Beard plecă la Lisabona să se întâlnească cu o veche prietenă, dar petrecu acolo trei nopţi lipsite de bucurie. Trebuia să-şi cucerească din nou soţia,

însă nu putea să-şi asume riscul de a o îndepărta cu ţipete, ameninţări sau alte manifestări de domeniul absurdului. Şi nici nu-i stătea în fire să se milogească. Se simţea paralizat, se simţea mizerabil, nu se putea gândi la nimic altceva. Prima dată când îi lăsase un bileţel – *Rămân la R peste noapte, xx, P.* – ce-a făcut el, a dat o raită pe la caricatura tudorizată, fostă locuinţă socială, semidetaşată, cu şalupa proţăpită într-o remorcă şi un jacuzzi înghesuit în curtea din spate cât un lighean de mare, ca să-i facă tipului creierii zob cu propria lui cheie franceză? Nu, s-a uitat la televizor cinci ore cu pardesiul pe el şi a băut două sticle de vin încercând să nu se gândească. Fără să reuşească.

Până la urmă nu-i mai rămăsese decât să se gândească. Când celelalte neveste aflaseră de amante, se mâniaseră, îl trataseră cu răceală sau izbucniseră în lacrimi, îl ţinuseră în discuţii interminabile până în zori, ca să-i reproşeze că le înşelase încrederea şi, în cele din urmă, să-i ceară divorţul şi aşa mai departe. Dar când Patrice a dat din greşeală peste nişte e-mailuri de la Suzanne Reuben, o matematiciană de la Universitatea Humboldt din Berlin, a intrat într-o stare nefirească de exaltare. În aceeaşi după-amiază şi-a mutat lucrurile în dormitorul pentru oaspeţi. Iar el avut un şoc când a deschis uşile şifonierului ca să se convingă de adevăr. Toate acele şiruri de rochii de mătase şi bumbac, îşi dădea seama acum, fuseseră un lux pentru el, o formă de confort, versiuni ale ei expunându-se una după alta ca să-i facă lui plăcere. Ei bine, nu mai era cazul. Până şi umeraşele dispăruseră. Îi zâmbise pe tot parcursul cinei în seara aceea, în timp ce-i povestea că şi ea avea de gând să se „elibereze“ – apoi, în mai puţin de o săptămână, se culca deja cu altul. Ce era omul să facă? Şi-a cerut scuze o dată la micul dejun, i-a spus că mica lui scăpare nu avusese nici o însemnătate, i-a făcut promisiuni măreţe, pe care

crezuse cu toată sinceritatea că era posibil să şi le respecte. Cam la atât fusese în stare să ajungă cu rugăminţile lui. Ea i-a spus că nu o deranjează ce a făcut. Acelaşi lucru îl făcea şi ea – atunci i-a dezvăluit identitatea amantului ei, constructorul cu sinistrul nume de Rodney Tarpin, cu vreo optsprezece centimetri mai înalt şi douăzeci de ani mai tânăr decât încornoratul nostru şi a cărui unică lectură, după cum se preamândrea el, pe vremea când potrivea şi umplea umil şănţuleţele dintre plăcile de faianţă din casa soţilor Beard, era rubrica de sport din vreo fiţuică de ziar.

Un semn timpuriu al suferinţei pe care o trăia Beard a fost dismorfia – dacă nu cumva fix de această dismorfie se vindecase dintr-odată. În sfârşit, se vedea pe sine însuşi aşa cum era cu adevărat. Surprinzând în oglinda înaltă şi aburită, în timp ce ieşea din duş, o pleaşcă rozalie de formă conică, a şters sticla şi a stat acolo în toată măreţia sa privindu-se neîncrezător. Ce mecanisme ale autosugestiei îl făcuseră să creadă atâţia ani în şir că, arătând în halul ăsta, putea fi seducător? Claia aia de păr crescut până la nivelul urechilor, care îi scotea în evidenţă chelia, noile volane de grăsime care îi atârnau legănându-se la subsuori, aerul tâmp şi necopt pe care i-l dădeau burta şi dosul puhave. Pe vremuri, reuşea să-şi îmbunătăţească aspectul în oglindă trăgându-şi umerii înapoi, stând drept şi încordându-şi abdomenul. Acum, eforturile îi erau înecate în slănină umană. Cum să păstreze el o femeie aşa tânără şi frumoasă ca ea? Chiar crezuse cu adevărat că pentru ea statutul lui va fi suficient, că Premiul lui Nobel o s-o ţină alături de el în pat? Gol, era o ruşine, arăta ca un idiot, ca un debil. Chiar şi opt flotări la rând erau prea mult pentru el. În timp ce Tarpin era în stare să alerge pe scări de jos până la dormitorul mare al soţilor Beard cu un sac de ciment de cincizeci de kilograme într-o mână. Cincizeci de kilograme? Cam atât cântărea şi Patrice.

Patrice îl ţinea la distanţă cu o veselie mortală. La asta se adăugau alte insulte: tonul cântat cu care îl saluta, recitalul matinal cu detaliile domestice şi preumblările ei nocturne – şi nimic din toate astea n-ar fi contat dacă el ar fi reuşit să o dispreţuiască măcar un pic şi să-i dea prin minte cum să scape de ea. În cazul ăsta ar fi putut să ajungă la un acord în privinţa scurtei şi oribilei destrămări a căsniciei lor de cinci ani lipsite de copii. Bineînţeles că îl pedepsea, dar când el a sugerat asta, ea a ridicat din umeri şi i-a zis că acelaşi lucru s-ar putea spune despre el. Abia aşteptase ocazia asta, i-a reproşat el, iar ea a izbucnit în râs şi i-a răspuns că, dacă aşa stau lucrurile, atunci îi e recunoscătoare.

În delirul său, Beard credea că, deşi era pe cale s-o piardă, tocmai îşi găsise nevasta perfectă. În vara aceea, a anului 2000, Patrice începuse să se îmbrace deosebit, arăta altfel prin casă – jeanşi strâmţi decoloraţi, şlapi cu baretuţă între degete, o jachetă roz mai veche aruncată peste un tricou, părul ei blond tuns scurt, ochii spălăciţi de un albastru ceva mai adânc şi mai neliniştit. Avea o constituţie zveltă şi acum arăta ca o adolescentă. După pungile goale, lucioase, cu mâner de sfoară împletită, şi foiţele veline de învelit lăsate împrăştiate pe masa din bucătărie ca să le vadă el, putea să tragă concluzia că îşi cumpărase lenjerie nouă ca să aibă Tarpin ce să dea jos de pe ea. Avea treizeci şi patru de ani şi încă îşi păstra aerul proaspăt, de căpşuni cu frişcă, de la douăzeci de ani. Nu îl tachina, nu se juca şi nu flirta cu el, măcar asta ar fi fost o formă de comunicare, ci pur şi simplu îşi perfecţiona plină de siguranţă joviala indiferenţă cu care avea de gând să-l şteargă de pe faţa pământului.

Trebuia să înceteze să aibă atâta nevoie de ea, dar dorinţa nu funcţiona în felul acesta. El *îşi dorea* să o dorească. Într-o noapte sufocantă se aşeză pe pat dezvelit şi încercă să-şi câştige libertatea masturbându-se. Îl deranja că nu-şi putea

vedea organele genitale decât dacă stătea cu capul sprijinit de două perne, iar fantezia îi era încontinuu întreruptă de Tarpin, care, ca un om de serviciu dintr-o sală de teatru, în ignoranţa lui, intra întruna pe scenă cu scara şi găleata. Să fi existat oare un alt bărbat pe planeta asta în afară de Beard care, în momentul acesta, încerca să se satisfacă singur gândindu-se la propria nevastă aflată la doar zece metri distanţă de el pe palier? Întrebarea îl lăsa fără scop în viaţă. Şi era mult prea cald.

Prietenii obişnuiau să-i spună că Patrice semăna cu Marilyn Monroe, cel puţin din anumite unghiuri şi într-o anumită lumină. El acceptase fericit această comparaţie, care îi creştea prestigiul, însă n-o văzuse niciodată aşa cu adevărat. Acum o vedea. Chiar se schimbase. Buza de jos părea să-i fi căpătat o nouă rotunjime, când îşi cobora ochii exista în privirea ei o promisiune periculoasă, iar părul ei tuns mai scurt îi cădea în bucle pe ceafă cu un aer uşor demodat, irezistibil. Cu siguranţă era mult mai frumoasă ca Monroe, plutind prin casă şi prin grădină în weekenduri, o apariţie blondă, roz şi bleu. Iar el, la vârsta lui, căzuse în mrejele acestui ansamblu de culori adolescentin.

Anul acela, în iulie, împlinea cincizeci şi trei de ani şi, fireşte, ea n-a ţinut cont de ziua lui, apoi s-a prefăcut că îşi aminteşte, cu noua ei jovialitate, abia trei zile mai târziu. I-a făcut cadou o cravată de un verde mentă fosforescent, spunându-i că a „revenit“ la modă. Da, weekendurile erau cele mai rele. Intra în camera unde se afla el, fără să vrea să-i vorbească, probabil doar ca să fie văzută, şi se uita prin jur cu o privire uşor surprinsă, înainte să dispară din nou. Evalua totul cu ochi proaspeţi, nu era vorba doar de el. Uneori o descoperea în fundul grădinii sub castanul sălbatic, întinsă pe iarbă cu ziarele în jurul ei, aşteptând la umbra cea deasă să-şi înceapă seara. Apoi se retrăgea în camera de oaspeţi ca să facă un duş, să se îmbrace,

să se machieze şi să se dea cu parfum. De parcă i-ar fi citit gândurile, îşi dădea cu un ruj roşu, întinzându-l gros. Poate că Rodney Tarpin încuraja ideea de Marylin Monroe – un clişeu pe care Beard nu se simţea înclinat să-l împărtăşească.

Iar dacă el se afla încă în casă atunci când pleca ea (deşi încerca, la rândul lui, să-şi ocupe nopţile), nu se putea împotrivi nevoii de a-şi atenua dorul şi durerea observând-o de la o fereastră, de sus, cum păşeşte în aerul serii din Belsize Park, o ia pe aleea dintre grădini – câtă lipsă de loialitate din partea porţii de la grădină să scârţâie neunsă în acelaşi fel ca pe vremuri – şi se suie în maşina ei, un Peugeot mic, negru, frivol, care accelera nebuneşte. Era atât de nerăbdătoare, ambalând motorul în timp ce demara de la bordură, încât această *douleur* a lui se dubla în intensitate – Patrice ştia că o urmăreşte şi el era conştient de asta. Apoi absenţa ei stăruia în amurgul verii ca fumul unui foc în aer liber, în grădină, o încărcătură erotică de particule invizibile care îl ţintuiau locului minute în şir lipsite de sens. Nu înnebunise propriu-zis, îşi tot spunea el, dar îşi închipuia că începe să prindă gustul nebuniei, o înghiţitură amară.

Era impresionantă această abilitate a lui de a nu se gândi la nimic altceva. Când citea o carte, când ţinea vreo conferinţă, nu făcea decât să se gândească la ea, de fapt la ea şi la Tarpin. Era o idee proastă să stea acasă când ştia că ea iese să se vadă cu el, dar de atunci, de când fusese la Lisabona, îi pierise pofta să-şi mai caute fostele iubite. În schimb, preluase o serie de cursuri serale despre teoria cuantică a câmpului la Societatea Regală de Geografie, lua parte la dezbateri radiofonice şi televizate şi la diverse evenimente, ţinea locul colegilor care erau bolnavi. Filozofii ştiinţelor n-aveau decât să se amăgească susţinând contrariul, fizica nu era întinată de nimic omenesc, descria o lume care îşi continua viaţa, chiar dacă bărbaţii şi femeile, cu toate tristeţile lor, ar fi

încetat să existe. În această convingere cădea la pace cu Albert Einstein.

Dar cu toate mesele târzii luate cu prietenii, de obicei ajungea acasă înaintea ei şi se vedea silit să o aştepte să se întoarcă, indiferent dacă voia sau nu, deşi nu se întâmpla nimic atunci când în sfârşit se întorcea. Se ducea direct în camera ei, iar el rămânea în camera lui, nevrând să o întâlnească pe scări în starea ei de somnolenţă postcoitală. Aproape că era mai bine atunci când rămânea la Tarpin. Aproape, dar asta îl costa o noapte de nesomn.

Într-o noapte spre sfârşitul lui iulie, pe la două, el stătea pe pat în halat, ascultând radioul, când a auzit-o intrând şi, pe loc, fără nimic premeditat, a pus la cale un plan ca să o facă geloasă şi nesigură şi să-şi dorească să se întoarcă la el. Pe postul BBC World Service o femeie vorbea despre tradiţiile săteşti care afectau viaţa de familie printre kurzii de origine turcă, o bâiguială adormitoare despre cruzime, nedreptate şi absurditate. Dând sonorul mai încet, dar ţinându-şi în continuare degetele pe buton, Beard se apucă să intoneze un fragment dintr-o poezie pentru copii. Îşi imagina că, din camera ei, i-ar fi auzit vocea, dar nu şi cuvintele. În clipa în care îşi termină propoziţia, dădu sonorul mai tare ca să se audă câteva secunde vocea femeii, pe care o întrerupse apoi cu un fragment din prelegerea pe care o ţinuse în seara aceea şi o făcu pe femeie să-i ofere un răspuns prelungit. Continuă aşa timp de cinci minute, vocea lui, apoi a femeii, uneori suprapunând cu măiestrie ambele voci. Casa era cufundată în linişte, ascultând, desigur. Se duse la baie, dădu drumul la robinet, trase apa la veceu şi râse zgomotos. Patrice ar fi trebuit să-şi dea seama că iubita lui era spirituală. Apoi izbucni într-un chicotit înăbuşit. Patrice ar fi trebuit să înţeleagă că se distrau de minune.

N-a dormit mult în noaptea aceea. Pe la patru, după o tăcere îndelungată menită să sugereze liniştea intimităţii, a deschis uşa de la dormitor într-o şuşoteală insistentă şi a coborât scările cu spatele, aplecându-se în patru labe ca să bată pe trepte, cu palmele, sunetele paşilor însoţitoarei sale, în sincopă faţă de propriii paşi. Era genul de plan pe care numai un nebun l-ar fi putut pune la cale. După ce şi-a condus însoţitoarea în hol, luându-şi la revedere printre săruturi tăcute şi închizând uşa de la intrare cu o fermitate care să răsune în toată casa, s-a dus sus şi a aţipit de-abia după şase dimineaţa, repetându-şi încetişor: „Să mă judece după rezultate". O oră mai târziu era în picioare ca să fie sigur că dă peste Patrice înainte de-a pleca ea la lucru şi că are ocazia să-l vadă cât de fericit era dintr-odată.

În pragul uşii, Patrice s-a oprit o clipă, cu cheile de la maşină în mână şi cureluşa de la rucsacul ei doldora de cărţi tăindu-i umărul prin bluza cu imprimeu floral. Nu încăpea îndoială, arăta terminată, extenuată, deşi vocea îi era la fel de optimistă ca întotdeauna. I-a spus că o să-l invite pe Rodney la cină şi că probabil va rămâne şi peste noapte, astfel încât i-ar fi recunoscătoare dacă el, Michael, s-ar ţine departe de bucătărie în seara aceea.

Aceea se întâmpla să fie ziua în care Beard trebuia să se ducă la Centrul din Reading. Ameţit de oboseală, şi-a început călătoria holbându-se în neştire pe geamul murdar al trenului la periferiile Londrei cu miraculoasele sale combinaţii de haos şi plictiseală şi blestemându-se pentru prostia din capul lui. Era rândul lui să asculte voci prin perete? De neconceput, o să rămână peste noapte în altă parte. Să fie dat afară din propria casă de amantul nevesti-sii? De neconceput, o să rămână acasă şi o să dea piept cu el. O încăierare cu Tarpin? De neconceput, o să-l facă una cu parchetul din hol. Clar nu era în măsură să ia

decizii sau să facă planuri şi, de acum înainte, trebuia să ţină seama de această stare mentală a lui pe care nu se putea baza şi să se comporte reţinut, conservator, pasiv, onest, fără să încalce regulile, fără să facă nimic extrem.

Câteva luni mai târziu, avea să violeze fiecare punct al acestei hotărâri, însă totul a fost uitat până la sfârşitul acelei zile, pentru că Patrice a venit acasă de la lucru fără să fi făcut cumpărăturile (nu era nimic în frigider) şi constructorul nu s-a prezentat la cină. N-a văzut-o decât o singură dată în noaptea aceea, traversând holul cu o cană de ceai în mână, arătând încovoiată şi cenuşie, mai puţin ca o starletă de cinema şi mai mult ca o învăţătoare de şcoală primară, preamuncită şi cu o viaţă personală anapoda. Greşise oare când se muştruluise în tren, oare planul lui chiar funcţionase şi, cuprinsă de durere, Patrice se simţise forţată să-şi anuleze planurile din seara aceea?

Reflectând la noaptea anterioară, i se părea extraordinar că, după o viaţă întreagă de infidelităţi, o noapte cu o prietenă imaginară nu era cu nimic mai puţin incitantă. Pentru prima dată de săptămâni întregi se simţea oarecum vesel, începu chiar să fluiere un cântec dintr-un musical în timp ce îşi încălzea cina la microunde şi, văzându-se în oglinda încastrată de frunzuliţe aurii a cuierului de la parter, îi trecu prin minte că faţa lui arăta mai puţin durdulie şi mai fermă, cu pometii uşor ieşiţi în evidenţă, şi chiar exista, în lumina becului de treizeci de waţi, ceva nobil în trăsăturile lui, un posibil efect al iaurtului dulceag cu conţinut scăzut de grăsimi pe care îşi impusese să-l înghită în fiecare dimineaţă. Când s-a dus la culcare, n-a mai dat drumul la radio şi a aşteptat cu lumina scăzută să-i audă vârfurile degeţelelor cuprinse de remuşcare bătând la uşa lui.

N-a fost să fie, dar nu s-a neliniştit. N-are decât să-şi petreacă o noapte albă reexaminându-şi viaţa

şi priorităţile, să cântărească în valorile scalei umane meritul unui Tarpin, cu degetele lui asprite de muncă şi şalupa lui eşuată, faţă de diafanul Beard, cu renumele lui planetar. Următoarele cinci nopţi, Patrice şi le-a petrecut acasă, din câte îşi putea da seama, în vreme ce el se dedica cursurilor şi altor cine şi întâlniri, iar când venea acasă, de obicei după miezul nopţii, spera ca paşii lui în întunericul casei să evoce imaginea unui bărbat întorcându-se de la un rendez-vous.

În cea de-a şasea noapte, era liber să stea acasă, iar ea a ales să iasă în oraş, după ce petrecuse un timp îndelungat făcând duş şi uscându-şi părul. De la locul lui, o fereastră micuţă, dintr-un colţ retras de la etajul întâi, unde se întrerupeau scările, a urmărit-o traversând aleea din grădină, oprindu-se, ca şi cum ar fi ezitat să plece, în dreptul unei nalbe de un roşu aprins care crescuse înaltă şi strâmbă, şi întinzând mâna să examineze floarea. Apoi o rupse, strângând-o cu unghiile date proaspăt cu ojă între degetul mare şi arătător, o ţinu încă un moment cântărindu-şi gândurile şi o lăsă să-i cadă la picioare. Rochia de vară, din mătase bej, fără mâneci, cu o singură bretea traversându-i omoplatul, era nouă, semn pe care el nu-şi dădea seama cum să-l interpreteze. Înaintă spre poarta din faţă şi el se gândi că persista o apăsare în pasul ei sau cel puţin o uşoară întârziere în nerăbdarea ei obişnuită, apoi se sui în Peugeot şi demară de la trotuar, accelerând aproape ca la carte.

Dar a fost mai puţin fericit în noaptea aceea aşteptând în casă, din nou confuz în privinţa judecatei sale, începând să creadă că până la urmă avusese dreptate, farsa cu radioul îi pusese capac. Ca să-l ajute să-şi pună ordine în gânduri, îşi turnă un whisky şi se apucă să se uite la fotbal. În loc de cină, mâncă o cutie de îngheţată de căpşuni şi dezghiocă aproape jumătate de kilogram de fistic. Era neliniştit, deranjat de această nevoie sexuală difuză, pe punctul de a trage concluzia că la fel de

bine ar putea să aibă sau să reînceapă o relaţie adevărată. Petrecu ceva timp răsfoind paginile carneţelului său cu contacte şi se uită pierdut la telefon încă o bună bucată de vreme, însă fără să ridice receptorul.

Băuse jumătate de sticlă şi înainte de unsprezece adormi îmbrăcat pe pat, cu luminile de sus aprinse. Câteva ore mai târziu se trezi, fără să-şi dea prea bine seama unde se află, din cauza zgomotului de voci care răzbătea de la parter. Ceasul de pe noptieră arăta ora două şi jumătate. Era Patrice, care stătea de vorbă cu Tarpin, iar Beard, încă îmbărbătat de băutură, era şi el într-o dispoziţie numai bună să stea un pic de vorbă. Se ridică ameţit în mijlocului dormitorului, legănându-se uşor în timp ce îşi îndesa cămaşa în pantaloni. Deschise uşa în linişte. Toate luminile din casă erau aprinse, şi ce dacă, deja o pornise în jos pe scări, fără să se gândească la consecinţe. Patrice încă se auzea discutând şi, în timp ce traversa holul îndreptându-se spre uşa deschisă de la sufragerie, i se păru că o aude râzând sau cântând şi că el era pe punctul de a întrerupe o mică petrecere.

Dar era singură şi plângea aplecată cu genunchii la gură pe canapea, cu pantofii zăcând răsturnaţi pe placa lunguiaţă, din sticlă, a măsuţei de cafea. Sunetul îi era nefamiliar, înfundat, ca un bocet. Dacă plânsese vreodată aşa din cauza lui, trebuie să fi fost când nu era el prin preajmă. Se opri în prag şi, la început, ea nu-l observă. Oferea o privelişte tristă. Ţinea în mână o batistă sau un şerveţel mototolit, umerii ei micuţi tremurau încovoiaţi, iar Beard se simţi cuprins de milă. Îşi dădea seama că în acel moment era posibilă o împăcare şi că ea n-ar fi avut nevoie decât de o atingere blândă, de o vorbă bună, fără întrebări, şi s-ar fi lăsat în braţele lui, apoi ar fi dus-o sus, deşi, chiar pătruns de asemenea sentimente pline de căldură, era conştient că n-ar fi putut să o care până la etaj nici măcar în ambele braţe.

Începu să traverseze încăperea, însă o scândură din parchet scârţâi, iar ea îşi ridică privirea. Li se întâlniră ochii doar o secundă, căci mâinile ei se înălţară pe loc să-i acopere faţa şi ea se întoarse cu spatele. Îi rosti numele şi ea scutură din cap. Sucită nefiresc, cu spatele la el, se ridică de pe canapea şi, mergând aproape în lateral, se împiedică în blana de urs polar care luneca uşor pe parchetul lustruit. Şi el aproape că îşi rupsese glezna odată şi de atunci nu putea s-o sufere. Îi displăcea şi gura aceea lacomă, larg deschisă, cu dinţii la vedere, galbeni în lumină. Nu încercaseră niciodată să fixeze blana de podea şi nici nu se punea problema să o arunce pentru că era un cadou de la tatăl ei. Patrice se redresă, amintindu-şi să-şi ia şi pantofii şi, acoperindu-şi ochii cu mâna rămasă liberă, se grăbi pe lângă el, ferindu-se când el întinse mâna să o prindă de braţ şi izbucnind din nou în plâns în timp ce fugea în sus pe scări.

Beard stinse luminile din cameră şi se aşeză pe canapea. Era inutil să se ducă după ea, din moment ce nu-l dorea, de altfel nici nu mai conta, pentru că o *văzuse*. Îşi mişcase prea târziu mâna ca să-şi acopere vânătaia de sub ochiul drept, care se întinsese până în susul obrazului, neagră, dizolvându-se în roşu inflamat la margini şi umflându-se sub pleoapă, astfel că era silită să-şi ţină ochiul închis. Oftă din greu resemnat. Era inevitabil, datoria sa era clară, ar trebui să se suie acum în maşină şi să meargă la Cricklewood, să se înfigă în sonerie până îl scula pe Tarpin din pat şi să termine odată cu el, chiar acolo sub felinarul din faţa casei, să-şi surprindă adversarul mult urât cu o uimitoare paradă de viteză şi hotărâre. Cu ochii îngustaţi, reluă imaginile în minte, întârziind asupra momentului când pumnul său drept rupea cartilajul nasului lui Tarpin şi apoi, cu mici corecţii, revăzu scena cu ochii închişi şi nu se clinti din loc până a doua zi dimineaţă, când se

trezi la zgomotul uşii de la intrare închizându-se în urma ei după ce plecase la lucru.

I se oferise o poziţie onorifică la Universitatea din Geneva, unde nu a ţinut cursuri, dar şi-a împrumutat numele, titlul – Profesor Beard, laureat Nobel – anteturilor, instituţiilor, a semnat pentru „iniţiative“ internaţionale, a făcut parte din comisia regală pentru decernarea fondurilor în ştiinţe, a vorbit la radio în termeni generali despre Einstein, despre fotoni sau despre mecanica cuantică, a ajutat cu aplicaţiile pentru burse, a fost consultant la trei reviste universitare, a scris referate şi recenzii, şi-a aplecat urechea la bârfe, la politica ştiinţelor, la luările de poziţie, la aserţiunile lipsite de justificare, la înfiorătorul naţionalism, la trucurile unor sume colosale sustrase ministerelor ignorante şi birocraţilor pentru un nou accelerator de particule sau pentru a închiria spaţiu pentru instrumente pe un nou satelit, a fost prezent la uriaşele întruniri din Statele Unite – unsprezece mii de fizicieni la un loc! –, a ascultat doctoranzi explicându-şi cercetările, a ţinut cu minimă variaţie aceleaşi serii de prelegeri despre calculele care au stat la baza Fuziunii Beard-Einstein, în urma căreia îşi obţinuse premiul şi putea oferi, la rândul lui, premii şi medalii, putea accepta diplome onorifice sau ţine discursuri la cine oficiale şi elogii pentru colegii care ieşeau la pensie ori erau pe cale să fie incineraţi. Datorită Stockholmului, era o celebritate într-o lume izolată, supraspecializată, şi plutea prin ea de la an la an, oarecum sătul de sine însuşi, lipsit de alternative. Toată emoţia şi imprevizibilul se găseau în viaţa sa privată. Poate că era de-ajuns, poate că realizase tot ce era posibil într-o singură vară genială din tinereţile sale. Un singur lucru era cert: trecuseră două decenii de când stătuse ultima dată aşezat în linişte şi solitudine ore nesfârşite, cu creionul şi caietul de

notiţe în braţe, ca să se gândească, ca să descopere o ipoteză originală, să se joace cu ea, s-o urmărească, s-o zgândărească până prinde viaţă. Nu i se mai ivise asemenea ocazie – nu, asta era o scuză jalnică. Îi lipsea voinţa, stofa, îi lipsea scânteia. Nu mai avea nici o idee nouă.

Dar exista un nou centru de cercetare al guvernului la periferia oraşului Reading, în apropierea secţiunii de autostradă din est, cu zgomotul ei strident şi în bătaia vântului care venea dinspre o fabrică de bere. Centrul trebuia să se asemene cu Laboratorul Naţional de Energie Regenerabilă din Golden, Colorado, în apropiere de Denver, având aceleaşi ţeluri, dar nici pe departe suprafaţa sau fondurile de care dispuneau ei. Michael Beard era noul director al centrului, deşi munca adevărată o îndeplinea un funcţionar public cu vechime, pe nume Jock Braby. Clădirile administrative, unele dintre ele cu pereţii despărţitori având azbest în compoziţie, nu erau noi şi nici laboratoarele, al căror scop fusese pe vremuri să testeze materiale nocive din domeniul construcţiilor. Noi puteau fi considerate gardul de sârmă ghimpată înalt de trei metri şi stâlpii de beton, cu plăcuţe din loc în loc care interziceau trecerea, împrejmuind la întâmplare perimetrul Centrului Naţional de Energie Regenerabilă fără consimţământul lui Beard sau al lui Braby. Aceştia reprezentaseră, după cum au aflat în curând, şaptesprezece la sută din bugetul total alocat pentru primul an. Un teren mlăştinos de vreo douăzeci de acri fusese cumpărat de la un fermier local, iar lucrările de asanare se aflau încă în stadiu de proiect.

Beard nu era total sceptic în privinţa încălzirii globale. Era doar una dintre problemele de pe lunga listă a necazurilor iminente care formau fundalul emisiunilor de ştiri şi despre care el citise, deplângându-le vag şi aşteptându-se ca guvernele să se adune şi să treacă la acţiune. Şi, de asemenea,

ştia că o moleculă de dioxid de carbon absoarbe energie în infraroşu şi că omenirea elibera aceste molecule în atmosferă în cantităţi considerabile. Dar el, unul, avea alte lucruri la care să se gândească. Şi nu era impresionat de unele comentarii isterice care sugerau că lumea este în „pericol“, că omenirea se îndreaptă spre dezastru, oraşele de coastă vor dispărea sub valuri, recoltele nu vor mai da roade şi sute de milioane de refugiaţi vor da năvală dintr-o ţară în alta, de pe un continent pe altul, mânaţi de secetă, potopuri, foamete, vijelii, neîncetate războaie pentru resursele din ce în ce mai scăzute. Aduceau oarecum cu Vechiul Testament asemenea prevestiri, plăgi cu puroi şi potop cu broaşte, fapt care sugera înclinaţia profundă şi constantă a omului, reiterată de-a lungul secolelor, de a crede că trăieşte în permanenţă timpuri apocaliptice, că moartea lui trebuie să aibă o legătură urgentă cu sfârşitul lumii, prin urmare, să capete un sens sau poate doar să fie mai puţin irelevantă. Sfârşitul lumii nu era niciodată promovat la timpul prezent, ca să i se poată desluşi natura de basm, ci pândea tot timpul imediat după colţ, iar când nu avea loc, apărea un nou anunţ, o nouă dată, în curând, la care să aibă loc. Vechea lume purificată de o incendiară violenţă, spălată de sângele celor nemântuiţi, aşa văzuseră lucrurile sectele creştine milenariste – moarte necredincioşilor! Şi comuniştii sovietici – moarte culacilor! Şi naziştii, cu veşnica lor himeră – moarte evreilor! Şi apoi echivalentul cu adevărat democratic, un război nuclear care să şteargă lumea – moarte tuturor! Iar când asta nu s-a întâmplat, când imperiul sovietic s-a autodevorat din cauza contradicţiilor interne, în absenţa altor motive copleşitoare de îngrijorare în afară de plictiseală, intransigenta sărăcie globală, instinctul apocaliptic a născut iarăşi un monstru.

Dar Beard era mereu la pândă după o poziţie oficială cu stipendii. Câteva sinecuri pe termen

lung tocmai ajunseseră spre final, iar salariul său de la universitate şi banii pe care îi primea pentru prelegeri şi apariţii în mass-media nu erau niciodată suficienţi. Spre norocul lui, la sfârşitul secolului, guvernul lui Blair dorea să fie – sau părea să fie – implicat mai degrabă practic decât doar retoric în problema încălzirii globale şi anunţase un număr de iniţiative, printre care se afla şi respectivul centru, un institut pentru cercetări de bază care avea nevoie de un muritor în chip de mai-mare al său, stropit cu pulberea magică a Stockholmului. La nivel politic, fusese instaurat un nou ministru, un ambiţios din Manchester cu vocaţie populistă, mândru de trecutul industrial al oraşului său, care a anunţat într-o conferinţă de presă că „va scoate la lumină geniul" poporului britanic, invitându-l să-şi propună propriile idei şi schiţe pentru obţinerea „energiei verzi". În faţa camerelor de luat vederi, a promis că va răspunde fiecărei propuneri. Echipa lui Braby – şase fizicieni doctoranzi prost plătiţi, găzduiţi în patru barăci temporare într-o mare de noroi – a primit sute de propuneri în mai puţin de şase săptămâni. Majoritatea erau din partea unor singuratici care se ocupau cu grădinăritul, câteva din partea unor companii care abia se puneau pe picioare, cu logouri energice şi „brevet în aşteptare".

În iarna anului 1999, în timpul vizitei sale săptămânale în perimetru, Beard mai arunca câte o privire teancurilor de dosare aranjate pe o masă improvizată. În această avalanşă de vise existau cu siguranţă laitmotive. Unele dintre propuneri sugerau folosirea apei pe post de combustibil pentru maşini şi reciclarea emisiilor – a vaporilor de apă, care trebuiau să ajungă înapoi la motor; altele erau versiuni ale motorului sau ale generatorului electric, a cărui energie produsă depăşea valorile celei consumate şi părea să funcţioneze cumva pe baza „energiei de zero" – energia care se presupunea a fi găsită în spaţiu vid

– sau ceea ce Beard ar fi numit violări ale Legii lui Lenz. Toate erau variante ale unui mecanism perpetuum mobile. Aceşti inventatori autodidacţi păreau să nu fie deloc conştienţi de lunga istorie a dispozitivelor pe care le propuneau sau cum ar fi ajuns acestea să distrugă, în cazul în care le-ar fi făcut până la urmă să funcţioneze, întreaga fundaţie a fizicii moderne. Inventatorii naţiunii se ridicau împotriva primei şi celei de-a doua legi a termodinamicii, un zid de plumb masiv. Unul dintre doctoranzi venise cu ideea să se sorteze propunerile în funcţie de legile pe care le violau: prima, a doua sau amândouă.

Şi mai exista o temă comună. Unele plicuri nu conţineau desene, ci doar o scrisoare, uneori de o jumătate de pagină, alteori de câte zece pagini. Autorul explica cu regret că el – era întotdeauna vorba de un el – refuza să includă planurile detaliate, pentru că agenţiile guvernamentale, se ştia prea bine, se temeau de tipul de energie liberă pe care o putea pune la dispoziţie maşinăria lui, pentru că ducea la stoparea unor importante taxe ce trebuiau să ajungă la buget. Sau forţele armate îi voi prelua ideea, o vor declara secret de stat şi apoi o vor folosi în propriul interes. Sau furnizorii de energie convenţională vor trimite nişte bătăuşi să îl facă pe inventator una cu pământul ca să îşi păstreze monopolul afacerii. Sau cineva îi va fura ideea ca să facă avere pe seama lui. Existau exemple notorii în toate aceste privinţe, ar fi putut adăuga autorii. Prin urmare, planurile puteau fi vizionate numai la anumite adrese, de o persoană de la centru, neînsoţită, şi doar prin intermediari.

Masa din „Baraca Doi“ consta din cinci placaje de construcţie aşezate pe nişte capre, suportând vreo mie şase sute de scrisori şi e-mailuri printate, sortate după dată. Ca să salveze onoarea ministrului, trebuiau să le răspundă tuturor. Braby, un individ încovoiat, cu fălci masive, era furibund din cauza unei asemenea pierderi de timp.

Furibund, dar se executa. Beard era de părere că ar trebui să le trimită pe toate biroului ministerial din Londra, împreună cu câteva modele de răspunsuri. Dar Braby se gândea la faptul că era următorul în linie la primirea unui titlu de cavaler, pe care doamna Braby şi-l dorea cu ardoare, iar în acest caz nu se făcea să supere un ministru despre care se ştia că e un apropiat al Numărului Zece[1], în stare astfel să-i zboare şansa de sub picioare. Aşadar, doctoranzii au fost puşi la lucru, iar primul proiect al centrului – acela de a construi un generator eolian pentru acoperişurile oraşului – a fost întârziat cu luni de zile.

Cu atât mai mult timp la dispoziţia lui Beard – care nu devenise încă un refugiat de pe urma devastatorului joc al tăcerii aproape depline în care se transformase cea de-a cincea lui căsnicie – ca să poată studia adunarea de „genii“, după cum le numiseră doctoranzii. Era atras de izul obsesiei, al paranoiei, al nesomnului şi, mai presus de toate, al patosului care se ridica din acele teancuri. Oare regăsea o versiune a lui, se întreba uneori, în unele dintre aceste scrisori, un Michael Beard paralel care, din cauza sexului, a drogurilor sau pur şi simplu a ghinionului, sărise peste disciplinele educaţiei formale în domeniul fizicii şi al matematicii? Sărise, însă era în continuare atras să gândească, să cârpăcească, să contribuie. Unii dintre aceşti oameni erau cu adevărat inteligenţi, dar se trezeau împinşi, de ambiţiile lor extravagante, să reinventeze roata şi apoi, la o sută douăzeci de ani după Nikola Tesla, motorul cu inducţie, şi apoi să citească fără pricepere şi cu prea multe speranţe despre teoria cuantică a câmpului, ca să-şi găsească ezotericul combustibil chiar sub nas, în neantul aerului gol din şoproanele cu unelte de grădinărit sau din dormitoarele de oaspeţi – energia vidului.

Mecanica cuantică. Ce antrepozit, ce groapă de gunoi a aspiraţiilor umane era aceasta, linia de

frontieră unde rigoarea matematică învingea bunul-simţ, iar logica şi fantezia se îmbinau iraţional. Aici, cei cu înclinaţii mistice puteau descoperi orice ar fi avut nevoie şi puteau apela la ştiinţă pentru dovezi. Iar pentru aceşti indivizi ingenioşi în timpul lor liber, trebuia să fie într-adevăr o muzică minunată, fantomatică – *asimetrie spectrală, rezonanţe, inseparabilitate cuantică, oscilator armonic cuantic* – ademenind fumuri antice, armonia sferelor care ar putea să preschimbe un zid de plumb în aur curat şi să aducă la viaţă un motor care mergea practic singur, din nimic, pe baza unor particule virtuale, care nu făceau nici un rău şi puteau să pună în funcţiune spiritul uman de iniţiativă, salvându-l în acelaşi timp. Beard era uluit de dorinţele acestor oameni singuri. Şi de ce se gândea că ar fi singuri? Nu era vorba, sau nu numai, de o formă de condescendenţă care îl îndemna să se gândească la ei astfel. Nu ştiau destule, dar ştiau prea multe ca să aibă cu cine vorbi. Ce tovarăş aşteptându-i în pub sau în Legiunea Britanică, ce soţie bătută de viaţă, cu slujbă, copii şi gospodăria pe cap, era în stare să-i urmeze în alambicul labirintic al continuumului spaţio-temporal, în gaura de vierme, spre scurtătura unui răspuns unic şi definitiv la problema globală a energiei?

Beard concepuse o rubrică inspirată de Biroul American de Brevetare, care le cerea geniilor ca toate planurile pentru mişcarea perpetuă şi „dispozitive care sfidează legile fizicii“ să fie însoţite de un model miniatural de lucru. Dar nu s-a întâmplat să apară vreunul. Vigilent cu propriile ambiţii, Braby supraveghea îndeaproape doctoranzii în timp ce îşi croiau drum spre baza teancurilor. Fiecărei propuneri trebuia să i se răspundă în parte, serios, politicos. Dar deasupra placajelor folosite ca masă nu se ivea nimic nou sau nimic nou folositor. Revoluţionarul inventator

singuratic devenise o legendă a culturii populare – şi a ministrului.

Cu o încetineală amorţită, centrul începuse să capete formă. Se întinseseră nişte scânduri prin noroaie – un mare progres –, apoi noroiul a fost nivelat şi semănat, iar până în vară crescuseră peluze traversate de cărărui şi, cu timpul, locul căpătase aspectul oricărui alt institut anost de pe lume. Laboratoarele au fost reutilate şi, în cele din urmă, barăcile au dispărut de acolo remorcate. Pajiştea adiacentă a fost asanată, s-a turnat fundaţia şi au început construcţiile. S-a adus mai mult personal – oamenii de serviciu, oamenii care se îngrijeau de birouri, administratori, meşteri, chiar şi oameni de ştiinţă şi o echipă de resurse umane care să descopere astfel de oameni. Când s-a ajuns la un număr critic, s-a deschis o cantină. Şi găzduiţi într-o construcţie modernă din cărămidă, în apropiere de bariera cu dungi albe şi roşii de la poartă, se aflau vreo zece paznici în uniforme bleumarin închis, care se purtau binevoitor unul cu altul, se încruntau aproape la oricine altcineva şi păreau să creadă că locul le aparţine de drept, în timp ce restul erau doar nişte intruşi.

În toată această perioadă, nici unul dintre cei şase doctoranzi nu a încercat să plece la un post mai bine plătit de la Caltech sau MIT. Într-un domeniu ticsit de copii minune de toate felurile, CV-urile lor erau excepţionale. Mult timp, Beard, care întotdeauna avusese probleme cu recunoaşterea feţelor, în special în cazul bărbaţilor, nu fusese în stare, sau alesese să nu fie în stare, să facă vreo distincţie între ei. Aveau de la douăzeci şi şase la douăzeci şi opt de ani, toţi în jur de 1,80 înălţime. Doi aveau părul lung, prins în coadă la ceafă, patru aveau ochelari cu rame identice, pe doi îi chema Mike, alţi doi aveau accent scoţian, trei purtau brăţări de aţă colorată la încheietură, toţi purtau jeanşi decoloraţi, adidaşi şi bluze de trening. Mult mai bine să-i trateze pe toţi la fel, cu

o uşoară distanţă, sau ca şi cum ar fi fost toţi unul şi acelaşi. Mai bine decât să ofenseze un Mike continuând o discuţie pe care e posibil să o fi avut cu celălalt Mike sau să presupună că individul cu coadă şi ochelari, accent scoţian şi fără brăţară la încheietură e unic sau nu-l cheamă Mike. Chiar şi Jock Braby se referea la toţi şase zicându-le „codiţele".

Şi nici unul dintre aceşti tineri nu părea să fie plin de veneraţie faţă de Michael Beard, laureatul Nobel, aşa cum considera el că ar fi trebuit. Cu siguranţă îi cunoşteau cercetările, dar la întâlniri se refereau la ele doar în trecere, între paranteze, într-un murmur indiferent, de parcă erau de domeniul trecutului, când, de fapt, lucrurile stăteau chiar invers, Fuziunea Beard-Einstein se regăsea în toate manualele, invulnerabilă, robustă din punct de vedere experimental. Ca studenţi în primii ani, codiţele avuseseră ocazia să asiste la o demonstraţie a „Careului Feynman", care ilustra esenţa topografică a cercetărilor lui Beard. Dar la întâlnirile informale de la cantină, aceşti copii mătăhăloşi deveniseră pionierii fizicii teoretice şi discutau ocolind Fuziunea, o tratau ca pe una dintre formulele învechite ale lui Sir Hunphry Davy şi făceau referiri eliptice la BLG sau la alte secrete sofisticate ale teoriei M sau algebrei Nambu-Lie 3-dimensionale, ca şi cum n-ar fi fost vorba de cu totul altceva. Şi asta era problema. Mare parte din timp Beard nici nu ştia ce spun ei acolo. Codiţele vorbeau repede, pe un ton mereu interogativ, care îi făcea un muşchi obscur al cefei să se încordeze în timp ce asculta. Nu reuşeau să pună cuvintele în enunţuri, până aici ajungeau cu gândul, iar apoi unul dintre ei murmura „Corect!" şi săreau cu toţii la următorul calup discursiv, pe care, din nou, cu greu l-ai fi putut împărţi în propoziţii.

Dar era chiar mai rău de atât. O parte din fizica pe care ei o ştiau şi în somn lui îi era complet

nefamiliară. Când încercă să afle despre ce era vorba, odată ajuns acasă, se trezi iritat în faţa unor calcule deosebit de lungi şi complexe. Îi plăcea să creadă că e uns cu toate alifiile şi că se descurcă cu teoria stringurilor şi variantele sale majore. Dar în ultimul timp existau pur şi simplu prea multe completări şi modificări. Când Beard era elev, pe la vreo doisprezece ani, profesorul lui de matematică le spusese în clasă că ori de câte ori ajungeau la un rezultat cu vreo unsprezece de nouăsprezece după virgulă sau treisprezece de douăzeci şi şapte, atunci clar rezultatul era greşit. Prea varză ca să fie adevărat. Cu sprâncenele unite de încruntare, zăbovind câte două ore la acelaşi paragraf, astfel încât a doua zi dimineaţă încă i se vedeau nişte linii roz paralele traversându-i fruntea, se apucase să citească despre ultimele cercetări, despre Bagger, Lambert şi Gustavsson – desigur! BLG nu era un sendviş – şi despre descrierea lor lagrangiană a M2-branelor coincidente. Dumnezeu e posibil să nu fi dat cu zarurile, dar cu siguranţă nu era El atât de deştept sau nu făcea în halul ăsta pe deşteptul. Lumea materială pur şi simplu nu putea fi atât de complicată.

Dar lumea domestică putea fi. În enciclopedia vieţilor conjugale destrămate a lui Beard, nici una dintre ele nu fusese vreodată atât de nesăbuit prelungită – chiar de el –, nici una nu reuşise să-l doboare în asemenea hal şi nu generase astfel de fantasme ridicole, creştere în greutate şi nebunie neştiută de nimeni, precum reuşea aceasta de acum, a cincea şi ultima. Pe parcursul acestor îndelungate luni nu existase nici un moment în care să-şi poată spune că era pe deplin în apele lui şi, de fapt, curând uitase de acest eu al lui şi intrase într-o stare de psihoză blândă şi cuprinzătoare. Ajunsese să audă voci şi să întrezărească anumite aspecte ale situaţiei ca atare – Patrice, cu

frumuseţea ei bruscă, sclipitoare, de exemplu – care, până la urmă, se hotărâse că n-aveau cum să existe. Consecinţele somatice erau limpezi ca la carte. O serie de indispoziţii uşoare îi jucau pe degete sistemul imunitar, care ar fi trebuit să îi ofere protecţie. Agenţi patogeni înotau în hoarde printre liniile lui de apărare, roiau deasupra zidurilor cetăţii, înarmaţi cu uscăciune în gât, ulceraţii în gură, oboseală, dureri la încheieturi, scaune apoase, acnee în jurul nasului, blefarită – asta era nouă, o inflamare a pleoapelor care îl desfigura şi erupea în nişte pustule cu vârful alb, ca Muntele Fuji, presându-i ochii şi înceţoşându-i văzul. Insomnia şi monomania îi distorsionau de asemenea perspectiva şi, când în sfârşit i se întâmpla să-l fure somnul, chiar pe punctul să adoarmă, auzea vocea unui crainic de ştiri amintindu-i de starea jalnică în care se afla, dar nu cu cuvinte pe care ar fi putut să le audă cu adevărat. Mai mult decât atât, suferea de disperarea tipică a încornoratului a cărui soţie, în ciuda ochiului ei vânăt aproape vindecat, încă se mişca prin casă cu un aer triumfal, cu o veselie artificială, dispărând ori de câte ori el încerca să poarte o conversaţie serioasă. Gura se bucură de o minunată suprareprezentare în creier, iar el simţea o mică uscăciune în crăpătura din centrul buzei inferioare, de parcă ar fi avut o cicatrice hidoasă, un semn fatidic. Cum de îşi închipuia că o să-l mai sărute vreodată? Nu voia să fie implicată, provocată, acuzată, nu voia să fie iubită, nu de el, în orice caz.

Da, da, fusese un afemeiat mincinos, trebuia să se aştepte la una ca asta, dar acum că primise ce i se cuvenea, ce altceva îi mai rămânea de făcut decât să-şi accepte pedeapsa? Cărui Dumnezeu trebuia să-i ceară iertare? Îi ajunsese cu vârf şi îndesat. După ce se agăţase ursuz de speranţe prosteşti, începuse de acum să urmărească poşta şi e-mailurile dorindu-şi să primească o invitaţie care

să-l ducă cât mai departe de Belsize Park şi să-i readucă un pic de libertate în viaţă după tot parcursul jalnic de până atunci. Şi primea cam şase pe săptămână de-a lungul anului, dar până atunci nu încercase nici un interes faţă de aceste oferte atrăgătoare, de a ţine prelegeri pe malul unui lac plutocratic din nordul Italiei sau în vreun *schloss* nemţesc anost, şi se simţea prea slăbit şi vulnerabil ca să discute Fuziunea la încă o conferinţă înaintea colegilor săi fizicieni, în New Delhi sau Los Angeles. Habar n-avea ce îşi dorea, dar se gândea că o să-şi dea el seama când o să-i apară în faţa ochilor.

Între timp, îi aducea o oarecare linişte acel tren soios pe care îl lua dimineaţa, o dată pe săptămână, de la Paddington la Reading, urmând să fie întâmpinat în gara victoriană storcită între două blocuri înalte, butucănoase şi să fie condus cale de câţiva kilometri într-un Prius prototip până la centru, de una dintre codiţele pe care nu le putea deosebi. Plecând de acasă, Beard era ca o coardă prea întinsă vibrând pe o singură notă, ale cărei oscilaţii se diminuau pe măsură ce-şi lăsa locuinţa în urmă şi se apropia din ce în ce mai mult de gardul cel scump care marca perimetrul centrului. Vibraţiile se potoleau complet când răspundea ridicându-şi arătătorul la salutul prietenos al paznicilor – Doamne, ce le mai plăceau sus-puşii! – şi trecea mai departe, dincolo de bariera cu dungi roşii şi albe ridicată. Braby ieşea de obicei să îl primească şi uneori, cu o vagă umbră de ironie asiatică, îi ţinea portiera maşinii deschisă, pentru că de data aceasta nu era vorba de sosirea unui bărbat încornorat, ci de un distins oaspete, de şeful cel mare, pe care se punea baza să vorbească în presă despre locul acela, să încurajeze industriile energetice în a-şi arăta interesul şi să mai stoarcă un sfert de milion de la blestematul de ministru.

Cei doi bărbaţi îşi beau cafeaua împreună la începutul zilei. Se înşirau progresele şi întârzierile

şi Beard îşi nota tot ce i se cerea, apoi dădea un tur prin centru. Spontan, sugerase încă de la început că ar fi mult mai uşor să procure fonduri dacă ar fi putut să susţină, în principiu, un singur proiect al centrului, unul care să ia ochii şi să fie inteligibil pentru minţile plătitorilor de impozite şi ale mass-mediei. Şi aşa se lansase TEUD, Turbina Eoliană pentru Uz Domestic, un expedient pe care gospodarul putea să şi-l instaleze pe acoperiş şi să genereze suficient curent încât să-şi reducă semnificativ costurile facturii la electricitate. Pe acoperişurile din oraş vântul nu sufla lin dintr-o singură direcţie, aşa cum se întâmpla în vârful turnurilor înalte din spaţiu deschis, astfel încât fizicienilor şi inginerilor li s-a cerut să dezvolte un proiect optim pentru lamelele turbinei eoliene în condiţii de curgere turbulentă. Beard luase legătura cu un vechi prieten de la Institutul Regal de Aviaţie din Farnborough ca să aibă acces la un tunel aerodinamic, dar mai întâi trebuiau investigate nişte probleme complicate de matematică şi de aerodinamică, nişte subramuri ale teoriei haosului, cu care el însuşi avea prea puţină răbdare. Interesul lui în tehnologie era chiar mai scăzut decât interesul în ştiinţele climaterice. Se gândise că va fi nevoie să se realizeze calculele pentru proiectare şi să se construiască vreo trei sau patru prototipuri care să fie testate în tunel. Dar curând s-a dovedit că era nevoie să se facă noi angajări, când alte câteva probleme conexe s-au insinuat în agenda zilei: vibraţie, zgomot, costuri, înălţime, rezistenţă la vânt, precesie giroscopică, efort ciclic, rezistenţa acoperişului, materiale, transmisie, randament, etapizarea execuţiei lucrărilor, autorizaţii de proiectare. Ceea ce păruse a fi o glumă răsuflată devenise un monstru care devora toată atenţia şi resursele centrului abia pe jumătate construit. Şi era prea târziu să mai dea înapoi.

Beard prefera să se plimbe singur de colo-colo, ca să poată urmări vinovat consecinţele propunerii sale aleatorii. La începutul verii anului 2000, doctoranzii căpătaseră fiecare câte un birouaş personal. Dizolvarea grupului, precum şi apariţia plăcuţelor cu nume de pe uşi îl ajutaseră mult, însă Beard punea pe seama propriului spirit de observaţie faptul că fiecare dintre aceşti tineri, după şapte sau opt luni, începuse să prindă contur în ochii lui. Abia făcuse vreo şase drumuri cu Priusul de la gara Reading spre centru, când, ridicându-şi privirea din paginile unui discurs pe care trebuia să îl ţină în seara aceea la Oxford, îşi dădu seama că avusese, desigur, acelaşi şofer de fiecare dată. Era unul din cei doi doctoranzi care într-adevăr aveau codiţă, un flăcău înalt, cu faţa osoasă şi o gură ticsită cu dinţi laţi şi cu un zâmbet nătâng. Venise de undeva de lângă Swaffham, în Norfolk, află Beard din acea primă conversaţie cu sens, şi studiase la Colegiul Imperial, apoi la Cambridge şi încă doi ani la Caltech în Pasadena, şi nici unul dintre aceste locuri fabuloase nu reuşise să-i dilueze curatele inflexiuni ale accentului rural, inocentele abateri şi palatalizări sau intonaţia într-un persistent crescendo, care pe Beard îl duceau cu gândul la spaliere şi şure cu fân. Îl chema Tom Aldous. Îi mărturisi şefului în acea primă discuţie că îşi dorise să lucreze la centru pentru că era de părere că planeta se afla în mare pericol şi că experienţa sa în fizica particulelor ar fi putut să fie de ajutor, apoi, când aflase că Beard însuşi avea să conducă echipa, Beard cel cu Fuziunea Beard-Einstein, atunci el, Tom Aldous, crezuse plin de entuziasm că centrul avea să-şi dedice atenţia în primul rând energiei solare, în special fotosintezei artificiale şi încă unui lucru, ceva cu nanosolar, despre care el era convins că…

— Energie solară? spuse Beard cu blândeţe.

Ştia perfect ce voise să spună, dar termenul purta o aureolă semantică îndoielnică, precum o invocaţie a druizilor New Age dansând înfăşuraţi în mantii în jurul Stonehenge-ului la apus în miez de vară. Şi, de asemenea, n-avea încredere în nimeni care se referea în mod obişnuit la „planetă“ ca la o dovadă că e în stare de gânduri măreţe.

— Da! zâmbi Aldous arătându-şi numeroşii săi dinţi în oglinda retrovizoare.

Nu-i trecuse prin minte că şeful nu era expert în domeniu.

— E acolo, la îndemână, aşteptându-ne să înţelegem cum s-o folosim şi, când o vom face, ne vom cruci că ne-a dat vreodată prin cap să ardem cărbune, petrol şi altele asemenea.

Beard era intrigat de felul în care pronunţase Aldous „asiemienea“. Părea să-şi bată joc de ce încerca să spună. Îşi continuau drumul pe şoseaua cu patru benzi, cu păduceii înfloriţi în spaţiul central de demarcaţie răspândindu-şi inutil parfumul asupra traficului în mişcare. Cu o noapte în urmă, fără speranţe să poată adormi, se întinsese în pat îmbrăcat în halat, citind, în timp ce ea fusese plecată toată noaptea. Citea un teanc de scrisori nepublicate ale lui Paul Dirac către diverşi colegi, un om în întregime revendicat de ştiinţă, privat de capacitatea de a purta conversaţii mărunte şi alte însuşiri umane. La 6:45, Beard lăsase din mână manuscrisul şi se dusese la baie să se bărbierească. Soarele se strecura deja printre ramurile mesteacănului din grădina din faţă şi desena imprimeuri pe gresia de sub tălpile lui. Ce risipă, ce cârmuire defectuoasă, să laşi soarele la asemenea înălţime atât de devreme în zi. Nu suporta să numere, îşi zise în timp ce elimina cu aparatul de ras noul fir de păr ce îi răsărise între sprâncene, ca să-şi confere o aparenţă mai tinerească – să numere toate orele de lumină solară pe care le pierduse de-a lungul verilor. Dar ce-ar fi putut să facă, ce ar fi putut să facă orice tânăr la

şapte dimineaţa, în orice perioadă a anului, decât să doarmă sau să meargă la lucru? Acum rămăsese în urmă cu somnul cu câteva săptămâni deja.

— Crezi că am putea să ne descurcăm vreodată, întrebă el, înăbuşindu-şi un căscat, fără cărbune, petrol şi gaze?

Aldous o luase pe o scurtătură care îi adusese într-un giratoriu mare şi aglomerat ca un circuit de curse, aruncându-i centrifug pe o pantă alunecoasă şi din nou pe şosea, în vâjâitul de două ori mai strident al maşinilor grăbite şi al camioanelor de dimensiunile a cinci case cu terase, care gemeau în şir continuu spre Bristol la vreo 140 de kilometri pe oră, în timp ce toţi ceilalţi se aliniau în spatele lor aşteptându-şi rândul să ţâşnească în depăşire. Chiar aşa – oare cât o mai dura nebunia asta? Beard, fragil şi molâu din cauza nesomnului, se simţea insignifiant. Drumul naţional M4 dădea dovadă de o pasiune de a trăi pe care el n-o mai putea regăsi. Şi-ar fi dorit să o ia pe un drum lăturalnic, unul pentru căruţe, o potecuţă. Zgribulit în haina de tweed marca Harris, îl asculta pe Tom Aldous vorbind cu încrederea luminoasă a unui copil premiant, oferind răspunsurile pe care credea că şi-ar dori să le audă profesorul său.

— Cărbunele şi apoi petrolul ne-au făcut să ajungem unde suntem azi, dar acum ştim că dacă vom continua să ardem materiile astea, vom ajunge la sapă de lemn. Ne trebuie un alt fel de combustibil sau vom eşua, ne vom scufunda. E vorba de o nouă revoluţie industrială. Care nu poate fi ocolită, viitorul înseamnă electricitate şi hidrogen, singurele două purtătoare de energie despre care ştim că rămân curate în momentul folosirii.

— Deci şi mai multă putere nucleară.

Băiatul îşi luă ochii de la drum ca să caute privirea lui Beard în oglinda retrovizoare – dar atâta s-a zgâit, încât bărbatul mai în vârstă a început să se foiască stânjenit pe bancheta din

spate şi să-şi ferească în cele din urmă ochii, încurajându-şi şoferul să revină cu privirea înapoi la haosul de afară.

— Murdar, periculos şi scump. Dar ştiţi, avem deja o centrală nucleară, pusă pe picioare şi funcţionând la nişte standarde record de siguranţă, care produce energie curată convertind hidrogenul în heliu fără nici un cost, situată frumos la o sută cincizeci de milioane de kilometri depărtare de orice. Ştiţi ce cred, profesore Beard? Dacă ar sosi un extraterestru pe pământ şi ar vedea toată lumina asta solară, s-ar cruci să audă că noi credem că avem o problemă cu energia. Celulele fotoelectrice! L-am citit pe Einstein, v-am citit şi pe dumneavoastră. Fuziunea este formidabilă. Iar cel mai mare dar de la Dumnezeu este cu siguranţă ăsta, faptul că un foton care interacţionează cu un semiconductor poate elibera un electron. Legile fizicii sunt atât de inofensive, atât de generoase. Şi lucrurile stau cam aşa. Să zicem că un om se află în pădure, în ploaie, şi moare de sete. Are un topor şi se apucă să reteze copacii ca să le bea seva. Câte o gură în fiecare copac. Peste tot în jurul lui este pustiu, nici un semn de viaţă, şi el ştie că din cauza lui pădurea va dispărea curând. Prin urmare, de ce nu deschide pur şi simplu gura ca să înghită picăturile de ploaie? Pentru că se pricepe de minune la retezat copaci, dintotdeauna a făcut lucrurile în felul ăsta şi crede că oamenii care spun că poţi să bei apă de ploaie sunt nişte ciudaţi. Ploaia este acelaşi lucru cu lumina soarelui în ce ne priveşte, profesore Beard. Usucă planeta, îi controlează clima şi viaţa. O ploaie dulce de fotoni – tot ce trebuie să facem este să ţinem cănile întinse. Ştiţi, am citit undeva, era un tip care spunea că mai puţin de o oră din toată lumina soarelui care cade pe pământ ar satisface nevoile lumii pentru un an întreg.

Neimpresionat, Beard spuse:

— Şi la ce se raporta individul ăsta ca să măsoare intensitatea luminii solare?

— O pătrime din constanta solară.

— Prea optimist, ar fi nevoie să mai împarţi o dată la doi.

—Dar punctul meu de vedere rămâne în picioare, profesore Beard. Câteva reţele de panouri solare pe o fracţiune micuţă din deşerturile globului ne-ar dat toată energia de care avem nevoie.

Tonul bucolic al flăcăului din Norfolk, atât de potrivit celor spuse, începea să îl irite pe Beard în dispoziţia sa vulnerabilă. Răspunse morocănos:

— Dacă ai putea să o şi distribui.

— Da! Noi linii de curent continuu! Asta nu înseamnă decât bani şi efort. Dar merită, pentru planetă! Pentru viitorul nostru, profesore Beard!

Beard îşi răsfoi zgomotos paginile discursului ca să dea de înţeles că conversaţia se încheiase. În esenţă, ideile fixe se manifestau la fel, în primul rând ajungeai să crezi că toate problemele lumii se puteau reduce la una singură. Şi în al doilea rând, vorbeai despre acelaşi lucru la nesfârşit.

Dar Tom Aldous încă nu terminase cu el. Ajungând la centru, după ce bariera a fost ridicată, adăugă de parcă discuţia nici nu se întrerupsese:

— De asta cred – şi vă asigur că nu e vorba de lipsă de respect –, de asta cred că ne pierdem timpul cu microcentralele astea eoliene şi altele asemenea. Tehnologia este deja suficient de bună. Guvernul nu trebuie decât să-i confere un aer atractiv în ochii oamenilor – câteva fraze scoase din condei, mai departe se ocupă marketingul. Şi se vor face atâţia bani. Dar energia solară – fotosinteza artificială de ultimă generaţie –, nanotehnologia reprezintă o bază de cercetare formidabilă. Profesore, am putea fi noi ăştia!

Aldous îi ţinea portiera deschisă, iar Beard se dădu jos din maşină cu un aer epuizat. Spuse:

— Mulţumesc că mi-ai împărtăşit gândurile tale. Dar, serios acum, ar trebui să te înveţi să-ţi ţii ochi la drum.

Apoi se întoarse spre Braby să-i strângă mâna.

De atunci încolo, în rondurile sale săptămânale, spera să evite întâlnirile cu Aldous între patru ochi, pentru că tânărul încerca de fiecare dată să îl convingă de beneficiile energiei fotovoltaice, să-l bată la cap cu explicaţiile sale din perspectivă cuantică în privinţa energiei fotovoltaice sau să-l agaseze, în general, cu prietenia şi entuziasmul lui, fără să ţină cont de proasta dispoziţie de care dădea Beard dovadă ori de câte ori îi repeta motivele pentru care ar trebui să renunţe la proiectul TEUD. Bineînţeles că ar fi trebuit să fie abandonat, din moment ce le înghiţea în neştire tot bugetul şi crea tot mai multe complicaţii, pe măsură ce lumea îşi pierdea din ce în ce mai mult interesul. Dar ideea îi aparţinuse lui Beard, ar fi fost un dezastru personal să şi-o retragă acum. Astfel încât începuse să-l antipatizeze pe acest tânăr, cu faţa lui lătăreaţă şi nătângă şi cu nările fremătânde, cu codiţa lui, brăţara de la încheietură împletită din fire verzi şi roşii soioase, cu dieta lui virtuoasă compusă din salată şi iaurt la cantină, obiceiul de a veni cu tava şi a se aşeza neinvitat cât mai aproape de şef, care nu putea decât să se deprime aflând că Aldous boxase pentru Norfolk în campionatele comunale, vâslise pentru colegiu la Cambridge şi ieşise al şaptelea la maratonul de la San Francisco. Apăruseră şi câteva romane pe care Aldous încerca să i le bage pe gât – romane! –, împreună cu ultimele revelaţii ale muzicii contemporane, despre care el credea că Beard ar trebui să ţină seama, şi filme care erau îndeosebi relevante, documentare despre încălzirea globală pe care Aldous le văzuse cel puţin de două ori, dar le-ar revedea cu plăcere încă o dată, dacă exista vreo şansă să-l facă şi pe şef să se chinuie cu ele. Aldous avea o minte menită să ofere, prin

intermediul accentului său de Norfolk, neobosite sfaturi, să facă recomandări, să urgenteze schimbările, să-şi exprime entuziasmul în privinţa oricăror călătorii, cărţi sau vitamine, era în sine un îndemn la acţiune. Iar lui Beard nimic nu-i tocea mai rău bunăvoinţa decât să audă încă şi încă o dată că ar trebui neapărat să petreacă o lună în Valea Swat.

Odată ce praful de cărămidă şi izolaţiile din fibră de sticlă fuseseră testate, în toată clădirea, ca să nu aibă efecte nefaste, Beard începu să se plimbe de la un laborator la altul, ascultând rapoartele inginerilor, ale designerilor şi ale misterioşilor consultanţi colaboratori în materie de energie, responsabili cu toţii de un document enorm intitulat „Descoperirea microcentralelor eoliene 4.2“, din care el nu reuşise să citească nici măcar primul paragraf. În vara aceea, Departamentul de Resurse Umane preluase atât de multe probleme, devenind apoi el însuşi o problemă, încât Beard era nevoit să se prezinte în fiecare săptămână în faţa unui grup de străini. Erau foarte puţini cei care nu se ocupau de proiectul TEUD şi, pe măsură ce lucrurile înaintau, Beard se simţea tot mai descurajat. După toată osteneala, nu era nimic gata să fie testat la Farnborough, nimeni nu rezolvase încă problema turbulenţelor şi nimeni nu părea să se gândească ce ar trebui să se întâmple când nu bate vântul, pentru că nimeni n-avea nici cea mai vagă idee cum să stocheze energie ieftin şi eficient. Acesta ar fi fost un proiect revoluţionar, construirea unei baterii puternice pentru uz casnic, dar era prea târziu să le-o sugereze acum, când toată lumea se dedica proiectului TEUD şi, pe lângă asta, cercetările pentru o astfel de baterie erau exact ceea ce sugerase Tom Aldous în toată perioada aceea. Mult mai bine ar fi fost să construiască un reactor nuclear în miniatură pe coasta jurasică a Dorsetului, decât să distrugă un milion de

acoperişuri cu forfecarea şi vibraţia, răsucirea şi torsiunea unui dispozitiv de tot rahatul pentru care vântul era rareori suficient de puternic încât să genereze un curent utilizabil.

Cum de fusese posibil, se întreba Beard aproape plângându-şi de milă, în timp ce părăsea un birou şi se îndrepta sumbru spre următorul, ca la o sugestie pe care o făcuse într-o doară să se vâre toată lumea buluc în aceste cercetări fără sens? Simplu. Ca răspuns la propunerea lui, se concepuseră memorandumuri, proiecte detaliate, lungi de câte o sută nouăzeci de pagini, planuri bugetare şi tabele, iar el îşi pusese iniţialele pe fiecare dintre ele, aprobându-le fără să le citească. Şi de ce se întâmplase una ca asta? Pentru că Patrice îşi începuse relaţia cu Tarpin, iar el nu era în stare să se gândească la nimic altceva.

Se întorcea pe coridor, ducându-se să vorbească cu un specialist în materiale, şi tocmai trecea pe lângă biroul lui Braby, când se trezi cu Braby însuşi, care îl aştepta în prag, plin de entuziasm, făcându-i semn să intre degrabă. În spatele lui, desenând o schemă pe tablă, se afla una din celelalte două codiţe pe nume Mike.

— Cred că am găsit ceva, spuse Braby închizând uşa după Beard. Mike tocmai ne-a adus-o.

— Să nu înţelegeţi greşit, profesore Beard, nu eu am desenat-o. Aşa am găsit-o.

Braby îl apucă de mânecă pe Beard trăgându-l în dreptul tablei.

— Doar aruncă o privire. Am nevoie să-mi spui ce crezi.

Pe o foaie mare exista un desen executat formal, înconjurat de câteva scheme – nişte mâzgăleli, cu un tuşeu gros şi tremurat, ca în caietul de schiţe al lui Leonardo. Urmărit cu ardoare de cei doi, Beard se holbă la piesa centrală, o coloană generoasă, plină de linii haotice, piezişe, rezolvându-se într-un arc elicoid cvadruplu care făcea o spirală

completă, iar la bază, mai puţin detaliat, se vedea reprezentarea unui generator ca o cutiuţă. Una dintre mâzgălituri indica linia acoperişului, cu o antenă TV parabolică şi elicoidul aşezat pe o un stâlp legat de o latură a hornului – nu arăta deloc bine cocoţat acolo. Timp de două minute se uită în tăcere.

— Ei? spuse Braby.

— Ei… murmură Beard. E ceva.

Braby izbucni în râs.

— Ştiam eu că e ceva. Nu-mi dau seama cum funcţionează, dar ştiam că avem ceva aici.

— Este o variantă a mecanismului Darrieus, bătătorul de ouă de pe vremuri…

În zilele demult apuse, pe când era fericit sau, oricum, mai puţin obsedat de căsnicie, Beard îşi petrecuse o după-amiază citind despre istoria turbinelor eoliene. În momentul acela se gândise că fizica era relativ simplă.

— Dar ce e diferit aici… lamelele sunt ataşate într-un arc spiral cu unghiul de înclinare de şaizeci de grade. Şi sunt patru, menite să distribuie egal cuplul şi poate chiar să ajute dispozitivul să pornească singur. Probabil că s-ar descurca binişor cu un flux de aer ascendent… S-ar putea să meargă pe un acoperiş, nu se ştie niciodată. Deci, cine a venit cu ideea asta?

Dar deja ştia răspunsul şi se simţi cuprins de o îndoită sfârşeală. Să asculte Lebăda din Swaffham[2] sărbătorindu-şi marea descoperire, zorii unei noi ere în designul turbinelor, ar fi fost prea mult pe ziua aceea. Era necesar să amâne pe săptămâna următoare, pentru că tot ce-şi dorea în momentul acela era să se aşeze undeva în linişte şi să se gândească la Patrice, ca să se zgândăre singur degeaba. Atât de rău ajunsese.

Mike îşi scărpină codiţa la ceafă, lăsându-şi urme ca încrustaţiile de pe o anvelopă, de un vineţiu rebel.

— Era pe biroul lui Tom. Ne-am gândit că poate a lăsat-o acolo să o vedem şi noi. Şi eram încântaţi, dar n-am putut să dăm de el nicăieri. Am făcut o copie pentru ingineri, deja le place ideea.

Jock Braby dădu agitat ocol biroului, apoi se întoarse la masa lui şi îşi smulse haina de pe spătarul unui scaun. Din pur snobism, lui Beard îi venea să-l ia deoparte pe acest funcţionar public şi să-i spună că nu mai era cazul, încă din epoca Bletchley sau, cel puţin, de pe vremea studenţiei lui Beard, nu mai era cazul să porţi o mână de pixuri înşirate frumos în buzunarul de sus al hainei. Dar îşi păstra sfatul în minte, nu se îndura niciodată să-i atragă atenţia.

Într-o stare de entuziasm mut, Braby îşi luase un aer plin de demnitate, încovoindu-se din înălţimi spre tovarăşii săi şi vorbind pe un ton măsurat, gâjâit, de parcă tocmai şi-ar fi îndreptat genunchii ridicându-se de pe pernuţa regală după ce simţise atingerea paloşului.

— Mă duc să vorbesc cu Aldous, apoi o să-l trag după mine la departamentul de proiectare. Avem nevoie de nişte desene cum trebuie. Pot să înceapă deja nişte şedinţe de lucru împreună cu el, iar între timp, Mike, tu şi ceilalţi băieţi apucaţi-vă de calcule, ştiţi voi, Legea lui Brecht şi aşa mai departe.

— Legea lui Betz.

— Da, aşa.

Şi dispăru.

După ce îşi termină rondurile, Beard se aşeză singur cu câţiva biscuiţi cu ciocolată pe o farfurie şi o cană de cafea leşioasă dintr-o cafetieră, în sala comună pustie din dosul cantinei, de multă vreme singurul loc confortabil din centru, ca să-şi lase gândurile să revină la obiectul obsesiei sale, concentrându-se, cu o greutate aproape plăcută în membre, asupra anumitor detalii pe care în ultimul timp le neglijase. Dar mai întâi trebuia să se salte din scaun şi să traverseze încăperea ca să stingă

murmurul televizorului, lăsat veşnic pe canalul de ştiri. Bush contra lui Gore, absorbind preţioasa atenţie a majorităţii private de dreptul la vot din populaţia lumii. Apoi se aşeză la loc, cu mâna încleştată pe farfurie.

Patrice era de departe cea mai frumoasă dintre toate nevestele sale sau, mai degrabă, era, cu părul ei blond şi faţa ascuţită, aşa cum i se părea lui acum, singura nevastă frumoasă pe care o avusese vreodată. Celelalte patru rataseră frumuseţea la milimetru – un nas prea subţire, o gură prea lătăreaţă, o bărbie sau o frunte uşor teşite sau cu mici imperfecţiuni –, fapt care le făcea atrăgătoare, pe aceste neveste oarecum inferioare, numai dintr-o anumită perspectivă, printr-un efort al voinţei sau imaginaţiei ori pentru că dorinţa în sine putea fi amăgitoare. Dar în cazul lui Patrice, existau anumite detalii. De pildă, îngustimea feselor ei. Le puteai cuprinde pe amândouă odată dacă aveai mâna mai mare. Pielea ei, fermă şi mătăsoasă, între punctele protuberante ale pelvisului. Polimorfismul uimitor căruia i se datora părul ei pubian, blonziu ca paiele. Va mai avea ocazia să dea ochii cu aceste minunăţii vreodată? Şi acum, oricât de lipsită de senzualitate, trebuia să ia în considerare vânătaia de sub ochiul ei. Nu voia să vorbească cu el şi era posibil să nu afle niciodată adevărul. Nu putea să lucreze decât cu probabilităţi. Presupunând că planul lui funcţionase, că femeia din camera lui, căreia îi trâmbiţase paşii cu propriile palme în josul scării, nu o făcuse pe Patrice să-şi iasă din minţi de furie, ci dimpotrivă, să se îndrăgostească, să se lege de el, atunci poate că intrase în panică gândindu-se la ce avea de pierdut, ajungând să-i spună lui Tarpin că aventura lor se terminase, că se întorcea la bărbatul ei – astfel provocându-i mânia. În acest caz, obrazul ei învineţit însemna că e aproape a lui, a lui Beard, din nou. Prea s-ar fi potrivit totul cu dorinţele lui. Şi atunci?

Cu un gest mecanic, îşi ducea biscuiţii de la farfurie la gură. Poate că toată încurcătura asta o să ia un curs improbabil. Majoritatea lucrurilor erau improbabile. Existau femei pline de vânătăi, rupte în bătaie, care nu puteau să stea departe de bărbaţii lor violenţi. Cei care se ocupau de azilurile pentru femei se plângeau deseori de această meteahnă a naturii umane. Dacă era dependentă de soarta ei, atunci urmau să fie şi alte lovituri în plină figură. Frumoasa lui Patrice. Insuportabil. De neconceput. Şi atunci *ce*? Putea să i se acrească la fel de mult şi de compasiunea lui Michael, şi de violenţa lui Rodney, şi să-şi dorească să scape de amândoi. Sau era posibil să urce în dormitorul lui într-o noapte şi s-o găsească deja acolo, aşteptându-l goală pe patul conjugal, întinsă pe spate ca în vremurile bune, cu picioarele desfăcute, iar el se va îndrepta spre ea, murmurându-i numele, de-acum şi el gol, atât de simplu avea să fie, şi când, ajuns lângă ea, îi va cuprinde sânul stâng… Dar nu mai era nevoie să-şi ridice capul ca să-şi dea seama a cui siluetă se afla deja în pragul uşii.

Fără să-şi toarne o cafea – căci nu îşi permitea nici un fel de stimulenţi şi era de părere că nici Beard n-ar fi avut nevoie –, Aldous se aşeză alături de şef şi, sărind peste preliminarii, spuse:

— Vă conjur cu toată seriozitatea să citiţi articolul despre celulele solare cu straturi subţiri care va apărea în revista *Nature* de săptămâna viitoare.

Parte din rezerva de sânge care ar fi trebuit să se afle în creierul lui Beard rămăsese încă în penis, deşi se drena cu repeziciune, altfel ar fi avut prezenţa de spirit să-i spună lui Aldous să se care.

În schimb îi spuse:

— Te caută Braby.

— Aşa am auzit şi eu. Mi-aţi văzut cu toţii schiţa pentru turbină.

— Probabil că e la el în birou acum.

Jucând osteneala expertului, Aldous îşi scoase şapca de baseball, se lăsă pe spate în fotoliu şi închise ochii.

— Ar fi trebuit s-o distrug.

— Promitea… spuse Beard, mai degrabă împotriva voinţei sale.

N-avea încredere în nici o fiinţă care purta şapcă de baseball în afara terenului de baseball, indiferent în ce direcţie avea întors cozorocul.

— Tocmai asta spun. De fapt, este revoluţionară. Să vezi acolo un cuplu echilibrat! Unghi de atac optim pentru orice direcţie a fluxului de aer. Problema turbulenţei rezolvate! Nu mă înţelegeţi greşit, profesore Beard, este genială. Dar vă daţi seama, dacă centrul ţine seama de asta, o să urmeze trei ani de dezvoltări fără nici o noimă, făcând o muncă pe care orice firmă comercială ar alege să o facă pentru a-şi scoate nişte bani. Şi nu e destul de importantă, microcentralele eoliene nu vor rezolva problema, profesore. Vântul nu suflă suficient de tare în oraşe. Ne trebuie o nouă sursă de energie pentru întreaga civilizaţie. Şi chiar nu ne-a mai rămas mult timp. Ar trebui să începem cercetările de bază în privinţa energiei solare, până să ne-o ia înainte nemţii sau japonezii, până să se trezească americanii. Am câteva idei. Chiar şi cu clima noastră nenorocită, tot găsim infraroşii. Dar de ce vă spun asta dumneavoastră, dintre toţi oamenii? Trebuie să aruncăm o nouă privire fotosintezei, să vedem ce putem afla. Am câteva idei minunate şi în privinţa asta. O să vă pregătesc un dosar. Ah, iată-l pe domnul Braby, ducându-se la departamentul de proiectare cu schiţa mea stupidă, of, Doamne!

Îşi pocni o palmă peste frunte cu ochii închişi, tot din nevoia de spectacol – de data asta, spectacolul suferinţei stoice ce trebuia îndurată pe nedrept.

— Sunt un om simplu, profesore Beard. Nu vreau decât să fac ce e bine pentru planetă.

— Înţeleg, spuse Beard, care dintr-odată nu mai reuşea să ducă la gură ultimul biscuit din strânsoarea degetelor sale. Îl puse înapoi pe farfurie şi cu ceva efort se ridică din scaun. Trebuie să mă întorc de-acum. O să fie nevoie să mă duci înapoi la gară.

— Inutil, spuse Aldous, ridicându-se de pe fotoliu şi traversând camera din trei paşi până la televizor, unde schimbă câteva posturi şi se opri, aşteptând să-şi facă loc ştirea printre celelalte, apoi dădu sonorul mai tare.

Parcă ar fi plănuit întreaga poveste ca să-şi satisfacă propriile scopuri – conducând un cuplu la o vârstă înaintată spre sărăcie şi disperare şi convingându-i să se arunce amândoi de mână în faţa trenului Londra-Oxford. Reportajul de ştiri locale nu arăta nimic mai sângeros decât şirurile de pasageri nervoşi din gara Reading, unii rugaţi să se îndepărteze şi alţii aşteptând vagoanele speciale care se pare că încă nu se iveau la orizont.

Tânărul îl conduse pe Beard spre uşă, cum ar conduce cineva un bolnav mintal care are nevoie la baie.

— Stau în apropiere de Belsize Park şi o s-o iau spre casă curând. Nu dispun de un Prius, dar aş putea să vă duc până în faţa uşii.

Habar n-avea de unde ar fi putut să ştie Aldous unde locuieşte el, dar i se părea inutil să întrebe. Şi pentru că Beard îşi dorea de acum să se întoarcă acasă, la cartierul general al suferinţei sale, nu avea nici un interes să îl trimită pe Aldous să vorbească cu Jock Braby.

Peste câteva minute, şeful stătea pe scaunul din faţă al unui Ford Escort ruginit, prefăcându-se că ascultă detaliile unui cunoscător despre ce-ar trebui să se aştepte să afle în urma raportului Conferinţei Internaţionale despre Încălzirea Globală de anul următor. Acum privirea şoferului

devia mereu cu nouăzeci de grade de la drum către pasagerul său, uneori preţ de secunde interminabile, timp în care, după calculele lui Beard, se deplasau câteva sute de metri. Nu e nevoie să te uiţi la mine ca să-mi vorbeşti, ar fi vrut să-i spună, în timp ce urmărea traficul din faţa lor, încercând să prevadă momentul în care ar fi fost necesar să se arunce asupra volanului. Dar până şi lui Beard i se părea dificil să critice un om care se oferise să-l ducă cu maşina, să-l găzduiască, cum ar veni. Mai bine murea sau îşi petrecea restul vieţii ca un paraplegic posac, decât să fie nepoliticos.

După ce rezumase conţinutul celor ce se aştepta să le citească în raportul Conferinţei despre Încălzirea Globală de anul următor, Aldous îi spuse lui Beard – şi era cea de-a cincizecea persoană care făcea asta în ultimele douăsprezece luni – că ultimul deceniu al secolului XX fusese cel mai călduros, mă rog, de fapt fuseseră nouă ani, oficial. Apoi trecu mai departe, pătruns, la sensibilitatea climei şi la creşterile de temperatură asociate cu dublarea cantităţii de CO_2 faţă de standardele preindustriale. În timp ce intrau în Londra, se ajunsese la forcingul radiativ şi apoi la cunoscuta litanie a gheţarilor care se micşorează, a deşerturilor care se extind, dizolvarea recifurilor de corali, perturbarea curenţilor oceanici, ridicarea nivelului mării, dispariţia uneia sau alteia, şi tot aşa, în timp ce Beard se scufunda tot mai adânc în întunericul nepăsării, nu pentru că *planeta* era în pericol – iar cuvântul ăsta idiot –, ci pentru că cineva i-o spunea cu atâta entuziasm. Asta dispreţuia el la politicieni – nedreptatea, calomnia păreau să le dea aripi, erau laptele lor, sângele dătător de viaţă, le făcea *plăcere*.

Prin urmare, încălzirea globală îl măcina pe Tom Aldous. Avea şi alte subiecte de discuţie? Da, avea. Era îngrijorat de gazele de eşapament pe care le elibera maşina sa şi găsise un inginer în

Dagenham care o să-l ajute să treacă pe electricitate. Blocul motor era în ordine, cu bateria însă avea o problemă – ar fi fost nevoit să o reîncarce la fiecare cincizeci de kilometri. Aproape că reuşise să o facă funcţională, dar asta dacă mergea cu mai puţin de 30 de kilometri pe oră. Într-un târziu, Beard reuşi să-l aducă pe Aldous în lumea oamenilor, întrebându-l unde locuia. Într-o singură încăpere, în fundul curţii unchiului său, în Hampstead. În fiecare weekend se ducea cu maşina la Swaffham să-şi viziteze tatăl, care era bolnav de plămâni. Mama îi murise de mult.

Tocmai începea să-i povestească de maică-sa, când au ajuns în faţa casei. Întrerupt din şirul mulţumirilor pe care intenţiona să i le adreseze, dornic să ducă întâlnirea la bun sfârşit, Beard se trezi că Aldous se dă jos din maşină grăbindu-se să îi deschidă portiera şi să-l ajute să coboare.

— Mă descurc, mă descurc, spuse el ciufut, dar cu adaosul în greutate câştigat recent, aproape că nu reuşea să se extragă din maşina aceea, atât de joasă.

Îl însoţi pe aleea din faţa casei, din nou ca o infirmieră la spitalul de nebuni, şi când ajunseră la uşa de la intrare, iar Beard îşi căuta cheile, Aldous îi ceru voie să meargă la toaletă. Cum să-l refuze? Intrară în casă şi Beard îşi aminti că era după-amiaza în care Patrice avea liber, prin urmare iat-o acolo, în capul scărilor, dezinvoltă cu ochiul ei vânăt, în blugi strâmţi, o jachetă verde de caşmir, papucei turceşti, venind jos să îi întâmpine cu un zâmbet plăcut pe faţă şi să le ofere o cafea, imediat după ce soţul ei făcuse prezentările.

Douăzeci de minute au stat cu toţii la masa din bucătărie şi ea era drăguţă, dădea uşurel din cap ascultând povestea lui Aldous despre mama lui şi punea întrebări cu bun-simţ. Apoi se apucă să povestească despre mama ei, care şi ea murise de tânără. După aceea conversaţia se înscrise pe un făgaş mai luminos, iar privirea ei o întâlnea pe a

lui Beard ori de câte ori râdea, îl includea, îl asculta cu un surâs când vorbea, părea amuzată când făcea câte o glumă şi la un moment dat chiar îi atinse mâna întrerupându-l. Tom Aldous era dintr-odată binecuvântat cu expresivitate şi umor şi îi făcu să râdă povestindu-le o întâmplare cu tatăl său, un formidabil profesor de istorie, acum invalid şi coleric, care hrănise o gaie roşie hămesită cu prânzul său de la spital. Aldous se tot fâţâia, rânjea şi, fără să-şi dea seama, îşi ducea mâna la ceafă atingându-şi codiţa. Nici un moment nu păru să-şi aducă aminte că planeta era în pericol.

Şi aşa, cuplul conjugal reuşi să se întreţină în deplină armonie cu tânărul cel vesel, iar în momentul în care acesta se ridică să plece era clar că se întâmplase ceva miraculos, o schimbare fundamentală în atitudinea pe care o avea Patrice faţă de soţul ei. După ce îl conduse pe Aldous la maşină, Beard, fără să-i vină să creadă că planul său, materializarea unei femei pe scările casei cu palmele sale goale, funcţionase cu adevărat, se grăbi înapoi ca să afle mai multe. Dar bucătăria era pustie, ceştile cu dârele de cafea stăteau în continuare la locul lor pe masă, casa era din nou tăcută. Patrice se retrăsese în camera ei şi când el urcă să-i bată la uşă, ea îi spuse pe şleau să o lase în pace. Nu intenţionase decât să-l chinuie cu o străfulgerare din viaţa pe care o avuseseră odată. De *absenţa* ei îşi dorea să-l facă conştient.

Şi nu se mai făcu văzută până în seara următoare, când plecă de acasă lăsând în urmă un damf de parfum nefamiliar.

Săptămânile treceau şi nu se schimba mai nimic. Începuse semestrul de toamnă la şcoala elementară unde preda Patrice. La începutul serilor corecta lucrări şi îşi pregătea orele, iar de vreo trei sau patru ori pe săptămână pleca de acasă pe la şapte sau opt să se ducă la Tarpin. Când s-au dat

ceasurile înapoi spre sfârşit de octombrie şi ea dispărea pe aleea grădinii în întuneric, absenţa ei părea cu atât mai desăvârşită. Cel puţin intenţia de a-şi invita amantul la cină nu se materializase sau nu când era şi Beard acasă. Din când în când pleca la diverse întâlniri în afara oraşului lipsind noaptea de acasă, dar când se întorcea nu descoperea nici o urmă a prezenţei lui Tarpin sau, dacă existau, se ascundeau în luciul bogat al mesei de stejar din sufragerie sau în curăţenia absolută a bucătăriei, cu fiecare cratiţă şi oală la locul ei, neobişnuit de ordonate.

Însă la un moment dat, pe la începutul lui noiembrie, Beard a intrat în debaraua din partea din spate a casei, lângă uşa care dădea în curte, să caute un bec. Era o cămăruţă rece, fără ferestre, cu rafturi zidite în peretele de cărămidă, unde se găseau nenumărate aparate casnice şi alte prostii sau cadouri nedorite, care ajunseseră să umple acel loc destinat proviziilor. Pe peretele îndepărtat se afla doar un gemuleţ pentru aerisire care dezvăluia punctiform lumina zilei şi exact sub el, pe podea, găsi o geantă de pânză murdară. Se aplecă deasupra ei, simţind cum îl cuprinde mânia, apoi, observând că nu era închisă, dădu pânza la o parte cu piciorul. Descoperi nişte unelte – ciocane de diferite mărimi, dălţi şi şurubelniţe multifuncţionale şi, chiar deasupra, ambalajul unui baton de ciocolată, un cotor de măr maroniu, un pieptăn şi, spre dezgustul său, un şerveţel folosit şi mototolit. Tarpin n-ar fi putut s-o lase acolo de pe vremea când lucra la baia lor, pentru că asta se întâmplase cu multe luni în urmă şi Beard ştia că ar fi văzut-o până atunci. Era destul de limpede. În timp ce el era plecat la Paris sau la Edinburgh, constructorul venise direct de la lucru să o vadă pe Patrice, îşi uitase uneltele a doua zi dimineaţă sau n-avusese nevoie de ele, iar ea le dosise acolo. Îi venea să le arunce pe loc, dar mânerele genţii erau negre şi soioase, iar Beard simţea repulsie la

gândul de a atinge orice i-ar fi aparţinut lui Tarpin. Îşi găsi becul şi se duse la bucătărie să îşi toarne un whisky. Era trei după-amiaza.

A doua zi, devreme, o duminică rece, descoperi adresa lui Rodney Tarpin pe o chitanţă şi, după ce hotărî să nu se mai bărbierească şi să bea în schimb trei căni de cafea tare, îşi puse o pereche veche de ghete de piele care îi adăugau trei centimetri la înălţime şi o cămaşă groasă de postav care îi punea ceva muşchi în partea de sus a braţelor, şi plecă cu maşina spre Cricklewood. La radio, numai chestiuni de politică americană. Comentatorii încă mai culegeau roadele ultimului bombardament, de cu o lună în urmă, asupra navei *Cole* de către o grupare al-Qaida, dar principalul subiect era vechea dispută care durase vara şi toamna întreagă şi pe el îl scotea din răbdări: întrecerea electorală dintre Bush şi Gore. Beard nu era cetăţean american, n-avea drept de vot în această dispută şi tot se vedea obligat de serviciul de ştiri, pentru care plătea o taxă, să ia seama la cele mai mici şi anoste detalii. Era în mod agresiv apolitic – până în vârful degetelor, cum îi plăcea să spună. Îl deranjau certurile acelea înfierbântate lipsite de argumente, eforturile pe care le făcea fiecare parte ca să răstălmăcească şi să denatureze intenţiile celeilalte părţi, amnezia care se depăna în urma fiecărei „probleme“ pe măsură ce o enunţau. Pentru Beard, Statele Unite erau acea fascinantă entitate care deţinea trei sferturi din ştiinţa lumii. Restul era apă de ploaie, mai ales în cazul de faţă, cu această luptă din interiorul aceleiaşi elite – fiul privilegiat al unui fost preşedinte hârjonindu-se cu măria-sa fiul unui senator. După ce urnele de vot se închiseseră de mult, se pare că Gore îi telefonase lui Bush ca să-şi retragă înfrângerea, Florida era prea aproape de prag, trebuia să aibă loc automat o renumărare a voturilor – „Circumstanţele s-au schimbat de când te-am sunat

prima dată“, aşa se exprimase, cât se poate de evaziv, Al Gore.

În senat, amândoi bărbaţii erau legaţi de aceleaşi constrângeri, amândoi erau ţintuiţi de aceleaşi fapte, sfătuiţi de aceiaşi absolvenţi de colegii, îndoctrinaţi de aceleaşi minţi – Beard dădea prea puţină atenţie detaliilor. Nu putea fi nici o diferenţă semnificativă pentru întreaga lume, gândea el după o matură chibzuinţă, în timp ce traversa districtul Swiss Cottage, dacă Bush, mai degrabă decât Gore, X, mai degrabă decât Y, era preşedinte în primii patru sau opt ani de zile ai secolului XXI.

După-amiaza şi seara anterioară, cu whisky-ul în mână, îl binecuvântaseră cu o limpezime cutezătoare, precum şi cu un sentiment plăcut de invincibilitate. Acum era conştient că luase lucrurile mult prea în serios. Soţie necredincioasă? Atunci ia-ţi alta! Cricklewood avea un aspect mahmur, paşnic, doar cu câţiva trecători, iar liniştea dimineţii de duminică îi reamintea că misiunea lui era pur şi simplu aceea de a-şi satisface curiozitatea. Avea dreptul să afle unde îşi petrecea Patrice jumătate de săptămână şi cum trăia adversarul său. La încă jumătate de kilometru distanţă, după câteva curbe, strada lui Tarpin se dovedi a fi o şosea cu patru benzi, lungă de încă o jumătate de kilometru, legând două drumuri principale, un loc oarecum improvizat, întâmplător, în care toate casele, construite înainte de război, semidetaşate, arătau de parcă fuseseră în linia întâi, bătute de vânturi. Parcă maşina pe o latură a drumului prevăzută în acest scop, chiar lângă aleea din faţa casei, şi se uită la locul pe care-l văzuse în fotografie, cu storuri din lemn de pin vopsite întunecat, fixate astfel încât să acopere faţada casei şi să creeze un aspect de secol XVI, la barca cu motor proptită şui în remorcă – ar fi putut să fie şi o barcă cu vâsle ascunzându-se sub prelata aceea de plastic care o apăra de vânt –, la felinarul

din vârful stâlpului negru de lângă uşa de la intrare, care era în stil georgian, şi, un adaos recent şi îndrăzneţ, culcată pe beton şi înconjurată de straturi bine curăţate de buruieni, se afla o cabină roşie de telefon. Prin cheresteaua aproape neagră se vedea casa zugrăvită într-un alb strălucitor, cu perdelele înflorate dincolo de geamurile plumbuite, bogate în dantele şi trase la o parte.

Beard n-avea de obicei nici o părere despre designul exterior sau interior, nici o prejudecată în privinţa felinarelor de grădină şi altele asemenea, iar încercarea de a conferi unei case de suburbie din anii ’30 o aparenţă elisabetană i se părea oarecum de un patriotism inocent. Dacă nu l-ar fi detestat pe Rodney Tarpin, s-ar fi gândit că locul inspiră decenţă, muncă grea, un optimism bine intenţionat. Ştia din conversaţiile pe care le avuseseră în trecut că doamna Tarpin plecase cu un an în urmă împreună cu cei trei copii şi trăia cu un galez specialist în cadastru, undeva pe Costa Brava, prin urmare se vedea ceva patos în felul în care îşi ţinea Rodney gospodăria. Dar ăsta era locul în care venea Patrice, regulat, ca să fie fututã, iar fiecare detaliu, până şi mica fântână a dorinţelor, cu pâlcul de pitici înghesuiţi lângă manivelă, părea ostilă. Îi ura. Oare Tarpin avea de gând să ridice cabina telefonică în onoarea lui Patrice? O şi auzea prefăcându-se cât de încântată e: *Dragul meu, ce original, cât de creativ…* Până aici! Coborî din maşină.

Pentru că nevastă-sa făcuse drumul ăsta de atâtea ori şi pentru că el fusese la un moment dat angajatorul lui Tarpin, Beard se simţea îndreptăţit şi relaxat în timp ce păşea pe aleea din faţa casei. Dinspre una dintre ţevile vopsite într-un negru lucios se auzea clinchetul apei curgând, iar din canalul de scurgere în care dădea se ridicau aburi în aerul de noiembrie. Stăpânul casei îşi făcea abluţiunile, purificându-şi trupul de ADN-ul doamnei Beard. Uşa de la intrare, cu porticul ei

palladian, arăta nefolosită, astfel încât Beard urmă aleea îngustă de beton înghesuită între zidul casei şi un gard de lemn împrejmuitor, care ducea înspre o uşă laterală şi continua dincolo de o portiţă deschisă spre curtea din spate. Îşi aminti că Tarpin se lăuda cu un jacuzzi şi voia să-l vadă cu ochii lui. Se putea să dea peste Patrice înăuntru, dar acum era într-o dispoziţie meticuloasă, avea nevoie să ştie tot.

Un petic de peluză neîngrijită, fără copaci, era despărţit pe trei laturi de pământul vecinilor cu un lanţ în chip de gard şi imediat dincolo de lanţ se înălţa un stâlp de înaltă tensiune răscrăcit deasupra terenului dintre case, încât putea să audă pârâitul familiar al liniilor electrice. Electronii – atât de durabili, atât de fundamentali. Îşi petrecuse mare parte din tinereţe gândindu-se la ei. La vârsta de douăzeci şi unu de ani citise plin de uimire Ecuaţia Dirac, în forma sa finală din 1928, prezicând spinul electronului. O ecuaţie de o frumuseţe pură, una dintre cele mai grandioase realizări intelectuale din istorie, cerând naturii, cu toată corectitudinea, existenţa antiparticulelor şi expunând în faţa tânărului cititor vastele orizonturi ale „Mării Dirac“. Asta se întâmpla pe vremea când Beard era încă om de ştiinţă, căci acum ajunsese birocrat şi nu se mai gândea la electroni. La mijlocul anilor ’90 stătuse în picioare în mijlocul unei mici mulţimi adunate la Westminster Abbey, în timp ce Stephen Hawking ţinea un discurs în faţa inscripţiei funerare sculptate în piatră, care conţinea minunata formulă prescurtată a ecuaţiei – $i\gamma.\delta\psi = m\psi$ –, iar Beard simţise, pentru ultima dată, acel avânt al entuziasmului de pe vremuri. Totul dispăruse acum.

Lângă casă era turnat un pătrat de ciment pe care stătea un cuier ruginit de haine, bucăţi dintr-un frigider şi, în maldăre, mobilier de grădină din plastic alb, iar ceva mai încolo, iat-o, chiar lângă maldărul acela, o cutie enormă din lemn tare, de

doi metri jumate pe doi, cu un capac cu lacăt, susţinând un furtun negru încolăcit. Beard se simţea uşurat că acest jacuzzi nu era tocmai visul californian la care se gândise inconştient – fără sequoia, fără cicade, fără Sierra Nevada. Dar când se întoarse spre uşa laterală a casei, se simţi dintr-odată nefericit, pentru că acum avea confirmarea – era vorba doar de sex. Ce altceva ar fi adus-o în locul ăsta mizerabil? Dar apoi, în halul în care era el, oare nu tocmai nefericirea o căuta?

La gândul acesta auzi un zgomot deasupra lui şi, uitându-se în sus, zări la etajul întâi o fereastră cu ramă metalică deschizându-se brusc într-un nor de aburi, apoi faţa udă şi roz a lui Rodney Tarpin.

— Hei!

Brusc, faţa dispăru şi fereastra rămase deschisă, lăsând aburii de la duş să iasă în valuri, iar din interiorul casei se auzi un sunet înfundat de picioare goale lovind cu repeziciune traversa scărilor în timp ce coborau. Aşteptând lângă uşa laterală, cu braţele încrucişate la piept, Beard n-avea nici un plan, habar n-avea ce urma să spună. Petrecuse prea mult timp clocind, aşteptând momentul, şi acum nu-şi dorea decât să se întâmple ceva. Aproape că nu mai conta ce anume.

Se auziră două zăvoare trase, clanţa de aluminiu se lăsă în jos, uşa zvâcni spre interiorul casei, iar amantul nevestei sale apăru în faţa lui în prag.

Beard se gândi că e important să vorbească el primul.

— Domnule Tarpin. Bună dimineaţa.

— Ce mama naibii mai vrei şi tu?

Accentul întrebării cădea pe acel „tu“. În jurul taliei sale dezvoltate avea înfăşurat un prosop roşu, nu foarte mare. Câteva picături de apă i se scurgeau de pe cap pe umeri, coborând la întâmplare în zigzag, prin părul de pe piept, ca biluţele de pinball.

— M-am gândit să vin şi să arunc o privire.

— A, serios? Şi ai intrat aşa, pur şi simplu.

— Aşa face şi nevastă-mea.

Tarpin păru deranjat de această referinţă lipsită de menajamente, de parcă s-ar fi gândit că e un pic nedreaptă sau exagerată. Încă scoţând vag aburi, făcu un pas afară pe alee, aparent insensibil la frig – două grade Celsius, conform afişajului digital de la bordul maşinii. Beard stătea la vreo doi metri şi ceva depărtare, cu braţele încă încrucişate pe piept, măsurând 1,70 înălţime în bocancii săi, şi nu se feri dându-se mai în spate când Tarpin se proţăpi exact în faţa lui. Chiar şi desculţ era un individ masiv, vizibil forţos de la talie în sus, dar altfel, în jos, cu picioare destul de subţiri – clădit ca un constructor! – şi, de asemenea, cu un piept flasc; de curând pusese ceva grăsime deasupra muşchilor şi făcuse o burtă de la toată berea şi porcăriile pe care le mânca, a cărei extensie laterală o depăşea cu mult pe cea a lui Beard. Prosopul ăla stătea să cadă dintr-o clipă în alta. Ce făcea Patrice cu un bărbat ca ăsta, dacă nu căuta însăşi perfecţiunea, idealul formei masculine a soţului ei? Chipul lui Tarpin era o curiozitate. Avea trăsături de guzgan, o faţă nu chiar lipsită de orice farmec, dar prea mică pentru capul lui. Trăsăturile mărunţele, hirsute şi iscoditoare fuseseră întipărite sau proiectate pe un spaţiu pe care nu l-ar fi putut umple nicicum. Tarpin părea să tragă cu ochiul din străfundurile propriului craniu, ca şi cum ar fi purtat o cagulă prea mare pentru el. De când îl văzuse Beard ultima dată, constructorul îşi pierduse un dinte, unul dintre incisivii superiori. Şi era dezamăgit să nu descopere la el nici un tatuaj, vreun şarpe sau o motocicletă, vreun imn în cinstea măică-sii. Dar fizicianul nostru, după cum şi-a dat şi el seama în treacăt, îmbătrânise burghez, în ghearele unei mentalităţii şablonarde. Tarpin era prea în vârstă pentru piercinguri, dar, plasată chiar pe linia orizontului, în dreptul umărului lui Beard, ieşind în evidenţă cu un centimetru şi ceva, se vedea o umflătură distorsionată a pielii, ca un soi

de aluniţă, semănând cu o ureche umană în miniatură sau cu papagalul minuscul al unui marinar. Câteva răsuciri strânse la baza ei cu aţă dentară[3] şi ar fi dispărut într-o săptămână, dar probabil femeile erau impresionate de acest neînsemnat defect, de o asemenea dovadă de slăbiciune la un bărbat atât de masiv, cu propria lui afacere şi trei angajaţi. Limba lui Patrice îi explorase probabil micile cute.

Tarpin spuse:

— Ce fac eu cu nevastă-ta e treaba mea, zise Tarpin, apoi izbucni în râs la propria-i glumă. Şi poţi să te cari dracului de aici.

Beard zăbovi un moment, pentru că nu era o replică rea, şi pe durata acestui interval îi trecu prin minte că ceea ce îşi dorea, nu, ceea ce chiar intenţiona să facă în următoarele secunde era să-i aplice lui Tarpin o lovitură puternică în tibia dezgolită, suficient de puternică încât să-i rupă un os. Posibilitatea îl încânta şi îi făcea inima să-i bată mai repede. Nu-şi mai amintea dacă ghetele pe care le purta, sau să fi fost altele, aruncate de mult, aveau vârfurile împlătoşate în oţel. Nu conta. Cât de ciudat era ca acest om, pe care îl dispreţuia pe vremuri pentru că avea talentul de-ai tulbura neavenit liniştea casnică cu burghiele lui, cu fluieratul lui afon şi praful pe care îl făcea pretutindeni sau zbârnâiala puerilă a miniradioului său după-amiaza întreagă, ca această jigodie să-i fie acum adversar de-o seamă într-o luptă hotărâtoare. Numai Beard l-ar fi considerat de-o seamă. De-a lungul vremii, colegii săi observaseră, uneori cu disperare, că în confruntări – în fizica teoretică avusese de bună seamă parte de confruntări – Beard era dăruit, sau blestemat, cu spiritul cutezanţei.

— Ai lovit-o pe nevastă-mea, spuse el, cu vocea sugrumată de pulsul accelerat.

Deja aruncase o privire în jos la planul înclinat al tibiei lui Tarpin, albă, presărată cu câteva fire

rare de păr negru, ca un curcan prost jumulit. Iar acum Beard, sportiv la vremea lui, în ciuda înălţimii sale, îşi schimbă poziţia lăsându-se pe piciorul stâng. Îşi aminti să desfacă braţele ca să-şi păstreze echilibrul, iar dacă mai apuca, avea de gând să facă o răsucire în lateral şi să-i strivească şi un deget cu călcâiul.

Nu îşi dădea seama cât de bine se vedea că e pe cale să atace. Pieptul voluminos i se umfla amplu, îşi ţinea braţele subţiri ridicate şi încordate, iar faţa i se alungise, pierdută în solipsismul planului său incitant. Probabil că Tarpin luase parte la multe burduşeli ca adult. Nici n-apucă să schiţeze un gest de apărare, că Tarpin îşi duse braţul la spate şi, luându-şi avânt, îi trase un lat de palmă bărbatului mai în vârstă peste obrazul şi urechea dreaptă. Beard simţi ceva explodându-i în spatele ochilor şi preţ de câteva secunde lumea păru un pustiu alb zumzăitor. Când îşi reveni, cu senzaţia că se prelinge pe jos, Tarpin era încă acolo, ţinându-se de prosop, a cărui strânsoare slăbise odată cu mişcarea pe care o făcuse.

— Următoarea chiar o să doară, îi spuse.

Era genul de tratament pe care îl aplicau personajele masculine femeilor pe care le iubeau, în filmele de pe vremuri, ca să le calmeze. Constructorul era de părere că Beard nu merita un pumn adevărat. Dar, cu siguranţă, aveau să urmeze alte palme. Din fericire, chiar atunci dinspre vecini se auziră nişte voci de copii care se apropiau pe alee, cu exclamaţii în şoaptă şi chicoteli la vederea vecinului lor bondoc aproape în pielea goală. Apoi trei feţe timide la diferite înălţimi şi trei perechi de ochi căprui măriţi se iviră de după gard. Tarpin se grăbi să intre în casă, poate ca să-şi ia un prosop mai mare sau o haină, iar lui Beard i se păru un moment propice ca să o şteargă. Dar avea mândria lui şi se chinui să nu pară că pleacă în grabă. În timp ce mergea pe aleea din faţa casei, trecând de barca răsturnată în pătuţul ei şi de cabina

telefonică odihnindu-se întinsă, îşi simţea faţa numai ace, arzându-l în aerul rece – palma aia chiar îl *duruse* – şi în urechi auzea un zgomot continuu, ca un scâncet electronic, iar în momentul în care ajunse la maşină era ameţit şi aproape surd. Pornind motorul, se uită în lungul casei şi, desigur, iată-l pe Tarpin, în trening şi adidaşi cu şireturile desfăcute venind spre el cu pas hotărât. Beard nu mai văzu nici un motiv să zăbovească prin Cricklewood.

În ultimele trei săptămâni ale acelui an, totul a început să se schimbe. Sosise o invitaţie la Polul Nord – sau cel puţin aşa şi-o prezenta Beard sieşi şi oricui altcuiva. De fapt, destinaţia era undeva dincoace de paralela optsprezece şi urma să locuiască acolo pe „o ambarcaţiune extraordinar de bine dotată, încălzită plăcut, cu culoarele de trecere acoperite cu covoare şi pereţii cu lambriuri din lemn de stejar, cu lămpi de perete decorative“, aşa promitea broşura, fiind vorba de un vapor înţepenit tacticos între gheţurile unui fiord semiaccesibil, la o distanţă lungă de parcurs cu snowmobilul la nord de Longyearbyen, pe insula Spitsbergen. Cele trei greutăţi pe care le-ar fi avut de îndurat ar fi fost dimensiunile cabinei sale, posibilităţi limitate de a accesa e-mailul şi o listă de vinuri redusă la *vin de pays* de provenienţă nord-africană. Grupul va include douăzeci de artişti şi oameni de ştiinţă preocupaţi de încălzirea globală şi, în mod convenabil, la doar cincisprezece kilometri depărtare, se găsea un gheţar într-un stadiu dramatic de avansat de retragere, din ale cărui stânci abrupte şi albastre se desprindeau regulat nişte blocuri de gheaţă cât casa pe ţărmurile fiordului. Un bucătar-şef „de renume internaţional“ se va ocupa de mese, iar urşii polari vor fi împuşcaţi, dacă era cazul, de unul dintre ghizi cu o puşcă de calibru mare. Nu exista un program de prelegeri – prezenţa lui

Beard era suficientă –, iar fundaţia îi va suporta toate costurile, în vreme ce emisiile ruşinoase de dioxid de carbon de pe urma celor douăzeci de zboruri de întoarcere, a unei călătorii cu snowmobilul şi a şaizeci de mese calde pe zi servite în condiţii polare vor fi răscumpărate prin plantarea a trei mii de copaci în Venezuela, imediat ce se va găsi locul adecvat şi vor fi mituite oficialităţile.

Curând se dusese vestea în tot centrul că pleca la Polul Nord, „ca să vadă cu ochii lui încălzirea globală“, iar unii erau de părere că o să aibă sanie trasă de câini, alţii că o să şi-o tragă singur. Până şi Beard era stânjenit şi dădu de înţeles că era „puţin probabil“ să ajungă chiar până la pol, bună parte din timp şi-o va petrecere „în tabără“. Jock Braby era încântat de angajamentul de care dădea dovadă Beard faţă de cauză şi se oferi să organizeze o petrecere de adio în sala de reuniuni a centrului.

În aceeaşi săptămână în care începuseră convocările pentru Polul Nord, el se combinase cu o contabilă nu foarte tânără, pe care o întâlnise în tren şi o invitase la cină. Era plăcută la modul insipid, lucra la o companie de îngrăşăminte chimice şi după trei săptămâni se terminase totul. Dar de o importanţă crucială era mai degrabă faptul că reuşise astfel să-şi tocească oarecum intensitatea obsesiei faţă de propria soţie – o tocire minimă şi nu chiar permanentă, însă era conştient că păşise dincoace de linie. Aproape îl întrista să ştie că în curând va înceta să o mai dorească, pentru că asta îi arunca sub ochi adevărul clar că totul se terminase deja şi că locuinţa lor confortabilă, împreună cu toate posesiunile lor urmau să fie împărţite, apoi, după un an sau doi, era posibil să n-o mai vadă niciodată. Vizita pe care i-o făcuse lui Tarpin îi fusese de asemenea de ajutor, declanşându-i nevoia de a se îndepărta. Cum putea să mai iubească o femeie care îşi dorea

un astfel de bărbat? De ce se pedepsea singură în asemenea hal numai ca să-şi insulte soţul?

Şi ce altceva nu ştia despre ea? Unul dintre răspunsuri i se dezvălui chiar înainte de Crăciun, într-o conversaţie mult amânată, care deveni un lung şir de reproşuri de-o finalitate glacială. Patrice ştia de jumătate de an că matematiciana lui de la Humboldt, Suzanne Reuben, reprezenta probabil doar o zecime din întreaga poveste. Ştia aproape tot adevărul şi, în timp ce se plimba apăsat, înjunghiind dalele parchetului din sufragerie cu tocurile ei, îi enumeră concis numele, locurile şi datele aproximative, un dosar memorat cu o manie la fel de acută ca a lui Beard însuşi. Veselia de care dăduse dovadă prin casă, spuse ea, era menită să-i ascundă nefericirea, iar relaţia cu Tarpin ar fi trebuit să o salveze de umilinţă. Voia să ştie cum o să explice Beard cele unsprezece aventuri pe care le avusese în cinci ani. El era pe cale să-i amintească de mama lui, care ajunsese la un scor şi mai bun, când Patrice plecă din cameră. Venise să vorbească, nu să asculte. Iată, în sfârşit, confruntarea pe care o aşteptase în toate acele luni. Acum nu-şi mai dădea seama de ce. Se aşeză pe canapea, cu picioarele sprijinite de tăblia de sticlă a măsuţei de cafea, închise ochii şi simţi în sfârşit cum tânjeşte după aerul arctic, rece şi curat, cu toată lipsa de copaci.

Spre sfârşitul lui februarie, aranjă lucrurile în aşa fel încât să plece de la centru direct la Heathrow, prin urmare, petrecerea de adio se desfăşură în sala de reuniuni în timp ce taxiul lui aştepta afară, iar bagajele pline cu vechile haine de schi se aflau la uşă. Acum existau şaizeci şi unu de angajaţi permanenţi şi majoritatea se înghesuiseră să asculte discursul lui Jock Braby, pentru că acesta conţinea mai mult decât simplele urări de la revedere, reprezenta o laudă închinată obiectului strălucitor de oţel cocoţat pe două lăzi în mijlocul încăperii, un prototip proiectat şi executat în timp

record, gata să fie testat în tunelurile de vânt de la Farnborough, chiar turbina eoliană sub forma unui arc spiral cvadruplu a lui Tom Aldous. Mulţi observaseră că aduce, într-o formă mai complexă, cu modelul lui Crick şi al lui Watson, însă fără perechile de lamele la bază, iar unii încercară să-şi amintească şi să adapteze celebra observaţie pe care o făcuse Rosalind Franklin, cum că era prea frumos ca să nu fie adevărat sau, în acest caz, ca să nu funcţioneze. În discursul său, Braby aminti echipei că era prea devreme să se felicite între ei, încă mai aveau mult de lucru, dar voia ca toată lumea să vadă cât de mult progresaseră cu proiectul şi cât de revoluţionar urma să fie acesta. Cu un lirism neobişnuit, evocă un peisaj suburban văzut de pe un deal din apropiere, cinci mii de acoperişuri licărind în apusul soarelui cu turbinele argintii rotindu-se deasupra lor, mult mai frumoase, credea el, decât antenele TV care preschimbaseră faţa oraşului în anii ’50.

În tot acest timp, Tom Aldous se ţinuse departe, în spatele mulţimii, părând să îl evite pe Beard, ceea ce era bine, având în vedere că amândoi ştiau că proiectul era destinat eşecului, iar o conspiraţie în acest sens părea de prost gust acum când toată lumea era atât de fericită. Braby se întoarse spre Beard şi îi ură toate cele bune în călătoria sa de opt săptămâni, în ciuda intemperiilor şi greutăţilor pe care ştia că avea să le îndure. Aminti echipei că modelele climaterice prevăzuseră faptul că cele mai precoce şi radicale semne ale încălzirii globale se vor face vizibile în zona arctică, adăugând cât de mândru era că însuşi şeful centrului lor – cuvinte însoţite de chicoteli afabile – avea să învingă cele mai vitrege condiţii ca să vadă ce şi cum cu ochii lui.

Apoi Beard făcu un pas în faţă ca să spună câteva cuvinte. Nu ştia de unde preluase Braby ideea că avea să fie plecat pentru opt săptămâni. Călătoria sa dura şase nopţi, dar nu se cuvenea să-

şi contrazică un coleg în public. Nu menţionă nici vaporul călduros şi lămpile decorative, mărturisi în schimb că era mândru şi entuziasmat de faptul că era asociat cu această instituţie menită să facă „lucruri mărețe“ – nu îşi permitea să fie mai la obiect de atât – şi prezise că într-o bună zi centrul lor o va lua înaintea rivalului american din Golden, Colorado. Un toast, un ropot de aplauze, un şir scurt de strângeri de mână şi palme pe spate, şi Beard o pornise deja spre taxiul lui, cu Jock Braby însuşi cărându-i valiza şi, în timp ce maşina demara, codiţele începură să răcnească şi să tropăie de pe acoperiş. Aldous, totuşi, nu era printre ei.

Deşi petrecuse multe ore în deplasări, Beard nu era genul de călător care să se adapteze uşor, nu că ar fi fost haotic sau temător, ci pentru că voiajele mai lungi îl obligau să se confrunte cu o anume deficienţă mentală, un soi de gol, o plictiseală care îi stârnea agitaţia şi care era, credea el, aşezându-se la locul lui şi punându-şi centura, expresia adevăratei stări în care se afla, de obicei estompată de rutina zilnică sau de somn. Nu era în stare să citească cu adevărat în avion. Nici dacă călătorea pe pământ nu citea niciodată o carte de la cap la coadă. Era unul dintre acei călători care se uită îndelung pe geam, indiferent de perspectivă, sau la scaunul din faţă ori răsfoiesc de la coadă la cap genul de reviste pe care le găseşti în avion. În cel mai bun caz, putea să citească reviste de popularizare a ştiinţei, ca de pildă *Scientific American*, pe care o avea acum la el, ca să se ţină la curent, în termeni generali, cu fizica. Dar chiar şi atunci concentrarea îi era viciată, pentru că, obişnuit de-o viaţă întreagă, nu se putea abţine să nu-şi caute cu o vigilenţă supărătoare propriul nume. Îl vedea de parcă ar fi fost scris cu litere îngroşate. Îi sărea în ochi dintr-o pagină cu două coloane de scris mărunt pe care nici n-o citise şi

uneori îl presimţea înainte chiar să întoarcă pagina. Un alt fapt care îi distrăgea atenţia era conştiinţa acută a locului precis pe interval unde se afla căruciorul cu băuturi, a clinchetului înăbuşit şi a apropierii sale asimptotice. Cu sau fără băutură, cădea pradă, la altitudine, şerpuitoarelor fantezii sexuale, amintirilor sau ambelor în combinaţie.

Dar cu urările colegilor încă răsunându-i în urechi, Beard făcea tot posibilul să se concentreze, în timp ce avionul său îşi stabilise cursul spre nord, şi se apucă să citească din revistă un articol sinistru ilustrat despre fotoni şi antimaterie şi, desigur, în mai puţin de cinci minute simţi micul şi înviorătorul zvâcnet al inimii în clipa în care zări între paranteze întreaga formulare – Fuziunea Beard-Einstein. Nu Condensatul BoseEinstein, nu Paradoxul Einstein-Podolsky-Rosen, nu doar Einstein, ci acea precizare anume, şi, de bucurie, începu să tânjească şi mai tare după cărucior, aflat încă la doi metri şi jumătate distanţă. Era pe deplin conştient de insolitul întâmplării care făcuse astfel încât micul vehicul al talentului său, o tricicletă de copil, să spunem, să prindă o cursă în spatele unui moloh de geniu în istoria lumii. Einstein preschimbase modul în care înţelegea omenirea lumina, gravitaţia, spaţiul, timpul, materia şi energia, înfiinţase cosmologia modernă, vorbise liber despre democraţie, despre Dumnezeu sau absenţa sa, îşi exprimase argumentele pentru bomba atomică, apoi împotriva ei, cântase la vioară, condusese ambarcaţiuni, avusese copii, îi oferise banii de pe urma premiului primei neveste, inventase un frigider. Beard nu avea nimic în afară de Fuziunea aceea sau jumătate din ea. Ca un om pe cale să se înece, se agăţase de această singură scândură – şi se considera privilegiat. Cum ajunsese la ea? Probabil era adevărat, comitetul, violent dezbinat de trei concurenţi merituoşi, se decisese pentru o a patra alegere. Una peste alta, numele lui Beard ajunsese până la ei şi, în general,

lumea era de părere că oricum venise momentul şi pentru fizica britanică, deşi, în anumite cancelarii academice, unii murmurau că, odată cu compromisul pe care îl făcuseră, membrii comitetului confundaseră numele lui Michael Beard, cu *Sir* Michael Bird, talentatul pianist amator care lucra în domeniul spectroscopiei neutronilor.

Dar lăsând la o parte aceste zvonuri lipsite de generozitate, ce stare de graţie, oricât de scurtă ca durată, fuseseră acele luni binecuvântate de calcule frenetice şi cercetări în vechea casă parohială din South Downs, în capcana peisajului sonor compus din reproşurile primei sale neveste, Maisie, şi vaietul neîncetat al celor doi bebeluşi identici pe care îi aveau chiriaşii vecini. Ce concentrare uluitoare! Cât amar de timp trecuse, cât de greu îi era să-şi amintească de omul care fusese pe vremuri, un om mânat de pasiune, sau de textura acelor zile. Uneori lui Beard i se părea că îşi trăise întreaga viaţă pe spinarea realizărilor unui tânăr obscur, un fizician dedicat cercetărilor teoretice mult mai isteţ şi mai devotat decât ar fi sperat el însuşi să fie vreodată. Trebuia să recunoască acest fapt – că acel fizician de douăzeci şi unu de ani era un geniu. Dar unde se afla acum? Era într-adevăr acelaşi Michael Beard a cărui lucrare îl făcuse pe Richard Feynman să izbucnească plin de încântare şi să întrerupă programul Conferinţei Solvay din 1972? Îşi mai amintea cineva sau îi mai păsa cuiva de acel faimos „moment magic“? Cât despre gemenii urlători, îi văzuse cu un an în urmă, la nunta unuia sau a altuia, şi erau acum nişte cetăţeni supraponderali la vreo treizeci de ani, un dentist şi un director de investiţii, identic de ostentativi. De-o vârstă cu Fuziunea.

După câteva pahare, prânzul şi apoi alte câteva pahare, lăsă revista să-i alunece din poală şi, fixându-şi privirea asupra capsei ce ţinea pe loc acoperitoarea dispozitivului de sprijinit capul al

scaunul din faţa lui (nu avea loc la geam), se cufundă în reveriile familiare, luând ca pe un semn de înfloritoare sănătate mintală faptul că Patrice nu mai reprezenta unica temă. Îi fuseseră trimise informaţii biografice şi fotografii ale colegilor săi invitaţi pe fiordul cel îngheţat şi, dintre toate acestea, îl izbise zâmbetul unei artiste conceptuale al cărei nume, Stella Polkinghorne, îi era familiar până şi lui. Cel mai recent scandal mediatic în care era vârâtă includea o acuzaţie de încălcare a legilor de copyright, care însă nu ajunsese la tribunal. Artista construise un Monopoly la scară uriaşă, pentru Tate Modern, plasat pe un teren de joacă din Catford, cu fiecare latură a tablei de joc desenate având o lungime de o sută de metri, spaţiu cât să faci o plimbare, şi case de mărime aproape naturală pe Park Lane şi Old Kent Road, nişte clădiri în care puteai să intri ca să observi la propriu distribuţia inegală a averilor. În căsoaiele bogaţilor din Mayfair, tapiserii, gravuri în lemn ale lui Dürer şi sticle de şampanie aruncate, în timp ce pe Old Kent Road, printre săracii din East End, ambalaje de semipreparate, seringi aruncate, telenovele la televizor. Zarurile erau înalte de doi metri, cartonaşele erau coborâte la locul lor de o macara, bancnotele cu colţurile îndoite făcute din placaj erau aşezate în teancuri instabile de câte 25 de metri înălţime pe iarbă. Per total, se presupunea a fi o acuzaţie adusă unei culturi obsedate de bani. Cartonaşul cu „Du-te direct la închisoare“ se bucura de aclamaţii sau de injurii şi era fotografiat din aer de pasageri în timpul descinderii pe Heathrow. Copiilor le plăcea să dea năvală pe tabla de joc în hoarde şi să se târască pe sub pionul în formă de pălărie. Fabricanţii o dăduseră în judecată, dar renunţaseră la acuzaţii în faţa batjocurii publice şi a vânzărilor tot mai sporite. O asociaţie a oamenilor de afaceri locali din Old Kent Road iniţiase de asemenea un caz, sau aşa

avusese de gând, dar nu se mai auzise nimic după aceea.

Zâmbetul dezlipit de trup al Stellei Polkinghorne se înscăunase în meditaţiile melancolice ale lui Beard, ajuns la finalul căsniciei sale. Resimţea un amestec frust de tristeţe, furie, nostalgie (acele luni de la început fuseseră un adevărat extaz). Şi un sentiment cald, lipsit de reproşuri, al ratării. Şi al repetiţiei. Cinci era de-ajuns. N-avea de gând să mai treacă în veci prin aşa ceva – odată cu acest gând, recunoscu şi sentimentul familiar al noii sale libertăţi. După ce se rezolva toată situaţia, îşi va cumpăra un mic apartament în Londra, unde se va îngriji numai de sine şi îşi va păzi cu ferocitate independenţa, lecuindu-se de acest nărav ciudat, de-o viaţă întreagă, al căsniciei. De iubite avea el nevoie, nu de soţii.

Placid, se lăsă transportat prin Oslo, apoi Trondheim. Zborul spre Longyearbyen fusese întârziat cu două ore şi jumătate, timp în care rămase aşezat pe un scaun modelat din plastic citind *Herald Tribune* perfect concentrat şi fără alte amintiri. Se făcuse trei dimineaţa când taxiul opri pe lângă nămeţi de zăpadă în faţa hotelului său. Nu mâncase de ore întregi. Cu o jachetă peste hanorac şi izmene lungi, se întinse în pat, burduşit din trei părţi de laturile butucănoase de lemn ale recamierului, şi mâncă toate snackurile sărate din minibar, apoi toate snackurile dulci, iar când îl treziră de la recepţie, la opt în dimineaţa următoare, ca să-i spună că toată lumea îl aştepta jos, încă avea ambalajul unui baton de Mars mototolit în pumn.

Simţi imperios nevoia să-şi potolească setea, dar apa de la robinetul din baie era atât de îngheţată, că îi ardea buzele şi bău adânc, încât începură să-l înţepe dureros faţa şi tâmplele, iar durerea încă nu cedase în momentul când coborî cu bagajele, ameţit de lipsa de somn, la recepţia hotelului, ca să

se întâlnească cu restul grupului – luaseră deja micul dejun, erau deja plini de entuziasm, trăgându-şi fermoarele de la costumele speciale pentru snowmobil. În lumina scăzută a dimineţii şi în marea de trupuri supraîmbrăcate, nu reuşi să o distingă pe Stella Polkinghorne. Da, începuse să-şi amintească de acum veselia maniacală a englezilor în grupuri ample. Din diferite colţuri ale sălii ticsite răzbăteau până la el hohote de râs însoţite de ţipete neaşteptate sau cotcodăceli la unison. Şi era abia opt şi jumătate. Chinuindu-se să zâmbească, prefăcându-se, sportiv, că nu se resimte, strânse multe mâini, i se spuseră o groază de nume şi nu-şi aminti nici unul, căci gândurile lui se îndreptau spre cafeaua pentru care de-acum era prea târziu. Cum să-şi înceapă ziua astfel? Cafetiera era goală, masa pentru micul dejun tocmai se strângea, iar de asta se ocupa o fată care nu vorbea englezeşte, nu putea să înţeleagă nici măcar universalul cuvânt „cafea", nici dacă îl rosteai foarte tare, iar acum unul dintre organizatori, un ins de dimensiunile impunătoare ale unui elan, pe nume Jan, îi spunea că nu mai e timp de cafea şi voia să-l conducă spre maldărul lui personal de îmbrăcăminte pentru exterior, adăugând că trebuie să se grăbească, în două ore se aşteptau să se pornească o furtună de zăpadă şi grupul trebuia să plece.

Locul începuse să se golească, iar el tot nu era gata. Un moş cu barba plină de zăpadă şi o ţigară jilavă neaprinsă atârnându-i de buza de jos intră în hotel mormăind ceva prost dispus, apucă bagajul lui Beard, îl duse afară la una dintre săniile legate de snowmobil şi plecă. Dispăruseră şi chelneriţa, şi Jan, iar Beard era singurul om rămas în hol. Era exact genul de experienţă din zilele lui de şcoală, nu doar întârzierea, ci faptul că se simţea ignorant, incompetent şi obidit de soartă, că tot restul lumii se afla în cunoştinţă de cauză – un mister cum de se întâmpla asta –, de parcă s-ar fi aliat cu toţii

împotriva lui. Beard Grăsanu', întotdeauna ultimul, inutil la jocurile de echipă. Amintindu-şi, resimţi şi mai acut senzaţia de stângăcie şi indecizie. Deşi era îmbrăcat în haine de schi, cu multe straturi, i se cerea să se mai vâre într-o piele şi chiar să-şi poarte propria pereche de bocanci în interiorul altei perechi. Existau mănuşi de interior şi mănuşi uriaşe pentru afară, o cagulă groasă ca un covor pe dinăuntru, pe care trebuia s-o poarte peste căciula lui, şi tot aşa nişte ochelari de protecţie şi o cască de motocicletă.

Se vârî în costum – să fi cântărit vreo zece kile –, îşi puse cagula aceea prăfuită, îşi vârî capul în cască, îşi trase mănuşile de interior şi cele de exterior, apoi îşi dădu seama că n-o să-şi poată pune ochelarii dacă purta mănuşi, aşa că îşi scoase mănuşile, îşi potrivi ochelarii, trase la loc mănuşile interioare şi exterioare, după care îşi aminti că propriii lui ochelari şi mănuşi de schi, butelcuţa de metal şi strugurelul, care zăceau pe scaun lângă el, trebuiau şi ele puse undeva. Aşa că îşi scoase mănuşile de interior şi cele pentru afară, îşi îndesă lucrurile în buzunarul de la geacă, după ce se chinui o vreme cu fermoarul costumului exterior, şi îşi puse iar mănuşile interioare şi cele de afară, numai ca să descopere că în aerul umed din holul hotelului şi din cauza transpiraţiei de la atâta agitaţie i se aburiseră ochelarii. Înfierbântat şi obosit, o combinaţie deloc plăcută, se ridică deodată exasperat, se întoarse şi se ciocni de un stâlp de lemn sau o coloană, n-avea cum să vadă ce era, lăsând să răzbată un zgomot puternic de obiect care se crapă. Ce noroc pe laureatul Nobel că purta cască. Scăpase cu căpăţâna nevătămată, însă acum exista o crăpătură în diagonală de-a lungul părţii stângi a ochelarilor săi, în dreptul ochiului, o linie aproape dreaptă care refracta şi răspândea difuz lumina slabă şi galbenă din holul hotelului. Ca să-şi scoată casca, cagula şi ochelarii şi să şteargă urmele de condens, trebuia să-şi

extragă toate cele patru mănuşi şi acum, că avea mâinile transpirate, nu mai erau deloc aşa de uşor de clintit. Imediat cum reuşi să-şi scoată ochelarii, se duse cu ei, aproape fără să ezite, la masa de micul dejun, aproape strânsă şi luă un şerveţel mototolit, care era folosit, dar nu chiar aşa rău, ca să-şi şteargă lentilele. O fi fost unt sau porridge, dacă nu marmeladă, chestia aia care se întinsese pe plasticul deja zgâriat, dar cel puţin aburii dispăruseră şi a fost oarecum mai simplu, după ce şi-a pus la loc cagula, să-şi potrivească ochelarii în jurul caschetei şi să şi-i tragă peste faţă, apoi să-şi pună cele patru mănuşi şi să se ridice, în sfârşit gata să înfrunte forţele naturii.

Vederea îi era limitată de pelicula de mâncare de la micul dejun, altfel ar fi observat mai devreme ghetele care stăteau la locul lor sub scaunul lui. Jos cu mănuşile din nou – n-avea de gând să-şi iasă din fire – şi, chinuindu-se un pic cu şireturile, hotărî că e posibil să vadă mai bine fără ochelari. Cu vederea limpezită, îşi confirmă că ghetele erau mult prea mici, cel puţin cu trei mărimi, şi simţi o uşurare la gândul că nu numai el era incompetent. Dar, din acelaşi spirit sportiv de mai devreme, îşi zise să mai încerce totuşi o ultimă dată şi chiar atunci Jan, intrând în hol însoţit de o pală de aer îngheţat, îl descoperi încercând să-şi înfigă piciorul încălţat în bocanc într-o cizmă tivită cu blană.

— O, Doamne, eşti greu de cap sau ce?

Marele om-elan îngenunche în faţa lui şi, din câteva smucituri grăbite, îi scoase bocancii din picioare, le legă şireturile unul de altul şi aruncă perechea peste umerii lui Beard.

— Ia încearcă acum.

Picioarele îi alunecară în cizme, Jan le legă şireturile rapid şi se ridică.

— Gata, domn'e, hai să mergem!

Probabil din cauza stânjenelii, ceaţa se ridică iar pe dinăuntrul ochelarilor săi, dar acum avea o

oarecare idee în ce direcţie e uşa şi putea să se ghideze şi după conturul puternic al umărului lui Jan.

— Ai mai condus vreodată un snowmobil?

— Bineînţeles, minţi el.

— Minunat, minunat. Aş vrea să-i prindem din urmă pe ceilalţi.

— Cât de departe e vaporul?

— O sută cincisprezece kilometri.

De cum păşiră afară, vântul îl plesni peste faţă, aproape la fel de tare cum o făcuse Tarpin şi cu aceeaşi senzaţie de usturime. Condensul de pe ochelari îngheţă instantaneu, cu excepţia unui mic petic, mânjit de marmeladă, prin care reuşi să distingă silueta lui Jan retrăgându-se de-a lungul unei poteci care tăia zăpada înaltă şerpuind printre profilurile clădirilor. După zece minute ajunseseră la marginea stabilimentului, având în faţă o mare albă de zăpadă ce se pierdea înceţoşat în depărtare. Posibil să fi fost un câmp de aterizare, pentru că se vedea în apropiere o mânecă de vânt portocalie întinsă în poziţie orizontală. Lângă un jgheab erau parcate două snowmobile, pompând zgomotoase propria lor ceaţă de un albastru-vineţiu.

— Vin în urma ta, spuse Jan. Cel puţin cincizeci de kilometri pe oră, dacă vrem să ajungem înainte de furtună. OK?

— OK.

Dar nu era deloc OK. Vântul bătea puternic şi trebuiau să-i ţină piept. Afundate înăuntrul caschetei, Beard îşi simţea deja vârfurile urechilor amorţite şi la fel vârful nasului şi degetele de la picioare. Ca să vadă era nevoit să-şi încline capul şi să-şi focalizeze privirea către o zonă tot mai redusă de claritate, oricum înjumătăţită, evitând în acelaşi timp crăpătura iluminată de deasupra ochiului său stâng. Dar toate acestea păreau cumva lipsite de însemnătate, orbirea şi durerea erau lucruri cu care putea trăi. O problemă mult mai urgentă îl chinuia de-acum, în timp ce se îndrepta

spre snowmobilul lui. În graba şi buimăceala de dimineaţă, uitase de rutina obişnuită. Nu se bărbierise, nu se spălase şi, cu excepţia momentului în care băuse jumătate de litru de apă îngheţată, nu mai pusese piciorul în baie. Apoi părăsise camera în grabă cu tot bagajul. Iar acum erau minus 26 de grade, vântul bătea cu vreo 30 de kilometri pe oră, erau presaţi de timp şi se abătea o furtună asupra lor. Jan era deja călare pe maşinăria lui şi duduia din motor, iar Beard, prins înăuntrul multor straturi de haine greu de manevrat, trebuia să urineze.

Se strădui pe cât posibil să arunce o privire în jurul lui. Cele mai apropiate case se aflau la vreo patru sute de metri depărtare, cu nişte minunate ziduri albe în care se zăreau încastrate una sau două ferestre miniaturale – geamurile de la baie, cu siguranţă. Ah, să fi fost acolo, într-o încăpere încălzită cu gresie pe jos, în picioarele goale, în pijama, făcând pipi în voie, înainte de a se târî înapoi sub plapumă pentru încă o oră. Dar putea s-o facă şi aici, în jgheab, să se întoarcă cu spatele la vânt, să-şi scoată mănuşile, să bâjbâie cu degetele greblă după capătul îngheţat al fermoarului de la costumul dintr-o singură bucată, apoi pe sub geacă până nimereşte, în dreptul umerilor, cataramele de la salopetă, ca apoi să şi-o tragă cumva în jos, să scormonească dincolo de pulover, cămaşă, maioul lung de mătase, izmene, chiloţi, ca să se bucure în sfârşit de clipele de uşurare la care nici nu îndrăznea să se gândească. Nu, era mult prea dificil, va trebui să aştepte şi, pe lângă asta, se simţi mai bine imediat cum se aşeză în şaua snowmobilului.

Era o motocicletă cu putere scăzută, pe tălpige, destul de uşor de condus. Răsuceai o dată de acceleraţia din partea dreaptă şi aluneca înainte, cu un duduit al motorului supraîncins şi un norişor negru împuţit de gaze de eşapament. În câteva secunde, Beard sălta de-a lungul câmpiei,

urmărind cu vederea prin găuricile ochelarilor dârele lăsate de restul grupului, din fericire luminate de razele piezişe ale soarelui care se ridica. Vântul, izbucnind dintr-odată cu vreo sută de kilometri pe oră, trecuse prin toate straturile de îmbrăcăminte de pe el, părul din nas îi înţepenise transformându-se în ace de oţel, îl dureau dinţii, toţi dinţii, şi îşi simţea faţa jupuită de vie. Prin miracolul osmozei, fiecare gură de aer pe care o exhala îşi croia drum în interiorul ochelarilor şi îngheţa, şi în zece minute n-a mai fost în stare să distingă nimic în faţa ochilor, decât nişte cristale înceţoşate, văzându-se nevoit să oprească. Jan trase alături de el. Părea surprinzător de înţelegător.

— Aşa se face.

Ridică voleul subţirel al unei carcase de aluminiu şi potrivi ochelarii de protecţie deasupra motorului. Se aflau pe o limbă de pământ lată de vreo trei sute de metri, care înainta între două lacuri, sau poate să fi fost un golf, poate că marea era în apropiere. Lui Beard îi era prea frig ca să mai întrebe. Zăpada infinită era portocalie în soarele dimineţii, drumul lor ducea înainte spre un orizont muntos la mulţi kilometri depărtare şi, plutind deasupra liniei orizontului sau dincolo de ea, se vedea un nor negru ca un burlan lung. Îi venea să se depărteze câţiva paşi şi să se uşureze în timp ce aşteptau, dar acum vântul era şi mai aspru şi poate că nevoia lui nu era chiar atât de stringentă. Părea incredibil, îşi zise, sau nu, părea criminal faptul că cetăţenilor Spitsbergenului li se părea rezonabil să se deplaseze în acest climat pe un soi de scutere, când orice fel de vehicul închis, în care se putea adăposti omul, cu calorifer, un parbriz decent şi o banchetă de care să-ţi poţi sprijini spatele – o maşină! – ar putea să salveze o viaţă, două. Momentul de indignare îi distrase temporar gândurile şi abia când se urcă înapoi în şa, cu ochelarii dezgheţaţi, şi o porni încă o dată

într-un muget de aer arzător, îşi dădu seama că ajunsese în punctul în care trebuia să ia urgent o decizie: să oprească şi să facă pipi sau să-şi lase vezica să plesnească, ceea ce ar fi însemnat să moară din cauza unei infecţii interne sau să se ude şi să moară îngheţat. Dar continuă să meargă. Bănuia că mai rămăseseră vreo sută de kilometri de parcurs, înainta cam cu patruzeci de kilometri pe oră. Două ore şi jumătate. Evident imposibil.

Şi totuşi nu se opri. Încercă să-şi distragă atenţia gândindu-se când urinase ultima dată. Cu siguranţă trebuie să fi fost la aeroportul Longyearbyen, în timp ce aştepta după bagaje, noaptea târziu, cu o zi în urmă. Treizeci şi cinci de ore fără să facă pipi. Să fi uitat pur şi simplu? Avusese chiar atâta treabă?

În clipa în care îşi dădu seama că era confuz din cauza frigului şi asta îl făcuse să adauge o zi în plus, se opri şi, de atâta zel, aproape că se prăvăli de pe snowmobil în drum. Auzi maşinăria lui Jan oprindu-se brusc în spatele lui, dar se grăbi mai departe, fără să se mai uite înapoi. Acum erau într-o altfel de zonă. Drumul lor desena un S subţirel printr-o depresiune străjuită în ambele părţi de pereţi de piatră şi gheaţă înalţi de zece metri. Un simţ rudimentar al decenţei îl făcu să se îndrepte spre poalele unui perete, de parcă ar fi existat acolo un pisoar, unde se postă uşor încovoiat, cu spatele la vânt, şi îşi trase cu dinţii mănuşa exterioară de pe mâna dreaptă. Îl auzi pe Jan strigându-l, dar nu era dispus să asculte de nimeni acum. Muşcându-şi pe rând vârfurile fiecărui deget, făcu în aşa fel încât să-şi scoată mănuşa întorcând-o pe dos. Imediat, îşi simţi mâna moale şi amorţită. Îi luă mai mult de două minute să desfacă fermoarul costumului şi apoi descoperi că îi trebuie două mâini să răzbată prin interiorul gecii până la umeri, ca să-şi desfacă salopeta, aşa că îşi scoase încet cu mâna dreaptă şi mănuşile de la stânga. Încă o dată, ochelarii de protecţie i se

aburiseră şi îngheţaseră. Dar era mândru de cât de bine îşi păstra calmul în timp ce se afunda meticulos şi trăgea de diversele straturi de haine, iar căldura preţioasă a corpul său se pierdea în frigul răuvoitor şi vântul îl bătea din spate, izbindu-se de stâncă şi ricoşându-i în faţă. Abia în ultimele secunde, când mâna lui stângace şi roz, la fel de rece ca a unui străin, ajunse în pantaloni, îi trecu prin minte că s-ar putea să-şi piardă controlul. Dar în sfârşit, cu un ţipăt de bucurie pierdut în vijelie, îşi direcţionă jetul de urină înspre peretele de gheaţă.

Greşeala lui a fost să aştepte cele câteva secunde de la final, cum obişnuiesc să facă oamenii de vârsta lui, atenţi să nu mai fi rămas ceva. Ar fi trebuit să întoarcă capul ca să audă ce-i strigase Jan. Sau poate că n-ar fi avut cum să evite inevitabilul decât dacă ar fi acceptat una dintre celelalte invitaţii, la Seychelles, Johannesburg ori San Diego, sau dacă, după cum îşi zise mai târziu amărât, schimbarea de climă, încălzirea radicală a Cercului Arctic, ar fi avut cu adevărat loc şi n-ar fi fost doar o plăsmuire a imaginaţiei activiste. Pentru că atunci când îşi termină trebuşoara descoperi că penisul i se lipise de fermoarul costumului de snowmobil şi îi îngheţase bocnă pe toată lungimea, aşa cum tinde să se întâmple atunci când carnea intră în contact cu metalul la temperaturi sub zero grade. Irosi secunde preţioase privindu-şi înmărmurit penisul. Când în sfârşit încercă să tragă uşurel, simţi o durere ascuţită. Şi, oricum, deja îl durea peste tot de la frig.

Rămase în aceeaşi poziţie cu picioarele desfăcute şi cu faţa la peretele de gheaţă. Nu îndrăznea să tragă, aşa cum se face cu un plasture lipit, desprinzându-l dintr-o singură mişcare. Citise despre un american care luase drumul sălbăticiei, îşi prinsese mâna într-o crăpătură dintre stânci şi şi-o tăiase singur, de la cot, cu briceagul. Beard nu era genul de om cu o asemenea voinţă şi, până la

urmă, un cot, un antebraţ, o mână erau toate perechi şi, într-o oarecare măsură, înlocuibile. În timp ce vântul polar bătea furios în peretele stâncii şi ricoşa în silueta lui tremurătoare, privi cu oroare cum penisul i se contrage micşorându-se din ce în ce şi mulându-se pe forma ondulată a fermoarului. Şi nu numai că se micşora văzând cu ochii, ci devenea tot mai alb. Nu albul unei pagini goale, ci albul scânteietor, argintiu, al unui bibelou de Crăciun.

Aproape că intrase în panică, dar nu-i venea să strige după ajutor. Şi, oricum, ar fi fost greu să nu intre în panică, cu capul sufocat de cagula ca un covor, o cască groasă şi ochelarii de protecţie cu vizibilitatea tot mai redusă. În lipsă de altceva, îşi acoperi penisul cu mâna făcută căuş, o mână ca un sloi de gheaţă. Începuse să simtă o anume lentoare, chiar o somnolenţă, cum li se întâmplă oamenilor când sunt expuşi la frig extrem, iar gândurile i se derulau în minte cu încetinitorul. Îl văzu pe Jock Braby la televizor declamând un necrolog cu un zâmbet iertător pe chip. *S-a dus să vadă încălzirea globală cu ochii lui.* Prostii, bineînţeles că avea să supravieţuiască. Dar asta e, o viaţă fără penis. Cât de încântate vor fi fostele lui neveste, în special Patrice. Dar n-o să spună nimănui. Va trăi în linişte cu secretul lui. Se va duce să trăiască la mănăstire, să facă bine, să ajute săracii. În timp ce stătea în picioare dârdâind, se întrebă pentru prima dată în viaţa sa de adult dacă viaţa omenească avea vreun scop anume, dacă exista vreo entitate cum erau zeii greci, impunându-şi sarcasmul, extrăgându-şi răzbunarea, exercitându-şi justiţia neînduplecată.

Dar raţionalistul din Michael Beard mai avea până să moară. Exista o problemă şi trebuia să încerce s-o rezolve. Căută cu un aer sinistru în buzunarul interior al gecii. În anii săi de doctorat lucrase o vreme cu fizica temperaturilor scăzute, dar chiar şi ca elev, Beard Grăsanu', lipsit de pricepere la jocuri, însă tocilar la ştiinţe, cunoştea

bazele. Alcoolul pur îngheţa la minus 114 grade, toată lumea ştia. Coniacul, de 80 de grade, conţinea 40 la sută alcool, având punctul de îngheţ la… minus 45,6 grade. În sfârşit, butelcuţa era în mâna lui, cu un pic de efort îi dădu jos şi dopul, îşi îndeplini generos libaţia şi în câteva secunde era liber.

Când şi-l vârî la adăpost, penisul nenorocit îi era tare ca gheaţa, însă nu mai era alb. Îl mai şi ustura şi o durere înfiorătoare, de parcă l-ar fi ars cu fierul roşu, îi încetinea eforturile de a se îmbrăca. După zece minute, se întoarse poticnindu-se, dar cu trupul teafăr, la drum, unde îşi găsi ghidul aşteptându-l.

— Îmi pare rău, chemarea naturii.

Jan îl prinse de cot.

— În ce hal eşti, omule. Uite, ţi-au căzut ghetele de la gât. O să mergem amândoi pe snowmobilul meu. Trimitem după al tău mai târziu.

Se lăsă condus de Jan la snowmobil şi abia atunci se petrecu nenorocirea. Când îşi ridică piciorul să se aşeze la locul lui în spatele ghidului, simţi o durere teribilă sfârtecându-i vintrele şi chiar i se păru că aude o ruptură şi apoi o desprindere, ca la naştere, ca un gheţar crăpându-se. Scoase un urlet, iar Jan se întoarse să-l ajute să-şi menţină echilibrul şi să-l aşeze la locul lui.

— Doar o oră mai avem, atâta. O să fii în regulă.

Ceva rece şi greu se desprinsese din vintrele lui Beard şi căzuse în jos de-a lungul izmenelor, iar acum rămăsese undeva deasupra genunchiului. Îşi puse mâna între picioare şi nu era nimic acolo. Îşi duse mâna în dreptul genunchiului şi obiectul cel hidos, de vreo cinci centimetri, era tare ca osul. Nu îl simţea sau nu-l mai simţea ca fiind o parte din el însuşi. Jan porni motorul şi demarară cu o viteză nebună, înclinându-se deasupra crestelor îngheţate, dure ca betonul, cotind brusc în jurul bancurilor de zăpadă aproape verticale, ca nişte profesionişti

nechibzuiţi într-un velodrom. De ce nu era la el acasă în pat? Beard se chircise ferindu-se de vânt lipit de spinarea lată a lui Jan. Senzaţia de usturime din vintre începuse să se răspândească, penisul îi alunecase pe lângă picior şi se cuibărise la îndoitura genunchiului, iar ei goneau în direcţia greşită, învârtejindu-se tot mai la nord, înspre Pol, tot mai adânc în pustiu, în întunericul îngheţat, când ar fi trebuit să se grăbească spre o cameră de urgenţă bine luminată din Longyearbyen. Desigur, frigul intens ar fi lucrat în avantajul său, ţinându-i organul în viaţă. Dar microchirurgie? În Longyearbyen, cu o populaţie de o mie cinci sute? Beard se gândi că începe să i se facă rău, dar în loc de asta îşi strecură mâinile în centura gecii lui Jan, la spate, îşi lăsă capul să cadă sprijinindu-se de spinarea protectorului său şi se afundă într-o stare de ameţeală, din care îl trezi abia liniştea bruscă a motorului de la snowmobil şi atunci zări ivindu-se deasupra lui, dintre gheţuri, carena neagră a vaporului unde avea să-şi petreacă săptămâna.

Până la urmă s-a dovedit că Beard era singurul om de ştiinţă într-o şleahtă de artişti-activişti. Lumea întreagă cu toate nebuniile ei, încălzirea planetei, rămăsese la sud, care părea să se afle în toate direcţiile. Înainte de cină în seara aceea, în sala de mese, organizatorul, Barry Pickett, un ins blajin şi ofilit, care vâslise de-a lungul Atlanticului cu o singură mână înainte de a-şi închina viaţa înregistrării muzicii naturii (foşnetul frunzelor, plesnetul valurilor), se adresă întrunirii Seminarului de la Optzeci de Grade Nord.

— Suntem o specie socială, începu el, cu genul de înfloritură biologică în care Beard nu se încredea deloc, şi nu putem supravieţui fără câteva reguli de bază. În special aici, sus, în aceste condiţii, regulile sunt cu atât mai importante. Prima va avea legătură cu vestibulul nostru.

Era destul de simplu. Sub timonă exista un vestiar înghesuit, prost luminat. Toată lumea care urca la bord trebuia să se oprească aici mai întâi ca să-şi scoată şi să-şi agaţe straturile exterioare. Sub nici o formă nu se permitea să aduci haine ude, înzăpezite sau îngheţate în zonele locuibile. Articolele interzise includeau căştile, ochelarii de protecţie, cagulele, mănuşile, cizmele, şosetele ude şi costumele pentru snowmobil. Ude, înzăpezite, îngheţate sau uscate, trebuiau să rămână toate în vestibul. Pedeapsa pentru încălcarea regulii era moartea sigură. Se auzi un râs indulgent din partea artiştilor în dispoziţia lor jovială, cu feţele roz, oameni cu mintea deschisă, în pulovere voluminoase sau cămăşi lăbărţate. Beard, vârât într-un colţ cu cel de-al cincilea pahar de *vin de pays* libian, dopat cu calmante şi încă suferind, cu ostilitatea sa inerentă faţă de grupuri, simulă un zâmbet. Nu-i plăcea să facă parte din nici un grup, dar nu-şi dorea s-o ştie şi grupul. Existau şi alte reguli, precum şi probleme gospodăreşti, însă lui îi fugise atenţia în alte părţi. Din spatele lui Pickett, dinspre bucătăria vaporului aflată de cealaltă parte a peretelui cu lambriuri din lemn de stejar, venea miros de carne friptă şi usturoi şi se auzea sunetul lingurilor pocnindu-se de cratiţe şi mârâitul intimidant al bucătarului-şef de renume internaţional bruftuluindu-şi unul dintre ajutoare. Greu de ignorat bucătăria când era deja opt şi jumătate şi nu mai mâncase de ore întregi. Posibilitatea de a mânca oricând avea el chef era una dintre libertăţile pe care Beard le lăsase de acum în urmă, în sudul cel nesăbuit.

Toată ziua soarele rămăsese înălţat la aproape cinci grade deasupra liniei orizontului, iar la două şi jumătate, de parcă renunţase la o slujbă proastă, se scufundase. Beard urmărise momentul prin hubloul de lângă patul său din cabină, unde zăcea în agonie. Văzu vastitatea netedă şi înzăpezită a fiordului albăstrindu-se, apoi înnegrindu-se. Cum

de îşi închipuise că aşa ceva, să stea închis în casă optsprezece ore pe zi cu încă douăzeci de oameni într-un spaţiu înghesuit, ar fi putut să fie calea lui spre libertate? La sosire, traversând sala de mese în drum spre cabina sa, primul lucru pe care l-a zărit, proptit într-un colţ, a fost o chitară acustică, aşteptând cu siguranţă pe cineva care să zdrăngănească la ea într-o cântare colectivă cumplită. Mare parte din bibliotecă era ocupată de jocuri de table şi pachete vechi de cărţi. Ar fi putut la fel de bine să se cazeze într-un azil. Trebuia să fie şi un Monopoly printre jocuri şi iată cum ajunsese la încă un motiv de regret. Jan îl ajutase să se dea jos de pe snowmobil, apoi, pe jumătate cărându-l pe schela de acces la bord, îl conduse spre vestibul. Mişcându-se cu încetineală, gemând şi horcăind, Beard se apucă să-şi scoată straturile de îmbrăcăminte exterioară, îngrozit de ce era să descopere înăuntru după ce avea să-şi tragă fermoarul costumului. În lumina obscură a încăperii îi luă ceva să găsească un loc liber ca să-şi agaţe lucrurile şi, în timp ce făcea asta, dinspre cuierul numărul douăzeci şi opt auzi o voce adâncă, plăcută de femeie, în spatele lui, spunându-i cu blândeţe:

— Tocmai ţi-a căzut ceva din pantaloni.

Se întoarse. Era Stella Polkinghorne întinzându-i ceva subţire şi cenuşiu. Era chiar în mâna ei, între degetul mare şi arătător.

— Cred că e strugurelul.

Îşi spuse numele, el şi-l spuse pe al lui, dădură mâna. Ea adăugă că era onorată să cunoască un mare om de ştiinţă, iar el răspunse că era de mult timp un admirator al ei. Abia în acest moment îşi dădură din nou drumul la mâini. Nu avea o faţă tocmai frumoasă, ci mai degrabă lată şi prietenoasă, cu părul blond ieşindu-i ciufulit de sub căciuliţa de lână. Un dinte spart din faţă îi dădea un aer ştrengăresc, amuzant. Îi spuse că de abia aştepta să îl cunoască mai bine, iar el răspunse

că simţea la fel în privinţa ei, apoi ea ezită, părând că nu-i vine să plece, dar nu-i trecea prin cap ce-ar putea să mai spună şi nici el nu reuşea să mai zică nimic din cauza durerii care îi distrăgea toată atenţia.

— Ne vedem atunci, zise ea şi dispăru în măruntaiele vaporului.

Toată după-amiaza Beard a zăcut în patul lui cu mintea înceţoşată de planuri prosteşti şi regrete, examinându-şi şi reexaminându-şi pielea vătămată, făcând demersuri mentale pentru plecarea sa imediată şi reluând momentele întâlnirii. Ar fi putut să trimită un mail în care era chemat de urgenţă înapoi în Anglia. Dar n-ar fi făcut faţă călătoriei cu snowmobilul până înapoi la aeroport. Va trebui să vină un elicopter de la Longyearbyen. Oare cât ar fi costat? Vreo mie de lire pe oră probabil. La trei ore, merita fiecare penny, ca să nu mai fie nevoit să cânte „Un elefant se legăna pe o pânză de păianjen". De abia aştepta să-l cunoască mai bine. Asta ar fi putut să însemne orice. Nu – însemna un singur lucru. Şi ce noroc pe el – observase într-un tabel de la avizier că el era singurul invitat care nu trebuia să împartă cabina. Dar era scos din funcţiune, probabil pentru câteva săptămâni. Mai aruncă o privire. Rana arăta de parcă s-ar fi opărit, era umflată şi roz, avea nevoie să fie singur, voia să se ducă acasă, trebuia să încerce să se aşeze lângă ea în seara aceea la cină. Dar n-o să mai fie acolo. Venea elicopterul. Poate că nu zbura noaptea. Putea face sex şi în alte feluri – sau cel puţin ea putea. Însă n-ar fi avut nici un sens. Poate că totuşi se făcea bine. Mai furişă o privire.

În cele din urmă foamea şi setea îl alungară din cabină. După discursul lui Pickett, Beard n-a fost în stare să se deplaseze din colţul lui în timp util ca să se poată aşeza lângă Stella Polkinghorne, în schimb, se trezi îngrămădit între perete şi un sculptor faimos din Mallorca, care făcea lucrări în

gheaţă, pe nume Jesus, un bărbat mai în vârstă, cu o faţă îndurerată şi o mustaţă alb-gălbuie pe oală, care mirosea puternic a trabucuri şi avea un şuierat răguşit în voce ca mormăitul unui ursuleţ. După ce s-au prezentat, Beard a remarcat că o asemenea profesie trebuie să fie greu de urmat în Insulele Baleare. Jesus i-a explicat că, în vechime, datorită gheţăriilor din munţi negustorii de peşte din Palma se puteau aproviziona cu sloiuri imense de gheaţă toată vara, şi aşa învăţase bunicul său meseria, pe care i-o lăsase moştenire fiului său, care, la rândul său, făcuse la fel cu propriul fiu. Jesus câştigase multe concursuri de sculptură în gheaţă în tot felul de oraşe din lume – un triumf recent avusese loc la Riad –, iar specialitatea sa erau pinguinii. Când nu sculpta, importa whisky, avea patru fii şi cinci fiice şi înfiinţase o şcoală pentru copii orbi, cu douăzeci de ani în urmă, în apropiere de portul Andratx. Soţia lui şi doi dintre fii administrau livezile de măslini şi podgoria din Tramuntana, pe stâncile de deasupra mării, la cincisprezece kilometri sud de Pollensa, nu foarte departe de faimoasa Cova de ses Bruixes, Peşterea Vrăjitoarelor. Durerea lui Beard părea să se fi diminuat, calmantele aveau un puternic efect euforic. Parcă niciodată nu-i plăcuseră mai mult friptura aceasta atât de bună, cartofii prăjiţi, salata verde şi vinul roşu din faţa lui. Iar Jesus – nu cunoscuse niciodată pe nimeni cu numele ăsta, deşi ştia că e un nume obişnuit în Spania – i se părea cel mai interesant om pe care îl întâlnise de ani întregi.

Ca răspuns la întrebarea pe care şi-o puseseră reciproc, Beard spuse că este fizician teoretician. Întotdeauna suna ca o minciună. Sculptorul făcu o pauză, probabil ca să-şi repete mental cuvintele în engleză, apoi puse o întrebare surprinzătoare. *Señor* Beard trebuia să-i ierte naivitatea şi ignoranţa de om lipsit de pretenţii academice, dar oare realitatea ciudată descrisă de mecanica cuantică este o descriere a lumii reale sau e vorba

doar de un sistem care se întâmplă să funcţioneze? Molipsit de curtoazia mallorcanului, Beard îl felicită pentru întrebare. Nici el n-ar fi putut-o pune mai bine în cuvinte, nu exista o întrebare mai bună adresată mecanicii cuantice. Această problemă i-a ocupat lui Einstein nişte ani din viaţă şi l-a făcut să insiste asupra faptului că teoria era corectă, dar incompletă. Intuitiv, pur şi simplu nu putea să accepte că nu există nici o realitate în afara unui observator sau că această realitate este definită de un observator, cum susţineau Bohr şi restul. În exprimarea memorabilă a lui Einstein, există acolo, dincolo de noi, „o stare de fapt reală". „Când un şoarece observă", a întrebat odată „oare asta schimbă starea universului?". Mecanica cuantică pare să sugereze că măsurarea stării unei particule ar putea determina instantaneu starea alteia, chiar dacă aceasta se află la depărtare. Dar sună ca un fel de „spiritism", conform lui Einstein, această „stranie acţiune la distanţă", pentru că nimic nu se mişcă mai repede ca viteza luminii. Beard realistul privea cu înţelegere lungul război, eşuat, al lui Einstein cu formidabila coterie a pionierilor mecanicii cuantice, dar trebuia să recunoască: dovezile experimentale sugerau că într-adevăr pot exista corelaţii stranii la distanţă şi că textura realităţii la scară mică sau mare contrazicea cu adevărat bunul-simţ. Einstein era, de asemenea, convins că matematica necesară să descrie universul se va dovedi în cele din urmă elegantă şi relativ simplă. Dar chiar şi în timpul vieţii sale se descoperiseră încă două forţe fundamentale şi, de atunci, teoria a devenit din ce în ce mai complicată, având în vedere mulţimea haotică de noi particule şi antiparticule, precum şi diversele dimensiuni imaginare sau tot felul de compromisuri încâlcite. Beard încă se agăţa de speranţa că, cu cât se aflau mai multe lucruri, va apărea un geniu care să propună o teorie universală legându-le pe toate într-o formulare de o uimitoare

frumuseţe. După mulţi ani (asta era mica lui glumă şi o spuse lăsându-şi o mână încrezătoare pe braţul fragil al lui Jesus), el renunţase în sfârşit să mai spere că era muritorul ales să găsească acest Sfânt Graal.

Spusese toate acestea în zgomotul tot mai discordant al celor douăzeci de artişti interesaţi de schimbarea climei, care se aşezaseră la un pahar de vin în timp ce farfuriile erau strânse. Jesus nu reuşi sau refuză să înţeleagă autoironia şi rosti solemn, întorcându-şi faţa tristă, scofâlcită şi aruncând o privire încăperii aglomerate, că era o greşeală să-ţi abandonezi speranţele, la orice stadiu în viaţă. Cei mai buni pinguini ai lui, cei cu adevărat vii şi cei mai expresivi în forma lor pură, îi sculptase în ultimii doi ani şi începuse recent şi cu urşii polari, creaturi ameninţate de temperaturile din ce în ce mai ridicate şi care, pe vremuri, îi depăşeau cu mult abilităţile artistice. Din punctul său umil de vedere, era important să nu-ţi pierzi încrederea că fiinţa umană se poate schimba în profunzime. Cu siguranţă un om de ştiinţă ca *señor* Beard ar trebui să se străduiască să descopere această teorie, această frumuseţe, căci ce era viaţa fără cele mai înalte ambiţii?

Cum era Beard să-i mărturisească lui Jesus că nu mai lucrase serios de ani de zile şi că nu credea în schimbările profunde? Doar într-o lentă decădere, pe dinăuntru şi pe dinafară. Cârmi conversaţia spre terenurile mai sigure ale pinguinilor, în comparaţie cu sculpturile urşilor polari, dar în tot acest timp simţea cum dispoziţia i se duce pe apa sâmbetei. Efectul calmantelor începuse să treacă, vinul, acelaşi vin, i se părea acum subţiat şi oţetit, veselia din jurul lui îi amintea de căsnicia sa eşuată. Se simţea frânt de oboseală şi într-o dispoziţie prea cinică pentru a întreţine compania. Jovialitatea conversaţiei de mai devreme se dovedise a fi artificială, un produs al şocului, medicamentelor şi băuturii.

Conduse discuţia spre bun sfârşit, îşi luă noapte bună de la Jesus şi, mormăind nişte scuze, se strecură printre rândurile strânse de mese spre coridor. Toate celelalte conversaţii pe care le auzi în treacăt erau despre artă şi încălzirea globală. La masa alăturată o coregrafă, o femeie pe care n-o mai văzuse, atrăgătoare, frumoasă şi plesnind de bunăvoinţă, descria cu un accent franţuzesc pronunţat un dans geometric care urma să aibă loc pe gheaţă. Nu mai putea să suporte, tot optimismul ăsta îl punea la pământ. Toată lumea, cu excepţia lui Beard, era îngrijorată de încălzirea globală şi foarte veselă, iar el era singurul ursuz. Nu-şi mai dorea decât întuneric şi linişte.

Rămase multă vreme întins pe pat în cabina lipsită de aer, treaz din cauza durerii pulsându-i în vintre – bătăile inimii păreau să fi migrat acolo jos –, ascultând vocile şi râsetele şi întrebându-se dacă mizantropia asta a lui îl va ţine toată săptămâna. Ideea cu elicopterul i se părea absurdă acum. Lăsându-şi deoparte viaţa din îndepărtatul Belsize Park ca să vină în acest pustiu lipsit de viaţă, se văzuse confruntat cu stupizenia profundă a propriei existenţe. Patrice, Tarpin, centrul şi toată celelalte lucruri precare pe care le făcea ca să-şi mascheze irelevanţa. Ce era viaţa în absenţa celor mai înalte ambiţii? Răspunsul părea să fie exact ăsta, încă o noapte inutilă de insomnie.

Două ore mai târziu era pe punctul să adoarmă când răzbătu până la el sunetul chitarei în timp ce era acordată, iar el gemu şi se întoarse enervat pe partea cealaltă. Dar apoi, prin peretele de lemn, nu auzi o zdrăngăneală urmată de voci, ci o melodie cântată cu atâta sensibilitate, care suna hispanic, meditativ, cu o anume lejeritate şi precizie, semănând cu ceva de Mozart. Dimineaţă avea să afle că era un studiu scris de Fernando Sor. Întins în întunericul profund pe patul lui strâmt, nu se îndoia că Jesus cânta, de parcă i-ar fi cântat lui, şi

în această atmosferă melancolică adormi în cele din urmă.

Era dimineaţa târziu, soarele în înaltul cerului, strălucind pieziş şi eroic de-a lungul minunatului fiord, în timp ce Beard se mişca cu greu prin negura vestibulului, încercând să-şi găsească lucrurile. Stătea în dreptul cuierului numărul optsprezece de care, cu o zi în urmă, era convins, îşi agăţase costumul pentru snowmobil. Chiar sub cuier se găsea un coş împletit unde îşi pusese ochelarii de protecţie, casca şi alte obiecte mai mici şi, dedesubt, sub o băncuţă îngustă, se afla compartimentul unde îşi aşezase cizmele. Până şi de acolo, de jos, chiar sub timonă, putea auzi motoarele mai multor snowmobile – să le porneşti dimineaţa era, se pare, o treabă complicată. Un grup de şase oameni, plus Jan înarmat cu o puşcă, era pe cale să pornească prin împrejurimile fiordului ca să cerceteze gheţarul. Cei cinci împreună cu ghidul lor erau deja pe gheaţă, bătând din picioare şi fluturând din braţe ca să se încălzească, iar Beard era, ca întotdeauna, ultimul. Cineva îi luase echipamentul – sau parte din el. Costumul lui nu se mai afla în cui, coşuleţul împletit fusese împins la numărul nouăsprezece, doar cizmele – dacă erau cizmele lui – se aflau în poziţia corectă. Antipaticii ochelari de protecţie, cu crăpătura lor, zăceau pe podea.

Luă un costum – probabil că oricum era al lui – din cuierul numărul şaptesprezece. Se dovedi cel puţin cu două numere mai mare, dar odată ce îl puse pe el, nu-i mai veni să-l dea jos. Cizmele, dimpotrivă, erau cu un număr prea mici. Dintre articolele mai mici din coşuleţ, numai o mănuşă de interior lipsea şi Beard se descurcă luând altă mănuşă de rezervă de la numărul douăzeci şi trei şi promiţând s-o returneze mai târziu. Crăpătura ochelarilor nu-l mai deranja. Ieşi pe punte în aplauzele ironice ale grupului aşteptând jos, pe

gheaţă, şi, ca să intre şi el în spiritul colectivităţii, făcu o plecăciune. Chiar şi fugitiv, din vârful rampei precare a schelei de acces la bord, avu timp să admire spectacolul. Erau mai multe siluete răspândite pe gheaţă în jurul vaporului. Căştile de protecţie le preschimbau proporţiile capetelor, costumele de snowmobil le umflau fundurile, astfel încât de la distanţă semănau cu nişte copii pe terenul de joacă al unei grădiniţe. Coregrafa, împreună cu trei prieteni, îşi executa dansul geometric; alte două siluete construiau ceva ce semăna cu un om de zăpadă sau o statuie; o persoană singuratică, probabil Pickett, instala un microfon între două conuri de gheaţă; cineva cu un lanţ ajuta pe altcineva, cu siguranţă Jesus, să încarce patru cuburi enorme de gheaţă pe o sanie; şi cineva îngenunchease ca să lustruiască un petic de gheaţă de un metru pătrat. O altă siluetă se plimba în cerc cu un steag roşu şi un fluier, ca să dea de lucru unei camere video aşezate pe un trepied.

Beard era uimit de propria cutezanţă, care îl făcuse să se ofere voluntar pentru încă o plimbare cu snowmobilul atât de curând. Claustrofobia îl alungase afară şi lumina de un portocaliu mânjit a fiordului, cum se vedea din sala de mese, precum şi faptul că nu era permis să se meargă nicăieri fără un ghid cu arma sa. Încălecă şi el ultimul snowmobil şi lumea se porni în grup compact de-a lungul gheţii, oarecum în direcţia est, spre profunzimile fiordului. Trebuia să fie distractiv să aluneci uşurel pe un culoar larg de gheaţă şi zăpadă, cu munţii înălţându-se străvezii pe ambele părţi. Dar încă o dată, vântul i se strecura prin fiecare strat de îmbrăcăminte, ochelarii crăpaţi se aburiră şi îngheţară în câteva minute, iar Beard nu putea să distingă decât masa amorfă, cenuşie, a snowmobilului din faţa sa. Era fix în bătaia gazelor de eşapament ale celor şase maşinării. Cale de vreo zece kilometri, Jan a ţinut-o tot într-o viteză

nebună. Acolo unde vântul dăduse la o parte zăpada, suprafaţa fiordului era ca de fier, plină de crestături, iar snowmobilele săltau pârâind.

Douăzeci de minute mai târziu stăteau cu toţii într-o linişte aşternută brusc, la o sută de metri de poalele gheţarului, un zid albastru crăpat care se întindea pe vreo cincisprezece kilometri de-a lungul unei văi. Dădea impresia unui oraş în ruină, murdar şi deşănţat, cu dărâmături, turnuri căzute şi şanţuri enorme. La minus douăzeci şi opt de grade, era prea frig în ziua aceea, explică Jan, pentru a le arăta gheaţa sfărâmându-se şi deplasându-se din cauza încălzirii polare. Petrecură o oră făcând fotografii şi plimbându-se încolo şi încoace. La un moment dat cineva descoperi o urmă în zăpadă. S-au adunat cu toţii în jurul ei şi apoi s-au dat la o parte ca să-i facă loc ghidului, cu puşca pe umăr, să-şi expună cunoştinţele. O urmă de urs polar, desigur, şi chiar foarte proaspătă. Zăpada era în strat subţire unde stăteau ei şi nu era uşor să găseşti încă o amprentă. Jan cercetă orizontul cu binoclul.

— A, spuse încet. Cred că trebuie să plecăm.

Le arătă cu degetul şi, iniţial, nimeni nu văzu nimic. Dar la prima mişcare, a fost destul de clar. La distanţă de vreun kilometru jumate, un urs venea agale către ei.

— E flămând, spuse Jan împăciuitor. E timpul s-o ştergem.

În ciuda perspectivei de a fi mâncaţi de vii, demnitatea triumfă şi nu se buluciră în goană la snowmobile. Când ajunse la al lui, Beard ştia deja la ce să se aştepte. Totul în această călătorie se orientase astfel ca să-i pună beţe în roate. De ce i s-ar fi schimbat norocul acum? Apăsă pe buton. Nimic. Bine. Nu-i rămânea decât să se vadă cu tendoanele smulse de pe oase. Încercă din nou şi din nou. În jurul lui, nori de fum albăstrui şi huruieli ascuţite, în sfârşit o expresie adecvată a panicii la rezonanţă maximă. Deja, jumătate din

grup ţâşnise în direcţia vaporului. Fiecare fugea să-şi salveze pielea. Beard nu-şi consumă energia înjurând. Trase şocul, deşi ştia că e o greşeală, pentru că motorul era încă fierbinte. Încercă din nou. Şi, din nou, nimic. Simţi miros de benzină. Înecase motorul şi merita să moară. Acum toţi ceilalţi se făcuseră nevăzuţi, împreună cu ghidul, a cărui absenţă de la datorie Beard luase hotărârea să i-o raporteze lui Pickett – sau regelui Norvegiei. Din cauza nervozităţii i se aburiseră iar ochelarii şi, ca de obicei, aburii îngheţaseră. Inutil să se uite în spate, dar făcu gestul oricum şi zări nişte aburi îngheţaţi tiviţi pe la margini cu strălucirile de gheaţă ale fiordului. I se părea rezonabil să presupună că ursul venea spre el, dar evident, îi subestimase viteza pe pământ, căci în acel moment primi o lovitură puternică peste umăr.

În loc să se întoarcă şi să-şi lase faţa sfâşiată de vie, îşi încovoie umerii aşteptându-se la ce era mai rău. Ultimul său gând – că, neglijând să-şi schimbe testamentul, îi lăsase totul lui Patrice, ca să aibă Tarpin de ce se bucura – ar fi fost unul înfiorător, însă, în cele din urmă, auzi vocea ghidului:

— Lasă-mă pe mine să încerc.

Laureatul Nobel apăsase pe butonul care aprindea farurile. Maşinăria reveni la viaţă de la prima atingere.

— Hai, porneşte, spuse Jan. Sunt în urma ta.

În ciuda pericolului în care se afla, Beard se uită din nou înapoi, sperând să surprindă în raza vederii, de dragul unei poveşti bune, animalul cu care aproape ar fi fost pe punctul de-a se lua la întrecere. În perimetrul strâmt, nelămurit, care înconjura peticul de abur îngheţat al ochelarilor săi, exista ceva mişcare, dar putea la fel de bine să fie braţul ghidului sau colţul propriei cagule. Totuşi, în povestea pe care o va spune tot restul vieţii sale, aceea care îi va rămâne în memorie ca fiind adevărată, un urs polar cu fălcile deschise se afla la douăzeci de metri distanţă, repezindu-se la

el, când în sfârşit snowmobilul său a luat-o din loc – şi asta nu pentru că era un mincinos, sau nu numai, ci pentru că instinctiv ştia că nu se cuvine să nu faci cinste unei poveşti atât de bune.

Gonind înainte pe gheaţa crănţănitoare, scoase un chiot de bucurie, care se pierdu în uraganul îngheţat din faţa sa. Ce eliberare să descopere, în această epocă modernă, că el, un orăşean get-beget, o plantă de interior care trăia în faţa ecranului cu tastatura în braţe, putea să fie vânat şi făcut bucăţele ca să devină o masă completă, o sursă de hrană pentru alţii.

Probabil că, în toată săptămâna, atunci s-a simţit cel mai bine. Ajunseră înapoi la bază în câteva minute, sau aşa a avut senzaţia. La două fără un sfert, deja se simţea o răcire mai densă a aerului, însă lumina portocalie încă strălucea deasupra celor câţiva artişti care nu se retrăseseră pe vapor. Beard îşi simţea toată partea de sub pântece atât de sensibilă, încât aşteptă până când plecară cu toţii înăuntru, apoi urcă scările de acces la bord de-a-ndăratelea. Îl durea mai puţin aşa. Oprindu-se la intrarea în vestibul, aşteptă să i se obişnuiască ochii cu lumina scăzută, apoi reuşi să distingă destul de limpede – cineva îşi agăţase toate lucrurile în locul care era al lui. Constructiv, se apucă să mute totul, cizme şi restul, într-un loc vacant din colţ. Îşi dădu jos cagula de lână şi aceasta alunecă pe podea cu un bufnet, apoi păru să se holbeze la el cu gura deschisă, de parcă nu i-ar fi venit să creadă. Ce căuta el aici? Îşi lăsă echipamentul deoparte şi se duse în sala de mese, salută o mână de oameni adunaţi acolo şi îşi luă ceva fierbinte de băut în cabină, unde se întinse pe pat.

Era doar o întâmplare cartografică faptul că Polul Nord fusese plasat deasupra celui sudic, însă el, unul, nu-şi putea reprima impresia că se afla în vârful lumii şi toţi ceilalţi, inclusiv Patrice, erau undeva sub el. Reluă în minte evenimentele

petrecute şi, curând, aceste după-amiezi în amurgul arctic deveniră parte din programul săptămânii, era momentul în care îşi reamintea, cu cana de cacao în mâini, că viaţa lui era pe cale să devină tot mai pustie şi că trebuie să o ia de la capăt, să-şi ia viaţa în mâini, să slăbească, să-şi intre în formă, să ducă un trai simplu, bine pus la punct. Şi să-şi ia în sfârşit munca în serios, deşi habar n-avea la ce-ar putea să lucreze care să nu pice sub incidenţa sau să nu se bucure de facilităţile faimei sale particulare. Oare trebuia să ţină la nesfârşit aceleaşi serii de prelegeri despre mica sa contribuţie, să facă parte din comisii, să fie o Prezenţă? Nu avea răspunsuri, dar momentele acestea meditative i se păreau liniştitoare şi, ca de obicei, adormi în întunericul de la ora trei după-amiaza şi se trezi flămând, cu o poftă împrospătată pentru acel *vin de pays*.

După ce destinul îl scăpase cu viaţă din fălcile unui urs polar, n-a mai trecut prin nimic aventuros toată săptămâna. Cei mai cutezători s-au dus împreună cu ghidul să facă o plimbare prin munţi, să construiască o cazemată în zăpadă, să exploreze pe snowmobile o vale adâncă care se deschidea printre stâncile din capătul îndepărtat al fiordului. În fiecare zi petrecea două sau trei ore afară, pe lângă vapor, găsindu-şi de lucru împreună cu ceilalţi. A fost luat ca ajutor, să ţină un capăt de frânghie, să cioplească blocurile de gheaţă pentru Jesus, să ajute cu microfoanele lui Pickett, să danseze şi el alături de ceilalţi. Asta presupunea să se lase filmat în timp ce mergea în şir, cu pas măsurat, în spatele altor persoane, vreo două sute de metri în linie dreaptă, apoi făcea o întoarcere în unghi de nouăzeci de grade la dreapta şi parcurgea din nou aceeaşi distanţă, până la următoarea întoarcere. I se părea liniştitor, era mulţumit că putea să nu se gândească la nimic şi să i se spună ce să facă. Într-o climă mai blândă, cu o sănătate mai înfloritoare, şi-ar fi încercat şansele, probabil,

cu coregrafa cea zveltă, Elodie, din Montpellier, mai ales dacă ar fi venit fără soţul ei, un fotograf obtuz, care pe vremuri jucase rugby în echipa Franţei. Stella Polkinghorne avea şi ea un soţ – pe organizatorul lor, Barry Pickett.

Şi astfel, viaţa lui Beard era mult mai simplă. Cum îi păsa prea puţin de artă sau de încălzirea globală şi chiar mai puţin de arta care vorbea despre încălzirea globală, îşi păstra gândurile pentru sine şi se purta cu bunăvoinţă şi, curând, rămase surprins să afle că devenise oarecum îndrăgit. Mintea i se golea complet când ieşea pe gheaţă să-şi îndeplinească îndatoririle. În timpul unui prânz, a adus afară de pe vapor cănile cu supă de roşii, care au îngheţat până să ajungă cu ele la baza schelei de acces. Şi au fost încorporate într-o sculptură. Dispoziţia părea să i se fi înseninat sau măcar încetase să se scufunde. Se gândea din nou că trebuie să-şi intre în formă. Cu vreo zece sau doisprezece ani în urmă, obişnuia să joace tenis, chiar binişor, şi volei, compensându-şi deficitul de înălţime cu câte o scurtă lovitură, năprasnică, de la fileu. Şi la un moment dat se ducea să schieze, nefiind nici acolo nepriceput. Cu opt ani în urmă încă reuşea să-şi atingă vârfurile degetelor de la picioare. Bineînţeles, nu era inevitabil să se tot îngraşe, lună de lună, până cădea mort. Aranjă în aşa fel încât să poată face o plimbare zilnică pe un parcurs de vreo trei kilometri şi ceva în împrejurimile fiordului, însoţit de Jan cu o puşcă. După a doua excursie, zăcând pe patul lui după-amiaza cu dureri ţepene de picioare, îşi făcu în minte o listă cu alimentele de care nu mai avea voie să se atingă. Avea vreo şapte kilograme în plus. Trebuia să treacă la acţiune, acum, sau să moară de tânăr. Îşi jură că o să se abţină de la toate cele obişnuite – lactate, carne roşie, prăjeli, dulciuri, alune sărate. Şi chipsuri, pentru care avea o mare slăbiciune. Existau şi altele, dar adormi

înainte să definitiveze lista. În ultimele trei zile ale şederii sale acolo, îşi ţinu noul regim.

Din ziua a doua, dezordinea din vestibul nu mai putea fi ignorată, nici măcar de Beard. Bănuia că nu purtase aceleaşi cizme nici măcar două zile la rând. În ciuda faptului că în a treia zi îşi înfăşurase ochelarii (de data asta avea unii întregi) în cagulă, până într-a patra zi deja dispăruseră, iar cagula se afla pe podea, udă fleaşcă. În dimineaţa aceea găsise încă patru costume de snowmobil tot pe podea. Arătau ca şi cum fuseseră călcate în picioare şi decise, fără să cerceteze îndeaproape, că nici unul dintre ele nu era al lui. Pickett recunoscuse de faţă cu el, în timp ce erau afară înregistrând sunetul vântului în greementul navei, că de vreo două zile purta două cizme stângi. Dar era genul temerar, nu părea să-l deranjeze. Pe Beard totuşi îl deranja. Nu era o persoană care să se lase uşor pătrunsă de spiritul comunităţii, însă existau anumite lucruri de bun-simţ pe care le presupunea ca de la sine înţelese – în ceea ce îl privea pe el şi, prin urmare, valabile şi pentru ceilalţi. Întotdeauna îşi punea echipamentul în sau sub acelaşi cuier, numărul şaptesprezece, şi era dezamăgit să descopere că celorlalţi le era dificil să ţină cont de asemenea proceduri simple. Mănuşile reprezentau o problemă aparte, pentru că era imposibil să pleci afară fără ele. Precaut, începuse să şi le îndese pe ale sale în interiorul cizmelor, împreună cu mănuşile de interior. A doua zi, cizmele dispăreau.

Îi plăceau serile. La vremea la care începeau să se adune în sala de mese pentru cină, afară era deja întuneric de cinci ore. Stăteau la băut cam două ore înainte de primul fel. Vinul provenea dintr-o regiune obscură din Libia. De obicei, Beard începea cu vinul alb, apoi bea vin roşu până simţea că i se face rău, revenea la cel alb şi încă exista suficient timp să treacă din nou la roşu înainte să se facă ora de culcare. După cină, se discuta,

desigur, pe aceeaşi temă. În mare parte, Beard asculta. Niciodată în viaţa lui nu întâlnise asemenea concentraţie de idealişti şi se simţea pe rând intrigat, stânjenit şi pus la zid. Când Pickett îl invită, în a treia seară, să le povestească despre munca lui, se ridică în picioare să vorbească. Le descrise centrul şi turbina eoliană cu elice cvadruplă, susţinând, oarecum plauzibil, că fusese iniţiativa lui. Era vorba de un proiect revoluţionar, anunţă el lumea din încăpere, şi desenă o schemă care să fie trecută din mână în mână. Urma să micşoreze facturile la întreţinere cu optzeci şi cinci la sută, suma astfel economisită fiind suficientă pentru construirea – nefiind chiar atât de beat, menţionă un număr – a *douăzeci şi trei* de centrale de dimensiune medie. S-au pus întrebări respectuoase şi el le-a răspuns grijuliu şi pe înţeles. Se afla printre nişte analfabeţi din punct de vedere ştiinţific şi ar fi putut să le zică orice. A existat şi o declaraţie pasională de susţinere din partea Stellei Polkinghorne, care spuse că Beard era singurul de acolo care făcea „cu adevărat“ ceva, iar toată încăperea se însufleţi dintr-odată şi îl aplaudă zgomotos. Nu-i păsase niciodată prea mult ce gândeau ceilalţi, dar acum – cât de înjositor – era mişcat, şi nu putea s-o ascundă, de faptul că, fie şi pentru câteva minute, devenise odorul corabiei.

Altfel, în general asculta şi bea. După două, trei pahare de vin alb, cel roşu se ducea pe nesimţite, ca apa, sau cel puţin aşa a fost la început. Existau şi teme – unele canonice, urmărindu-se unele pe altele în demenţă, altele fugitive, derulându-se concomitent, precum dezamăgirea şi cinismul: se ajunsese la final de secol şi încălzirea globală rămăsese o problemă marginală, Bush desfiinţase modestele propuneri ale lui Clinton, Statele Unite trata cu spatele Protocolul de la Kyoto, Blair nu arătase pic de înţelegere în privinţa subiectului, speranţele din Rio, de pe vremuri, erau pierdute. Abordarea canonică, vehementă, urmată de

dezamăgirea copleşitoare era un semnal de alarmă. Curentul Golfului va dispărea, europenii for îngheţa de frig în paturile lor, Amazonul se va transforma în deşert, unele continente vor lua foc, altele vor seca, până în 2085 gheţarii de vară din regiunea arctică se vor face nevăzuţi, iar odată cu ei, şi urşii polari. Beard mai auzise asemenea prevestiri şi nu credea în nici una dintre ele. Şi chiar dacă ar fi crezut, tot nu s-ar fi alarmat. Un bărbat fără copii, la o anumită vârstă, ajuns la sfârşitul celei de-a cincea căsnicii îşi putea permite un pic de nihilism. Pământul o să se descurce foarte bine fără Patrice şi Michael Beard. Şi dacă o să-şi scuture de pe umeri povara tuturor celorlalţi oameni, biosfera singură o să-şi facă datoria mai departe, iar în vreo zece milioane de ani va da naştere unor noi forme ciudate, poate nici una dintre ele cu o înţelepciune de maimuţă. Şi atunci cine o să regrete că nu-şi mai aminteşte nimeni de Shakespeare, Bach, Einstein sau Fuziunea Beard-Einstein?

În timp ce întunericul şi frigul tot mai aprig împresurau corabia în fiordul îngheţat şi singuratic, iar licărul galben şi curajos al hublourilor era singura lumină vizibilă, singurul semn de viaţă pe sute de kilometri de-a lungul pustiurilor crăpate de gheaţă, alte teme înfloreau ca o simfonie: ce era de făcut, ce tratate trebuiau semnate de naţiunile mereu în conflict, ce concesii, ce daruri trebuia să facă lumea bogată şi egoistă celor săraci? În căldura jilavă a sălii de mese după cină, proprietarilor acestor burţi pline, pecetluite cu vin, li se părea că doar bunul-simţ va prevala împotriva intereselor de scurtă durată şi a lăcomiei, numai raţiunea putea trasa, ca mijloc de avertizare, nelămuritele desene ce înfăţişau un viitor catastrofal în care toţi vor fi nevoiţi să se coacă, să tremure sau să se înece.

Discuţia despre state şi tratate era totuşi mundană în comparaţie cu celălalt laitmotiv, care

propunea ca metodă de răcorire austerele cântece gregoriene, un aer puritan din anticele vremuri conservatoare, neîncrezătoare faţă de soluţiile tehnologiei, de neclintit în convingerea lor că trebuia un alt mod de viaţă pentru toată lumea, un pas mai uşor pe preţioasele filigrane ale ecosistemelor, o atenţie aproape religioasă acordată noilor reguli care aveau să îndestuleze omenirea, astfel încât aceasta să înflorească mai presus de supermarketuri, aeroporturi, beton, trafic şi chiar centrale nucleare – o perspectivă a minorităţii, dar ascultată cu un respect vinovat de toţi cei care mânuiseră împuţitele snowmobile pe tărâmurile virgine.

Ascultând, aşa cum făcea de obicei, cu Jesus alături de el în colţul lor din sala de mese, Beard interveni o singură dată, în ultima seară, când o romancieră deşirată pe nume Meredith, părând să fi uitat că există şi un fizician prezent în încăpere, spuse că Principiul Incertitudinii al lui Heisenberg, care stipula că cu cât se ştiau mai multe despre poziţia unei particule, cu atât se ştiau mai puţine despre viteza sa şi viceversa, rezuma, în vremurile noastre, pierderea „busolei morale“, dificultatea de a elabora judecăţi absolute. Beard a întrerupt-o cu bruscheţe. Era cazul să fim corecţi, îi spuse individei cu tunsoarea ei bob şi ochelari fără rame. Era vorba nu despre viteza particulelor, ci despre impuls, cu alte cuvinte, masă ori viteză. La o asemenea despicare a firului în patru, s-au ridicat câteva mormăieli pe muteşte. Beard spuse că Principiul nu are nici o aplicabilitate în domeniul eticii. Dimpotrivă, mecanica cuantică putea să prezică de minune probabilitatea statistică a stărilor fizice. Romanciera se înroşi la faţă, dar nu cedă. Oare el nu ştia cu cine vorbeşte? Bine, da, OK, probabilitate statistică, insistă el, dar asta nu însemna certitudine. Şi Beard, tocmai terminându-şi cel de-al optulea pahar de vin şi strâmbând din nas şi buza superioară de atâta dispreţ faţă de

această ignorantă intrusă pe domeniul său, continuă în gura mare spunând că Principiul nu susţinea că e imposibilă cunoaşterea exactă a stării unui foton, să zicem, atâta timp cât acesta putea fi observat în mod repetat. Analogia în sfera morală putea fi la modul următor: să reexaminezi o problemă morală de un număr de ori înainte de a ajunge la o concluzie. Dar tocmai asta era ideea – Principiul lui Heisenberg ar fi fost aplicabil dacă suma relelor plus bunelor împărţită la rădăcină pătrată din doi ar fi avut vreun sens.

Tăcerea care se lăsase în încăpere nu era provocată de o stare generală de uluire, ci mai degrabă de stânjeneală. Meredith se holbă neajutorată în timp ce Beard lovea cu pumnul în masă.

— Aşa că, ia să vedem. Spune-mi, te rog. Hai să vedem cum aplici Principiul lui Heisenberg la etică. Bun plus rău pe radical din doi. Ce mama naibii înseamnă asta? Nimic!

Barry Pickett interveni ca să abată discuţia în altă parte.

A fost o notă discordantă izolată. Memorabil şi surprinzător era ceea ce se petrecea în fiecare seară, de obicei târziu, în tonalităţile luminoase ale unei fanfare mărşăluind sau în sunetul vocilor la unison, ridicându-se cu un ţel comun şi ştergând pentru o vreme toate deziluziile, tot cinismul. Beard n-ar fi crezut că e posibil să se afle în aceeaşi încăpere, bând cot la cot, cu aşa de mulţi oameni mânaţi de convingerea ciudată că tocmai arta, în formele sale cele mai înalte, poezie, sculptură, dans, muzică abstractă, artă conceptuală, va aduce în prim plan subiectul încălzirii globale, decorându-l şi tatonându-l, dezvăluindu-i toată oroarea, frumuseţea pierdută şi teribila ameninţare, şi va inspira publicul larg să-şi deschidă minţile, să treacă la acţiune sau să le-o ceară semenilor săi. Stătea minunându-se în tăcere. Idealismul era atât de străin naturii sale, că nu putea să ridice nici o

obiecţie. Se afla pe un teritoriu nou, în mijlocul unui trib de fiinţe exotice. Acei oameni de zăpadă care păzeau poalele schelei de acces la bord, sunetul înregistrat al vântului vuind în greement, discul de gheaţă poleită care reflecta razele soarelui apunând o zi întreagă, pinguinii lui Jesus, toţi cei treizeci, şi trei urşi polari, marşurile pe gheaţă dincolo de prora vasului, fragmentul acela aspru, impenetrabil de roman, punctat cu expresii obscene, pe care Meredith îl citise sau îl urlase, în gura mare, într-o seară – toate aceste demonstraţii, ca nişte rugăciuni sau nişte dansuri totemice, erau desemnate să devieze cursul unei catastrofe.

Cam aşa era muzica şi magia discuţiilor despre schimbarea climei la bord. Între timp, de cealaltă parte a peretelui pe care învăţase să-l numească „compartiment", vestibulul continua să se deterioreze. Pe la mijlocul săptămânii lipseau patru caschete, împreună cu trei dintre costumele grele pentru snowmobil şi multe alte lucruri mai mici. Era imposibil să iasă mai mult de două treimi din grup în acelaşi timp. Ca să poţi să ieşi, trebuia să furi. Starea vestibulului, acea entropie acumulată, deveni subiectul anunţurilor de seară ale lui Barry Pickett. Iar Beard, inconştient de propria sa funcţie vitală, de asistenţa generoasă oferită pentru restabilirea condiţiilor iniţiale, nu se putea abţine să nu reflecteze pe larg la această situaţie ulterioară căderii din Rai. Cu patru zile înainte, încăperea intrase în funcţiune în deplină ordine, cu toate echipamentele atârnând ori depozitate dedesubtul cuierelor numerotate. Resurse finite, împărţite în mod egal, într-o epocă de aur, cu nu aşa mult timp în urmă. Acum totul căzuse în ruină. Era chiar şi mai greu să impui o ordine, având în vedere că vestibulul gemea de rucsacuri răspândite aiurea, saci de camping şi pungi de supermarket pe jumătate umplute cu mănuşi de rezervă, fulare şi batoane de ciocolată. Nimeni, îşi spuse, admirându-şi propria generozitate, nu se purtase

urât, toată lumea, în circumstanţele imediate, dorindu-şi să iasă pe gheaţă, fusese perfect rezonabilă în „căutarea“ propriei cagule sau mănuşi în locuri neaşteptate. Era cam pervers şi cinic din partea lui să-l bucure asemenea gânduri, dar nu se putea abţine. Cum aveau ei de gând să salveze Pământul – presupunând că avea nevoie să fie salvat, fapt de care se îndoia – când acesta era cu mult mai mare decât un vestibul?

În ultima dimineaţă, şi-au luat micul dejun în zgomotul întregii flote de snowmobile încălzindu-şi motoarele afară. Au ieşit pe gheaţă, multora dintre ei lipsindu-le diverse articole ale echipamentului. Beard n-avea caschetă. Aşteptând semnalul de plecare, îşi încălzi ochelarii de protecţie deasupra motorului şi îşi legă un fular în jurul capului. Soarele jos, portocaliu, lucea fără oprelişti, vântul avea să le bată din spate şi părea că drumul înapoi la Longyearbyen putea să fie chiar plăcut, dacă lumea era îmbrăcată cu tot ce trebuia. Se auzi un strigăt de pe punte. Barry Pickett şi unul dintre membrii echipajului coborau târând pe schela de acces un sac uriaş de plastic şi pânză, dintr-acelea în care se ţine nisipul în construcţii. Obiecte pierdute. S-au adunat cu toţii în jurul comorii şi s-au pus pe căutat. Beard a găsit o cască potrivită care bănuia că trebuie să fi fost a lui. Nimeni nu se simţea ruşinat sau măcar vag stânjenit. Aici erau toate lucrurile lor. Unde se ascunseseră în tot timpul ăsta?

Şi-au luat la revedere de la echipaj şi au pornit-o într-un şir asurzitor şi otrăvitor de-a lungul fiordului spre Longyearbyen, păstrând o limită de douăzeci şi cinci de kilometri pe oră ca să evite vântul aspru din faţă. Încovoiat deasupra maşinii lui, încercând să-şi atragă puţină căldură de la motor asupra feţei, Beard se simţea într-o dispoziţie relaxată – îi treceau prin minte gânduri neobişnuite pentru orele dimineţii. Nici măcar nu era mahmur. Pe ţărmurile îngheţate ale fiordului,

au încetinit aproape de tot ca să poată naviga printre urmele adânci, ca nişte şanţuri, lăsate pe gheaţă. Nu-şi amintea să le fi văzut la venire. Dar, desigur, atunci dormitase în spatele lui Jan. Apoi au luat-o pe un drum lung şi drept, trecând de o colibă unde, le spuse ghidul, trăise pe vremuri un excentric solitar.

Dacă vreodată, se gândi Beard, i s-ar întâmpla să călătorească în spaţiu spre o altă galaxie, curând probabil că i se va face dor de toate acestea, de fraţii şi surorile înaintând în şir în faţa lui, de toată lumea, inclusiv de fostele neveste. Era copleşit de iluzia agreabilă că îi plăceau oamenii. Gesturile lor erau perfect scuzabile, ale tuturor. Puteau fi cooperanţi, alteori un pic egoişti, un pic cruzi, dar mai presus de toate, erau amuzanţi. Snowmobilele treceau acum prin depresiunea cea strâmtă, străjuită de gheaţă, scena momentului său ruşinos, care era mai bine să rămână îngropat. Prefera să-şi amintească cum scăpase miraculos de ursul cel ucigaş. Dar da, simţea o căldură neobişnuită faţă de umanitate. Se gândi o clipă că poate şi umanitatea simte afecţiune faţă de el. Aşa e lumea – pe toţi, pe fiecare dintre noi ne paşte căderea în uitare, ca o parte firească din viaţă, şi nimeni nu se plânge de asta. Nu suntem cea mai reuşită specie imaginabilă, dar cu siguranţă suntem cea mai bună, nu, cea mai interesantă. Dar cum stau lucrurile cu dezastrul ăla îngrozitor din vestibul? Desigur, e de pus pe seama naturii umane. Şi cum o să ne dezvăţăm noi vreodată de asta? Ştiinţa, desigur, era minunată şi cine ştie, probabil că şi arta, însă poate că nu era vorba de autocunoaştere. Vestibulele aveau nevoie de un sistem bun de organizare, astfel încât aceste creaturi imperfecte să le poată folosi adecvat. Să nu lăsăm nimic, se decise Beard, pe mâna ştiinţei sau a artei, sau a idealismului. Doar legile bune vor salva vestibulul. Şi cetăţenii care respectă legea.

Asemenea gânduri pline de candoare şi iertare, sau iertare de sine, i-au susţinut moralul tot drumul până au ajuns la hotel la ora prânzului. Ce mult timp trecuse, i se părea, de când veniseră acolo. Şi-au predat costumele pentru snowmobil şi restul echipamentului, şi-au luat la revedere de la Jan şi, într-o oră, erau în avion spre Trondheim. Beard zbura cu o altă companie aeriană, ca să prindă o legătură din Oslo. Ceilalţi mai aveau patru ore de aşteptat. În incinta micului aeroport, le venea greu să se despartă unii de alţii. Prin urmare, au pus stăpânire pe bar şi curând începuseră iar cu muzica, cu cântecele, cu jalea dezastrelor globale, în timp ce îşi luau prânzul cu hotdogi şi bere. Aici i-a găsit Beard când a venit să-şi ia la revedere de la ei. A petrecut douăzeci de minute făcând schimb de e-mailuri şi îmbrăţişări. Stella Polkinghorne l-a sărutat pe buze, Jesus i-a dat cartea lui de vizită. Toată lumea a strigat un „ura“ entuziast când Beard ieşea din bar. În definitiv, i se reamintea că pur şi simplu pentru că îndeplinise câteva sarcini modeste pe gheaţă şi se prefăcuse că îl interesează turbinele eoliene, ajunsese la un grad de popularitate cum rareori i se întâmpla. Chiar şi romanciera fusiformă l-a strâns scurt la pieptul ei îngust. Beard încă mai zâmbea pentru sine treizeci de minute mai târziu, în timp ce avionul său cu două motoare sălta pe pista îngheţată şi se ridica cu botul spre sud ca să-l conducă spre dezastrul pe care aproape că reuşise să-l uite.

A petrecut noaptea la Oslo şi şi-a schimbat rezervarea pentru un zbor la şase dimineaţa, astfel încât a ajuns cu trei ore mai devreme pe Heathrow. În vreme ce avionul său cobora deasupra Parcului Windsor, ploua cu găleata, cerul în zorii zilei era de un negru-verzui şi se vedeau farurile aprinse pe drumurile de acces. În faţa clădirii terminalului, la coada de taxiuri de la aeroport, află că era blocaj în trafic, iar şirul de maşini se întindea pe vreo

şaisprezece kilometri pe M4, aşa că se întoarse înăuntru, coborî cele câteva etaje şi luă trenul spre Paddington, apoi un taxi de acolo. Când ajunse în faţa casei, se oprise ploaia şi picăturile de apă se scurgeau greoaie de pe crengile înnegrite ale scoruşilor de la marginea trotuarului. În timp ce taxiul se îndepărta, Beard rămase lângă poarta grădinii cu bagajul în mâini şi se uită în jur, minunându-se că, la ora zece, într-o dimineaţă lucrătoare, cu toate clădirile acelea înghesuite pe metru pătrat, nu era nici ţipenie de om, nu se auzea nici măcar o voce sau un radio. Belsize Park părea la fel de lipsit de viaţă ca Polul Nord. Şi acolo era casa lui, propria lui cutie a deziluziilor, aspectuoasă, de la începutul epocii victoriene, din cărămidă cenuşie londoneză, cu montanţi de piatră sub ferestrele de la parter, înălţându-se din propriul ei petic îngheţat de grădină, cu un mesteacăn singuratic şi dezgolit, iar într-o parte, un măr bătrân. Nu multe case din Londra aveau în faţă o grădină de vreo treizeci de metri pătraţi, o potecă de cărămizi albicioase aranjate în zigzag, făcând o mică curbă până la uşa de la intrare, şi ziduri împrejmuitoare de cărămidă cu muşchi căţărător. Ca arhitectură, era superioară tuturor celorlalte case în care îşi clădise căsniciile şi acum trebuia să fie vândută, conţinutul ei dispersat, la fel şi cei doi proprietari, nu pentru că, după atâta vreme, nu se mai plăceau, deşi ea s-ar putea să-l deteste acum, ci pentru că în cinci ani el avusese unsprezece aventuri şi ea, numai una. Un scor inegal, iar ei trebuiau să trăiască şi să sufere conform legilor nescrise.

Poarta de la grădină scoase scârţâitul obişnuit, mai degrabă un măcăit de adio, când o deschise. Beard era trist, dar nu mai suferea. Femeia aceea plăcută din tren, al cărei nume nu şi-l mai aducea aminte, vizita la Tarpin, interludiul platonic de la paralela optzeci (se vindecase aproape complet) fuseseră toate ca nişte noi straturi de îmbrăcăminte

de protecţie. În termeni oricât de restrânşi, era alt om. Regreta profund, îi părea rău că nu ştiuse cum să o facă pe Patrice să-l iubească, dar acum se resemnase. Avea de gând să intre în casă şi să înceapă demontarea decorului de pe scena căsniciei sale. Avea de gând să se apuce să împacheteze încă din ziua aceea. În timpul după-amiezilor întunecoase de pe vasul îngheţat, avusese suficientă vreme să se gândească şi plănuise să-şi ia numai obiectele personale. Restul îi rămânea ei, canapelele, covoarele, tablourile, cuţitele şi furculiţele, iar dacă reuşea să-l convingă pe tatăl ei, care lucra la o bancă comercială, să cumpere jumătatea lui, atunci îi putea rămâne şi casa. Beard avea să facă despărţirea cât mai puţin chinuitoare şi cât mai eficientă. Din partea lui, putea să se mute acolo împreună cu Tarpin. Era suficient spaţiu pe peluza moţată din faţa casei pentru barca lui, felinarul şi cabina telefonică.

Roţile de la valiză scoteau un ticăit plângăcios înaintând pe potecă. Ultima sa venire acasă. Se simţea uşurat că ajunsese devreme – Patrice n-avea să fie înăuntru ca să-i rateze întâmpinarea, să-i ignore întoarcerea, pentru că era vineri, o zi plină la şcoală, când mulţimile de copilaşi crăcănaţi cântau în deplină discordanţă la pianul ei toată după-amiaza. Asemenea detalii ale existenţei ei, curând le va uita – sau îi vor fi refuzate.

Ajungând la uşa de la intrare şi aplecându-se cu greu peste noul cordon îngroşat de grăsime din jurul taliei ca să scotocească în geantă după chei, observă o schimbare. Coşuleţul împletit, stropit cu alb, în care se ţineau sticlele cu lapte, cu un disc şi o săgeată roşie ca să-i indice lăptarului care erau cerinţele zilei, nu se afla la locul lui obişnuit. Fusese mutat sau răsturnat la mai mult de un metru în partea dreaptă, lăsând expusă o urmă vag dreptunghiulară, tivită cu praf, pe treptele de piatră de la intrare. Acum coşuleţul zăcea strâmb, în diagonală, cu feţişoara lui comunicativă întoarsă la

perete. Nu-l puse la loc. Ce mai conta? În curând se va muta într-un loc nou – avea în minte un apartament micuţ, cu pereţii albi, cu un minimum de lucruri, ca să nu se facă dezordine, o Spitsbergen al lui domestică, de unde să-şi construiască un nou viitor, să piardă din greutate, să devină agil şi să se oţelească cu ţeluri proaspete, a căror natură îi era încă incertă.

Îşi găsi cheile, deschise uşa de la intrare şi, trăgându-şi bagajul în hol, deveni conştient de o nouă schimbare, un aer uşor diferit. Era mai umed sau mai cald, dacă nu amândouă, şi se simţea un miros nefamiliar. Mai evident, era apă pe parchet, nişte urme neruşinate de tălpi ude sau nişte băltoace de mărimea unor tălpi, de la baza scărilor până în sufragerie. Cineva – Tarpin, desigur, acea creatură imuabilă a băilor – ieşise neglijent cu picioarele ude din duş şi se simţea ca la el acasă.

Fără zăbavă, fără nici un alt gând decât să arunce intrusul afară din casă, Beard se luă după urmele de apă şi intră în încăpere. Nici că putea să fie mai clar, căci iată-l acolo, pe canapea, cu părul ud, învelit într-un halat, în halatul lui Beard din mătase neagră cu model persan, cadou de Sf. Valentin de la Patrice, stând în capul oaselor, surprins, cu ziarul încă nedesfăcut în poală. Doar că nu era Tarpin – a fost o ajustare dificilă, lui Beard i-a luat câteva secunde să reconfigureze situaţia. Bărbatul de pe canapea era Aldous, Tom Aldous, doctorandul, Lebăda din Swaffham, din vârful cozii căruia se scurse o picătură, care căzu pe o pernuţă, câtă vreme cei doi bărbaţi se uitau unul la altul în tăcere.

Eforturile lui Beard de acomodare se vedeau stingherite de tot felul de întrebări şi răspunsuri irelevante. O să mai vrea vreodată să poarte halatul ăla? Era de părere că nu. Care erau şansele să se întâlnească cu amândoi amanţii lui Patrice picurând de apă? Foarte scăzute. Fireşte, tăcerea a părut să dureze mult mai multe secunde decât a

durat şi a fost întreruptă în cele din urmă de Aldous cu un chicotit, un sunet ca un scâncet, din cauza nervozităţii, pe care a încercat să şi-l mascheze ducând mâna la gură. Cele mai rele temeri ale sale se adeveriseră. E posibil să fi existat un moment foarte scurt în care a crezut că apariţia lui Beard în pragul uşii trebuie să fi fost o nălucă, o consecinţă paranoică a unei minţi prea imaginative. Acum ştia că nu era cazul. De asemenea era posibil, în acel scurt interludiu, înainte ca vreunul din cei doi bărbaţi să vorbească, să-i fi apărut în faţa ochilor o altă nălucă, mai convingătoare – aceea a viitorului carierei sale dus pe apa sâmbetei. Fizica teoretică era ca un sat şi, pe tăpşanul său, lângă fântâna satului, Beard încă avea influenţă. Oare Aldous, geniul crescut la sânul centrului, credea că o să iasă basma curată cu vorba bună din situaţia asta? Mâna cu care îşi înăbuşise chicotelile se întinse spre măsuţa joasă de sticlă din faţa canapelei. Peste un teanc de reviste trona o ceaşcă de cafea – înaltă, dintr-un porţelan alb şi fin, una dintr-un set de şase, cumpărat de Patrice de la Henri Bendel's din New York. Aldous o ridică la buze. Dacă scopul era să arate că nu se simte tulburat sau vinovat, gestul a fost subminat de ziarul care i-a alunecat din poală pe podea într-o grămadă de foi răvăşite. Cu ochii încă la stăpânul casei, sorbi o insolentă înghiţitură. Beard se apropie cu un pas.

— Pune-o jos, măi omule. Şi *ridică-te*.

Cu atât mai bine că Aldous se supuse, căci Beard, cu vreo palmă mai scund şi treizeci de ani mai în vârstă, fără forţă în braţe, n-ar fi avut la dispoziţie nici o metodă fizică de a-şi impune voinţa. Avea doar rectitudinea, furia şi bruma de autoritate pe care o putea impune un încornorat. Cu mâinile în şolduri şi spatele drept ca să-şi susţină întreaga siluetă de 1,70, se uită la Aldous cum se ridică bâţâindu-se pe picioare şi se chinuie

să-şi lege la loc în grabă cordonul halatului sub care, clar ca bună ziua, era în pielea goală.

— Deci, domnule Aldous.

— Uite, spuse Aldous, cu un gest de calmare a spiritelor, lăsându-şi palmele în jos, putem să vorbim despre asta. Profesore Beard, pot să vă spun Michael?

— Nu.

— Vedeţi, n-ar trebui să ne supunem unor roluri pe care le-au scris alţii pentru noi, când…

Beard făcu încă un pas în faţă. Era convins că n-o să aibă loc nici un act de violenţă, însă nu-l deranja să dea senzaţia că ar fi crezut altminteri.

— Ce cauţi în casa mea?

Accentul rural de Norfolk, din câte se dovedi atunci, era bine adaptat pentru un gen anume de implorare. Asemenea tonuri adoptau probabil ţăranii fără pământ când se rugau de boierii stăpâni pentru dări mai ieftine în vremurile grele.

— Aveam de gând să termin cafeaua asta, vedeţi, să mă îmbrac, să strâng un pic pe aici şi să plec. Să încui uşa de la intrare de două ori pe dinafară, cum mi s-a spus, şi să las cheia în cutia poştală. Dacă n-aţi fi ajuns mai devreme, atunci n-ar fi fost…

— Ce cauţi în casa mea, am zis.

Ridicându-şi din nou palmele într-un gest de sinceritate lipsit de apărare, Aldous spuse:

— Am luat cina împreună cu Patrice şi am rămas peste noapte. Uitaţi, profesore Beard, pot să vorbesc deschis?

Făcu o pauză, de parcă într-adevăr ar fi aşteptat un răspuns. Când nu primi nici unul, continuă:

— Amândoi suntem oameni rezonabili. Ne-am făcut o carieră din asta. Aşa că hai să nu ne lăsăm atraşi de răspunsuri care sunt departe de a fi potrivite situaţiei. Amândoi ştim că viaţa voastră conjugală s-a încheiat. Tehnic, dumneavoastră şi Patrice sunteţi soţ şi soţie, dar nici măcar nu mai vorbiţi unul cu altul şi lucrurile stau aşa de o

groază de vreme, şi iată-vă aici, pregătindu-vă să jucaţi rolul victimei, soţul furios surprinzând în flagrant amantul soţiei, când de fapt oricum vă gândeaţi să vă mutaţi de aici. Asta e impresia lui Patrice – şi, mai presus de toate, dorinţa ei.

Beard mai aşteptă o vreme.

— Ce vreau să spun, profesore Beard – aş vrea să-mi permiteţi să vă spun Michael –, este că am putea să trecem peste toată supărarea şi mândria rănită, am putea să fim eficienţi în privinţa asta şi am putea chiar să fim prieteni.

— Înţeleg.

Întrebarea pe care i-o puse apoi lui Aldous veni fără să se gândească şi, în timp ce o punea, îşi dădu seama că putea să se folosească de ea ca de o lovitură sub centură – sau măcar ca să tragă un pic de timp.

— Şi cum rămâne cu Rodney Tarpin? Cu el ce s-a întâmplat?

Aldous reproduse cu succes reacţia unui om luat pe nepregătite. Cu mişcări lente, îşi legă încă o dată cordonul de la halatul lui Beard.

— Nu mi-e teamă de Tarpin. I-am înregistrat două dintre telefoanele pe care le-a dat, iar o telegramă pe care a scris-o este acum la poliţie. Omul ăla e un maniac, dar cel puţin n-o ascunde.

— A lovit-o pe Patrice, spuse Beard.

— Asta a fost grotesc, strigă tânărul, găsind o cauză comună care să refacă legătura dintre el şi profesor. Cum poate individul ăsta să-i facă aşa ceva unei femei atât de frumoase?

— Şi pe mine m-a atacat. M-a lovit peste faţă.

— Ar trebui să fie în închisoare.

— Măcar acum o să ai tu grija lui, nu eu. Poliţia îţi oferă protecţie?

— Păi, ştiţi, au spus că sunt destul de ocupaţi momentan.

Nevoia de a-l pedepsi îi dăduse lui Beard o strălucire caldă în ochi, care nu era foarte diferită de aceea a dragostei. Spuse:

— Presupun că vrea să te omoare. Mi-aş lua un cuţit cu mine dacă aş fi în locul tău, nu că mi-ar păsa ce se întâmplă cu tine.

În ciuda eforturilor lui Beard, Aldous nu părea intimidat de Tarpin. Spuse cu simplitate:

— Nu mi-e teamă de el, profesore Beard.

— Şi bănuiesc că Patrice i-a spus unde lucrezi – vreau să spun, unde lucrai înainte.

Cât ai clipi, tânărului i se scurse tot sângele rece de până atunci. Încă o dată, adoptă tonul implorator de om a cărui slujbă atârna de un fir de aţă.

— Ah, profesore Beard, uitaţi… O luaţi prea în tragic. Hai să revenim la subiectul esenţial. Raţional vorbind…

— Foarte iraţional, spuse Beard, să te culci cu nevasta şefului.

— Sincer acum, e vorba de ceva mult mai profund de atât. Am fost un prost, ştiu, am multe de învăţat. Dar vorbesc despre… despre însăşi temelia logicii atotputernice…

Beard izbucni în râs. Temelia! Era ca şi cum ar fi urmărit un jucător de şah luptându-se să scape de mutarea care l-ar fi făcut mat. Nu-şi putea aminti nici o ocazie anume, dar ştia că fusese şi el în asemenea situaţii, probabil în faţa vreunei neveste cuprinse de furie; chiar în clipa în care ea îi desfiinţa şi ultima justificare, într-o manieră genială, din pură inspiraţie, mintea lui producea o asemenea frază care îţi punea creierii pe băţ, o mutare a nebunului într-o a unşpea dimensiune, un salt aiuritor din lumea plană a jocului convenţional. Da, îi plăcea temelia logicii atotputernice. Ascultă mai departe.

Aldous vorbi fără măcar să-şi tragă răsuflarea.

— Acum trei săptămâni v-am auzit spunând cuiva din grupul nostru că, după părerea dumneavoastră, Ecuaţia Dirac era, cu excepţia teoriei generale a relativităţii, cel mai frumos lucru pe care l-a produs vreodată civilizaţia noastră. Nu

sunt de acord. Vă faceţi un deserviciu. Nu există nimic care să se asemene cu Fuziunea, nimic atât de elaborat în privinţa energiei solare – nimic mai elegant, nimic mai adevărat, profesore Beard. Toată lumea, pretutindeni, o priveşte cu respect. Dar nimeni nu s-a gândit la ea din perspectiva ştiinţei aplicate şi a crizei provocate de schimbarea climei. Iar eu am făcut-o, am văzut potenţialul acestei lucrări în ceea ce priveşte fotosinteza. Adevărul este că nimeni nu înţelege cum funcţionează plantele, deşi mulţi susţin contrariul. Nimeni nu înţelege cu adevărat cum ajung fotonii să fie convertiţi în energie chimică atât de eficient. Fizica clasică nu poate explica asta. Toată discuţia despre transferul de electroni este un nonsens, nu se leagă. Cum de o frunză obişnuită transferă energie de la un sistem molecular la altul rămâne un miracol. Dar tocmai asta e ideea – Fuziunea ne oferă o perspectivă. Coerenţa cuantică este cheia eficienţei, înţelegeţi, un sistem utilizând toate căile de transfer al energiei deodată. Şi cu direcţia în care se îndreaptă nanotehnologia, am putea să reproducem asta folosind materialele adecvate, să descompunem moleculele de apă ieftin şi să depozităm hidrogenul la scară domestică sau industrială. Minunat! Dar eu sunt un nimic, sunt un nimeni. Vreau să vă arăt ideile mele şi după ce o să le vedeţi, ştiu că o să faceţi o încercare. Iar lumea o să vă asculte. Coerenţa cuantică în fotosinteză nu e ceva nou, dar acum ştim unde să ne uităm şi la ce să ne uităm. Aţi putea pune bazele cercetării, aţi putea să găsiţi fonduri pentru un prototip. E prea important să o lăsăm baltă, e viitorul nostru, e vorba de viitorul întregii lumi şi din acest motiv nu ne putem permite să fim duşmani.

Beard ascultase prea mult şi prea recent toată vorbăria asta despre lumea întreagă. Nu văzuse niciodată cu ochi buni această parte a biologiei care se folosea de mecanica cuantică în propriile scopuri. Şi avea o prejudecată pe care nu şi-o putea

explica împotriva fizicienilor care decăzuseră la studiul biologiei, precum Schrödinger, Crick şi restul, crezând că minunatul lor reducţionism o să le aducă lumea la picioare. De fapt, toate verdeţurile astea – grădinăritul, hoinărelile pe la ţară, mişcările de protest, fotosinteza, salata – nu erau pe gustul său.

— De câtă vreme te culci cu nevastă-mea?

Aldous oftă, părând pe punctul de a obiecta. Apoi umerii i se lăsară în jos şi se resemnă.

— Cam de la o lună după ce am întâlnit-o prima dată.

— După ce v-am făcut eu cunoştinţă.

— Într-adevăr, profesore. Eraţi plecat peste noapte, la Birmingham sau Manchester. Am trecut pe aici în drum spre casă să văd dacă Patrice n-are nevoie de ceva…

— Şi avea nevoie.

Din nou, tonul linguşitor al dijmaşului rural.

— Sincer, profesore. N-am avut nici un plan în privinţa nevestei dumneavoastră. Era cu mult deasupra femeilor care s-ar putea simţi atrase de mine. Nu că ar exista femei atrase de mine. M-a invitat înăuntru, apoi m-a rugat să rămân la cină – şi aşa a început. Mai târziu mi-a spus că s-a terminat totul între voi şi eu m-am convins cumva că pe dumneavoastră nici n-o să…

— Nici n-o să mă deranjeze?

Beard o ştia deja, dar îl înfuria sau, mai rău, îl durea să audă, pentru a doua oară, din partea lui Patrice, prin intermediul lui Aldous, că viaţa lor împreună se terminase. Încă de la sfârşitul verii trecute, cu un an în urmă, se vedea cu Aldous, nu cu Tarpin. Sau probabil cu amândoi. Fraierul ăsta, cu tot doctoratul lui, îi apăruse în pragul uşii într-o seară de august şi ea pusese mâna pe o nouă şansă de a-şi pedepsi bărbatul.

— Ţi-a spus cineva vreodată cât de naiv eşti, Aldous?

Tânărul se agăţă cu bucurie de cuvântul acesta.

— Dar *sunt* naiv, profesore Beard! Nu mă interesează decât ştiinţa, nimic altceva. Sunt naiv pentru că nu mă întâlnesc cu oameni, nu ies în oraş. Mă duc acasă şi lucrez în atelierul din grădina unchiului meu, uneori până în zori. Aşa am fost mereu. Dar munca mea pot să v-o pun la dispoziţie. Am pregătit un dosar. Pentru dumneavoastră şi nimeni altcineva. Vă rog, spuneţi-mi că o să-l citiţi. Este foarte important.

Până atunci, cei doi bărbaţi stătuseră faţă în faţă la o distanţă de câţiva metri, Aldous în picioare lângă canapea, cu braţele strânse la piept, ca şi cum ar fi vrut să se apere de soartă sau ca şi cum s-ar fi asigurat că halatul lui Beard nu se desface singur dintr-odată. Beard făcu câţiva paşi înapoi. Se săturase să-l tot asculte pe Aldous, voia să fie singur.

Spuse:

— Acum poţi să pleci. O să fiu la centru mâine, ne vedem în biroul lui Jock Braby la orele 11.

În timp ce Beard traversa încăperea, Aldous se rugă de el, aproape ţipând:

— Nimeni n-o să mă mai angajeze vreodată. Ştiţi asta, nu-i aşa? E totuşi prea important ca să fie loc de răzbunare personală…

Ajuns la uşa de la sufragerie, Beard se întoarse şi-i zise:

— Înainte de-a pleca, curăţă mizeria asta din hol.

— Profesore Beard!

Aldous era pe punctul de-a o lua la goană după el, cu braţele întinse, scuturând din cap, cu buzele strânse peste dinţii lui uriaşi şi, probabil, intenţia lui ar fi fost să se agaţe de genunchii lui Beard cerşind îndurare. Pe care cu siguranţă ar fi obţinut-o, pentru că Beard n-avea nici o dorinţă să-şi expună umilinţele domestice în faţa lui Braby şi, prin urmare, în faţa întregului centru. Şeful cel mare trădat, făcut de râsul curului de una dintre codiţe. Dar Aldous n-a mai ajuns până la Beard,

abia a apucat să fugă doi metri. Blana de urs polar de pe parchetul lustruit îl aştepta. S-a trezit brusc la viaţă. În clipa în care piciorul lui drept a aterizat pe gâtul ursului, acesta a făcut un salt înainte, arcuindu-se în aer cu gura deschisă şi dinţii săi galbeni. Picioarele lui Aldous i-au luat-o înainte în zbor şi a existat un moment în care corpul său de-o lungime considerabilă a rămas paralel cu pământul în aer, apoi picioarele i s-au ridicat şi mai mult şi, deşi şi-a coborât braţele instinctiv ca să amortizeze căderea, ceafa lui a fost prima care a intrat în contact, nu cu podeaua, nu cu marginea măsuţei de sticlă, ci cu colţul ei uşor rotunjit, care i-a străpuns abrupt pielea.

O tăcere adâncă, înăbuşitoare s-a lăsat în încăpere şi au trecut aşa câteva secunde.

— Nu, nu, te rog, nu, murmură Beard traversând sufrageria.

Aldous stătea întins cât era de lung pe parchet, de parcă acolo l-ar fi depus angajaţii de la pompele funebre, cu un minimum de spaţiu între braţe şi tors, cu ochii larg deschişi, buzele întredeschise, halatul acoperindu-l decent. Beard a îngenuncheat lângă umărul tânărului. Nu respira, nu i se simţea pulsul. Sub capul lui se adunase un nimb de sânge cu diametrul de vreo palmă şi ceva şi, din cine ştie ce motiv, nu părea să se lăţească mai mult. Apoi Beard observă că sângele se scurgea, sau mai degrabă se revărsa în valuri printre dalele parchetului. Ar fi murit fie şi numai pentru că pierduse atâta sânge.

— Ah, futu-i, futu-i… tot şoptea Beard pentru sine.

Se întâmplase ceva imposibil şi el încerca să îl alunge cu propria voinţă, să-l desfiinţeze, să întoarcă timpul, pur şi simplu pentru că nu era posibil una ca asta. Era mult prea improbabil. Dar, cu fiecare secundă, noua realitate avansa copleşindu-l, zăgăzuindu-i eforturile, luându-şi locul ei de drept. Era adevărat. În acelaşi timp, se

gândea ce-ar fi putut să facă, masaj cardiac, respiraţie gură la gură. Ca toţi laboranţii, fusese obligat şi el să înveţe asemenea tehnici. Dar ceva de un calm aparte, înzestrat cu autoritate, nu atât o voce, cât o prezenţă conturându-se undeva dincolo de propria-i spaimă, îi sugeră să nu atingă cadavrul.

Se ridică şi se duse la telefon. Tremura. Liniştea din Belsize Park se intensifică în clipa în care mâna îi ezită deasupra receptorului. Aceeaşi prezenţă raţională îi spuse să se gândească bine înainte de a forma numărul. Nu era un om indecis de felul lui. Ce păţise? Îşi simţea mâna moartă. Îi luă câteva momente ca să-şi revină şi să înţeleagă situaţia în felul în care ar putea să o facă alţii. Şi aceasta arăta în felul următor: un bărbat se întoarce din străinătate şi îl găseşte pe amantul nevesti-sii în casă. Are loc o confruntare şi, douăzeci de minute mai târziu, amantul e mort din cauza unei lovituri în ceafă. A alunecat, vă spun, a alunecat pe blana aia în timp ce fugea spre mine traversând camera. *A, da? Şi de ce fugea, domnule Beard?* Ca să se arunce la picioarele mele şi să mă implore să nu-l dau afară, ca să mă roage să lucrez împreună cu el ca să salvăm lumea de încălzirea globală. Vor exista câţiva sceptici. *Pentru ultima oară, domnule Beard, sunteţi sigur că n-aţi mânjit cu sânge colţul mesei? Şi ce-aţi făcut cu arma crimei, domnule Beard?* Inocenţa se plăteşte scump. Va trebui să şi-o câştige, să lupte pentru ea. Iar interesul mass-mediei va fi devastator. Sex, trădare, violenţă, o femeie frumoasă, un eminent om de ştiinţă, un amant mort – perfect. Patrice, cu toată sinceritatea sau din pură răutate, va fi prima care îl va acuza. De doi ani de zile nu se mai gândea la nimic altceva. Laureat Nobel, cercetător chel, numit de guvern, sub acuzaţii, luptându-se să nu facă puşcărie.

La asemenea gânduri, simţi că i se moaie picioarele, tendoanele din spatele genunchilor, dar

nu se aşeză. Îi era clar. Numai cei care îl iubeau l-ar fi crezut. Şi nimeni nu-l iubea. Ar fi trebuit să aibă copii, nişte fiice în toată firea, indignându-se în locul lui, pregătindu-i apărarea. Traversă camera până în hol şi apoi se întoarse. Nu ştia ce să facă. Apoi ştiu. Ieşi din sufragerie şi merse în hol, păşi cu grijă peste şirul de băltoace şi se duse în bucătărie, la sertarul unde se găseau rolele de staniol, celofan şi hârtie cerată. În acelaşi sertar exista o cutie cu mănuşi transparente de unică folosinţă.

Îşi puse o pereche. Nimic criminal în asta, dar în clipa în care mâinile i-au fost acoperite, se simţi invizibil, de o invincibilitate de oţel cuprinzându-i tot corpul. O stare mentală, mai exact, dar oare ce alte stări încerca? Nu avea nici un plan, doar se purta ca şi cum ar fi avut unul. Corpul său avea un plan. Şi îl duse la îndeplinire, ca şi cum ar fi făcut un experiment, crezând la fiecare stadiu că putea la fel de bine să desfacă ce făcea, să se întoarcă la început, fără să piardă sau să compromită nimic. Tot ce făcea acum abia dacă servea unui principiu al precauţiei. Ar fi putut să revină la telefon, ar fi putut să sune la urgenţă. Dar doar în caz că nu făcea asta, avea nevoie să fie pregătit. În mintea sa dusă, gândurile i se înşirau cu claritate. Traversă bucătăria, se duse la uşa din spate şi intră în debaraua fără ferestre unde ţineau becurile şi alte prostii de prin casă. În acelaşi loc ca şi data trecută, lângă perete, se afla geanta murdară din pânză cu unelte. Îi răsturnă conţinutul şi găsi un ciocan, unul dintre multele, cu un capăt îngust, care părea potrivit. În timp ce răscolea mai departe, descoperi şi alte obiecte care i-ar putea fi utile. Pieptănul, şerveţelul folosit, cotorul de măr putrezit. Aranjă la loc geanta ca să pară că nu cotrobăise în ea, luă cu el în bucătărie cele patru obiecte şi le puse într-o pungă de plastic. Trase câteva şervete de bucătărie din hârtie şi le îmbibă cu apă, apoi dădu să se întoarcă în sufragerie, dar

se răzgândi. Se întoarse la debara şi luă geanta cu unelte, aducând-o în hol şi aşezând-o pe jos lângă uşa de la intrare.

Tom Aldous nu părea deloc schimbat, însă rânjetul îngheţat al ursului i se păru sinistru lui Beard în timp ce îngenunchea lângă cadavru. Ochii grei, sticloşi, cu imaginea ferestrelor de la sufragerie surprinsă într-un paralelogram deformat, arătau ca ochii unui ucigaş. De urşii polari morţi trebuia să te păzeşti. Aşeză pe jos, în şir, cele patru obiecte din punguţa de plastic, uitându-se la bucata de cotor uscat de măr şi întrebându-se cum ar fi putut să-i fie de ajutor. Dar nu-şi putea imagina nici un fel în care să-i fi fost de folos, aşa că o puse la loc în pungă. Când ridică ciocanul în mâini înţelese dintr-odată că tot ce luase în calcul în virtutea acelui principiu al precauţiei, posibilitatea de a se întoarce la început şi de a da telefon, fusese complet greşit. Ce era pe cale să facă în clipa aceea nu mai putea fi desfăcut. Îşi lua rămas-bun de la inocenţă. Muie capătul ciocanului în băltoaca de sânge, îi mânji coada şi îl puse alături să se usuce. Luă şerveţelul folosit şi îl îmbibă şi pe el în sânge, împingându-l apoi sub canapea, bine ascuns vederii. Cu pieptănul era ceva mai greu, după cum, de altfel, anticipase. Scoase nişte fire de păr dintre dinţii pieptănului şi reuşi să plaseze câteva între degetele lui Aldous. Firele i se lipeau de mănuşi, dar Beard nu era îngrijorat. Capul ciocanului era acum pe jumătate uscat şi acceptă un fir de păr cu uşurinţă, la fel şi mânerul. Puse un singur fir de păr pe braţul unui fotoliu. Apoi, cu şervetul de bucătărie, şterse bine marginile şi colţul măsuţei de cafea, deşi nu erau urme de sânge vizibile cu ochiul liber.

Se ridică în cele din urmă şi făcu o pauză, întrebându-se dacă lăsase să-i scape vreo greşeală. Încă nu. Puse ciocanul, pieptănul şi şervetele de bucătărie în pungă şi se duse la uşa de la intrare. Încă purtând mănuşile, o luă fără să se grăbească

pe aleea din grădină şi se opri în dreptul porţii să se uite în jur. Nu era nimeni prin preajmă. Scoase ciocanul şi îl îndesă în tufărişul de lângă zidul din faţa casei, apoi se întoarse înăuntru, îşi scoase mănuşile şi le puse în pungă alături de cotorul mărului, de pieptăn şi şervetele de hârtie, împachetă punga cu grijă, astfel încât mânerele pătate de sânge să nu fie la suprafaţă, şi o îndesă într-un buzunar exterior al valizei sale.

Din câte îşi putea da seama, pe el nu erau urme de sânge, nici pe haine, nici pe pantofi. Îşi luă bagajul şi geanta cu unelte şi păşi afară, trăgând uşa de la intrare în urma sa cu piciorul. Datorită interminabilului proces de îmburghezire a cartierului Belsize Park avea la dispoziţie câte un tomberon de gunoi la fiecare sută de metri. Aruncă acolo geanta cu scule. În alte câteva minute se afla deja pe Haverstock Hill, urcându-se într-un taxi spre Portland Place.

Bănuia că starea sa de linişte amorţită se datora şocului şi va dispărea curând. Înainte de a se întâmpla asta, spera să dea peste cineva care să-l recunoască. Taxiul l-a lăsat în faţa Institutului de Fizică – unde fusese pe vremuri vicepreşedinte – şi înainte să intre, găsi o ladă de gunoi şi scăpă de punguţa de plastic. Înăuntrul institutului, lucrurile se petrecură mai mult sau mai puţin cum sperase. Avea câteva treburi neimportante pe acolo şi intră în vorbă cu unul dintre administratori, care îl cunoştea. Beard menţionă că fusese în Spitsbergen şi apoi, cât se poate de firesc, că venise direct de la Heathrow cu taxiul şi că rămăsese blocat în trafic. Administratorul îl compătimi. Şi îi promise să stea cu ochii pe valiza lui cât timp Beard se ducea până la Biblioteca Britanică.

În taxi, în drum spre Euston Road, începură să-i tremure picioarele independent de restul corpului. Dar traversă curtea bibliotecii ca orice alt student, intră în clădire şi îşi găsi un separeu de studiu. Ceru câteva articole – informaţii istorice despre o

prelegere pe care trebuia să o ţină – şi rămase acolo câteva ore fierbând în suc propriu, în aşteptarea momentului, în jur de ora patru şi un sfert, în care îşi va simţi telefonul vibrându-i în buzunar.

Aplecat peste articolele sale, nu era în stare să citească nimic, dar se forţă să-şi ia câteva notiţe. Era uluit de ce se întâmplase. De fiecare dată când relua întâmplarea, era ca şi cum s-ar fi gândit pentru prima dată la ea. Se minuna de ce putuse să facă şi de calmul cu care reacţionase; fără să stea pe gânduri, se purtase ca un criminal care îşi ascunde urmele, trecând cu vederea adevărul care ar fi putut să-l salveze. Acum era vârât până în gât în povestea asta, era singurul martor care îi putea dovedi inocenţa. De fapt, fusese într-o continuă stare de panică, chiar şi atunci când îşi simţise mintea limpede. Ce ştia el despre criminalistică? Era foarte posibil ca amprentele proaspete de astăzi, ale lui, să fie remarcabil diferite de cele pe care le lăsase prin casă în săptămânile şi lunile dinainte. Caz în care vor fi în stare să-şi dea seama că a fost în casă în dimineaţa aceea şi va deveni suspect.

Ce alte greşeli făcuse, ce vecini nevăzuţi îi urmăriseră de la fereastră sosirea şi plecarea? Sau îl văzuseră aruncând ceva la tomberon? Oare făcuse bine că luase geanta cu unelte după el? Când îngenunchease deasupra lui Aldous, un torent de păr, celule moarte epiteliale şi alte particule microscopice trebuie să se fi scurs deasupra băiatului, deasupra halatului. Dar era halatul lui, deja plin de urmele organice ale existenţei sale. Nu era chiar aşa de rău, atunci. Casa era plină de urmele sale, însă acestea erau acoperirea lui. Asta numai dacă amprentele nu puteau fi datate. Undeva în această clădire, pe rafturi, existau mii de cărţi care l-ar fi putut lumina, dar el nu îndrăznea să ceară vreuna. Oricum n-ar fi fost nici o diferenţă dacă afla acum.

La patru fără zece se ridică cu genunchii ţepeni de la locul său şi se duse să aştepte la bufetul bibliotecii telefonul pe care ştia că trebuie să-l primească. Îşi petrecu timpul pregătindu-se, încercând să-şi amintească ce nu trebuia să ştie: că Aldous se afla în casă, că era amantul lui Patrice, că era mort. Era posibil să existe şi un al patrulea detaliu pe care trebuia să pară că nu-l cunoaşte, dar pe acesta era prea tulburat să şi-l amintească. Era posibil să existe şi un al cincilea. Îi era greu să se concentreze, pentru că venerabila bibliotecă şi împrejurimile ei nu erau chiar aşa de tăcute şi serioase ca pe vremuri. La bufet, o mulţime de puşti, studenţi în primii ani. Îşi lăsaseră hainele şi rucsacurile în maldăre în spaţiul dintre mese şi se vânturau prin locurile publice, pe scările largi, râzând şi vorbind relaxat, fără să-şi coboare vocile. Probabil că aşa arătau zilele în care biblioteca îşi deschidea porţile pentru elevi şi studenţi. Atmosfera era aceea de casă a studenţilor din universităţile moderne – te aşteptai să vezi un bar, un joc mecanic de pinball sau o masă de ping-pong. Lui Beard îi convenea să se piardă în mulţime, dar aproape că rată apelul telefonic când acesta veni în cele din urmă, cu o oră mai târziu decât calculase, şi încă nu-şi amintea cel de-al patrulea sau al cincilea lucru pe care trebuia să pară că nu-l ştie. Nu-i rămânea decât să se încreadă în sine şi să presupună că alte detalii nu există.

— Unde eşti? îi spuse Patrice.

Vocea îi suna plat şi, în ciuda a tot ce se întâmplase, Beard nu-şi putu reprima o speranţă prostească: că în sfârşit lui Patrice îi păsa de preumblările sale.

Îi răspunse şi apoi întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— E poliţia aici. Trebuie să vii acasă.

— Patrice, ce s-a întâmplat? spuse el.

Patrice acoperise receptorul cu mâna. Auzi murmurul vocii unui bărbat, apoi ea îi spuse din

nou:

— Doar vino acasă, acum.

— A fost o spargere?

Se auziră şi mai multe voci în jurul ei. Zeci de oameni erau în casă. Patrice se apucă să repete ce spusese, cu aceeaşi voce lipsită de expresivitate, apoi izbucni brusc în plâns, de parcă ar fi înţepat-o cineva în braţ şi, pe jumătate ţipând, pe jumătate bocind, îi spuse:

— E vorba de Rodney, a omorât pe cineva…

O voce de bărbat interveni peste vocea ei spunând: „Doamnă Beard…“ şi telefonul se întrerupse.

Beard se întoarse la masa lui să-şi strângă notiţele pe care se chinuise să le scrie, apoi se grăbi să traverseze curtea bibliotecii, dincolo de *Newtonul* lui Paolozzi, şi abia în stradă, când ridică mâna să cheme un taxi, îşi aminti ce hotărâse cu multe ore înainte: că o să dea mai bine dacă vine acasă cu valiza. Rugă taxiul să îl aştepte în Portland Place şi se duse la institut să-i mulţumească administratorului. În drum spre Belsize Park, Beard se întreba dacă lucrul ăsta – faptul că nu venise acasă într-un suflet, ci făcuse un ocol ca să-şi ia bagajul – era unul dintre detalii, acel al patrulea sau al cincilea lucru pe care trebuia să şi-l amintească. Nu-şi dădea seama.

A fost interogat pe larg de patru ori, iar ultima sa variantă nu s-a îndepărtat mai deloc de prima. Sub presiunea susţinută a interogatoriilor poliţiei, onestitatea este un lucru bun, indiscutabil, iar ca om de ştiinţă, Beard avea un respect automat faţă de logica internă a lucrurilor. Adevărul era de necombătut. Nu era nevoie să-şi amintească ce spusese ultima dată, când se putea întoarce direct la sursă. Prin urmare da, zborul său de la Oslo, dimineaţa devreme, îl adusese pe Heathrow la opt. Se dusese direct la staţia de taxiuri şi apoi – aceasta era singura parte fictivă, în rest nu existau

decât omisiuni – a fost prins într-un ambuteiaj pe drumul naţional M4 şi n-a ajuns la Portland Place decât pe la mijlocul dimineţii. Dar mai luase multe alte taxiuri de la Heathrow şi trecuse prin multe blocaje în trafic, iar memoria îi era moale ca un calup de ceară, curând imaginea i se contură singură în minte sub forma unei amintiri adevărate, în acelaşi timp vagă şi clară. Chiar simţea că pierduse o oră în trafic. Ce făcuse în timpul acelei lungi călătorii cu taxiul? Citise o lucrare a unui coleg pentru o recenzie. Perfect concentrat. Nu ridicase ochii să vadă îngrămădeala de maşini din faţă, rutele ocolitoare sau să-şi dea seama pe unde se află. Restul era adevărul adevărat – treburile pe care le-a avut de rezolvat la institut, ziua de lucru la bibliotecă, întreruptă în cele din urmă de telefonul lui Patrice tocmai când luase o pauză. Cu sinceritate dureroasă recunoscu că ştia şi îl supărase foarte tare aventura pe care o avea soţia sa cu domnul Tarpin. Dar el, Beard, avusese la rândul lui multe aventuri şi, cu tot regretul, aşa era căsnicia lor, care probabil n-avea s-o mai ducă mult. Nu se îndepărtă de la adevăr când povesti despre ochiul vânăt al lui Patrice, despre vizita lui într-o duminică la Cricklewood, despre confruntare şi palma peste faţă şi cum el, neobişnuit cu violenţa, temându-se pentru propria siguranţă, plecase în grabă. Deşi se simţea stânjenit, îi oferi inspectorului de poliţie o descriere amănunţită a după-amiezii în care i-l prezentase pe Aldous nevestei sale şi nu, nu i se păruse că e ceva între ei doi, şi nu, nu bănuise că în vreme ce el, Beard, era la Polul Nord, sau, cine ştie, cu luni înainte de asta, Patrice făcea dragoste cu Aldous. Şi da, bineînţeles că îl cunoştea pe băiat, un tânăr om de ştiinţă sclipitor, care venea deseori să îl ia de la gara Reading. Nu, nu neapărat un tip plăcut. Prea absorbit de propriile gânduri, prea rigid, o companie destul de ciudată. Dar mulţi oameni din domeniul său erau exact aşa.

În ciuda tuturor adevărurilor pe care le spunea, interogatoriile era stresante, iar primul dintre ele îl îngrozi, pentru că nu putea să fie sigur dacă nu-l văzuse cineva sosind acasă la zece şi apoi plecând patruzeci şi cinci de minute mai târziu. Dar groaza era uşor de transpus sub aparenţa stresului, perfect de înţeles. Lucrurile au decurs mai uşor de-a lungul celorlalte trei şedinţe, toate petrecute după arestarea lui Tarpin, şi totuşi, era nevoie să fie cât de cât atent. La o săptămână după cele întâmplate, Beard citi într-un ziar – previzibilul scandal se declanşase, fotografii stăteau lângă poarta grădinii cât era ziua de lungă şi mare parte din noapte – că nimeni nu-l văzuse pe Tarpin în dimineaţa morţii lui Aldous. Ploaia grea îl făcuse pe Tarpin să stea acasă, singur, lipsindu-l de tovarăşii de muncă şi de un alibi. Asta, cel puţin, era o informaţie revigorantă. La fel şi scurgerile de informaţii de la circa de poliţie apărute în presă, despre telegrama ameninţătoare a lui Tarpin trimisă lui Aldous şi cele două telefoane pe care tânărul, în înţelepciunea lui, le înregistrase. Ultimele două interogatorii ale lui Beard au fost mai mult o formalitate, pentru stabilirea câtorva amănunte finale, îl asigurară zâmbind. Părea destul de clar, poliţia găsise făptaşul. Beard şi-a semnat depoziţia cu o înfloritură.

Afară, la centru, însă, Jock Braby nu era deloc încântat. Beard s-a dus să vorbească cu el după opt zile, plecând direct de la cel de-al treilea interogatoriu. Se hotărâse să ia maşina ca să nu fie urmărit de reporteri în trenul care îl ducea la Reading. Devenise un subiect de larg interes, fiind clasificat drept victimă nefericită, un entuziast naiv şi un visător cu o nevastă fără scrupule, pe care n-o putea controla. La poarta centrului se adunase un câird de fotografi şi reporteri, iar paznicii de la barieră, cu caschetele lor severe, profund impresionaţi şi îndatoritori, s-au aliniat în cea mai

aprigă poziţie de drepţi salutându-l în timp ce trecea cu maşina.

Cei doi bărbaţi au luat ceaiul în biroul lui Braby, iar Beard i-a dezvăluit întreaga poveste, până la ultimul detaliu, exact cum povestise şi la poliţie.

Braby se încruntă şi se tot încruntă, apoi făcu câteva gesturi către perete, în direcţia în care ar fi trebuit să se afle poarta principală.

— Asta nu-i deloc a bună, spuse de cel puţin două ori şi se lansă într-un discurs încâlcit, cu ezitări, repetiţii nervoase şi aluzii la „fonduri“, „reputaţie“, „retragere“ şi „o mână de ajutor acordată centrului“, iar după vreo zece minute, deveni clar sau mai puţin neclar că ceea ce şi-ar fi dorit el era ca Beard să demisioneze, iar după alte două referinţe la „frontul domestic“, se contură şi implicarea doamnei Braby, precum şi pericolul de a nu-şi pierde şansele la titlul de cavaler, în afară de o oarecare liniştire a spiritelor.

Omul avea, cel puţin teoretic, mai puţină vechime decât el şi îi cerea lui Beard să se retragă! Oare se presupunea că era vina lui, dacă unul dintre amanţii nevesti-sii îl omorâse pe celălalt? Dar Beard îşi păstră indignarea bine ascunsă şi se prefăcu că nu înţelege.

— Jock, indiferent ce se vorbeşte prin cabinet în momentul ăsta, trebuie să fii nebun să-ţi dai demisia. O să pun o vorbă bună. Ţine-ţi capul la cutie vreo lună sau două şi o să se liniştească lucrurile curând, o să vezi.

În asemenea circumstanţe, lui Braby nu-i rămânea decât să schimbe subiectul. Au vorbit despre Aldous şi s-au simţit pe teren comun având în vedere că nici unul din ei nu-l plăcuse, deşi recunoşteau că era o mare pierdere pentru centru. Poliţia îi scotocise prin birou şi nu descoperise nimic de interes în legătură cu cazul. Câteva obiecte personale îi fuseseră deja trimise tatălui său, distrus de veste, în Norfolk.

Apoi Braby îi spuse:

— Michael, era un dosar pe care scria că e strict pentru tine. Am aruncat o privire. Multă chimie anorganică şi matematică, nişte mâzgăleli, aş spune, probabil făcute în timpul serviciului.

Îi întinse un dosar greu. Beard îl luă, apoi se ridică, dând de înţeles că discuţia se apropie de final. Până la urmă, încă era Şeful.

Braby îl conduse câţiva paşi pe coridor.

— Presupun că, în semn de consideraţie pentru contribuţia lui, ne putem ocupa de dezvoltarea chestiei ăleia, microcentrala eoliană. Suntem cu toţii foarte implicaţi.

— Ah, da, chestia aia, spuse Beard. Bineînţeles. O să fie monumentul lui.

Îşi strânseră mâinile şi se despărţiră.

Iar cu căsnicia ce urma să se întâmple? După ce cadavrul a fost scos din casă, echipa de criminalişti s-a retras şi casa n-a mai fost declarată locul unei crime, după ce ziariştii au dispărut de la poarta grădinii, cel puţin până la procesul lui Tarpin, şi au apărut câţiva muncitori angajaţi de Beard, cu polizorul şi maşina de lustruit, care să înlăture toate urmele petelor adânci de pe dalele parchetului din sufragerie, Michael şi Patrice s-au întors de prin locurile unde primiseră găzduire în locuinţa conjugală, ca să o golească de posesiunile lor, să o scoată la vânzare şi să o pornească fiecare pe drumul său. Erau zile vijelioase, însorite, de martie, cu vânturi atât de puternice, încât iarba netunsă era lipită de pământ cu spinarea argintie în lumină, iar frunzele nestrânse de cu un an în urmă se adunau grămezi în rafale de-a lungul zidului acoperit cu muşchi al grădinii. Era o vreme înviorătoare, purificatoare, cel puţin pentru Beard.

Ţinându-se de planul său şi spre satisfacţia lui Patrice, renunţă la orice pretenţii asupra casei – lista era epuizant de lungă – şi îşi luă doar cărţile, hainele şi alte câteva obiecte personale. Nu numai că avea de gând să slăbească, să se îngrijească şi să revină în formă, ci intenţiona să ducă o viaţă cât

mai frugală în apartamentul cel gol pe care încă nu-l găsise. Un factor care simplifica lucrurile era, desigur, dispariţia sentimentului de iubire sau a obsesiei faţă de soţia lui. În una dintre rarele lor schimburi de cuvinte, îi spuse că viaţa ei amoroasă nu adusese decât distrugere şi durere unui tată bolnav din Swaffham, ca să nu mai spunem că lipsise ţara de unul dintre cei mai promiţători oameni de ştiinţă. Pe Beard îl uimea cât de convins era el însuşi de povestea pe care o crezuse toată lumea şi cât de uşor îi era să evoce amintirile şi emoţiile adecvate. Dar nu era adevărat că, dacă Patrice nu s-ar fi încurcat cu Tom Aldous, acesta ar fi fost încă în viaţă? Şi nu era adevărat, oricum, că Tarpin l-ar fi dorit pe Aldous mort? Beard n-avea nici o pretenţie, era cu toată sinceritatea îndurerat de ce făcuse Tarpin şi i se părea corect să o tragă la răspundere pe Patrice pentru toată povestea. Îi datora soţului ei scuze.

Ca de obicei, ea nu vedea lucrurile în acelaşi fel. Îl jelea cu toată fiinţa ei pe cel care acum i se părea că fusese iubirea vieţii ei. Părerile ei de rău se îndreptau spre bărbatul care nu mai era printre ei să le audă. Se simţea înfiorător de vinovată că îl adusese pe Tarpin în viaţa lui Aldous, pentru că nu reuşise să-l ocrotească pe acel bărbat mai tânăr, pentru că nu luase ameninţările destul de în serios. În afară de asta, povara împachetatului şi a depozitatului căzuse cu totul pe umerii ei, din moment ce ea îşi dorise toate lucrurile, acestea întâmplându-se să includă şi blana şi măsuţa de cafea care îi omorâseră iubitul. Se mişca prin casă tristă şi tăcută, avansând de-a lungul listei ei cu o eficienţă amorţită. Soţul ei era cel mult o cantitate neglijabilă, deşi acum el presupunea că îl urăşte din motive inefabile sau pur şi simplu fără nici un motiv. Tăcerea ei, decise el, era preferabilă veseliei letale cu care încercase să-l anihileze în zilele când încă exista Tarpin.

Nu simţea nici o tragere de inimă să o ajute să facă ordine în lucrurile care erau acum ale ei, dar se făcea folositor în alte feluri. Din moment ce nu existau probleme legale între ei, sugerase să aibă amândoi acelaşi avocat. Ştia el unul bun. Beard mai cunoştea şi un agent bun care să le vândă casa. Avea experienţă îndelungată cu asemenea aranjamente. Se mută primul, într-un apartament închiriat la subsolul unei clădiri din Dorset Square, pe partea dinspre nord a Marylebone Road, şi abia acolo, trei luni mai târziu, tolănit pe o canapea pătată, cu model floral, care mirosea a câine, se apucă să citească dosarul pe care scria „Strict în atenţia profesorului M. Beard". Erau chestii complexe, chimie organică şi anorganică, combinate cu câteva concepte informaţionale cuantice şi anumite subsecţiuni mai obscure ale Fuziunii. Toate elementele acestea duceau către o descriere teoretică a schimbului de energie în fotosinteză. Probabil, intenţia, într-un punct ceva mai înaintat al dosarului, era să sugereze cum ar putea să fie imitat sau adaptat respectivul proces, dar atenţia lui Beard o luă din loc, întâi şi întâi pentru că materialul era impenetrabil, apoi pentru că avea nevoie să-şi cumpere un apartament şi apoi pentru că, la cinci luni de la moartea lui Tom Aldous, începuse procesul lui Rodney Tarpin.

Nu avea nici o şansă şi părea să o ştie şi el. Pe un ton ce aproape că exprima regretul, acuzarea îşi întinse cărţile pe masă: mobilul evident al crimei lui Tarpin, ameninţările la telefon şi în scris, violenţa dovedită, firele de păr de pe arma crimei aruncate în tufele de lauri şi alte fire de păr în pumnul strâns al victimei, şerveţelul conţinând secreţii uscate nazale şi sângele lui Aldous, lipsa unui alibi. Când veni rândul lui Beard, aceasta vorbi la obiect. Doar era un cetăţean care respecta legea. Le oferi o expunere detaliată a preumblărilor sale în dimineaţa respectivă, apoi a ochiului vânăt al soţiei, a vizitei sale acasă la

acuzat şi a loviturii peste faţă pe care o primise. Cazul împotriva lui Tarpin era şi aşa destul de rău, dar până la urmă chiar Patrice, depunând mărturie tot din partea acuzării, l-a băgat la apă. Ziarele au descris-o ca fiind frumoasă şi mortală, în timp ce stătea în boxa martorilor, ţeapănă de atâta dispreţ faţă de omul care îi omorâse iubitul. Pentru că era şi el martor, lui Beard nu i s-a permis să fie în sala de tribunal ca să asculte depoziţia soţiei sale şi n-a putut decât să citească relatările din presă. Vrăjise şi curtea, şi poporul cu relatările ei despre gelozia lui Tarpin, brutalitatea şi accesele sale de furie. Era un obsedat, spuse ea, un dement care trăia în fanteziile din capul lui şi ar fi îndemnat-o să îl ucidă pe Aldous în somn, dacă avea ocazia. Refuzase să renunţe la ea şi ceea ce ea crezuse că o să fie doar o aventură trecătoare şi întâmplătoare se dovedise un coşmar care dura de luni de zile. Era îngrozită de violenţa lui, dar nu îndrăznise să-i respingă avansurile sexuale. O pocnise în timp ce făcea sex cu ea.

— Şi nu vă plac lucrurile de genul ăsta, doamnă Beard? a fost întrebată de avocatul spilcuit al lui Tarpin când a venit rândul apărării.

— Nu, răspunse ea sec. Dumneavoastră?

Se auziră râsete din galeria publicului.

Cea mai citată şi faimoasă afirmaţie a ei probabil că şi-o pregătise în faţa oglinzii: „Când l-a omorât pe Tommy al meu, ţara întreagă a pierdut un geniu“, spusese. „Şi eu l-am pierdut pe singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată.“

Juraţii au deliberat doar trei ore şi nimeni, nici măcar Tarpin, nu s-ar fi putut declara surprins de verdict.

Şi în acele şase zile care au trecut de la anunţul preşedintelui juraţilor până în momentul în care judecătorul a dat sentinţa, Beard a luat din nou în braţe dosarul lui Aldous. Măcar atât putea să facă din consideraţie faţă de cel dispărut şi oricum era agitat, avea nevoie de ceva care să îi distragă

atenţia. Parcurgându-l a doua oară, înţelese mai multe şi începu să-i trezească interesul, chiar şi entuziasmul. Scopul pe care şi-l propusese Aldous era să descopere şi apoi să reproducă felul în care funcţionau plantele, perfecţionat de evoluţie pe parcursul a trei mii de milioane de ani de încercări şi erori. Folosindu-se de tehnici şi materiale despre care încă se vorbea doar în domeniul nanotehnologiei, ideea era să exploateze direct energia solară ca să descompună moleculele de apă în hidrogen şi oxigen, utilizând nişte pigmenţi fotosensibili speciali în loc de clorofilă şi catalizatori conţinând mangan şi calciu. Gazele depozitate urmau să fie trecute printr-o pilă de combustie ca să genereze electricitate. Altă idee, preluată tot din viaţa plantelor, era să utilizeze dioxidul de carbon din atmosferă în combinaţie cu lumina solară şi apă ca să producă un combustibil lichid multifuncţional. Era fie genial, fie dement – Beard nu putea fi sigur. Marcându-şi fiecare pagină cu date din anul anterior, Beard se apucă să-şi facă şi el nişte însemnări, apoi se opri, pentru că a doua zi, într-o marţi, se întrunea tribunalul, iar acuzatul se ridică în picioare să-şi primească soarta. Tarpin îl ascultă pe judecător absorbit de gânduri, cu aceeaşi detaşare visătore cu care urmărise toate procedurile şi cu care îşi declarase, mult prea lipsit de vlagă, inocenţa. Conform relatărilor din presă, a continuat să se uite în direcţia lui Patrice (Beard îşi putea imagina privirea aceea iscoditoare, de şobolan), dar ea şi-a ţinut faţa întoarsă.

Pe treptele din faţa tribunalului, Patrice a declarat ziariştilor şi camerelor de televiziune că nu primise destui ani de închisoare pentru răul făcut. În timpul săptămânii următoare, unii comentatori au fost de acord cu ea, în timp ce alţii au considerat-o prea aspră, căci era vorba de ceea ce francezii ar fi numit o crimă pasională. Oricum, uitându-se la ştiri în noaptea aceea, în şosete, întins

pe canapea lui împuţită, în mijlocul ineditei mizerii a apartamentului său de burlac, cu foile lui Aldous răspândite în poală, Beard ajunse la concluzia că şaisprezece ani erau exact cât trebuia.

1. Pe Downing Street, la numărul 10, se află sediul guvernului Majestăţii Sale şi de asemenea reşedinţa şi cabinetul prim-ministrului – „Number Ten“ este denumirea colocvială în Marea Britanie (n. t.).
2. *The Swan of Swaffham*, în original (n. t.).
3. Procedură care împiedică sângele să circule în zona respectivă, lăsând-o să se usuce de la sine (depinde de tipul de excrescenţă) (n. t.).

Partea a doua
2005

Era în criză de timp. Toată lumea era în criză de timp, era starea generală, dar Michael Beard, balonat din cauza unui prânz nedorit, negăsindu-şi locul sub centura de siguranţă, nu se putea gândi decât la orele din zi, care scădeau şi tot scădeau, şi la cât de mult avea de pierdut. Era două şi jumătate, iar avionul lui, deja cu o oră întârziere, încă huruia ca nătărăul survolând în direcţia acelor de ceasornic sudul Londrei. Prea agitat ca să-şi continue lectura, rozându-şi ineficient din când în când, dintr-un unghi inconfortabil, o pielicică moale crescută în colţul unghiei de la degetul mare, probabil un panariţiu în devenire, urmărea cu privirea peticul bine cunoscut din Anglia rotindu-se dedesubt. Ce altceva ar fi putut să facă? Nu era momentul pentru retrospective de la înălţime sau viziuni de ansamblu, când ar fi trebuit să se grăbească pe străzi, să dea buzna pe coridoare, dar mare parte din trecutul său şi multe dintre preocupările sale se aflau acolo jos, la trei mii de metri sub scaunul scump pentru care plătise, ca de obicei, altcineva.

Iată această privelişte insipidă, care, în schimb, pe Newton sau pe Dickens i-ar fi lăsat mască. Se uita înspre est, printr-o ramă lată, mânjită cu o mâzgă de un căcăniu închis – de-ai fi zis că e decupată dintr-o cadă nespălată şi suspendată în aer. Privea dincolo de City, în josul Tamisei tot mai largi şi umflate, dincolo de rezervoarele de petrol şi gaze, înspre terenurile plate, maronii, din Kent şi Essex, la peisajul copilăriei sale şi la monumentalul spital în care murise mama lui, la puţin timp după ce îi povestise viaţa ei secretă, şi mai încolo, la fălcile deschise ale estuarului înspumat şi la Marea Nordului, de un albastru copilăresc, fără zbârcituri, în lumina soarelui de februarie. Apoi privirea i se roti spre sud, printr-un

fum argintiu deasupra câmpurilor din Sussex, către orizonturile line din South Downs, ale cărui dealuri domoale îi legănaseră pe vremuri prima căsnicie hârâită, un amestec sinestezic de iubire prost direcţionată, excremente de bebeluşi şi urletele gemenilor pe care îi aveau chiriaşii lor pe de-o parte şi, pe de alta, calculele ameţitoare de mecanică cuantică care îl conduseseră, cincisprezece ani şi două divorţuri mai târziu, la premiul său. Premiul său, care pe jumătate îi binecuvântase, pe jumătate îi ruinase viaţa. Dincolo de acele dealuri era Canalul Mânecii, înzorzonat cu norişori rozalii care ascundeau vederii coasta Franţei.

O nouă înclinare a aripilor avionului îl întoarse cu faţa spre soare şi priveliştile din vestul Londrei şi, chiar dedesubtul motorului care tremura atârnat în spatele aripii, se afla improbabila sa destinaţie, aeroportul microscopic, iar în jur, arterele de legătură şi traficul pulsând corpuscular de-a lungul lor, M4, M25, M40, denominări lipsite de farmec din vremurile realiste. Din fericire, strălucirea feroce dinspre vest îmblânzea un pic sordidul peisajului industrial. Urmări Valea Tamisei, de un verde şters de iarnă, şerpuind între Berkshire Downs şi Dealurile Chiltern. În depărtare, dincolo de raza vederii, se afla Oxfordul, cu laboratoarele sale şi munca asiduă din timpul anilor de studenţie şi demersurile amoroase, calculate cu măiestrie, pentru cucerirea primei sale neveste, Maisie. Şi acum iată din nou, pentru a şasea oară, colosalul disc al Londrei, rotindu-se ca o navă spaţială elaborat compartimentată, cu o autonomie maiestuoasă. Născută la fel de spontan ca un cuib gigantic de termite, ca o pădure tropicală, de o frumuseţe rară, adunându-se spre formidabila densitate umană din centru, de-a lungul fluviului redescoperit dintre Westminster şi Tower Bridge, cu arhitecturi cutezătoare, vesele, jucării noi. Pentru o clipă, i se păru că zăreşte umbra avionului

plutind ca un spirit liber peste St James, deasupra acoperişurilor, dar ar fi fost imposibil de la asemenea înălţime. Cunoştea proprietăţile luminii. Dintre toate aceste milioane de acoperişuri, patru îi adăpostiseră cea de-a doua, de-a treia, de-a patra şi de-a cincea căsnicie. Nişte alianţe care îi definiseră viaţa şi fuseseră toate, n-avea rost să o nege, catastrofale.

În zilele acelea, de câte ori se nimerea deasupra unui oraş mare, se confrunta cu aceeaşi senzaţie de disconfort şi fascinaţie. Aceste afronturi uriaşe de beton placat cu oţel, aceste catetere ale traficului neîncetat umplând şi golind orizontul – rămăşiţele lumii naturale n-ar fi putut decât să bată în retragere în faţa lor. Presiunea numerelor, abundenţa invenţiilor, forţele oarbe ale dorinţelor şi nevoilor păreau de neoprit şi generau căldură, un soi modern de căldură care devenise, în urma unor permutări ingenioase, obiectul lui de studiu, profesia lui. Respiraţia fierbinte a civilizaţiei. O simţea, toată lumea o simţea, în ceafă, pe faţă. Beard, privind în jos din maşinăria uluitoare şi uluitor de murdară, credea, în momentele sale cele mai bune, că avea răspunsul la această problemă. În sfârşit, avea o misiune care îl mistuia, şi iată că rămăsese fără timp.

Prin faţa ochilor i se derulau amintirile copilăriei sale în Essex, fără să îl împiedice totuşi – căci era atât de târziu! – să refacă în acelaşi timp drumul pe care ar fi trebuit să o ia pe străzile miniaturale, atât de vizibil gravate de soarele iernii, încât arătau ca un circuit electronic redat pe hârtie. I se păru că vede chiar şi clădirea din Strand în care se presupunea că trebuie să fie în momentul acela. Apoi aceasta dispăru. Împreună cu alte două acoperişuri, făcându-se tiptil nevăzute către nord-vest. Unul din ele adăpostea apartamentul lui îngheţat, neglijat şi dezordonat din Marylebone. Cu ochiul minţii putea să întrezărească în întunericul încăperii cina pe jumătate consumată,

abandonată cu trei luni în urmă, pe care o luase împreună cu o prietenă pe jumătate uitată, într-o seară înainte să plece cu nişte treburi. Nu se mai întorsese de atunci şi n-o mai văzuse. Locul ăla era practic o groapă de gunoi. În dormitorul de vizavi, în aerul neîncălzit, văzu dezordinea lascivă a patului, pernele pe podea, luminiţele de control portocalii ale sistemului hi-fi încă clipocind şi, răspândite peste tot, cărţile şi revistele pe care le citea la vremea aceea (încercă să şi le amintească), ziarul din ziua aceea, o sticlă de şampanie şi, în două pahare, un deget sau două pe care uitaseră să le bea în graba lor de a termina, acum doar nişte urme evaporate. Peste toate acestea, peste farfuriile din sufragerie, peste tigăile din bucătărie, peste resturile din lada de gunoi sau de pe blatul de bucătărie şi chiar peste boabele de cafea din filtrul uscat, apăruseră pline de vigoare nişte excrescenţe fungiforme, colorate divers, în nuanţe de un alb cremos, de un verde cenuşiu blând, un buchet de flori pe brânza abandonată, pe morcovi, pe sosurile întărite. Spori plutitori, o civilizaţie paralelă, mută şi invizibilă, nişte entităţi cu o viaţă plină de succes. Da, trecuse deja o groază de vreme de când se aşezaseră la festinurilor lor speciale – şi, când vor rămâne fără combustibil, aveau să se usuce într-o pată de praf întunecat.

Celălalt acoperiş o adăpostea pe Melissa Browne, iubirea sa, neglijată într-o oarecare măsură, şi sub acest al doilea acoperiş intenţiona el să-şi petreacă noaptea. Era atât de bună cu el, atât de blândă şi de răbdătoare, atât de drăguţă, singura iubire viabilă din viaţa sa. Ca multe alte femei, îl credea un om de ştiinţă redutabil, un geniu care avea nevoie să fie salvat. Dar, ca prieten, el se purta cu atâta nepăsare şi lipsă de încredere, era atât de dezorganizat, prea evaziv, prea neclintit în hotărârea lui de a nu se mai căsători niciodată. N-o sunase. Şi ea îi pregătea cina. N-o merita. Sentimentul de vinovăţie şi, din nou, nerăbdarea,

ca un suflu puturos, îl făcură să scoată un geamăt. Oare chiar scosese un sunet mai puternic decât disonanţele motorului? Şi iată din nou peisajul din South Downs, ca să-i aducă aminte că nu trebuie să cedeze, niciodată, n-avea voie să se răzgândească. Structural nu mai putea să suporte o a şasea căsnicie.

În orice direcţie i-ar fi fugit privirea, se simţea acasă, aici era colţul lui de baştină de pe întreaga planetă. Câmpurile şi desişurile, pe vremuri îngrijite de ţărani medievali sau de agricultorii secolului XVIII, încă împărţeau vizibil pământul în patrulatere neregulate şi fiecare gârlă, gard sau cocină de porci, fiecare copac, până la urmă, era cunoscut şi probabil purta un nume în Cartea de Apoi, după ce William Atoatecuceritorul, în 1805, a ţinut sfat cu mai-marii săi şi şi-a trimis oamenii în toate colţurile Angliei. Şi, de atunci încoace, toate au fost redenumite, cu ceva mai mult rafinament, luate în proprietate, folosite, evaluate, date la schimb, ipotecate; maturate ca o brânză Stilton cu coaja groasă, îndesate până la refuz cu varietăţi umane ca Babelul, de-o importanţă istorică precum Delta Nilului, adunându-se ca fantomele într-o capelă mortuară, disonante în discursurile publice ca un cârd de ciori croncănind cât le ţinea pliscul. Într-o bună zi, acest regat antic şi insolent va ceda forţei mulţimilor de dorinţe nestăvilite, tentaţiilor de vis ale unei metropole gigantice, un Mexico City, São Paulo şi Los Angeles la un loc, înflorind de la Londra până în Medway, până în Southampton, până la Oxford şi înapoi la Londra, o formă modernă de patrulater, îngropând toate bălăriile şi copacii de dinainte. Cine ştie, poate că va fi un triumf al armoniei rasiale şi al arhitecturii de geniu, poate că va fi un oraş global, cel mai admirat „oraş global" din lume.

Cum, se întreba Beard în timp ce avionul lui încetase în sfârşit să se mai învârtă şi se înscrisese

pe traiectoria unei curbe în ac de păr, ca apoi s-o ia drept spre nord deasupra Tamisei şi să îşi înceapă coborârea, cum am putea vreodată măcar să încercăm să ne abţinem? De la înălţime, arătăm ca nişte licheni extinzându-se, ca o încrengătură de alge luxuriante, devastatoare, ca mucegaiul învelind un fruct moale – ce succes fenomenal am avut. Mai ceva ca sporii!

O jumătate de oră mai târziu, avionul de Berlin ajunsese la terminal şi el era cel de-al patrulea om care cobora, trăgându-şi după el bagajul de mână, mergând repejor şi ţeapăn, cu mici salturi şi ajustări de ritm (genunchii săi, corpul său, chiar mintea sa erau incapabile în acel moment să o ia pur şi simplu la fugă), în josul capilarelor înfundate, prin tuburile mochetate de oţel, care îl conduceau prin măruntaiele aeroportului spre serviciul de verificare a paşapoartelor. Ajungeai mult mai repede dacă o luai duduind pe sutele de metri de trotuar rulant decât strecurându-te printre pasagerii visători, imobili şi printre bagajele lor care blocau scările. Cel puţin zece tineri coborâseră din acelaşi avion şi, grăbindu-se cu mai mare eficienţă, i-o luaseră înainte pe această porţiune rulantă, nişte indivizi zvelţi, tunşi scurt, afacerişti, cu pardesiurile fluturându-le pe antebraţ, nestânjeniţi de greutatea genţilor de umăr, vorbind relaxaţi în timp ce zburau pe lângă el. Un bulevard plin de reclame la bănci şi servicii administrative, cu foarte puţin umor, care cu greu îţi puteau atrage privirea, îl făcu să-i crească iritarea în timp ce străbătea culoarele prost ventilate şi supraluminate – clar, publicitatea era o industrie de mâna a treia. Cunoştea prea bine acest tip special de sufocare mentală care provenea din contactul cu un gen mărginit, agresiv de inteligenţă. Acum prostia la scară planetară era o chestiune profesională. Şi nereuşind să ajungă la timp, dădea şi el dovadă de prostie. În ciuda tuturor eforturilor, întârziase cel

puţin şaptezeci şi cinci de minute. Întârzierea era o formă specială a suferinţei moderne, implicând un amestec de tensiune crescută, autoînvinovăţire, autocompătimire, mizantropie şi o dorinţă chinuitoare de a face un lucru imposibil în afara fizicii teoretice – să dai timpul înapoi. Şi chiar dacă îţi spuneai cu toată tăria că trebuie să fii nepăsător, tot nu ajungeai unde trebuia mai devreme.

Contra unei sume nefiresc de mari, Beard trebuia să ia cuvântul la o conferinţă pe tema energiei, unde participau investitori din partea diverselor instituţii, directori ai fondurilor de pensii, indivizi bazaţi, care cu greu ar fi putut să fie convinşi că lumea, lumea lor, era în pericol şi că ar trebui să-şi ajusteze planurile de investiţii ca atare. Din inerţie, tradiţie profesională urmată orbeşte, aceştia erau încă legaţi de lucrurile familiare lor, petrol, gaze, cărbune, exploatarea pădurilor. Iar Beard trebuia să-i convingă că ceea ce azi le aducea profit într-o bună zi îi va distruge. În asemenea ocazii era nevoie să vorbească în termeni generali, desigur, dar dacă Beard, deja deţinător al unei duzini de brevete, ar fi reuşit să-i clintească de pe poziţia lor, chiar şi cu o fracţiune, propria lui companie putea să beneficieze. Îl aşteptau la Savoy, în două apartamente cu liberă trecere din unul într-altul şi vedere la fluviu şi, deşi primiseră scuze anticipate pentru întârzierea sa, în curând era probabil să se risipească în toate direcţiile ducându-se la următoarele întâlniri, iar miracolul fragil al coordonării agendelor de programări, a cărui conjurare durase până la patru luni, avea să aibă drept rezultat un şi mai mare scepticism şi o retragere fatală. Un alt motiv să fie la Londra era semnarea unui document cu privire la un teren pe care îl avea în opţiune, a doua zi la Ambasada SUA, patru sute de acri în deşert, un filigran de depuneri nisipoase în vastitatea pârjolită de soare din sud-vestul New Mexicoului. Şi în

momentul în care investitorii erau fericiţi, veneau şi fondurile, se stabileau deducerile de taxe şi putea începe construirea unui prototip de proporţii. Ameţea de nerăbdare numai gândindu-se la asta.

Zece minute de grabă mare, apoi Beard, cu răsuflarea tăiată, transpirând abundent sub haine, stătea în picioare blocat la serviciul de paşapoarte, îngropat într-o coadă de zece oameni lăţime şi sute lungime, străduindu-se să înainteze câte un deget, printre solicitanţii care aşteptau să li se permită intrarea în propria lor ţară. Trecură minute lungi şi simţea că începe să-şi piardă minţile. I se contură în minte imaginea unui lichid preţios – sânge, lapte, vin – care se scurgea dintr-un rezervor. Nu-şi putea reprima senzaţia crescândă de drepturi zădărnicite: cineva ar fi trebuit să fie acolo ca să îl aducă în faţă, înaintea mulţimii de rând, să rezolve formalităţile cu o fluturare de mână şi să îl conducă spre limuzină. Nu ştia nimeni de aici cine era el? Până la urmă era un VIP! Da, era, la fel ca toată lumea. În asemenea momente, mizantropia îl făcea deosebit de sensibil la oamenii înghesuiţi în jurul lui, care nu mai erau nişte simpli călători la fel ca el, ci deveneau adversari, concurenţi într-o cursă lentă. Şi nu se putea abţine, stătea la pândă să nu-i scape vreun temerar dintre aceia care ţi se insinuează în raza periferică a vederii, mişcându-se în timp ce par să stea pe loc, sărind rândul şi amestecându-se cu viclenie, împingându-se subtil cu umărul. Împovărându-i pe ceilalţi cu timpul furat.

Ajunsese în locul unde cele zece cozi amorfe se suprapuneau, ca apoi să se îngusteze transformându-se în trei şiruri aliniate în dreptul ghişeelor de la imigrări. Şi iată-l, un ins sfrijit cu faţa galbenă ca pergamentul, într-un parpalac de ploaie (Beard dispreţuise dintotdeauna stilul), alunecând uşor pe partea stângă, încercând să se folosească de înălţimea sa ca să se strecoare înainte, ţinându-şi servieta supradimensionată la

nivelul genunchilor şi folosindu-se de ea ca de o armă ascuţită. Brusc, animat de un simţ neruşinat al dreptăţii, Beard făcu un pas în faţă ca să-i refuze omului trecerea şi simţi servieta lovindu-i-se de genunchi. În acelaşi moment, se întoarse căutându-l din priviri şi spuse politicos, deşi inima îi bătea un pic mai tare:

— Pardon, domnule.

Un reproş prost deghizat în scuză, pretinzând bune maniere faţă de un om pe care în momentul acela i-ar fi venit mai degrabă să-l omoare. Ce minunat să te afli din nou în Anglia.

Dar în clipa în care se uită la faţa omului, îşi dădu seama cam cât de clasică era temeritatea din cazul de faţă. La vreo optzeci şi cinci de ani pe puţin, cu pete galbene de la ficat curgându-i de pe fruntea ca hârtia până la gâtul ridat şi cu un aer de uitare generală, care îl lăsase cu gura deschisă şi buza de jos atârnată, umedă şi tremurând uşor. Bineînţeles, bătrânii trebuiau să o ia înainte. Aveau mai puţin timp. Erau cu un picior în groapă. Graba lor era mai mare ca a sa şi s-ar fi cuvenit să le acorde iertarea, poate chiar să adauge şi o scuză. Dar omul dispăruse, înghiţit probabil de mulţimea din spate, se pierduse din raza vederii, căzut în dizgraţie. Prea târziu să-i ofere un loc favorabil la coadă.

Şi aşa se face că Beard, asupritor fără de inimă al celor slabi, se prezentă în faţa ofiţeresei de la paşapoarte, cu un aer mai umil, dispreţuindu-se singur şi, prin urmare, nu atât de surprins că fotografia sau înălţimea sa, data naşterii sau ruda cea mai apropiată deveniseră motiv de suspiciune şi într-o oarecare măsură de competentă încruntare. Funcţionara răsfoi cu gesturi grăbite paginile paşaportului său, se uită la Beard, le răsfoi în sens invers, apoi, după un moment de evaluare, aşeză documentul cu faţa în jos pe scanner. Avea până în treizeci de ani, probabil jumătate din vârsta lui. Ţara de origine a părinţilor, Etiopia, ar fi zis

Beard. Dacă aluneca de pe scaunul ei înalt acum, ieşea din ghişeu şi se dădea jos de pe tocurile ascuţite, tot ar fi fost cu vreo palmă mai înaltă decât el.

El era rotofei, se mişca încet, avea faţa de un roz aprins – şi era în întârziere. Ea îşi îndeplinea cu o atrăgătoare obişnuinţă sarcina de faţă, păzind graniţele naţiunii ei împotriva indezirabililor. Urmărind-o în timp ce îi verifica datele pe ecran, în timp ce mâna ei dreaptă, cu palma uşor vânătă, se fâţâia nonşalantă deasupra tastaturii în căutarea unui nou unghi de vedere în privinţa lui, o perspectivă mai edificatoare, Beard începu dintr-odată să spere. O tăcere ca un strat gros de zăpadă se lăsă din înalturile eşafodajului care susţinea interiorul serviciului de paşapoarte, un tremur minunat, şi toată graba de mai devreme îl părăsi. Această piele încântătoare, absorbind lumina, îndrăgostită de lumină, aceşti pometi înalţi şi ascuţiţi (din care putea să vadă numai unul) cu o adâncitură delicată şi o curbură ca sculptată, aceşti ochi căprui persistând serioşi asupra cazului său, această uniune fericită, cum i se părea lui, între inteligenţă şi graţie. Cu milenii în urmă, sub baldachinurile răcoroase ale unui fort ascuns în deşerturi, genele unei gazele pătrunseseră în genomul oamenilor locului. O astfel de fantezie a hibridizării putea fi o formă de rasism sau pur şi simplu adoraţie, dar indiferent cum ar fi stat lucrurile, el nu era în stare să-şi mute gândul. Îi stăruia în minte, în timp ce se uita la cafeniul încheieturii ei, la mâna ei stângă, lungă şi suplă ca o furculiţă de lemn pentru salată, odihnindu-se inertă lângă copertele maronii decolorate ale paşaportului său răsturnat cu faţa în jos.

Rămăsese un naiv încrezător în asemenea situaţii – obişnuinţe de mult înţepenite, nici o fărâmă de înţelepciune în plus faţă de cum era la douăzeci şi cinci de ani, fără speranţe de-a evolua, toate fostele lui neveste erau de acord –, iar în cele

câteva momente dinainte să o audă vorbind, încă se întreţinea cu familiarul gând de a o invita pe această funcţionară de la serviciul de imigrări la cină. Invitase multe femei, unele total străine, la cină şi nu toate îl refuzaseră. Relaţia lui cu Patrice începuse cu ocazia unui astfel de ospăţ, care avusese repercusiuni atât de înfiorătoare, încât chiar şi acum, după zece ani, îşi aducea aminte ce comandase atunci. Parcă i se prezisese tot ce avea să vină, ca un blestem: calcan cu capere şi unt ars, o salată groaznic de sărată de ridichi sălbatice, un Pinot Grigio acrit sau cel puţin cu gust de dop, în timp ce el era mult prea captivat ca să mai cheme şeful de sală.

Tânăra îi întâlni privirea şi spuse:

— Aţi călătorit mult în Orientul Mijlociu.

Acel „mult“ al iei sunase glotal, o afirmaţie intonată ca o întrebare. Ceea ce lingviştii numeau vorbire interogativă, aflase de curând. În ultima vreme devenise oarecum un snob al limbajului, un snob introvertit al limbajului, care din cauza vârstei şi a cercului restrâns de cunoştinţe, nu reuşise să înţeleagă prea multe despre accente şi statut în Anglia acelor zile. Cu un an înainte, intrase într-o relaţie cu o chelneriţă londoneză pe care o luase drept o creatură sălbatică, plină de viaţă, din vreun cartier uitat de Dumnezeu. Dar se dovedise a fi o fată care crescuse în Surrey Hills, într-o casă cu arhitectură lutyensiană, ascunsă după un pâlc de lauri înalţi, iar tatăl ei era un nobil matematician, membru al Societăţii Regale. Beard îşi luase tălpăşiţa. Şi acum iată-l din nou, încântat de această descoperire din mintea lui a unei fiinţe demotice – sau cu caracteristici accentuat rasiale.

Răspunse pe un ton neutru:

— Da, aşa este.

— Libia, Egipt, Sudan. Şi tot aşa. E vorba de afaceri?

Beard dădu din cap.

— Ce fel?

Fusese întrebat asta de multe ori la asemenea ghişee. Spuse:

— Consultant în energie.

— Petrol?

Din nou, o uşoare aluzie la un sunet glotal elidat, pe care îl simţi stârnind în el ceva nesfânt.

— Nu, energie solară.

— CTS[1]?

Nu chiar, dar îi răspunse dând din cap. *Ştia* despre ce era vorba. Într-un moment aiuritor de neprihănite speranţe şi intenţii carnale egoiste, imaginaţia sa făcu un salt peste cină la clipa în care funcţionara le va fi înmânat celor de la serviciul de paşapoarte preavizul şi, cu acelaşi aer de competenţă deplină, se va afla la braţul lui călătorind, lucrând cu şi pentru el, trăind cu şi pentru el şi pentru viziunea lui a unei lumi curăţate, răcorite şi revigorate prin energia solară, prin centrale termice solare şi, mai presus de toate, prin propria lui fotosinteză artificială şi prin sisteme centralizate sau de distribuţie în reţea. O va învăţa tot ce ştia despre fotovoltaicele cu straturi subţiri, heliostate şi tarife diferenţiate în funcţie de sursa de energie. Va fi eficientă zi lumină; în afara luminii, va fi generoasă, atletică, cu gusturi modeste.

Tocmai începuse să-i spună, pentru a face conversaţie: „Ei, văd că vă interesează…“, când ea vorbi în acelaşi timp cu el.

— Mulţumesc, domnule Beard.

Îi oferea paşaportul cu mâna dreaptă, întinzându-se peste locul în care braţul ei stâng zăcea neglijat pe masă. Desigur! Inutilizabil, trecut, mort. Fantezia lui ridicolă galopă mai departe, umflându-se într-o afecţiune protectoare, hrănitoare, faţă de braţul ei stâng, congenital nefolositor. O să mănânce la cină ţinând furculiţa cu mâna dreaptă; fireşte, şi el va face la fel.

Invitaţia îi stătea pe buze în timp ce privirea ei alunecă de la faţa lui spre prima persoană din

coada care se înşiruia în spatele lui şi zâmbetul i se şterse în clipa în care zise:

— Următorul.

Asta era slăbiciunea cu care trebuia să trăiască, propriul lui braţ mort, micile drame mentale, cu totul puerile, care în general nu duceau niciunde, uneori îi aduceau necazuri şi doar foarte rar bucurie. Dar asemenea vise cu ochii deschişi – momente intense sau scurte izbucniri nervoase, episoade compacte şi totuşi înceţoşate care împleteau imaginarul cu irealul şi înşirau lucruri imposibile ca nişte mărgeluşe lipsite de gust, indecenţa şi contradictoriul pe aceleaşi linii ale unei logici indeterminate – erau cele care, cu mult timp în urmă, îl conduseseră către formularea Fuziunii sale. Poeticul, ştiinţificul, eroticul – de ce ar fi trebuit să-i pese imaginaţiei cărui stăpân îi servea?

Se grăbi de-a lungul sălii de preluare a bagajelor, dincolo de benzile scârţâitoare şi de mulţimea plictisită de sub panourile de informaţii, dincolo de punctul vamal părăsit, dincolo de geamul-oglindă sinistru şi de mesele de oţel inoxidabil pentru control, ca nişte tărgi mortuare goale, şi apoi afară, de-a lungul şirurilor de şoferi cu ochii morţi şi a plăcuţelor lor – Kuweit Aventuri în Balon, Episcopul Dolan, Ted din partea dlui. Kipling – şi traversă sala de la Plecări, perfect conştient că nu o luase chiar în linie dreaptă spre scările care duceau la tren, nici nu intenţiona în mod special să se ducă la vechiul magazin al aeroportului unde se găseau de vânzare ziare, curele pentru bagaje şi alte aiureli similare. Oare avea să se lase cuprins de slăbiciune şi să se ducă din nou acolo, cum făcea de fiecare dată? Îşi zise că nu. Dar drumul său îl conducea într-acolo. În fond, ca intelectual convins, avea nevoie să fie la curent şi i se părea firesc să cumpere un ziar, oricât de presat de timp ar fi fost. În momente în care era esenţial să se ia o decizie, mintea putea fi văzută

ca un soi de parlament, o cameră de dezbateri. Diverse partide încleştate în dispute, interese mici sau mari înţepenite într-o formulă de dispreţ mutual. Şi nu se pretau doar la expunerea şi respingerea moţiunilor, anumite propuneri erau vânturate prin faţa ochilor numai ca să mascheze prezenţa altora. Şedinţele putea fi pe cât de furtunoase, pe atât de înşelătoare.

Cunoştea magazinul ăsta mult prea bine şi părea să meargă exact în direcţia lui. N-avea de gând decât să arunce o privire, să-şi testeze voinţa, să cumpere un ziar şi nimic altceva. Măcar dacă ar fi fost vorba de pornografie, acest ceva căruia încerca să-i reziste, atunci un eventual eşec n-ar fi putut să-i facă nici un rău. Dar pozele cu fete sau diverse părţi ale fetelor nu-l mai stârneau de mult. Problema lui era mult mai banală decât senzaţionalele reviste din vârful rafturilor. Acum se afla la tejghea, sortându-şi în palmă monedele, lire şi euro, cu patru ziare sub braţ, nu unul, de parcă excesul într-o privinţă ar fi putut să-l imunizeze în altă privinţă şi, în clipa în care întindea ziarele ca să le fie scanat codul de bare, zări cu coada ochiului, în spaţiul din spatele casei de marcat, luciul obiectului pe care şi-l dorea, obiectul pe care nu voia să şi-l dorească, vreo doisprezece aşezate în şir – şi, înainte chiar să apuce să se decidă, luase deja unul, era atât de uşor!, adăugându-l la grămăjoara sa, în parte mascând fotografia prim-ministrului care făcea cu mâna din pragul unei biserici.

Era o punguţă din foiţă de plastic cu cartofi tăiaţi subţire, fierţi în ulei şi tăvăliţi în sare, pudraţi industrial cu diverşi aditivi alimentari, conservanţi, potenţiatori, emulgatori şi suplimente nutritive, corectori de aciditate şi coloranţi. Chipsuri cu sare şi aromă de oţet. Încă se simţea sătul după un prânz săţios, dar acest festin chimic aparte nu fusese de găsit la Paris, Berlin sau Tokio şi deja tânjea după el acum, după înţepătura actinică a

acestor treizeci de grame – măsura unui traficant de droguri. O ultimă scurtcircuitare a organismului, iar apoi nu se va mai atinge niciodată de porcăriile astea. Îşi zise că avea toate şansele să reziste până când se urca în trenul de Paddington. Îndesă punguţa în buzunarul de la haină, apucă teancul de ziare şi bagajul pe rotile şi îşi continuă drumul de-a lungul coridorului principal. Avea cu cincisprezece kilograme peste greutatea normală. Iar în privinţa viitoarei sale scăderi în greutate, elaborase multe hotărâri generale, îşi făcuse multe promisiuni virtuoase, de multe ori după cină, cu un pahar în mână şi cu toate capetele parlamentare legănându-se în deplin asentiment. Însă ceea ce îl învingea era mereu prezentul, momentul de vie confruntare cu îmbietoarea delicatesă, cu felul în plus, mâncarea de care nu avea neapărat nevoie, momentul în care o disensiune facţionară de scurtă durată punea capac zilei.

Zborul de la Berlin fusese un eşec ordinar. Pentru început, exact în timp ce îşi cobora şezutul de proporţii în scaun, la numai două ore după ce luase un mic dejun cu cărnuri specific nemţesc, încă formulându-şi în minte hotărârile – fără alte băuturi în afară de apă, fără snackuri, o frunză de salată verde, o porţie de peşte, fără budincă –, mâna i se strânse în jurul unei cupe de şampanie de decolare, la apropierea tăvii argintii însoţite de invitaţia murmurată a unei voci feminine. Jumătate de oră mai târziu, rupea ambalajul unei punguliţe de snackuri, ceva în genul boabelor de porumb prăjite, tari ca nişte cuburi de gheaţă, cu bobiţe de sare lipite şi dunguliţe de grăsime cu aromă de friptură, servite împreună cu un gin tonic uriaş. Apoi i se întinsese dinainte o faţă de masă albă, la vederea căreia parcă ar fi tras cineva cu pistolul de curse printre neuronii săi, activându-i sucurile gastrice. Ginul îi topise deja orice alte capacităţi decizionale. Alese pentru felul întâi meniul pe care

fusese ferm hotărât să-l evite: copane de prepeliţă învelite în şunculiţă pe un pat de usturoi bătut cu smântână. Apoi costiţă de porc tăiată cubuleţe, în vârful unui deal fortificat de orez îmbibat în unt. Cuvântul *pavé* a fost încă unul dintre acele focuri de pistol: o felie de pandişpan de ciocolată, în înveliş de ciocolată, sub o cremă de ciocolată; apoi brânză de capră şi brânză de vacă într-un cuib de struguri albi, trei cornuri, o bomboană de ciocolată cu mentă, trei pahare de vin roşu şi, în cele din urmă, de parcă asta l-ar fi absolvit de toate celelalte, se forţă să revadă meniul ca să se confrunte cu salata scufundată în ulei care se servea împreună cu prepeliţa. Când i-a fost luată tava din faţă, numai strugurii rămăseseră pe ea.

Şi-a cumpărat biletul şi s-a aşezat la o masă în trenul pe jumătate gol. Vizavi de el stătea unul dintre acei tineri – la vreo treizeci de ani, cu capul ras, faţa grăsună şi ceafă de bivol obţinută la sala de forţă – care, din perspectiva lipsită de discernământ a lui Beard, păreau imposibil de distins unul de altul. Acest bărbat era oricum mai deosebit pentru că avea şi piercinguri în urechi. Pentru câteva secunde involuntare se produse o negociere sub masă, un balet politicos în privinţa spaţiului pentru picioare. Apoi tânărul îşi văzu de mesajul pe care îl tasta la telefon, iar Beard, aruncând o privire la primele pagini ale ziarelor, încercă sentimentul familiar de îngustime a minţii odată cu sosirea acasă. Acestea erau cu siguranţă aceleaşi ziare pe care le citise înainte să plece, cu săptămâni în urmă. Iată aceleaşi titluri, deasupra aceloraşi fotografii, punând aceleaşi întrebări. Când o să-şi dea Blair demisia? Mâine? Imediat după următoarele alegeri, presupunând că le va câştiga? Într-un an, în doi sau la sfârşitul celor patru ani de mandat? Oare nu era exact acelaşi număr de cetăţeni şiiţi din Bagdad omorâţi de al-Qaida în timp ce stăteau la coadă la pâine? Şi,

lăsând la o parte articolul acela (Beard răsfoi prin grămada de ziare), iată un tsunami care luase peste un sfert de milion de vieţi, fapt care trezise în mintea unora, exact ca luna trecută, întrebări în privinţa existenţei lui Dumnezeu. În rest, ţara era, ca de obicei, declarată a fi în faliment, guvernul, finanţele, serviciile de sănătate, justiţia şi sistemul de educaţie, armata, transporturile şi infrastructura, moralul public, toate într-o stare terminală de inaniţie. Din obişnuinţă, se uită după articolele despre încălzirea globală. Nimic pe ziua de azi. Energia solară? Nimic – dar urma să apară în curând.

Lăsă ziarele din mână pe scaunul de lângă el şi îşi deschise micul computer, parcurgând cele cincisprezece mesaje pe care le absorbise de la plecarea de pe aeroportul Tegel Berlin. Paisprezece aveau legătură cu proiectul său. Partenerul lui american, Toby Hammer, confirma că documentele ajunseseră la Grosvenor Square. Proprietarul ranchului dorea ca banii pentru terenul în opţiune să-i fie transferaţi într-un cont din El Paso, şi nu în cel din Alamogordo. Camera de Comerţ regională cerea, cu toată politeţea, o estimare mai exactă a numărului de slujbe pe care le-ar oferi instalarea centralei cetăţenilor din Lordsburg. De câte ori zărea numele acelui orăşel, lui Beard i se însenina dispoziţia. Şi-ar fi dorit să se afle acolo în clipa aceea, la periferia din nord, privind de-a lungul impresionantei vastităţi către un punct anume, pe şoseaua care se întindea drept spre Silver City, unde trebuia să înceapă munca pentru proiectul lor. Lordsburg Holiday Inn îl anunţa că rezervarea lui pentru luna viitoare era confirmată, în aceeaşi cameră ca de obicei şi la un preţ mai scăzut, pentru că le era client fidel. Pentru a treia oară în luna aceea, un mesaj de la Jock Braby, care dorea o întâlnire. Probabil auzise zvonurile la Imperial despre rezultatele obţinute şi acum voia să se bucure şi el de succesul lui. Deşi

el era omul care aranjase ca Beard să fie dat afară de la centru. Încă un mesaj de ultim moment de la Toby Hammer. Descoperise un loc ieftin pentru deşeuri feroase. Doar un singur mesaj personal: *Nu uita de cină, la 8. Felul principal eşti tu. Te iubesc, Melissa.*

Te iubesc. Îi scrisese şi spusese asta de multe ori, dar el nu i-a răspuns niciodată în acelaşi fel, nici măcar în momentele de pur abandon. Şi nu pentru că i s-ar fi părut că nu o iubeşte. De fapt, nu era niciodată destul de convins în această privinţă. Însă cu mult timp în urmă învăţase să nu-şi declare niciodată iubirea faţă de nimeni. Iar cu Melissa îi era groază de întrebarea pe care cu siguranţă ar fi ridicat-o aceste două cuvinte, un supranatural cuplu de forţe. Se angaja să-i fie credincios tot restul vieţii şi să-i facă un copil? Ea tânjea după acest copil pe care circumstanţele i-l refuzaseră. Însă tot istoricul vieţii lui stătea mărturie că, acceptând un asemenea plan, mai devreme sau mai târziu îi va aduce dezamăgirea acestei femei cumsecade şi simpluţe, cu optsprezece ani mai tânără decât el. Ajunsese la vârsta la care o femeie fără copii trebuia să se grăbească. Dacă el n-avea de gând să facă pasul necesar şi să-şi îndeplinească îndatoririle, era cazul să se retragă. Iar ea, desigur, ar fi avut nevoie de o perioadă de adaptare, însă apoi avea tot timpul să-l înlocuiască. Dar ea nu voia să-i dea drumul şi lui nu-i venea să plece singur. Şi totuşi – să devină încă o dată un soţ inadecvat, pentru a şasea oară, să devină tată la şaizeci de ani. Ar fi fost un regres ridicol!

Era o agonie să discute problema aceasta cu ea. Cu ultima ocazie, într-un restaurant din Piccadilly, îi spusese cu ochii în lacrimi că prefera să rămână fără copii decât să-l piardă pe el. De nesuportat. Mai rău ca în telenovele. Nu-i venea să creadă ce aude. Dacă într-adevăr o iubea, îşi zise el, trebuia să-i redea libertatea şi să plece atunci, pe loc. Dar o plăcea şi era un om slab. Cum ar fi putut să

refuze un asemenea plocon improbabil? Ce altă femeie tânără s-ar lega la cap, cu toată tandreţea ei, de un bărbat atât de absurd, scund, bondoc, îmbătrânind vizibil, dizgraţiat în văzul lumii, înconjurat de aura eşecului, consumat de aventura sa excentrică cu razele de soare?

Aşa că a făcut cea mai proastă alegere. Nici măcar o alegere, a avut mai degrabă o reacţie instinctivă, de laş ce era. Fără să se desprindă total, a început să păstreze distanţa – oricum pleca cu afaceri în străinătate. Se vedea cu alte femei şi, în tot timpul ăsta, pe jumătate spera, pe jumătate se temea de telefonul ei, menit să-l informeze, într-o bună zi, de apariţia vreunui flăcău înfocat şi plin de talente, adulmecând dintr-un plan îndepărtat al existenţei ei, pe cale să-şi facă sau după ce îşi va fi făcut deja intrarea. Şi atunci, dacă era destul de slab, se va întoarce în grabă ca să apere ceea ce va fi hotărât subit că-i aparţine, iar ea îi va fi recunoscătoare, flăcăul avea să fie înlăturat (până aici cu flăcăii ăştia!), însă răul era deja făcut, iar el va fi cu un pas mai aproape de decizia greşită.

Puse deoparte computerul, se lăsă pe spate în scaun şi închise pe jumătate ochii. Fix în faţa lui, pe măsuţă, strălucindu-i printre genele uşor întredeschise, se afla punguţa de chipsuri cu sare şi oţet, iar dincolo de punguţă, o sticlă de plastic cu apă minerală aparţinând tânărului. Beard se gândea că poate ar trebui să arunce o privire peste notiţele discursului său, dar starea de oboseală de pe urma călătoriei şi băuturile de la prânz îl făceau să se simtă, deocamdată, inert şi oricum cunoştea documentaţia destul de bine, din câte i se părea lui, iar în buzunarul de la piept avea pregătit şi un cartonaş cu diverse citate folositoare. Cât despre mica gustare, răspundea unei nevoi care scăzuse în intensitate, dar încă nu dispăruse complet. Unii dintre compuşii aceia industriali era posibil să-i stârnească metabolismul şi să-l mai trezească la viaţă. Mai degrabă cerul gurii, decât stomacul, de-

abia aştepta aroma înţepătoare a prafului care acoperea fiecare cartofior crocant. Şi dăduse dovadă de suficientă cumpătare – trecuseră deja câteva minute de când se pusese trenul în mişcare –, nu mai avea nici un motiv să se abţină.

Se ridică în scaun şi se aplecă în faţă, punându-şi coatele pe masă cu bărbia proptită în mâini pentru câteva secunde meditative şi aţintindu-şi privirea asupra ambalajului ţipător, cu argintiu, roşu şi albastru şi nişte desene cu animale ţopăind sub steagul Marii Britanii. Cât de infantil din partea lui, această obsesie, atâta slăbiciune, atât de dăunătoare, un microcosmos al tuturor greşelilor şi prostiilor din viaţa lui, al nerăbdării aceleia cu care trebuia neapărat să aibă tot ce îşi dorea în clipa în care îşi dorea. Apucă punguţa cu ambele mâini şi o desfăcu la un capăt eliberând un miros umed de grăsime prăjită şi oţet – o simulare artistică de laborator a chioşcului de la colţ unde se vindea peşte prăjit cu cartofi, o reîncarnare a unor amintiri dragi, a dorinţei, a sentimentului patriotic. Steagul ăla fusese o alegere bine gândită. Ridică în aer un singur cartofior între arătător şi degetul mare, puse la loc punguţa pe masă şi se lăsă pe spate în scaun. Era genul de om care îşi lua micile plăceri foarte în serios. Şmecheria era să aşezi cartofiorul exact pe centrul limbii şi, după o clipă de răgaz pentru bucuria simţurilor, să-l împingi în sus cu toată puterea zdrobindu-l de cerul gurii. Conform teoriei sale, suprafaţa rigidă, neregulată a cartofului provoca astfel mici abraziuni în carnea moale a gurii, în care sarea şi chimicalele se puteau revărsa creând o senzaţie blândă, distinctă, de durere şi plăcere.

Ca un maestru degustător de vinuri în timpul unui concurs important, închise ochii. Când îi redeschise, descoperi că se uita fix în ochii de un cenuşiu albăstrui ai bărbatului de vizavi, cu privirea ridicată spre el. Simţindu-se doar puţin stânjenit, Beard făcu un gest de nerăbdare şi îşi

mută privirea în altă parte. Îşi dădea seama cum trebuie să fi părut, un grăsan cretin, ajuns la o anume vârstă, pătruns ca la împărtăşanie de gustul unei îmbucături de mâncare nesănătoasă. Se purtase de parcă ar fi fost singur. Ei şi ce? Atâta timp cât nu rănise sau nu supărase pe nimeni, avea tot dreptul. Nu prea îi mai păsa ce credeau alţii. Procesul înaintării în vârstă avea puţine beneficii, iar acesta era unul dintre ele. Dintr-o simplă nevoie de a-şi afirma personalitatea, mai degrabă decât din nevoia de a-şi satisface pofta vrednică de dispreţ, întinse mâna să mai ia un cartofior şi, în clipa în care făcea asta, întâlni din nou privirea fixă a celuilalt. Se uita la el pieziş, fără să clipească, cu o privire grea, exprimând puţine dincolo de o curiozitate feroce. Lui Beard îi trecu prin minte că s-ar putea să se fi aşezat vizavi de un sociopat. Ei şi, asta e acum. Şi el probabil că era un pic sociopat. Reziduurile saline din prima rundă îi dăduseră senzaţia că îi sângerează gingiile. Se trânti la loc în scaun, deschise gura şi repetă experienţa, deşi de data asta rămase cu ochii deschişi. Inevitabil, al doilea cartofior era mai puţin picant, mai puţin surprinzător, mai puţin incisiv decât primul şi exact acest neajuns, această dezamăgire a simţurilor îi ascuţi nevoia, familiară dependenţilor de droguri, de-a creşte doza. Avea să înghită câte doi cartofiori odată.

În acel moment, când îşi ridică din nou privirea, avu ocazia să-şi observe tovarăşul de călătorie aplecat în faţă, cu privirea încă fixată bizar asupra lui şi cu coatele pe masă, într-o poziţie poate conştient parodică. Şi apoi, lăsându-şi o mână să cadă deasupra punguţei, ca un braţ de macara, bărbatul fură un cartofior, probabil cel mai mare din punguţă, îl ţinu ridicat în dreptul feţei o secundă sau două, apoi îl mâncă, nu cu aceeaşi meticulozitate ca Beard, ci mestecându-l insolent, cu buzele depărtate, astfel încât să-l poată vedea oricine transformându-se în piure pe limba lui.

Bărbatul nici măcar nu clipea, se uita la Beard cu deosebită intensitate. Iar gestul fusese atât de flagrant, atât de neortodox, încât până şi Beard, prin excelenţă capabil de idei neconvenţionale – altfel cum ar fi putut să câştige Nobelul? –, rămase pur şi simplu mască şi încercă, păstrându-şi o faţă lipsită de expresie, ca să-şi salveze demnitatea, să nu trădeze nici un semn de emoţie.

Cei doi înţepeniseră cu privirile fixate unul asupra celuilalt, iar acum Beard era decis să nu se uite în altă parte. Fără nici o îndoială, comportamentul bărbatului era agresiv, gestul reprezenta un furt pe faţă, oricât de trivial ar fi fost corpul delict. Şi dacă se ajungea la o confruntare fizică, Beard nu se îndoia că o să fie pus la podea în câteva secunde, cu braţele rupte sau capul spart. Dar mai exista o posibilitate, se făcea simţită prezenţa unui element ludic în spatele acestei batjocuri oţelite a plăcerilor ridicole pe care puteau să i le provoace chipsurile unui om în vârstă. Sau să fie vorba doar de hărţuirea unui burghez îngâmfat, într-o manieră demodată, cu accentul pe comicul de situaţie? Putea fi şi mai rău, individul credea că Beard este homosexual, iar această abordare era o invitaţie, o deschidere de tip modern, cunoscută numai de anumite subgrupuri, pentru care cravata lui mov de mătase, să zicem, reprezenta din întâmplare un semn anume, o invitaţie deschisă la seducţie. Oare cercelul pus într-o ureche sau în alta, uitase care anume, nu era pe vremuri un semn distinctiv al orientării sexuale? Acest bărbat avea câte doi cercei în fiecare ureche. Iar fizicianul ştia multe despre lumină, dar în privinţa formelor publice de expresie ale culturii contemporane era complet în întuneric. În cele din urmă, revenind la presupunerile sale iniţiale, Beard se întrebă dacă tovarăşul său de călătorie nu era cumva un caz psihiatric aflat într-o perioadă nepermisă de pauză de la tratamentul cu litiu, situaţie în care era o idee

proastă să continue să se uite fix în ochii lui. În acest moment Beard îşi feri privirea şi făcu singurul lucru care îi trecea prin minte. Mai luă un cartofior.

La ce s-ar fi aşteptat? În clipa în care cartofiorul ajunse pe limba lui Beard, mâna bărbatului ateriză din nou şi de data asta apucă doi cartofiori, cum intenţionase de altfel şi Beard, pe care îi mâncă în aceeaşi manieră vulgară, nepăsătoare. Cu siguranţă n-ar fi fost o mişcare bună să înhaţe punguţa de pe masă – un gest prea fizic, prea brusc. Primejdios, prea aventuros, ca o invitaţie la încăierare. S-ar fi aruncat cineva să-l salveze dacă se ajungea la una ca asta? Beard aruncă o privire prin compartiment. Călătorii citeau sau stăteau amorţiţi cu privirea pierdută în spaţiu sau pe fereastră, la suburbiile îngheţate din vestul Londrei, fără să observe drama care se petrecea sub ochii lor. Ce interes ar fi putut să le stârnească doi bărbaţi care împărţeau o punguţă de chipsuri? Şi era paradoxal, dar, după cum vedea Beard lucrurile, ar fi avut mai mult sens acum să continue ceea ce începuseră. Nu-i trecu prin cap să evite o confruntare cu un bărbat mai în putere cedând şi lăsându-i lui punguţa. Beard n-avea de gând să se lase luat în bătaie de joc. Era el scund şi dolofan, dar avea un simţ dezvoltat al dreptăţii şi întotdeauna îşi susţinuse punctul de vedere. Era în stare să facă şi pe nebunul dacă trebuia. Existaseră şi consecinţe funeste. Mai luă un cartofior. Adversarul, cu privirea încă fixată asupra lui, făcu la fel. Apoi iar şi iar, mâinile lor aterizară deasupra punguţei, încă două runde, într-o succesiune regulată, mai degrabă deliberată decât rapidă, şi fără să se atingă. Când nu mai rămăseseră decât doi cartofiori, tânărul apucă punga şi, cu o atitudine politicoasă, dar evident în băşcălie, i-o întinse lui Beard. Singurul răspuns la asemenea gest, insulta finală, era să refuze.

O ruşine, ce se petrecuse. Trenul începu să încetinească, lumea se întindea după haine, o voce

computerizată le aminti pasagerilor să nu-şi uite bagajele în tren. Cu un gest care îi asigura victoria, tânărul făcu punguţa ghemotoc în pumn şi o îndesă în cutia de gunoi de sub masă. Conştiincios, şterse cu mâna de pe măsuţă ultimele firimituri şi boabe de sare. Umilirea lui Beard era deplină. Asta însemna să îmbătrâneşti, să fii luat în bătaie de joc de cei tineri şi puternici, fără nici o şansă să ceri satisfacţie. Cuprins de o dogoritoare autocompătimire, Beard simţi cum se comprimă în momentul acela fiecare nedreptate, fiecare asuprire istorică, invazii neîntemeiate, excese militare haotice, fiecare încălcare tiranică a literei legii şi, din respect de sine şi datorie faţă de toţi năpăstuiţii de pretutindeni, simţi că trebuie să se avânte într-un tur de forţă. Altfel n-ar mai fi putut să trăiască cu sine însuşi. Se aruncă în faţă, înşfăcă sticla de apă a adversarului, îi smulse dopul şi bău adânc – oricum îi era sete –, o bău până la fund, până la ultima picătură din cei 250 de centilitri. Apoi trânti sticla pe măsuţă cu o privire sfidătoare, hai-să-te-văd-de-ce-eşti-în-stare. Micul dop albastru se rostogoli pe podea.

Tânărul se gândi un moment, apoi se ridică şi făcu un pas pe interval, arătându-se cât era de înalt, undeva la un metru nouăzeci. Beard, deja regretându-şi sfidarea, rămase pe locul lui, hotărât să nu se clintească. Bărbatul se întinse şi, dintr-o singură mişcare a braţului său supradezvoltat, dislocă bagajul lui Beard şi-l coborî pe podea, aşezându-l uşurel alături de proprietarul său. Dacă ăsta era un gest de îmbunare, Beard nu se simţea deloc mişcat şi îi întoarse aproape mârâind o privire plină de dispreţ. Adversarul său ezită un moment, privind în jos la bărbatul în vârstă cu o expresie de regret sau milă, apoi se întoarse şi părăsi compartimentul cu pas măsurat.

Beard îl lăsă să se îndepărteze bine înainte să se ridice. Nu voia să-l mai vadă în veci pe omul ăsta. Trecu un minut întreg până să coboare pe peron.

Tremurând puţin, de mânie sau din cauza şocului, dacă nu din amândouă, reuşi cu oarecare greutate să-şi pună paltonul pe el – i se încolăcise cordonul în jurul unei mâneci. Şi avea un şiret desfăcut. Îngenunche să şi-l lege cu degete încă un pic neascultătoare şi îşi aminti de grămada de ziare, pe care se hotărî să le lase unde erau. În sfârşit, mai mult sau mai puţin recompus, îşi croi drum de-a lungul peronului spre barierele de la ieşire. Şi acesta va fi momentul care-i va rămâne în memorie, venind să depună mărturie pentru fiecare clipă în care va simţi nevoia să-şi recalculeze trecutul, pentru fiecare nouă perspectivă revizuită sau îmbunătăţită pe care o va câştiga din derularea propriei lui istorii, a propriei prostii şi a motivelor pe care le pot avea ceilalţi oameni. Se oprise la vreo şase metri de bariere. Îşi aşeză geamantanul pe rotile în picioare şi vârî mâna sub palton ca să-şi caute biletul în buzunarul de la haină. Simţi că mai era ceva acolo, ceva de plastic, umflat, uşurel, foşnitor. Îi veni în minte o amintire înceţoşată din copilărie, ceva cu o scamatorie la un târg de sărbătoare, când un maestru al magiei scosese din urechea lui Michael Beard de vreo zece anişori un ou, apoi un iepure sau un pui, ceva imposibil din punct de vedere fizic, exact ca acum: chipsurile lui, cele pe care le mâncase deja. Desfăcu punguţa şi, stupefiat, se holbă la ea, steluţele de pe steag, desenele cu animăluţe dansând, dorindu-şi să le vadă topindu-se în eter. Şi cealaltă punguţă? Ce cascadă de reajustări a fiecărei clipe, a fiecărui impuls, a însăşi naturii omului pe care nu voia să-l mai vadă în veci şi a felului în care el, Beard, trebuie să fi părut – un nebun de legat.

Greşeala lui era atât de evidentă, încât pe moment simţi ca un fel de eliberare, ciudat de asemănătoare cu bucuria. Nu putea avea nici un fel de scuză, nu se putea apăra. Şi de asemenea îi venea să râdă, un râs homeric. Greşeala lui era atât de lipsită de ambiguitate, atât de fără pată, stătea

acolo în picioare atât de transparent în sinea sa, curat nebun, încât se simţea purificat şi mântuit, ca un pocăit, ca un fanatic medieval în culmea devoţiunii cu spatele proaspăt biciuit. Individul ăla, bietul de el, căruia i-ai devorat mâncarea şi băutura, care ţi-a oferit şi ultimul dumicat şi ţi-a dat jos bagajul, era un prieten al omului. Nu, nu, gândurile acestea n-aveau ce căuta aici şi acum, agonia retrospectivei trebuia amânată.

În ciuda necesităţii de-a se grăbi la întâlnire, Beard rămase pe peronul aglomerat încă o bună bucată de vreme, sub acoperişul de sticlă îndepărtat şi ecourile sale clevetitoare. Călătorii treceau prin jurul lui, iar el îşi ţinea punguţa cu chipsuri la piept, simţindu-se, oricât de eronat, profund iluminat.

În taxiul de la Paddington spre Savoy îşi reaminti singur că trebuie să fie atent, pentru că se simţea predispus la accidente şi era nevoit să vorbească în public, iar după aceea, pe parcursul conferinţei, era obligat prin contract să se amestece cu lumea, moment în care urma să se confrunte şi cu jurnalişti, bărbaţi şi femei a căror aparenţă exterioară, umană şi inteligentă, ascundea prădători cu sânge rece. Ştiau, în urma succeselor pe care le avuseseră în trecut, că de la el se putea smulge şi câte o indiscreţie sau cine ştie ce ipoteză exhaustivă – nu era oare datoria lui să gândească liber? – care va suna ca o nebunie sau un cretinism, odată ajunsă în tipar şi descojită de toate condiţionalele, toate ambiguităţile şi ghiduşiile lingvistice. O oarecare remarcă speculativă îl costase deja un titlu de genul: „Un profesor laureat Nobel declară: Sfârşitul e aproape“.

Propriul său sfârşit – aşa părea la vremea aceea – se petrecuse în anul anterior şi, lucru curios, lumea începuse deja să uite. Asta era un fel de graţiere. Se ştia în general că existase un scandal, o oarecare agitaţie mediatică în jurul lui Michael

Beard, dar detaliile erau în ceaţă. Se ajunsese la concluzia că greşise cu ceva sau avusese dreptate tot timpul? Atacase pe cineva sau el era victima? Acel cineva fusese arestat? La vremea aceea, când izbucnise furtuna, un coleg de-al lui, o eminenţă în modelarea computaţională, îi spusese că fotografia aceea cu laureatul Nobel condus cu mâinile încătuşate prin mulţimea batjocoritoare a fost preluată de patru sute optzeci şi trei de ziare. Acest moment îi rămăsese lui Beard în minte, umilirea luase proporţii planetare, dar se pare că nimeni altcineva nu-şi mai amintea. Materialele noi îmbătaseră memoria publică, scandaluri proaspete, evenimente sportive, confesiuni, război, bârfa celebrităţilor şi tsunamiul îi şterseseră trecutul lăsându-l fără pată. Un şuvoi de douăsprezece luni, umflându-se continuu, îl adusese pe pământuri mai sigure.

Chiar şi propriile lui amintiri despre evenimentele petrecute, natura lor emoţională, începeau să se fragmenteze. Să fie în centrul atenţiei mediatice însemnase să resimtă o formă de vertij şi consternare. Slavă Domnului, amprentele lăsate de acele amintiri se şterseseră până la nişte urme vagi. Dar anumite detalii îşi păstraseră precizia, erau ţinute în viaţă fiind povestite şi repovestite. Beard era de părere că anecdotele sunt o pacoste în conversaţii, şi totuşi nu se putea abţine să nu le spună. Deseori se trezea povestind că nu simţeai deloc pe piele oţelul rece al cătuşelor, cum scrie în romanele poliţiste. Cele pe care i le puseseră lui erau încălzite în urma dimineţii lungi în care stătuseră în jacheta de gabardină fără mâneci a poliţistei care îl arestase. Ajustarea lor strânsă, intimă, în jurul încheieturilor sale, senzaţia de căldură transferată de la un corp străin, asta era sinistru de fapt. De asemenea, se ştie că de câte ori citeşti o relatare din presă pe un subiect asupra căruia deţii informaţii personale există întotdeauna un aspect care îţi sare în ochi ca fiind greşit. Dar

asta nu se întâmplase şi în cazul lui. Dimpotrivă, Beard se minuna cum de scoseseră la iveală o asemenea cantitate de informaţii exacte în privinţa lui. Distorsiunea provenea din felul în care fuseseră juxtapuse, astfel încât să se umple pe loc de subînţelesuri, depăşind la milimetru raza de acţiune a unui avocat specializat în calomnii. Şi era de asemenea impresionat de cercetările făcute, de cum reuşiseră aceste publicaţii neliniştite, în doar una sau două zile, să pătrundă adânc în camerele obscure, în mlaştinile unei vieţi personale supraaglomerate, extrăgând, de pildă, o mină nepreţuită de răutăţi declarate de fratele mai mare al celei de-a treia soţii, un schimnic aproape lovit de muţenie, care îl detestase pe Beard dintotdeauna şi care trăia fără telefon lângă un drum forestier pe o peninsulă părăsită, la nord-vest, pe Bruny Island, dincolo de coasta Tasmaniei.

Presa îi întorsese viaţa cu susul în jos, ca pe un coş de hârtii. Scuturase de vreo două ori şi iată ieşind binişor la iveală tot felul de mâzgăleli pe jumătate uitate. În alte circumstanţe, ar fi fost un serviciu pentru care ar fi plătit bani buni. Independent una de alta, fostele sale neveste, buna şi bătrâna Maisie, Ruth, Eleanor, Karen şi Patrice refuzaseră să vorbească cu presa. Asta îl impresionase profund. Dintre fostele amante, majoritatea îi rămăseseră loiale, numai câteva de pe la coadă deschiseseră gura: o laborantă, o secretară de la administraţie. De asemenea, fuseseră şi doi oameni de ştiinţă, nişte rataţi, nişte nulităţi amândoi. Şi, în mod curios, existaseră şi câteva impostoare. La sunetul Trâmbiţei de Apoi, ieşise din morminturi şi catacombe târându-se la lumină o ceată de-un pinten de foste iubite şi pretendente, ca să se înfăţişeze în faţa creatorului lor, un jurnalist cu un carneţel de notiţe, şi să-l denunţe pe Beard ca fiind un misogin, un exploatator şi un păduche.

Oricum, chiar dacă păstrase tăcerea rămăsese loial, nu scăpase nimeni. Subiectul se bucurase de o acoperire totală. Până în momentul în care atenţia jurnaliştilor s-a îndreptat subit spre un scandal legat de fotbal, Beard a fost jucăria lor. Îl înfăţişaseră pe prima pagină a unui ziar, sub formă de caricatură, ca pe un ţap uitându-se chiorâş şi făcând semne cu o copită beteagă în timp ce se lansa asupra bulinei cu titlul: „În paginile următoare: Femeile lui Beard“. Deschizând ziarul cu inima în pioneze şi trecând în revistă galeria de chipuri, care includea colege, vechi prietene, pe nevestele sale, pe Melissa, se simţise răscolit şi o voce interioară, oţelită, mai presus de umilire, îi murmură că, iată, nu se descurcase prea rău în ultimele trei sau patru decenii, toate femeile acelea aveau o aură de rafinament, de înaltă stăpânire de sine. Cât despre impostoare, cele care încercaseră marea cu degetul, erau de fapt trei, nici una dintre ele prea frumoasă. Dar cum ar fi putut să nu-i stârnească lui Beard interesul nopţile fictive pe care şi le petrecuseră cu el? Se simţea flatat.

Dar, în general, fusese o perioadă mizerabilă. Debutase destul de inocent, cu o apăsare pe mouse ca să accepte invitaţia de a fi directorul titular al unui program guvernamental menit să promoveze fizica în şcoli şi universităţi, să atragă mai mulţi absolvenţi, mai mulţi profesori înspre acest domeniu, să glorifice realizări trecute şi să transforme fizicienii în eroi intelectuali. Când apăruse invitaţia, Beard era mai ocupat ca niciodată în viaţa lui şi ar fi putut să refuze atât de uşor. Avea un proiect la Colegiul Imperial. bazat pe fotosinteza artificială, pentru care lucrau cincisprezece oameni sub conducerea sa. Încă era prezent şi la centru, deşi mai degrabă cu scopul de a-şi extrage onorariul. Dar oricum era important, simţea el, să-l ţină departe pe Jock Braby de noul său proiect. Beard îşi fondase propria companie, era în curs de achiziţionare a diverselor brevete

pentru catalizatori şi alte procese, şi îl descoperise pe Toby Hammer, un fost beţiv, vânos, priceput la aranjamente şi la intermedieri, care ştia să se descurce cu birocraţia din campus, legislaţia statului şi prin casele speculanţilor capitalişti. Beard şi Hammer căutaseră o amplasare adecvată pentru centrala solară, mai întâi în Sahara libiană, apoi în Egipt, apoi în Arizona şi Nevada şi, în cele din urmă, un compromis decent, în New Mexico. Acum Beard se simţea de parcă îşi redescoperise scopul în viaţă şi era pe punctul de a renunţa la multe dintre vechile sinecuri. Dar această invitaţie venise de la Institutul de Fizică şi era mai greu de refuzat.

Aşa că a participat la o primă întâlnire cu comitetul într-o sală de seminarii de la Colegiul Imperial. Colegii lui erau profesori de fizică din Newcastle, Manchester şi Cambridge, doi profesori de liceu din Edinburgh şi Londra, doi directori din Belfast şi Cardiff şi o profesoară de ştiinţe de la Oxford. Beard i-a rugat pe membrii comitetului să se prezinte pe rând şi să spună câteva cuvinte despre experienţa şi munca lor. Asta a fost o greşeală. Profesorii de fizică s-au lungit prea mult. Erau impresionaţi de propria lor muncă şi, instinctiv, deveniseră competitivi. Primul se apucase să povestească în detaliu, aşa că nici al doilea, nici al treilea nu s-au lăsat mai prejos.

Iar pe Beard nu doar vechile obiceiuri îl făceau să aştepte cu nerăbdare rândul profesoarei de ştiinţe – ci faptul că domeniul ei de studiu era în sine o noutate pentru el. Era ultima la rând şi s-a prezentat cu numele de Nancy Temple. Avea o faţă rotundă, nu chiar drăguţă, dar plăcută şi deschisă, iar obrajii ei trandafirii aveau un contur copilăresc, bine definit, desenând un arc de cerc dinspre pomeţi spre linia maxilarului. Beard îşi zise că nu strica să o invite la cină. Nancy Temple începu să vorbească observând că este singura femeie din încăpere şi că acest comitet reprezenta el însuşi

una dintre problemele care s-ar fi vrut luate în calcul. În jurul mesei, fiecare dintre cei prezenţi, inclusiv Beard, care îi invitase pe toţi, cu excepţia lui Nancy Temple, îşi murmură emfatic asentimentul. Vocea ei avea inflexiunile melodic-hipnotice ale oamenilor din Ulster. Le aduse la cunoştinţă că crescuse într-o suburbie a clasei de mijloc din Belfast şi că studiase antropologia socială la Queen's University.

Apoi le spuse că ar putea să le explice cel mai bine domeniul ei prezentând unul dintre proiectele recente, o cercetare în profunzime, cu o durată de patru luni, a unui laborator de genetică din Glasgow, care trebuia să izoleze şi să descrie o genă a leului, Trim-5, şi funcţiile sale. Scopul ei fusese să demonstreze că această genă, sau orice altă genă, era, în cel mai profund sens, un construct social. Fără diversele instrumente „himerice" de care dispun oamenii de ştiinţă – luminometru cu detecţia unui singur foton, citometru de flux, imunofluorescenţă şi aşa mai departe – această genă nu se poate spune că există. Asemenea instrumente sunt foarte costisitoare, dacă vrei să le ai, costă foarte mult să înveţi să le foloseşti şi sunt, prin urmare, supraîncărcate de valoare socială. Gena aceea nu este o realitate obiectivă, aşteptând să fie descoperită de oamenii de ştiinţă. Este pe de-a întregul un construct al ipotezelor lor, al creativităţii lor şi al instrumentarului lor, fără de care nu putea fi detectată. Şi când în cele din urmă rezultatele au fost exprimate în termeni de aşa-numite perechi de bază şi funcţii probabile, descrierea aceea, textul în sine, nu avea înţeles sau nu putea dobândi realitate decât în cadrul unui cerc limitat de geneticieni care s-ar fi întâmplat să citească despre ea. În afara acestor cercuri, Trim-5 nu exista.

Pe parcursul prezentării, Beard şi fizicienii veniţi de la universităţi şi şcoli au ascultat cu oarecare stânjeneală. Din politeţe, evitau să

schimbe priviri. Aveau mai degrabă tendinţa să preia viziunea convenţională asupra lucrurilor, că lumea există independent, cu toate misterele ei, aşteptând descrieri şi explicaţii, şi totuşi asta nu împiedica observatorul să-şi lase amprentele pe domeniul lui de observaţie. Lui Beard îi trecuseră pe la urechi zvonuri despre anumite idei ciudate care erau la ordinea zilei printre departamentele de arte liberale. Se spunea că studenţii de la studii umaniste sunt învăţaţi, în mod curent, că ştiinţa nu este decât un alt sistem de credinţe, care se bazează pe adevăr în aceeaşi măsură ca religia sau astrologia, nimic mai mult sau mai puţin. Şi întotdeauna crezuse că asta trebuie să fi fost vreo remarcă compromiţătoare la adresa colegilor de la arte. Cu siguranţă, rezultatele vorbeau de la sine. Cine s-ar fi lăsat injectat cu un vaccin inventat de un preot?

Când Nancy Temple ajunse la finalul discursului ei, domnii Newcastle şi Cambridge luară cuvântul în acelaşi timp, pe un ton mai mult mirat decât ofensat.

— Şi în cazul ăsta, cum rămâne cu Huntington, de exemplu? spuse unul din ei, în timp ce celălalt întreba:

— Chiar credeţi cu toată sinceritatea că lucrurile despre care nu se ştie nu există?

Cavaler până la capăt, Beard îşi zise că e de datoria lui să-i sară în apărare şi era pe punctul de a interveni, când doamna profesoară Temple răspunse pe un ton indulgent:

— Huntington este tot un produs cultural. Pe vremuri nu era decât o poveste despre pedepse divine sau posedaţi de diavol. Acum este o poveste despre o mutaţie genetică şi într-o bună zi o să se preschimbe în altceva. În privinţa genelor despre care nu ştim nimic, ei bine, desigur, nu am nimic de zis. Iar despre genele care au fost descrise, evident, cunoştinţele au ajuns la noi prin intermediul culturii.

Se produse rumoare, mai ales din cauza atitudinii ei indulgente, şi, de data acesta, preşedintele comitetului interveni cu fermitate – cunoştea bine jocul – ca să amintească celor prezenţi că timpul este limitat şi să le atragă atenţia asupra celui de-al doilea punct de pe agenda zilei. Programul prevedea douăsprezece întâlniri în treisprezece luni, la sfârşitul cărora urmau să se facă recomandări. Era momentul să pună pe hârtie câteva date provizorii.

Mai târziu în acea după-amiază, membrii comitetului se aşezară la o masă lungă într-o încăpere a Societăţii Regale, pentru a lansa în presă ceea ce fusese denumit de departamentul de relaţii publice al guvernului drept „Programul de Fizică al Regatului Unit“. Avea propriul logo etalat pe un şevalet, o monogramă frivolă cu literele E, M şi C ridicate la pătrat şi aranjate deasupra semnului „egal“, ca să semene cu un tufiş asimetric. Beard îşi prezentă colegii, rosti câteva fraze introductive şi invită jurnaliştii să pună întrebări, nişte jurnalişti încovoiaţi deasupra reportofoanelor şi a carnetelor de notiţe care păreau deprimaţi de seriozitatea sarcinii pe care o aveau şi de revoltătoarea sa lipsă de controverse. Cine să ia taurul de coarne şi să spună ce, că sunt prea mulţi fizicieni? Întrebările erau plictisitoare, răspunsurile evidente. Întregul proiect era lamentabil de merituos. De ce să i se facă guvernului favoarea unei relatări consistente?

Apoi o femeie de la un tabloid de mâna a doua puse o întrebare, tot de rutină, destul de clişeică, iar Beard răspunse, din cum i se păruse lui, afabil. Era adevărat, femeile erau prost reprezentate în domeniul fizicii, aşa a fost dintotdeauna. Problema fusese discutată deseori şi (Beard continuă conştient de prezenţa doamnei profesoare Temple) cu siguranţă comitetul său o va lua în calcul, ca să vadă dacă există metode noi de a încuraja interesul mai multor fete în domeniu. După părerea lui nu

mai existau oprelişti de ordin instituţional sau prejudecăţi. În alte ramuri ale ştiinţei, femeile se bucurau de o bună reprezentare şi existau chiar unele domenii în care predominau. Iar apoi, pentru că începuse să plictisească singur, adăugă că era posibil să trebuiască să se accepte într-o bună zi şi ideea unui prag peste care nu se putea trece. Deşi erau multe fiziciene renumite, nu era de neconceput ca acestea să rămână întotdeauna o minoritate, desigur, substanţială, cel puţin în acest domeniu. E posibil să fi fost dintotdeauna mai multe femei decât bărbaţi care *şi-ar fi dorit* să lucreze în fizică. Însă în urma unei vaste arii de cercetări experimentale, se ajunsese la un consens în psihologia cognitivă, şi anume că, în termeni statistici, creierele bărbaţilor şi ale femeilor sunt semnificativ diferite. Nu era în mod special vorba de superioritatea de gen şi cu atât mai mult nu era o problemă de condiţionare socială, deşi, desigur, acestea puteau să funcţioneze ca un factor de consolidare. Acestea erau, cercetate pe larg, diferenţe congenitale în abilităţile cognitive. În tot felul de studii şi metastudii, se demonstrase că femeile au, în medie, o îndemânare mai mare în privinţa limbajului, o memorie vizuală mai bună, o capacitate mai mare de interpretare emoţională şi o înclinaţie aparte spre estimări probabilistice. Bărbaţii stau mai bine în privinţa abilităţii de a rezolva probleme matematice şi de a gândi abstract şi aveau simţul de orientare vizual-spaţială mai dezvoltat. Bărbaţii şi femeile au priorităţi diferite în viaţă, atitudini diferite faţă de risc, statut şi ierarhii. Mai presus de toate, şi aceasta era o diferenţă cu adevărat izbitoare, ducând în principiu spre o deviaţie standard care fusese cercetată în mod repetat, încă de la o vârstă fragedă, fetele au tendinţa de a-şi concentra interesul asupra oamenilor, iar băieţii, mai mult asupra lucrurilor şi regulilor abstracte. Iar această diferenţă devenea evidentă prin domeniile ştiinţelor pe care alegeau

să le studieze: mai multe femei în ştiinţele naturii şi ştiinţele sociale, mai mulţi bărbaţi în inginerie şi fizică.

Beard observă că era pe cale să piardă atenţia încăperii. Expresii precum „deviaţie standard“ aveau în general acest efect asupra jurnaliştilor. Câţiva oameni mai din spate vorbeau între ei. În rândul întâi, un domn reporter în vârstă, cu un aer distins, închisese ochii. Beard se grăbi să ajungă la o concluzie. Cu siguranţă, se puteau face multe lucruri ca să atragă un număr mai mare de femei înspre domeniul fizicii şi pentru ca acestea să se simtă bine primite. Dar într-un viitor posibil, efortul de-a râvni la această egalitate, când erau alte ramuri ale ştiinţei pe care femeile le preferau, probabil n-ar fi meritat.

Jurnalista care pusese întrebarea dădea din cap indiferentă. În spatele ei, cineva începuse să formuleze o întrebare fără legătură. Această dimineaţă ar fi trecut în uitare la fel ca oricare alta dacă, în acel moment, profesoara de ştiinţe sociale nu s-ar fi ridicat brusc în picioare cu obrajii trandafirii, lovindu-şi teancul de hârtii de masă într-un răpăit violent şi spunând tare, să audă toată încăperea:

— Înainte să mă duc afară să vomit, să-mi vomit şi maţele din mine, aş vrea să-mi anunţ demisia din comitetul profesorului Beard.

Apoi o luă cu paşi mari spre uşă, într-o larmă de voci şi scaune împinse pe parchet de jurnaliştii care săriseră în picioare. În sfârşit implicaţi profesional, încântaţi, disperaţi, bătăioşi, se repeziră cu toţii după ea.

În vreme ce se golea încăperea, profesorul Jack Pollard, din Newcastle, a cărui specializare era gravitaţia cuantică, care susţinuse nu cu mult timp în urmă o serie din Conferinţele Reith[2] şi care părea să ştie totul, îi şopti lui Beard la ureche:

— Acum chiar că ai călcat cu stângul. E postmodernistă, îţi dai seama, *tabula rasa*, adeptă

puternică a constructivismului social. Toţi sunt, ştii şi tu. Stăm la o cafea?

În acel moment, cuvintele aproape că nu însemnaseră nimic pentru Beard. Nu avea decât un singur gând în minte. Nu se cuvenea să-ţi dai demisia în felul ăla. Apoi îi veni în minte un al doilea gând, şi mai simplu. Trebuia să plece cât se putea de repede, deşi îşi dădea seama că Pollard avea chef să stea la bârfe. În alte circumstanţe, Beard l-ar fi însoţit bucuros la o cafenea pentru vreo oră. Exista o comunitate, un cerc internaţional, care varia, ai cărui membri erau legaţi unii de alţii prin gelozii, slăbiciuni sentimentale, raporturi de dominare şi care, lăsând la o parte anumite dezertări renumite sau decesuri, călătoriseră împreună încă din vechile timpuri eroice ale teoriei stringurilor în forma sa clasică, urmărind Sfântul Graal, unificarea forţelor fundamentale cu gravitaţia. Văzuseră până la urmă limitările teoriei stringurilor şi promovaseră superstringurile şi teoria stringurilor heterotice ca să ajungă din aproape în aproape la adăpostul peşterii primordiale a Teoriei-M. Fiecare descoperire generase un nou set de probleme, de inconsistenţe, de implauzibilităţi fizice. Zece dimensiuni, apoi, la o privire aruncată în urmă spre supermenii super-gravitaţiei, unsprezece! Dimensiuni strâns înfăşurate în jurul a şase cercuri, redescoperirea lui Kaluza şi Klein din anii ’20, încântătoarele complicaţii ale varietăţilor şi varietăţilor orbitale Calabi-Yau! Şi drama singulară a universului în prima sa sutime de secundă! Beard nu avusese nici un aport creativ şi nu dispunea propriu-zis de o asemenea largheţe matematică, dar cunoştea bârfele. Şi glumele – un teoretician al stringurilor surprins în pat cu o femeie, care exclamă în prezenţa nevesti-sii: „Draga mea, pot să explic totul!“. Ce cale lungă şi grea fusese aceasta şi încă era – limitele extreme ale înţelegerii umane întreţesute cu poveşti atât de

umane. Teoreticianul care îşi neglijase soţia pe moarte, până la urmă fără să reuşească să reformuleze problema. Doctorandul obscur care rezolvase un set de contradicţii datorită unei intuiţii mântuitoare care îi ruinase sănătatea. Faimosul congres care uitase, cu toată ruşinea, să invite una dintre eminenţele trecutului. Pupincuristul mediocru care reuşise să obţină o super-bursă. Ruptura violentă dintre doi giganţi care lucraseră cot la cot în acelaşi laborator.

Da, i-ar fi plăcut să stea la taclale, dar simţea ca un fel de apăsare în aer, ca şi cum s-ar fi adunat întunericul sau echivalentul său emoţional. Intrase într-un bucluc şi trebuia să dispară înainte să se înrăutăţească lucrurile. Se scuză repede în faţa lui Pollard şi a celorlalţi, îşi luă servieta şi părăsi încăperea, traversă holul şi ieşi din clădire. Afară, lumina soarelui şi zgomotul de fundal al oraşului părură să-i diminueze întru câtva îngrijorarea. Un lanţ muntos ar fi avut probabil acelaşi efect. Poate că îşi făcuse probleme degeaba. Apucă să tragă cu urechea în timp ce trecea pe lângă conferinţa de presă a lui Nancy Temple ţinută pe trotuar: „resurecţia eugeniei… afirmaţii sinistre despre natura umană… un atac neoliberal asupra colectivităţii…“ Expresii bune, percutante, pentru tabloide. Unii dintre jurnaliştii care se îngrămădiseră în jurul ei foloseau capota unei maşini parcate drept masă de scris, alţii transmiteau deja povestea telefonic. Probabil nu era conştientă de faptul că agitaţia asta se produsese, în parte, şi pentru că fusese implicat guvernul. Unul dintre comitetele guvernului avea probleme. Încă o bilă neagră pentru Blair.

Beard ignoră vocile care îl strigau pe numele mic în timp ce traversa strada. Nu ajuta niciodată să le dai jurnaliştilor apă la moară când subiectul erai tu însuţi. Dar a doua zi se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine oare să se întoarcă, atunci când citi că „se făcuse nevăzut cu coada între picioare“, sub

un titlu care spunea: „Laureat Nobel spune NU şoricelelor de laborator".

La început păruse că povestea e lipsită de forţă, n-avea cum să stea în picioare. După o mică erupţie a titlurilor de dimineaţă, vreo două zile a fost linişte. Beard se gândea că trecuse totul. Dar între timp, unul dintre tabloide se ocupa de cercetări amănunţite. Iar sâmbătă deja era făcută publică „viaţa amoroasă" a lui Beard, întreţesută artistic cu noua poveste: „Nu fetelor în halate albe". Duminică, celelalte ziare o preluaseră şi se îngrămădiseră să îl reinventeze drept „Cercetătorul iubăreţ", „Laureat Nobel, şoarece de laborator înamorat" şi un soi de satir intelectual, „Ţapul cel savant". Existaseră şi trimiteri la cazul morţii lui Aldous, dar încarnarea anterioară a lui Beard în chip de încornorat visător, inofensiv, marele naiv, nătărăul cu nevasta frivolă, fusese în mod convenabil dată uitării. Acum era un personaj detestat, seducând femeile chiar în timp ce le dădea afară de pe domeniile ştiinţei. În presa ceva mai serioasă, era descris drept un fizician care îmbrăţişase „determinismul genetic", un socio-biolog fanatic ale cărui idei despre diferenţele de gen se arătau a fi derivate indirect din darwinismul social, care la rândul său procrease teoriile rasiste ale celui de-al Treilea Reich. Apoi, aruncându-se cu îndrăzneală asupra acestei premise, un jurnalist sugeră, mai mult în spiritul jucăuş al paginilor de jurnal decât dintr-o sinceră convingere, că Beard era neonazist. Nimeni nu a luat acuzaţia în serios pentru moment, dar astfel celelalte ziare au avut posibilitatea să preia termenul, chiar şi exprimându-şi dezacordul în această privinţă, înconjurând cu grijă insulta şi folosind ghilimelele ca să nu depăşească sfera legală. Beard deveni profesorul „neonazist".

Un articol pe partea stângă a paginii de ziar susţinea că cele mai importante diferenţe între bărbaţi şi femei sunt de fapt constructe sociale. În

chip de răspuns, Beard se apucă să redacteze o scrisoare uşor sarcastică, de vreo şase rânduri, care îi luă ore nesfârşite şi o grămadă de ciorne, protestând că în zilele noastre bărbaţii nu mai pot să rămână gravizi şi că era numai vina societăţii. A fost publicată, dar nimeni n-a părut să observe.

O săptămână mai târziu, acelaşi ziar găzduia o dezbatere între Beard, Temple şi alţii despre „Femei şi fizică“ la Institutul Contemporan de Artă. În momentul acela, Beard era deja hotărât să-şi clarifice opiniile în ochii întregii lumi. Împărţea podiumul cu diverşi academicieni umanişti, majoritatea bărbaţi, toţi ostili. Din motive neexplicate, doamna profesoară Temple nu se afla acolo şi trimisese o colegă în locul ei. Şi unde erau toţi oamenii de ştiinţă? îi întrebase de nenumărate ori pe organizatori înaintea începerii evenimentului. Nimeni nu părea să ştie.

Locurile din sala mare se vânduseră toate. Într-o altă sală se adunase o a doua mulţime care urmărea dezbaterea pe ecrane. Acoperirea mediatică îşi făcuse treaba, creând foamea de senzaţional. Lumea voia să vadă cu ochii ei un monstru modern în carne şi oase şi să se înspăimânte. S-au auzit chiar exclamaţii înfiorate atunci când Beard s-a ridicat în picioare. Într-un val crescând de murmure batjocoritoare, şi-a expus aceleaşi păreri, folosindu-se de aceleaşi studii cognitive, doar că mai în detaliu. Când a menţionat metastudiile care susţineau că fetele aveau, în medie, o înclinaţie mai pronunţată spre lingvistică decât băieţii, s-a auzit un vuiet de batjocuri şi unul dintre vorbitorii de pe podium s-a ridicat fioros să-l denunţe pentru „crudul obiectivism cu care încearcă să menţină şi să avanseze ideea dominaţiei sociale a elitei masculilor albi“. În clipa în care individul s-a aşezat la loc, a fost răsplătit cu genul de urale care ar fi putut să prevestească o revoluţie. Uluit, Beard nu pricepea legătura. Era complet în ceaţă. Când, mai târziu, a întrebat enervat adunarea dacă

credeau că şi gravitaţia era un construct social, a fost huiduit şi o femeie din public s-a ridicat să-i sugereze pe un ton încărcat, directorial, să se gândească la „hegemonica aroganţă“ a întrebării sale. Ce drept avea să pună o astfel de întrebare? Conform cărui sistem invizibil de putere în raport cu circumstanţele sociale curente credea el că are dreptul să pună întrebarea în asemenea termeni? Beard rămase consternat, nu avea nici un răspuns. „Hegemonic“ era considerat un termen abuziv. Alt termen era „reducţionist“. Cuprins de exasperare, Beard spuse că fără reducţionism n-ar mai fi putut să existe ştiinţă. Cineva din sală strigă: „Exact!“, urmat de hohote de râs prelungite.

Înlocuitoarea lui Nancy Temple era Susan Appelbaum, o conferenţiară venită de la Tel Aviv, al cărei domeniu era psihologia cognitivă. Era uşoară ca o păsăruică în rochiţa ei roşie cu albastru şi avea o voce piţigăiată care i se potrivea de minune. Avea emoţii când vorbea în public şi şi-a început discursul cu stângăcie. Sala a reacţionat cu suspiciune şi oarecare confuzie. În viziunea publicului, care părea să fie unanimă în orice privinţă, merita câteva bile albe şi alte câteva negre. Ca femeie, era un hegemon slab şi, aşa lipsită de încredere în sine, părea şi mai slabă (Beard se gândi că începe să priceapă termenul ăsta). Apoi, după câteva minute, deveni evident că vorbeşte împotriva lui Beard. Pe de altă parte, era evreică, israeliană şi, prin asociere, o opresoare a palestinienilor. Poate că era sionistă, poate că făcuse armata. Şi odată ce şi-a dat drumul, ostilitatea din încăpere a început să crească. Aceasta era o adunare postmodernistă cu antene foarte sensibile la limitele acceptabilului. Inima sa, când nu era străfulgerată de formulări corecte din partea grupurilor corecte de interese, devenea de gheaţă. Doamna de la Tel Aviv a fost deschisă în privinţa poziţiei ei reacţionare, incluzând nenumărate prezumţii subînţelese pe care le

împărţea cu Beard. Era adepta obiectivismului, considerând că lumea există independent de limbajul care o descria, vorbea admirativ despre analiza reducţionistă, era adepta empirismului şi, după cum admitea cu mândrie, a „Iluminismului raţionalist“, care era, Beard simţi asta din murmurul dezaprobator al publicului, un pic regresiv, dacă nu hegemonic, până la urmă. Există, insistă ea, ceea ce s-ar numi diferenţe biologice în funcţie de sex în psihologia cognitivă, dar perspectiva noastră ar trebui să se bazeze doar pe date empirice. Există o natură umană şi aceasta cunoaşte o istorie evolutivă. Nu ne naştem *tabula rasa*. În momentul în care introducerea ei se apropia de încheiere, deja cu greu mai menţinea treaz interesul audienţei.

Nu mulţi dintre cei prezenţi au ascultat-o în timp ce discuta argumentele lui Beard. Cunoştea şi ea aceleaşi studii şi multe altele. Pe unele dintre ele le supraveghease ea însăşi. Lucrările în domeniu erau susţineau clar – nu existau diferenţe semnificative în psihologia cognitivă care să ofere bărbaţilor un avantaj în matematică sau fizică. Acele divergenţe dintre băieţi şi fete, bărbaţi şi femei, apăruseră abia în urma unor teste complexe, unde subiecţilor li se oferiseră soluţii cu mai mult de o singură variantă: femeile şi bărbaţii aleseseră diferit. Distincţia oameni-contra-obiecte era de domeniului mitului şi distorsionase câteva experimente prost gândite, însă foarte des citate. În privinţa factorilor sociali, pe de altă parte, studiile erau elocvente – percepţiile şi aşteptările reprezentau nişte semnale mult mai puternice decât diferenţele între bărbaţi şi femei măsurate obiectiv. Asta ar fi trebuit să fie pe placul publicului, însă publicul nu se mai chinuia să înţeleagă, ei nu luaseră parte la experimentele pe care le descria ea, în care copiilor li se atribuiseră nume fără a lua genul în considerare, iar adulţilor li se cerea să judece diverse activităţi în care erau implicaţi. Sau părinţilor li se cerea să

prezică abilităţile copiilor în îndeplinirea unei sarcini date. Sau academicienilor li se cerea să evalueze candidaţi fictivi de sex masculin sau feminin cu calificări identice. Acestea, spuse ea, reprezentau date statistice semnificative care arătau că percepţia genului este un determinant puternic al atitudinilor. Şi existau anumite „bucle“ care funcţionau de la sine, studiate pe larg – oameni care îşi doreau să muncească în departamente unde existau alţi oameni „ca ei“ şi unde simţeau că e posibil să aibă succes.

În momentul în care Appelbaum ajunsese să-şi formuleze concluziile, lui Beard i se părea că e singurul care mai ascultă. Statisticile, evident, nu intrau în preocupările postmodernismului şi nici anecdotele istorice. Făcu o trimitere la viaţa lui Fanny Mendelssohn, recunoscută în epocă drept un talent muzical prodigios, egală fratelui ei, Felix. Însă era celebră scrisoarea tatălui ei, în care îi explica că, în timp ce muzica va fi profesia fratelui ei, pentru ea trebuia să rămână un element decorativ, de duminică. Cu o sută de ani în urmă, se vehiculau multe motive „ştiinţifice“ pentru care femeile nu puteau să fie doctori. În ziua de azi, diferenţele dintre felurile în care erau înţeleşi sau judecaţi băieţii şi fetele, bărbaţii şi femeile erau de domeniul inconştientului, neintenţionate, rămâneau în general difuze. Din leagăn până la prima solicitare a unei slujbe şi mai încolo, într-o curbă evolutivă neîntreruptă, aceşti factori culturali se dovediseră a fi, în urma investigaţiilor empirice, mult mai vast semnificativi decât biologia. Era evident de ce existau atât de puţine femei în fizică.

Se aşeză la locul ei fără aplauze din partea publicului. Dar exista o uşurare generală că în sfârşit terminase. Zece minute mai târziu, se încheie şi reuniunea. Beard se îndreptă direct spre ieşire, simţindu-se izbăvit. Unii ar fi spus că tocmai îşi luase o tăvăleală zdravănă, alţii, că dimpotrivă, triumfase. Ce ştia el? Era doar un

fizician, până la urmă, nu studiase psihologia cognitivă. Dar, fapt îmbucurător, aici, la Institutul de Artă Contemporană, nu era detestat mai rău decât fusese la început. Oamenii ăştia n-aveau de gând să se ia după o israeliană. Asta cu greu s-ar fi putut spune că era bine, dar ce să-i faci? Şi de fapt el chiar era bine, încă teafăr. Înaintă de-a lungul coridorului şi lumea se dădu deoparte să-i facă loc, cu antipatie, fără îndoială, apoi, în câteva secunde, ajunse la uşa care dădea în bulevardul Mall, ieşind la lumina strălucitoare a soarelui şi trezindu-se în faţa unui comitet de primire, vreo treizeci de protestatari cu pancarte strigând „Nu eugeniei! Afară cu profesorul nazist!“, vreo zece reporteri, majoritatea cameramani, şi patru membri ai Poliţiei Metropolitane.

Probabil că situaţia s-ar fi rezolvat mai uşor dacă Beard nu s-ar fi prezentat, după evenimentul care avusese loc înăuntru, cu o atitudine voios-sfidătoare. Printre demonstranţi era şi un grup de femei mai în vârstă. Una dintre ele s-a strecurat prin spatele unui poliţist, a scos o roşie dintr-o pungă maronie de hârtie şi a aruncat-o spre Beard. Se afla la vreo trei metri distanţă, aşa că Beard nu mai apucă să se ferească. Roşiile stricate fac parte din legendele urbane. Asta, însă, deşi moale, arăta perfect comestibilă. Îi ateriză pe reverul hainei şi păru să rămână agăţată acolo un moment. Când căzu, Beard o prinse în palma deschisă şi, cu o mişcare scurtă, aproape instinctivă, o azvârli înapoi, ca în joacă, încercase el să explice mai târziu, fără să fie enervat sau răutăcios. Altfel de ce ar fi aruncat-o pe sub mână? Roşia, cu coaja acum ruptă, o nimeri pe femeie în plină figură, un pic în dreapta nasului. Cu un sunet ciudat, un fel de ţipăt jalnic şi melodios, femeia, care era cam de vârsta lui Beard şi aproape la fel de durdulie, îşi duse mâinile în dreptul feţei, cumva prinzând roşia şi mânjindu-se cu ea, şi se lăsă în acelaşi timp să cadă în genunchi.

Color, fotografia părea foarte dramatică. Făcută din spatele lui Beard, îl arăta conturându-se ameninţător deasupra unei femei care se chircise la pământ, victimă a unui asalt sângeros. În Germania apăruse pe coperta unei reviste sub titlul „Protestatară doborâtă de profesorul neonazist". În fundal, fără să fie cu totul în ceaţă, se vedea şi o pancartă edificatoare. Încă o fotografie, de asemenea preluată de toată lumea, făcută peste capul femeii îngenunchiate, îl arăta pe Beard zâmbind fără inimă. Dar nu s-ar fi putut abţine, era sincer amuzat. Roşia fusese moale, gestul lui atât de blând, reacţia femeii atât de comic exagerată, un poliţist aplecat deasupra ei cu un aer atât de îngrijorat, încă unul, cu un aer important, chemând de urgenţă o ambulanţă prin staţie. Ca o scenetă stradală. O poliţistă îi atinse braţul lui Beard şi îi spuse pe un ton lipsit de expresie că îl arestează pentru agresiune. O a doua poliţistă apăru lângă el, împingându-l cu umărul, ca să-i arate că nu era cazul să încerce să se opună. Cătuşele, pline de viaţă de la căldura corpului tinerei, se închiseră cu un clic în jurul încheieturilor sale, în uralele voioase ale demonstranţilor. O mână de fotografi mergeau cu spatele înaintea lui în timp ce era condus înspre o maşină de poliţie parcată pe bulevardul Mall. Au pornit-o din loc, cu fotografii alergând în jurul maşinii, bocănind pe caldarâm şi surprinzând instantanee cu Beard în obscuritatea delincventă a banchetei din spate.

Maşina de poliţie trecu de National Portrait Gallery, urcă pe Charing Cross Road şi se opri în faţa librăriei Foyles. Poliţista care îl arestase şi stătea lângă Beard îi desfăcu cătuşele, iar colega ei se întoarse în scaunul şoferului şi îi spuse:

— Puteţi să mergeţi acum, domnule.

— Credeam că sunt pus sub acuzaţia de agresiune.

— Doar v-am scos dintr-o situaţie care era posibil să degenereze. Pentru propria

dumneavoastră siguranţă.

— Cât de prevenitor din partea voastră să-mi puneţi cătuşele de faţă cu jurnaliştii.

— Mulţumim pentru apreciere, domnule. Ne făceam doar datoria. Dar mulţumim oricum.

I-au ţinut portiera deschisă şi apoi s-a trezit singur pe trotuar, întrebându-se dacă îi trebuia vreo carte anume. Nu-i trebuia. Se duse la apartamentul său şi zăcu meditând sumbru în cada cu marginile mânjite de murdărie, cu privirea aţintită dincolo de norii de aburi la arhipelagul propriului sine prăbuşit – burdihanul cât muntele, vârful penisului, degetele de la picioare neliniştite –, insule zăcând înşirate într-o mare cenuşie de clăbuci. Îşi spuse singur că lucrurile nu sunt de obicei atât de grave precum par. Asta era adevărat. Dar uneori erau chiar mai rele: o poveste pe cale să dispară fusese readusă la viaţă.

De-a lungul săptămânii următoare, imagini ale încătuşatului laureat Nobel, ale victimei umilite, îngenuncheate în faţa persecutorului ei, ale rânjetului său dezgustător se multiplicară digital în jurul lumii ca nişte viruşi. La centru, Jock Braby profită de ocazie şi îl forţă pe Beard să-şi dea demisia. O serie de cursuri i-au fost cu indignare anulate, în numeroase locuri prezenţa lui era considerată primejdioasă pentru bunul renume al instituţiei sau al vreunui coleg demnitar aflat în vizită sau, cel puţin, din cauză că se temeau să nu creeze tulburări printre studenţi sau profesorii mai tineri din facultăţi. Un funcţionar de stat îi telefonă binevoitor să îl întrebe dacă preferă să demisioneze din Programul de Fizică al Regatului Unit sau să fie concediat. Un centru de cercetare se deranjă să îl anunţe că numele său nu va mai apărea pe antetul lor. În cancelaria profesorilor cu vechime de la colegiul Oxford, unde se mai ducea să-şi găsească liniştea şi să bea o cafea, trei membri ai consiliului colegiului, profesori de literatură britanică, au părăsit cu capul sus

încăperea la vederea lui, în timp ce cafelele li se răceau ostentativ lângă scaunele abandonate. Telefonul nu i-a sunat prea des – prietenii lui păstrau tăcerea sau, la fel ca fostele lui neveste, erau reticenţi sau consternaţi. Oricum, Colegiul Imperial, încântat de laboratorul pe care îl pusese pe roate şi de fondurile pe care le atrăsese, rămase alături de el. Şi primi şi o scrisoare afabilă, scrisă pe un ton camaraderesc, purtând ştampila unei închisori austriece, din partea unui neonazist care îşi executa pedeapsa pentru uciderea unui jurnalist israelian.

Timp de două săptămâni, Beard nu s-a putut gândi la nimic altceva. Să stea departe de ziare, cum îi sugerase cu afecţiune Melissa, era peste puterile lui. Când nu mai descoperi nimic nou în halca de ziare de două kile ale dimineţii, începu să se simtă ciudat, copleşit de o stranie dezamăgire, pus în faţa unui vid iminent, la gândul de a nu avea nimic care să-i macine creierii cât era ziua de lungă. Îşi descoperise un viciu în a citi despre acest străin, acest avatar purtându-i numele, ţapul-monstru-seducător, care refuza dreptul femeilor de a-şi face o carieră în ştiinţe, un eugenist. Era uluit de cum putuse să ajungă în această categorie. Dar după câteva plimbări furtunoase în Primrose Hill, printre cărucioare de copii şi sfori de zmeie, ajunse la o oarecare concluzie. Cel de-al Treilea Reich aruncase o umbră prohibitivă lungă de jumătate de secol asupra geneticii în privinţa aspectelor care vizau viaţa oamenilor – cel puţin în minţile celor care nu se aflau în temă. A sugera posibilitatea influenţei genetice, a diversităţii genetice, a unui trecut care avusese progresiv un anumit impact asupra proceselor cognitive ale bărbaţilor şi femeilor, asupra culturii – putea fi pentru unele minţi ca şi cum te-ai fi prezentat într-un lagăr şi te-ai fi oferit să lucrezi de bunăvoie cu doctorul Mengele.

Când şi-a încercat teoria expunând-o prietenilor săi biologi, aceştia au fost amuzaţi. Asta-i o poveste veche, chestii din anii ’70, acum se ajunsese la un nou consens, nu numai în genetică, dar şi în viaţa academică, în general. Beard era prea cinic. Hai, mai ia un pahar! Dar ce ştiau ei despre jurnalişti sau postmodernişti? După cum vedea Beard lucrurile, soluţia era simplă. Rămâi la fotoni – fără masă de repaus, fără sarcină, fără controverse la scară umană. Munca sa în domeniul fotosintezei artificiale mergea bine, aveau deja un prototip de laborator care folosea lumina pentru a descompune eficient moleculele de apă în hidrogen şi oxigen. Civilizaţia avea nevoie de o nouă sursă de energie curată şi el putea fi de folos. O să-şi obţină mântuirea. Să fie lumină!

Dar, în ciuda tuturor lucrurilor, se gândea că încă o să aibă parte de umilinţe ani întregi. Şi apoi ce s-a întâmplat? Nimic. Avatarul său se făcuse nevăzut. Peste noapte, dispăruse ca şters cu pensula din textele publicaţiilor; povestea unui meci de fotbal aranjat îi luă locul şi începu să se instaleze treptat o benefică amnezie. O vreme, rămase cam fără slujbă, apoi, patru luni mai târziu, ţinu şase discursuri mai scurtuţe despre Einstein la BBC World Service. Un grup de cercetători din Germania îl convinseră să le dea voie să-i pună numele pe antetul organizaţiei lor. Cambridge sesiză şansa de a-l fura de la Imperial, apoi Imperialul licită mai mult decât Cambridge-ul, oferindu-i încă doi cercetători şi mai mulţi bani. UCL-ul voia de asemenea o felie, oferindu-i ca să-l îmbuneze o diplomă de merit, apoi Institutul Caltech îi făcu o nouă ofertă şi tot aşa se iviră nişte prieteni vechi de la MIT care voiau să-l aducă peste ocean.

Cât de mărinimoasă era viaţa publică, cât de bine se reflecta asupra academiilor luciul unui laureat Nobel şi cât de bine ungea rotiţele burselor.

În momentul în care taxiul său ocolea Trafalgar Square şi se oprea să ia parte la blocajul de pe Strand, Beard întârziase deja peste o oră şi jumătate. Şi, cinci minute mai târziu, încă nu făcuse nici un progres. În ultimele patru ore, avea deodată senzaţia, gândurile îi fuseseră sufocate de întârziere şi exasperare, până într-atât încât, aşezat în taxiul nemişcat, simţi cum apăsarea devine intolerabilă. Întinse o bancnotă de douăzeci de lire prin fanta din geamul şoferului, se dădu jos din maşină, îşi luă valiza şi o porni trăgând-o după el spre Savoy. Plimbarea se putea să-l facă să întârzie şi mai mult, dar faptul că se purta ca un om grăbit, mai degrabă decât să gândească precum unul, era o uşurare. Şi această înaintare grabnică, cu povara sa pe roţi, depăşind trecătorii, croindu-şi drum printre ei, era genul de efort fizic pe care îşi promisese de ani întregi că îl va face. Cu aspectul neorânduit, nodul de la cravata mov sucit într-o parte, costumul scump de stofă şifonat, pardesiul prea călduros pentru iarna englezească modernă, dezechilibrat în graba sa, cu un picior străduindu-se să păşească în faţă şi celălalt repezindu-se ţeapăn să-l urmeze, Beard ţopăia pe Strand ca un băieţel grăsun pe un Pogo. În mai puţin de un minut, i se pusese un junghi ascuţit în piept, undeva în adâncuri, într-o porţiune neglijată a plămânului stâng, printre alveolele mai puţin frecventate, şi simţi nevoia să încetinească. Nici o întâlnire nu era aşa de importantă încât să-ţi dai duhul. Traficul se pusese din nou în mişcare, iar taxiul lui, acum liber, trecu pe lângă el în viteză, în timp ce el încă îşi târâia paşii îndreptându-se spre hotel.

În hol îl aşteptau doi dintre organizatorii conferinţei. Cel mai tânăr îi luă bagajul, iar celălalt, un bărbat foarte în vârstă, îmbrăcat într-un sacou gros şi aplecat greoi deasupra unui baston, cu faţa ca o mască mortuară, plină de pete galbene

de la ficat, îi arătă ceasul pe care îl avea la mână şi o porni alături de el pe scări.

— E totul în regulă, spuse răguşit, din cauza efortului de a-şi susţine greutatea corpului în câmpul gravitaţional, devenit pentru el un lux. Am schimbat ordinea de prezentare. Vă vine rândul în cinci minute.

Beard îl ascultă încântat, pentru că, prin comparaţie, se simţea tânăr şi invulnerabil, picioarele îi alunecau plăcut pe covorul gros şi îi dispăruse junghiul din piept.

Un alt organizator, şi mai tânăr, dar într-o funcţie mai înaltă, indian de origine, îl întâmpină în dreptul unor uşi duble impunătoare deschizându-se spre vacarmul conversaţiilor de la ora ceaiului. După preliminarii – o mare onoare, mii de mulţumiri, mult aşteptat, nici o grijă pentru întârziere –, tânărul, al cărui nume, Saleel, Beard şi-l amintea din schimbul de e-mailuri, îi prezentă rapid componenţa audienţei – domni şi doamne reprezentând diverse instituţii, câţiva funcţionari publici, câţiva academicieni, nici un jurnalist.

Însă Beard nu era foarte atent, pentru că privirea i se deplasase de la chipul lui Saleel spre perspectiva care se întindea dincolo de umărul costumului său închis la culoare şi de mulţimea volubilă din încăpere. Pe nişte mese acoperite cu feţe albe, încadrate de ferestrele înalte ce dădeau spre Tamisa din ce în ce mai întunecată, erau aranjate platouri pătrate de porţelan cu sendvişuri dolofane ca nişte perniţe, fără coajă, îngrămădite unele peste altele până la refuz. Chiar şi de unde stătea, putea să le discearnă umplutura, dungile rozalii ale somonului afumat. Răspândite artistic pe mese se vedeau felii de lămâie, mici zâmbete galbene, ispititoare şi singuratice, cărora nimeni din încăpere nu părea să le dea prea multă atenţie. Nu îi era neapărat foame în acel moment, dar, în propriii lui termeni, îi era „pre-foame“. Asta însemnând că putea să aprecieze cât de plăcut ar fi

fost ca, în mai puţin de o oră, să-şi pună pe o farfurie câteva dintre chestiile alea şi să se aşeze undeva cu vedere la fluviu, contemplându-l în timp ce mânca. Şi la fel de uşor putea să anticipeze regretul pe care avea să-l simtă dacă platourile erau strânse prea devreme, când se încheia pauza pentru gustarea de după-amiază, lucru care ar fi trebuit să se întâmple în momentul în care îşi începea el discursul. Mai sigur să mănânce câteva acum.

Saleel tocmai spunea:

— Un grup conservator, investitori instituţionali, nu oameni de ştiinţă, desigur, deci un discurs mai puţin tehnic ar fi apreciat din toată inima.

Întorcându-se cu tot umărul spre încăpere, Beard reuşi să-şi facă gazda, fără îndoială un bărbat rezonabil şi inteligent, să exclame prompt în timp ce-i întindea un plic alb:

— Dar, desigur, e momentul pentru o gustare mai întâi! Şi, vă rog, remuneraţia dumneavoastră.

Un minut mai târziu, Beard avea farfuria în mână şi, pe ea, feliuţe groase de somon sălbatic afumat, cu câteva fire de mărar presărate şi piper negru boabe, între nişte felii subţiri de pâine albă, nu mai puţin de nouă astfel de bucăţi pătrăţoase – un număr preventiv, nu trebuia să le mănânce pe toate. Totuşi le-a mâncat, şi încă repejor, fără prea mare satisfacţie şi fără să se mai gândească o clipă la fluviu, pentru că în tot acest timp un domn cu o voce groasă, uşor bâlbâit, a ţinut morţiş să-i povestească despre examenul la fizică susţinut de fiul său, apoi un alt domn, înalt şi cu umerii încovoiaţi, cu o barbă brun-roşcată, proeminentă, şi ochi mari, acuzatori, a căror privire rămăsese înţepenită sinistru undeva în depărtare, a venit să i se prezinte. Era Jeremy Mellon, lector în studii urbanistice şi folclor. Beard, care ajunsese la a şasea bucată, se simţi obligat să întrebe de ce se afla Mellon acolo.

— Ei bine, mă interesează formulele discursive generate de climatologie. E o operă de proporţii, desigur, cu milioane de autori.

Beard era suspicios. Asta era o tendinţă în genul lui Nancy Temple. Oamenii care o ţineau una şi bună cu discursul de obicei aveau o viziune trăsnită asupra realităţii, considerând orice variantă a sa la fel de valoroasă. Dar n-a mai fost nevoie să-i răspundă: „Ce interesant!“, pentru că lumea începuse deja să lase jos ceştile şi farfuriuţele, grăbindu-se să-şi găsească locurile, iar bărbatul cel în vârstă, cu baston, îi rânjea lovindu-şi din nou uşurel ceasul şi apoi n-a mai avut timp decât să-şi vâre pe gât ultimele trei felii de somon afumat.

Beard a fost condus către o scenă improvizată, arătându-i-se un scaun de plastic portocaliu stilizat care era aşezat în dosul unei cuve cu lalele într-o combinaţie bolnăvicioasă de roşu cu galben. Încercă să nu se uite la ele. Îi trecu prin minte că adunarea degajă o atmosferă ireală. Câteva sute de oameni stăteau aşezaţi rânduri, rânduri, dispuşi oarecum în semicerc, în faţa lui. Trandafiriul acestor feţe atât de numeroase arăta absurd. Vorbăria lor părea să răsune ca un ecou. Întreg hotelul Savoy se legăna, se unduia uşurel sub picioarele lui, de parcă ar fi căzut în fluviu şi sălta pe valuri. Beard cedă unui căscat interminabil, pe care şi-l reprimă strângând din nări. Trebuia să facă faţă, îi era un pic greaţă – şi nu-i ajută deloc apropierea tehnicianului cu răsuflarea grea, pielea pătată de vărsat şi dinţii stricaţi sau pioree, care se aplecase deasupra lui să-i ataşeze o lavalieră.

În timp ce stătea picior peste picior, cu un mic zâmbet convenţional îngheţat pe faţă, prefăcându-se că ascultă prezentarea lungă şi obositor de măgulitoare a lui Saleel, şi apoi, când se ridică în cele din urmă în aplauzele plictisite ale publicului şi îşi luă locul în spatele pupitrului apucându-se strâns cu ambele mâini de marginile lui, Beard simţi o greaţă uleioasă, parcă trezită de ceva

monstruos şi putred din mare, băltind pe malurile mocirloase ale unui estuar dezgolit de maree, descompunându-se în intestinele lui, emanând gaze şi umflându-se, contaminându-i respiraţia, cuvintele şi, dintr-odată, gândurile:

— Planeta, spuse el, spre propria-i surprindere, este bolnavă.

Se auzi un mormăit, urmat de murmure nemulţumite din partea publicului. Managerii fondurilor de pensii preferau termeni ceva mai nuanţaţi. Dar rostirea cuvântului „bolnav", mai degrabă decât să-l vomite, îi aduse lui Beard o senzaţie de uşurare.

— Vindecarea pacientului nostru este o problemă urgentă şi va costa mult – probabil până la doi la sută din PIB-ul global şi mult mai mult dacă amânăm tratamentul. Am convingerea, şi am venit aici tocmai ca să vă spun, că oricine va dori să ajute în această terapie, să fie parte a acestui proces şi să investească în el, va face de pe urma lui nişte sume foarte mari de bani, nişte sume uluitoare. Este vorba despre o nouă revoluţie industrială. Iată şansa care ni se oferă. Cărbunele şi petrolul ne-au creat civilizaţia pe care o avem acum, au fost nişte resurse excelente, ridicându-ne cu milioanele din închisoarea mentală a subzistenţei rurale. Eliberarea de la corvoadele zilnice, alături de curiozitatea noastră înnăscută au produs, în mai puţin de două secole, o creştere exponenţială a cunoştinţelor noastre de bază. Procesul a început în Europa şi în Statele Unite, s-a răspândit în timpul vieţii noastre în Asia şi acum în India, China şi America de Sud, şi va ajunge în curând şi în Africa. Toate celelalte probleme şi conflicte pe care le avem ascund acest fapt evident: abia înţelegem cât succes am putut să avem. Aşa că, desigur, ar trebui să ne felicităm pentru spiritul nostru de inventivitate. Suntem nişte maimuţe foarte deştepte. Dar motorul revoluţiei noastre industriale a fost energia ieftină,

accesibilă. N-am fi ajuns nicăieri fără ea. Uitaţi-vă cât de fantastică e. Un kilogram de gazolină conţine în mare treisprezece mii de waţi pe oră de energie. Greu de depăşit. Dar vrem să o înlocuim. Deci, ce urmează? Cele mai bune baterii electrice pe care le avem depozitează aproximativ trei sute de waţi pe oră de energie la kilogram. Şi asta este scara la care se ridică problema noastră, treisprezece mii la trei sute. Nu încape comparaţie. Dar, din păcate, nu avem luxul de a alege. Trebuie să înlocuim gazolina aceasta repede, din trei motive de necombătut. Primul şi cel mai simplu: petrolul se va termina. Nimeni nu ştie cu exactitate când, dar toată lumea e de acord că vom atinge culmea producţiei cândva în următorii cinci sau cincisprezece ani. După asta, producţia va scădea, iar cererea de energie va continua să crească pe măsură ce populaţia se va extinde şi oamenii îşi vor dori să trăiască la standarde tot mai înalte. Al doilea motiv: multe regiuni producătoare de petrol au un statut politic instabil şi nu ne vom putea asuma mai departe riscul nivelurilor noastre de dependenţă. Iar al treilea, de o importanţă crucială – arzând combustibil, aruncând dioxid de carbon şi alte gaze în atmosferă, încălzim în ritm constant planeta, iar consecinţele acestui fapt abia începem să le percepem. Dar chiar şi cele mai elementare noţiuni de ştiinţă o vor confirma. Fie încetinim şi apoi ne oprim, fie vom avea de înfruntat o catastrofă economică şi umană de proporţii inimaginabile în timpul vieţii nepoţilor noştri. Şi asta ne aduce la întrebarea principală, problema noastră arzătoare. Cum să încetinim şi să ne oprim din moment ce dorim să susţinem civilizaţia, să continuăm să scoatem din sărăcie milioane şi milioane de suflete? Nu fiind virtuoşi, nu reciclând sticle, oprind termostatul sau cumpărându-ne o maşină mai mică. Asta abia ar întârzia catastrofa cu vreun an sau doi. Orice întârziere este folositoare, dar nu va fi o soluţie. Această

problemă e mai presus de virtute. Virtutea este prea pasivă, prea îngustă. Virtutea poate să motiveze individul, dar în cazul grupurilor, a societăţilor, a întregii civilizaţii – este o forţă slabă. Naţiunile nu sunt niciodată virtuoase, deşi uneori e posibil să creadă că sunt. Pentru marea masă a umanităţii, lăcomia bate virtutea. Astfel încât trebuie să înglobăm în soluţiile noastre instinctele comune care stau la baza interesului propriu şi în acelaşi timp să celebrăm noutatea, emoţia invenţiei, plăcerile imaginaţiei şi ale cooperării, satisfacţia profitului. Petrolul şi cărbunele sunt purtătoare de energie şi, prin urmare, înseamnă bani. Iar răspunsul la această problemă arzătoare are legătură tocmai cu locul în care se vor duce banii, banii dumneavoastră – energie curată la un preţ convenabil. Imaginaţi-vă cum ar fi fost să stau aici, în faţa dumneavoastră, cu două sute cinzeci de ani în urmă – dumneavoastră aflându-vă în postura unor nobili de ţară adunaţi laolaltă – prezicând venirea primei revoluţii industriale şi spunându-vă să investiţi în cărbune şi fier, motoare cu aburi, fabrici de bumbac şi, mai târziu, în căile ferate. Sau cu un secol şi ceva în urmă, odată cu invenţia motorului cu combustie internă, aş fi prevăzut creşterea importanţei petrolului şi v-aş fi îndemnat să investiţi în asta. Sau cu mai puţin de o sută de ani în urmă, să investiţi în microprocesoare, în computerele personale, internet şi şansele pe care le oferă. Iată, doamnelor şi domnilor, a venit încă un astfel de moment. Nu vă lăsaţi amăgiţi de iluzia că economia mondială şi bursele pot exista independent de mediul înconjurător natural al lumii. Planeta noastră Pământ este o entitate finită. Aveţi datele în faţa ochilor, aveţi de făcut o alegere – proiectul umanităţii trebuie să fie alimentat cu energie curată şi în siguranţă, sau va eşua, se va scufunda. Dumneavoastră, piaţa, fie vă arătaţi la înălţimea situaţiei, îmbogăţindu-vă pe parcurs, fie

vă veţi scufunda împreună cu restul lumii. Suntem cu toţii în aceeaşi barcă, n-avem unde să ne ducem…

Beard auzea şoapte dezaprobatoare din colţuri diferite ale încăperii, care începuseră, îşi zise el, încă de când rostise cuvintele „încălzim planeta“. Îi era din ce în ce mai greaţă: hoitul umflat din intestinele lui se agita odios. În timp ce asculta introducerea lui Saleel, observase o despicătură în mijlocul cortinei de catifea din spatele lui – o cale de scăpare de care era posibil să aibă nevoie. Se opri din vorbit, inspiră adânc şi se forţă să stea drept, uitându-se prin sală, încercând să identifice disidenţii. O viaţă întreagă de discursuri publice îl învăţase valoarea unei pauze deliberate. Ştia că instituţiile solide din City hrăneau o cultură viguroasă de contestaţii iraţionale, care se opuneau fizicii elementare şi unor ani buni de date preţioase. Cei care se îndoiau, peste tot în lume, îşi doreau ca afacerile să continue ca până atunci. Se temeau să nu le fie ameninţate valoarea acţiunilor, priveau cu suspiciune climatologii, ca făcând parte dintr-o industrie cu propriile interese, la fel ca ei înşişi. Beard îi dispreţuia pe toţi cu vehemenţa unui proaspăt convertit.

Trăgând aer în piept ca să îşi continue discursul, simţi un reflux împuţit de peşte ridicându-i-se din stomac, ca o pastă de anşoa sărată, cu damf de bilă. Închise ochii, înghiţi din greu şi îşi schimbă tactica.

— Am citit în ziarul de ieri că în mai puţin de patru ani vom sărbători bicentenarul naşterii lui Charles Darwin şi urmează aniversarea a o sută cincizeci de ani de la prima ediţie a *Originii speciilor*. Aceste jubilee vor eclipsa cu siguranţă opera unui alt mare om de ştiinţă victorian, un irlandez pe numele de John Tyndall, care a început un studiu temeinic de cercetare a atmosferei în acelaşi an, 1859. Unul dintre interesele sale era lumina, motiv pentru care simt o afinitate specială

faţă de el. A fost primul care a sugerat că cerul e albastru din cauza dispersiei luminii în atmosferă şi primul care a descris şi a explicat procesul de încălzire a planetei sau efectul de seră. A construit instrumente experimentale care arătau cum vaporii de apă, dioxid de carbon şi alte gaze opresc retransmiterea în spaţiu a căldurii pe care Pământul o primeşte de la soare, făcând astfel posibilă existenţa vieţii. Îndepărtaţi această pătură de vapori şi gaze şi, într-o formulare celebră – Beard scoase un cartonaş din buzunarul de sus al hainei şi se apucă să citească – „Puteţi fi siguri că veţi distruge fiecare plantă care nu are capacitatea de a trăi la temperatură de îngheţ. Căldura câmpurilor şi grădinilor noastre se va scurge în spaţiu, de unde nu se va mai întoarce, iar soarele se va ridica deasupra unei insule încleştate în strânsoarea de fier a frigului". La începutul secolului XX puţini ştiau că civilizaţia industrială adăuga un surplus de dioxid de carbon în atmosferă. În anii următori am ajuns să înţelegem exact cum o moleculă de gaz absoarbe şi reţine undele mai lungi ale luminii propagate şi cum blochează căldura. Cu cât există mai mult dioxid de carbon, cu atât e mai caldă planeta. În anii '60, un satelit controlat de la distanţă a arătat că vecina noastră Venus are o atmosferă care conţine 95 la sută dioxid de carbon. Iar suprafaţa ei ajunge la o temperatură mai mare de 460 de grade, este suficient de fierbinte cât să topească zincul. Fără efectul de seră, Venus ar fi avut cam aceeaşi temperatură ca Pământul. Acum cinzeci de ani, aruncam în atmosferă treisprezece mii de miliarde de tone metrice de dioxid de carbon anual. Această cifră aproape s-a dublat. Au trecut mai mult de douăzeci şi cinci de ani de când oamenii de ştiinţă au avertizat guvernul Statelor Unite în privinţa unei schimbări antropogenice de climă. În cincisprezece ani au existat trei rapoarte IPCC care semnalau o stare de urgenţă din ce în ce mai

crescută. Anul trecut, o anchetă care a cuprins aproape o mie de lucrări de cercetare a arătat că nu există nimeni care să aibă o viziune diferită de cea a majorităţii. Uitaţi de petele solare, uitaţi de meteoritul Tunguska din 1908, ignoraţi lobby-urile industriei petroliere, politicile lor şi propaganda lor care pretinde, cum a fost şi campania împotriva tutunului, că există două feţe ale acestui fenomen, că oamenii de ştiinţă au părerile împărţite. Datele ştiinţifice sunt relativ simple, unidirecţionale şi dincolo de orice îndoială. Doamnelor şi domnilor, problema a fost discutată şi investigată timp de o sută cincizeci de ani, tot atâta timp cât a trecut de când s-a tipărit *Originea speciilor* a lui Darwin, şi e la fel de incontestabilă ca elementara selecţie naturală. Am observat şi cunoaştem mecanismele, am făcut măsurătorile şi cifrele susţin toată povestea asta, Pământul se încălzeşte şi ştim de ce. Nu există nici o controversă ştiinţifică, doar faptul ca atare. Asta s-ar putea să vă întristeze sau să vă înspăimânte, dar ar trebui să vă pună, dincolo de orice îndoială, în poziţia de a lua în calcul următoarea mutare.

Greaţa se făcu simţită într-un nou val, ameninţând să-l arunce pe Beard în dizgraţie. Șiroia de o transpiraţie rece, îl durea spatele şi nu se mai putea ţine drept. Trebuia să vorbească în continuare ca să-şi distragă singur atenţia. Şi trebuia să vorbească repede. De parcă ar fi fost urmărit, trebuia să o ia la goană.

— Deci, spuse el, frângând cuvântul într-o amestec cleios care i se ridicase în gâtlej. Daţi-mi voie să fac câteva sugestii. Luate colectiv, conform informaţiilor pe care le deţin, diferitele dumneavoastră organizaţii reprezintă în jur de patru sute de mii de miliarde de dolari în investiţii. Ne aflăm într-o epocă de aur a pieţelor globale şi uneori avem senzaţia că o s-o ţinem tot într-o petrecere. Dar e posibil ca dumneavoastră să fi scăpat din vedere un sector care le întrece pe toate

celelalte, dublându-se la fiecare doi ani. Sau e posibil să fi observat, e posibil să fi întors capul. Nu e destul de respectabil, doar o modă trecătoare – cum poate v-aţi gândit –, sunt implicaţi prea mulţi dintre plutocraţii aceia de la Stanford ai erei post-hipiote. Dar la fel de implicaţi sunt BP, General Electric, Sharp, Mitsubishi. Energie regenerabilă. Revoluţia a început. Piaţa va fi chiar mai competitivă decât cea a petrolului şi a cărbunelui pentru că economia lumii este mult mai mare, iar rata de schimb mult mai rapidă. Se vor face averi colosale. Acest sector de piaţă clocoteşte de vitalitate, de invenţii – şi, mai presus de toate, e în creştere. Există mii de companii private care îşi manifestă interesul faţă de noile tehnici. Oameni de ştiinţă, ingineri, proiectanţi se raliază deja la acest sector. Se stă la coadă în birourile de brevetare şi în lanţurile de distribuţie. Este un ocean de visuri, de visuri realiste, despre cum putem scoate hidrogen din alge, combustibil pentru aviaţie din microbi modificaţi genetic, despre cum putem scoate electricitate din lumina soarelui, vânt, valuri, unde, celuloză, gunoi menajer, despre cum putem curăţa dioxidul de carbon din aer ca să îl transformăm în combustibil sau despre cum am putea să imităm secretele vieţii plantelor. Un extraterestru aterizat pe planeta noastră, îmbăiat în energie iradiind de peste tot, ar fi mirat să afle că noi credem că avem o problemă cu energia, că ne-a trecut vreodată prin cap să ne otrăvim arzând combustibil pe bază de cărbune sau creând plutoniu. Imaginaţi-vă că am da peste un om la o margine de pădure în timpul unei ploi abundente. Şi acest om moare de sete. Are un topor în mână şi doboară copacii ca să sugă seva din trunchiuri. Sunt câteva guri pline în fiecare copac. În jurul lui totul e devastat, copaci morţi, fără cântec de păsări, şi el ştie că pădurea va dispărea. Aşa că de ce nu-şi înclină capul într-o parte ca să bea picăturile de ploaie? Pentru că se

pricepe la tăiat copaci, pentru că dintotdeauna a procedat aşa, pentru că priveşte cu suspiciune oamenii care te îndeamnă să-ţi potoleşti setea cu ploaia. Ploaia este în acest caz lumina soarelui. O sursă de energie care ne îmbibă planeta, îi stăpâneşte clima şi viaţa. Se pogoară deasupra noastră în flux constant, o ploaie dulce de fotoni. Un singur foton lovind un semiconductor eliberează un electron şi astfel s-a născut electricitatea, atât de simplu, direct din razele de soare. Asta înseamnă energie solară fotovoltaică. Einstein a descris-o şi pentru asta a primit Premiul Nobel. Dacă aş crede în Dumnezeu, aş spune că ăsta e cel mai mare dar pe care ni l-a oferit. Din moment ce nu cred, voi spune că legile fizicii sunt nemaipomenit de generoase! Mai puţin de o oră din toată lumina solară ce cade pe pământ ar satisface nevoile lumii întregi pentru un an. O fracţiune din deşerturile noastre încinse de soare ar putea să ne alimenteze civilizaţia. Nimeni nu poate lua în proprietate lumina soarelui, nimeni n-o poate privatiza sau naţionaliza. În curând, toată lumea o va recolta, de pe acoperişuri, din vârful catargelor, de pe ghiozdanele copiilor. Am vorbit despre sărăcie la început – unele dintre cele mai sărace ţări au soare din belşug. Am putea să le ajutăm cumpărându-le megawaţii. Iar consumatorii domestici vor fi încântaţi să producă energie din lumina soarelui şi să o vândă reţelelor de distribuţie. Este un moment de primă importanţă. Există zeci de feluri dovedite de a produce electricitate folosind lumina soarelui, dar ţelul suprem se află încă înaintea noastră şi pe acesta îl am eu aproape de suflet. Vorbesc despre fotosinteza artificială, despre a copia metodele pe care planeta le-a perfecţionat în trei mii de miliarde de ani. Vom folosi lumina ca să facem hidrogen şi oxigen ieftin direct din apă, iar turbinele noastre vor funcţiona zi şi noapte, sau vom face combustibil din apă, raze de soare şi

dioxid de carbon, sau vom construi fabrici de desalinizare ca să facem în acelaşi timp electricitate şi apă proaspătă. Credeţi-mă, toate acestea se vor întâmpla. Energia solară se va extinde şi, cu ajutorul dumneavoastră, odată cu îmbogăţirea dumneavoastră şi a clienţilor dumneavoastră, se va extinde mult mai rapid. Ştiinţa elementară, piaţa şi situaţia gravă în care ne aflăm vor determina acest viitor – logica, nu idealismul, ne obligă s-o credem.

În acel moment, Beard era convins că o să vomite. Gândurile i se întunecară şi, temându-se să facă o pauză cât de mică, vorbi mai departe despre primul lucru care îi trecu prin minte, lansându-se într-o anecdotă din viaţa personală. Pe orbeşte la început, ca un om care probează microfonul enumerând ce-a mâncat la micul dejun, rezumă publicului său călătoria sa de la aeroport din după-amiaza aceea. Curând se convinse că povestea nu era o alegere chiar aşa de proastă. Simţea nevoia să stabilească o legătură adevărată cu ascultătorii săi, încă nu recursese la nici o picanterie şi se afla în Anglia, unde oamenii se aşteptau să fie amuzaţi, oricât de puţin, de discursurile publice. Îşi depăşise deja greaţa în momentul în care povestea cum îşi cumpărase nişte ziare la magazinul de la aeroport. Când ajunse să-şi mărturisească slăbiciunea pentru o anume marcă de chipsuri, se produse o urmă de rumoare mută printre rândurile amuzate de siluete la costum. Poate că era doar milă.

Aprinzându-se tot mai mult în timp ce povestea, era convins că la un moment dat va ajunge şi la o concluzie folositoare. Le descrise cadrul general, trenul aglomerat, sticla de apă aşezată pe masă şi, lângă ea, atrăgătoarea punguţă de chipsuri, pe care o deschisese sub privirea ameninţătoare a unui tânăr viguros. Au existat câteva hăhăieli apreciative în timp ce descria lupta celor doi adversari devorând punguţa de chipsuri. Beard nu încerca să înfrumuseţeze relatarea, dar a

intensificat momentul în care s-a repezit din răzbunare la sticla de apă şi a golit-o din câteva înghiţituri, aruncând-o apoi la loc pe măsuţă. Zăbovi asupra felului în care tânărul i-a dat jos valiza din rastel, dintr-o singură mişcare, şi asupra refuzului său furios de a-i arunca vreo privire. Prelungi cu detalii cele câteva secunde de pe peronul gării înainte de descoperire, pe care o dezvălui cu pulsul ceva mai ridicat şi o expresie de mândrie rănită, atunci când ascultătorii începuseră să chicotească sau chiar să râdă în gura mare, în timp ce el, de-acum mimând cu îndrăzneală, se făcea că ţine cu braţul întins cea de-a doua punguţă de chipsuri în dreptul ochilor, de parcă ar fi fost Hamlet cu craniul lui Yorick. Da, de-acum păreau să-l placă ceva mai mult.

Beard se grăbi să încheie, cerându-şi scuze pentru relatarea acestei poveşti. Punctele pe care dorise să le atingă erau oarecum forţate sau dezvăluiau două adevăruri importante? Nu mai era timp pentru asemenea considerente.

— Ceea ce am descoperit în gara Paddington a fost, în primul rând, că într-o situaţie gravă, într-o criză, înţelegem, adesea prea târziu, că problema nu ţine de alţii, sau de sistem, sau de natura lucrurilor, ci de noi înşine, ţine de propriile noastre slăbiciuni şi prejudecăţi neexaminate. Iar în al doilea rând, există momente când dobândirea unor noi informaţii ne forţează să trecem la o reinterpretare fundamentală a situaţiei noastre. Civilizaţia industrială este tocmai un astfel de moment. Trecem printr-o oglindă, totul se transformă, vechea paradigmă face loc uneia noi.

Dar retorica înflorită a acestor ultime fraze avea un aer de disperare, propria voce îi suna pierdută în urechi, concluziile lui erau găunoase în cele din urmă. Şi acum, încotro? Trupul lui ştia cu exactitate. Eliberă pupitrul din strânsoare şi se întoarse păşind ca un somnambul spre despărţitura din cortină, ajungând într-un spaţiu întunecat, cu

nişte coloane pe alocuri, greu de desluşit, care păreau să fie formate din scaune stivuite unele peste altele. Pe fundalul aplauzelor respectabile, se încovoie adânc, iar povara sa, lunecând bine unsă cu ulei de peşte, se scurse pe tăcute din el. Rămase în aceeaşi poziţie preţ de câteva secunde, aşteptându-se la mai mult. Dar n-a mai urmat nimic. Apoi ieşi înapoi pe podium, tamponându-şi solemn buzele cu batista, în timp ce Saleel îi adresa mulţumirile de rigoare.

Directorii fondurilor de pensii şi restul s-au îndreptat spre sala cea largă de recepţie, unde chelnerii serveau vin. Beard era obligat de termenii contractului să se amestece cu participanţii din public pentru cel puţin o jumătate de oră. Prin urmare, rămase în picioare cu un pahar de Chablis înţepător, în timp ce chipurile de deasupra nodurilor de cravată se roteau prin faţa lui. Oamenii păreau bine intenţionaţi şi politicoşi spunându-i că discursul său fusese „interesant", chiar „fascinant", însă era limpede că nu aveau de gând să-şi modifice planurile de investiţii. Beard află că un analist din domeniul petrolului, mai devreme în ziua aceea, convinsese sala că, luând în calcul nisipurile bituminoase şi forările în ape de mare adâncime, se puteau baza pe încă cinci decenii de rezerve naturale, din câte se ştia deja.

Un tânăr înfiorător de palid, cu o mustaţă ţepoasă, maronie, spuse:

— În plus, insulele acestea sunt formate practic din cărbune. Dacă virtutea nu e de luat în considerare, de ce am risca banii clienţilor noştri bazându-ne pe metode de producere a energiei care nu au fost demonstrate şi sunt lipsite de continuitate?

O femeie care stătea chiar lângă Beard, vorbind în numele lui, răspunse:

— Epoca de piatră nu s-a terminat din lipsă de pietre.

Beard auzise de prea multe ori replica tocită a lui Yamani[3], magnatul petrolului, ca să mai râdă împreună cu ceilalţi.

— Pur şi simplu nu există destul soare şi vânt în Regatul Unit ca să ne susţină toată economia, spuse altcineva.

Iar o altă persoană din spatele lui Beard, invizibilă de unde se afla, adăugă:

— Deci cumpărăm energie solară din Africa de Sud. Câtă siguranţă vedeţi în asta?

Tocmai se lupta cu aceste argumente, acceptând între timp un al doilea pahar de vin, deşi ar fi fost momentul pentru un whisky, când dintr-odată lectorul acela, Mellon, apăru în dreptul lui, aşteptând nerăbdător, cu barba tremurătoare, un moment în care să poată interveni în conversaţie.

Imediat cum acesta s-a produs, zise:

— Mi-ar plăcea să aflu de unde aţi preluat povestea aceea.

— Care poveste?

— Ştiţi care, aceea cu bărbatul din tren.

— După cum am spus, mi s-a întâmplat în această după-amiază.

— Haideţi, domnule profesor. Suntem oameni în toată firea.

Directorii de fonduri, simţind că e genul de situaţie în care o persoană cere justificări altei persoane, s-au apropiat în grup să surprindă dialogul pe deasupra vacarmului de voci.

Beard spuse:

— Nu mai înţeleg nimic. Va trebui să-mi explicaţi.

— Aţi spus-o foarte bine şi îmi dau seama că v-a slujit scopurilor pe care le aveaţi.

— Vi se pare că am inventat-o?

— Dimpotrivă. Este o poveste bine-cunoscută, cu multe variante, deseori studiată în domeniul meu. Are până şi un nume – „Hoţul inocent“.

— Serios, spuse Beard glacial. Ce interesant.

— Da, e chiar interesant. În mai toate variantele există câteva caracteristici constante. De exemplu, cel acuzat pe nedrept este în general o apariţie marginală, deseori cu un aspect ameninţător – un muncitor, un imigrant, un golan, poate chiar o persoană cu un handicap. Tânărul dumneavoastră cel robust, cu cercei în urechi, se potriveşte perfect. De asemenea, cel acuzat pe nedrept îndeplineşte deseori un act de bunătate pentru hoţul inocent, iar asta face ca momentul adevărului să devină cu atât mai dureros. În cazul dumneavoastră, vă dă jos bagajul. O teorie ar fi că această poveste, „Hoţul inocent“ – prescurtată „HI“ în cercurile noastre –, exprimă o formă de anxietate şi vinovăţie faţă de ostilitatea cu care sunt privite minorităţile. E posibil să funcţioneze, la nivel cultural, ca un corectiv subconştient.

— Trebuie să vă fi gândit, spuse Beard, hotărât să nu-şi piardă zâmbetul de pe buze, că din când în când asemenea întâmplări chiar se petrec, poveştile oamenilor sunt adevărate. Vă daţi seama, în vremuri în care există transportul în comun, oameni înghesuiţi unii în alţii, având cu ei mâncare în ambalaje identice.

— Ce ne interesează pe noi este felul în care această poveste dispare şi revine la modă, trece din gură în gură, este pierdută din vedere, reapare câţiva ani mai târziu într-o formă diferită, printr-un proces pe care noi îl numim „recreere colectivă“. „HI“ era foarte cunoscută în State la începutul secolului XX. Nu ştim să fi apărut aici înainte de anii ’50 şi până în anii ’70 era deja peste tot. Scriitorul Douglas Adams a inclus o versiune a sa într-un roman de la mijlocul anilor ’80. Şi el insista că i se întâmplase cu adevărat, în tren – asta este o altă trăsătură comună. Pretinzând că e vorba de o experienţă personală, oamenii localizează povestea şi îi conferă autenticitate – li s-a întâmplat lor sau unui prieten de-al lor – şi încearcă să o departajeze de arhetip. O fac

originală, cer drepturile de copyright. „HI“ a apărut în poveştile lui Jeffrey Archer şi, cred, ale lui Roald Dahl, a fost spusă ca poveste adevărată pe BBC şi în *Guardian*. Constituie intriga în cel puţin două filme – *The Lunch Date* şi *Boeuf Bourguignon*[4] – şi este de asemenea…

— Îmi pare rău să vă dezamăgesc, spuse Beard, dar experienţa aceasta îmi aparţine mie, nu nenorocitului de subconştient colectiv.

Folcloristul manifesta un soi de perseverenţă autistă.

— Da, în versiunea dumneavoastră, noutatea o constituie chipsurile. Am auzit de biscuiţi, mere, ţigări, prânzuri întregi la cantină, niciodată chipsuri. Aş putea să o reproduc în *Revista trimestrială a legendelor contemporane*, dacă nu vă deranjează. O să vă schimb numele, evident.

Dar Beard îşi mutase atenţia, încercând să atingă cotul unui chelner.

Directorul de pensii cel palid cu mustăcioară spuse:

— Deci, poveştile astea trec din gură în gură, ca bancurile porcoase.

— Exact.

— Aţi auzit-o pe aia cu Grădina Zoologică din Bristol şi parcagiul? Ei bine, timp de douăzeci şi patru de ani…

În acelaşi timp, Beard îi spunea chelnerului:

— Nu contează, numai să nu fie scoţian. Triplu, sec, un singur cub de gheaţă – şi ai putea, te rog, să mi-l aduci cât mai repede?

Se făcuse ora şapte fără un sfert. Nu mai rămăseseră decât treisprezece minute din vânzoleala contractuală. Faptul că în curând avea să aibă la dispoziţie – să ţină în mână – primul pahar serios al zilei deja îi reînvia buna dispoziţie. Asta şi gândul la o seară împreună cu Melissa. Încrezător că, într-un astfel de stabiliment, chelnerul va face efortul de a-l căuta, se depărtă de Mellon, care îi dădea înainte cu subtipurile de

discurs ale furtului inocent, şi traversă încăperea ca să vorbească cu un domn afacerist cu un aer mai blând.

Era frumoasă, era interesantă, era bună (chiar era un om bun), deci ce nu mergea cu Melissa Browne? Lui Beard i-a luat mai mult de un an ca să-şi dea seama. Exista o scăpare în caracterul ei, ca o bulă de aer captivă între geamuri, care îi deforma viziunea asupra lui Michael Beard, făcând-o să creadă că ar fi putut să joace în mod plauzibil rolul unui soţ şi tată bun. El nu înţelegea şi nici nu putea trece cu vederea această deviere de la simţul raţiunii. Melissa îi cunoştea trecutul, avea o bună parte din dovezi în faţa ochilor şi existau atâtea altele pe care le-ar fi putut bănui, în limitele rezonabilului, însă rămânea neclintită în amăgirea ei că l-ar fi putut avea, l-ar fi putut face să devină un om bun, onest, iubitor şi, mai presus de toate, loial. Dorinţa ei nu era – cum îşi imagina Beard – să îl schimbe acum, când se apropia de şaptezeci de ani, ci să-l readucă cu blândeţe la starea lui naturală, la sinele lui adevărat, la care el părea să fi renunţat. Aceasta era ambiţia ei ascunsă. De exemplu, era de părere că nu refuzurile şi constrângerile îl vor ajuta să piardă din greutate, ci nişte mese gătite cu toată dragostea, diversificate, hrănitoare, delicioase, care să-i uşureze calea spre forma fizică pe care o avusese la treizeci de ani – forma sa „platonică". Iar dacă reţetele ei dădeau greş, era dispusă să-l accepte aşa cum era.

Îi îndura absenţele şi tăcerile din timpul călătoriilor, pentru că era convinsă că, până la urmă, el va vedea lucrurile din perspectiva ei. Şi, oricum, avea o viaţă destul de ocupată. Încrederea ei răbdătoare era impresionantă, iar Beard, care nu fusese niciodată un nemernic desăvârşit, o resimţea ca pe un reproş. În perioada necazurilor sale cu presa, avusese ocazia să îl vadă în ultimul hal şi nu se descurajase. Ba chiar părea să-l

iubească şi mai mult. Îl tolerase pe toată durata acelui scandal absurd, cu ardoarea raţionalistului. Dar nu reuşise niciodată să-şi pună raţiunea în slujba iubirii. Dacă ar fi făcut-o, aventura lor s-ar fi terminat în câteva minute. Beard nu era încântat să descopere că e una dintre femeile acelea care nu pot iubi decât un om care are nevoie să fie salvat. Şi pe lângă asta, preferinţele ei se îndreptau spre persoane mult mai în vârstă decât ea. Oare urma şi el să se alinieze colecţiei ei jalnice de foşti iubiţi, printre care şi un fost soţ, nişte bătrânei grei de cap, mocofani, respingători şi rataţi – nişte exploatatori – pe care, cu toată bunătatea ei, eşuase să-i aducă în rând cu lumea şi care o deposedaseră de şansa de a avea un copil? Nici unul dintre ei nu şezuse la masă cu regele Suediei, dar erau, într-o oarecare măsură, de aceeaşi teapă cu el. Ar fi fost într-adevăr un semn de distincţie din partea lui să-şi îngăduie să devină unicul succes al Melissei, dar nu era convins că e în stare să joace un asemenea rol. Se gândea că până la urmă şi el o va deposeda de copii.

— De ce eu? o întrebase odată, întins pe spate în pat, într-un moment de abandon după ce făcuseră amor.

Întrebarea păruse potrivită şi suna ca un compliment, sugerând că nu era demn de ea.

— Aşa, răspunse ea şi se întinse deasupra lui, stârnindu-l din nou, pe acest Michael al ei rotofei şi domol, care se convinsese cu multă vreme în urmă că trecuseră anii în care putea să ofere un bis în aceeaşi jumătate de oră.

Melissa deţinea un lanţ de magazine cu echipament de dans – dacă trei magazine poate fi numit un lanţ – în partea de nord a Londrei. Clienţii erau profesionişti ai trupelor londoneze, precum şi tot felul de amatori, inclusiv mame tinere care se plictisiseră de cursurile de yoga şi chiar bărbaţi de vârsta lui Beard, care avuseseră inspiraţia de a se apuca de step sau tango, ca o

ultimă încercare de a se simţi tineri. Dar în centrul acestei afaceri care de abia scotea profit se aflau o mână de visătoare subţirele, un inepuizabil *corps de ballet* care se tot preschimba de-a lungul generaţiilor – fetiţe cu dorinţa demodată de a avea pe ele tutuuri, ciorapi de balet, colanţi sau pompoane, învârtindu-se în faţa oglinzii şi a rafturilor, sub ochiul scrutător al unei foste primadone imuabile, însă cu o inimă de aur. Visul trudei pe scândurile roase de vreme, al unei prime nopţi, al unui prim salt fără suflare pe scenă dinaintea suspinelor înmărmurite, supravieţuise erei electronice, formaţiilor pop de fete şi telenovelelor de la televizor. Rezistenţa acestei fantezii dădea senzaţia unei necesităţi biologice. Cel mai mic tutu din stocul Melissei s-ar fi potrivit unei bebeluşe de douăsprezece luni. Mamele acestor fetiţe trăiau amintirile propriilor visuri şi uneori cheltuiau o avere ca să şi le trăiască cu religiozitate.

Dar dansul în epoca modernă era o îndeletnicire precară. În conştiinţa publică apăreau creşteri şi scăderi ca la o bursă de valori a viitorului, iar Melissa trebuia să fie deosebit de rapidă în comenzile pentru depozitele aflate la depărtare. Un oarecare documentar TV, şi într-o singură săptămână se prezentau în magazinul ei câte patru sute de bărbaţi care doreau un anumit fel de cămaşă pentru tango. Un oarecare film, musical sau clip MTV putea să scoată la iveală o nevoie trecătoare, insaţiabilă. Vreo reclamă la hârtie igienică cu o temă din *Lacul lebedelor* şi dintr-odată se iveau mai multe fetiţe ca niciodată, cerând în clipa aceea dresuri în culorile curcubeului sau colanţi cu modelul acela decupat, ca o scară portabilă, sau body-uri cu o tăietură artistică, exact cum erau cele purtate în film. Şi apoi veneau vremuri în care totul stagna, nimeni nu mai dansa, în afară de profesionişti şi mâna aceea de mici visătoare, şi nimeni nu-şi mai dorea măcar să arate

ca dansatorii, iar Melissei nu-i rămânea decât să aştepte. Inutil să încerci să anticipezi, spunea ea.

Ca să se apere împotriva acestor fluctuaţii, îşi mărise puterea de atracţie a magazinelor. Copilele de opt ani care îşi doreau cu ardoare să devină balerine reprezentau numai o fracţiune destul de mică din eşantionul lor de vârstă, dar împărţeau cu restul cohortei o inexplicabilă pasiune faţă de culoarea roz. Nu orice nuanţă de roz, ci una anume, blândă, un roz de bomboană, copilăresc. Toate trei magazinele abuzau de acest mijloc naiv de seducţie expus în vitrinele lor. Beard o vizitase pe Melissa la muncă într-o sâmbătă dimineaţă şi, ajuns acolo, rămase în picioare în mijlocul unei gloate cu voci subţirele, martor la puterea bizară de atracţie exercitată de o bandă foarte îngustă a spectrului electromagnetic. Cine le învăţa pe fetiţele astea, cum de ştiau ce să facă, cum de ştiau să-şi dorească un creion şi o ascuţitoare roz sau tenişi roz, lenjerie de pat roz, clame de păr, rucsăcele şi caieţele roz? Din pedanterie, Beard dezgropase un studiu al unui redutabil specialist în neuroştiinţe din Newcastle, a cărui lucrare sugera o diferenţă de gen în sensibilitatea retinei, astfel încât femeile aveau tendinţa să prefere capătul dinspre roşu al spectrului. Dar asta abia dacă putea explica debandada aceea de sâmbătă de la magazin sau radicala reducere pe care Melissa reuşise să o obţină în privinţa creditelor bancare în acel an. Totul în roz, vreme de luni de zile! Şi apoi, dintr-odată, culorile ajunseră la capătul puterilor şi magia dispăru. Peste noapte, fetele nu mai voiau lucruri roz. Iar stocul de marfă nedorită nu putea fi lichidat nici într-o vânzare la preţ redus. Era dincolo de orice explicaţie. Ar fi trebuit să existe o generaţie mai tânără, de surori mici, cu o proaspătă sensibilitate faţă de roz, dar acestea nu erau deloc impresionate. Şi nu era ca şi cum i-ar fi luat locul vreo altă nuanţă. Culoarea în sine pălise, aceasta părea să fie unica justificare. Rozul intrase în

mormânt, iar atunci când în sfârşit reveni la viaţă, Melissa, spre meritul ei, n-a fost luată prin surprindere.

În ciuda acestei susceptibilităţi şi a grijilor zilnice în privinţa personalului şi a distribuitorilor, Dance Studio i se părea lui Beard o oază a plăcerilor şi a aspiraţiilor inocente. Sunând odată la sucursala de pe Primrose Hill ca să o scoată pe Melissa la prânz, o aşteptase în partea din spate a magazinului, aşezat pe un scăunel, lăsându-se pătruns de atmosferă – Lenocika, asistenta cu părul tuns scurt, cu ţepi, vopsit negru, sâsâindu-şi accentele ruseşti în dialectul londonez cu limba înţepată de piercinguri, un Ceaikovski lin pe fundal, mirosul de santal, un aer general de devoţiune, fără cea mai mică urmă de ironie, faţă de copii şi adulţi la joacă. Aşezat în penumbră printre cutiile de carton pe jumătate desfăcute, se lăsă în mrejele unei fantezii (încăperile fără ferestre aveau uneori acest efect asupra lui) din ce în ce mai erotice, în care se retrăgea din faţa relelor şi vicisitudinilor vieţii ca să lucreze acolo, în siguranţa depozitului de mărfuri, ca tovarăş al Melissei în toate cele, poate îmbunătăţind programul de inventariere sau plănuind evenimente speciale, cu discursuri şi demonstraţii, şi tot aşa, înregistrând placid anii trecători într-o bulă de sex şi plictiseală, iată că într-una din seri, la sugestia Melissei, cum era el ascultător – ce vis imposibil de vulgar! –, o convingea pe Lenocika la o partidă de sex în trei, în patul cel încăpător din apartamentul meticulos ordonat de pe Fitzroy Street, ca să descopere pe pielea lui cum se simţeau atingerile cele mai intime ale unui piercing îngropat în carnea limbii. Şi el a rămas surprins. Ar fi putut petrece o viaţă visând acolo, printre perechile de ciorapi aruncate în dezordine.

Aceasta era una din oaze. Cealaltă era apartamentul Melissei, la două minute pe jos de sucursala din Primrose Hill, aproape vizavi de

clădirea în care Sylvia Plath îşi vârâse, pe vremuri, capul în cuptor, după ce pusese pâinea şi laptele pe masă, pentru copiii ei adormiţi. Poeta, fiică a anilor ’50, era o casnică vrednică, păstrându-se în limitele unui teritoriu nepoetic de ordonat, la fel ca Melissa. Beard, pe de altă parte, era un porc domestic, curat în privinţa propriei persoane, fudul cu hainele sale, însă împrăştiind inconştient dezordine în jur cu consecvenţă – să-şi ridice prosopul din baie de pe jos, să închidă un sertar sau uşa de la dulap, să arunce un şerveţel sau un cotor de măr la gunoi ar fi fost pentru el un gest la fel de hotărât precum curăţenia de primăvară. Femeia care se îngrijea pe vremuri de apartamentul lui din Marylebone plecase fără nici o explicaţie, dar el ştia de ce şi nu găsise pe altcineva să o înlocuiască. Cea de-a treia soţie a lui, Eleanor, descoperise la un moment dat între paginile unui volum valoros, ediţie princeps, o felioară antică de slăninuţă de la micul dejun, îndoită în chip de semn de carte.

Ca mulţi alţi porci de felul lui, Beard aprecia în mod deosebit ordinea pe care o creau ceilalţi fără să facă nici un efort – sau fără să le fi observat el eforturile. În apartamentul Melissei, care se întindea pe două etaje, se simţea adesea fericit. Melissa ducea o viaţă domestică atât de aerisită. Existau spaţii deschise, neîncolţite de mobile. Scândurile parchetului, largi de câte două palme, hrănite cu ceară naturală, fuseseră recuperate dintr-un castel din Gasconia şi străluceau de o perfecţiune neîntinată. Nu existau obiecte lăsate de izbelişte, toate cărţile stăteau în rafturi în ordinea corectă, cel puţin până să vină el în vizită, iar lucrările de artă de pe pereţi, aşezate la depărtare unele de altele, erau litografii, majoritatea cu dansatori. Exista o singură statuie, o sculptură în miniatură a lui Henry Moore. Alte suprafeţe îşi găseau singure justificarea prin propria lor strălucire aparte, golită, fără fir de praf. În

dormitor nu erau haine la vedere, iar patul, întins şi lin ca suprafaţa unui iaz, era la fel de mare ca paturile pe care le văzuse el în hotelurile americane. Casa Melissei era genul de loc a cărui ambianţă Beard ar fi putut-o distruge în două minute numai aşezându-se undeva, dându-şi jos haina, deschizându-şi servieta şi scoţându-şi pantofii. Nu putea să se simtă ca acasă până nu-şi dădea jos pantofii. Dar era impresionat de apartamentul ei, părea o întruchipare a libertăţii mentale, şi făcea tot posibilul să nu lase mizerie, uneori chiar reuşindu-i.

Un hoţ care ar fi pătruns pe proprietate şi s-ar fi deranjat să arunce o privire în jur în timp ce oprea alarma, înainte de a se apuca de treabă, n-ar fi ghicit niciodată cel fel de proprietar sau măcar de ce sex era proprietarul acestui loc. Apartamentul era în tonuri joase, moderate, masculin în nuanţele de cafeniu deschis şi griuri de camuflaj. În vreme ce în magazinele ei, ca şi în pat, Melissa era gălăgioasă, veselă, generoasă. Doar cu vreo doi centimetri şi jumătate mai înaltă decât Michael al ei, avea un trup rotunjor, moale şi lat în şolduri, ca una dintre femeile pe care le-a pictat Renoir la scăldat, deşi nu era nici pe departe de categoria grea a lui Beard. Avea părul negru, creţ sau încreţit (n-ar fi îndrăznit s-o întrebe), ochii închişi la culoare şi o piele bogată în nuanţe – arămie ca alunele, de-un roşu înflorit de-a lungul obrajilor, care devenea şi mai profund când era furioasă sau cuprinsă brusc de veselie. Pretindea că are un strop de sânge tobagoan şi venezuelean – ca biterul Angostura, spunea ea – datorită străbunicii ei. Oricare ar fi fost adevărul, înflorea la călduri insuportabile, ura frigul, care pentru ea însemna temperaturi sub cincisprezece grade, şi credea că s-ar fi simţit în elementul ei într-o ţară mai sudică, dar era prea târziu să se strămute la vârsta ei.

Probabil alesese decorul apartamentului din Fitzroy Street ca să-şi scoată în evidenţă

garderoba. Purta imprimeuri îndrăzneţe (moştenire tobagoană) sau mătăsuri în culori ţipătoare şi avea o gamă largă de pantofi cu toc cui roşii şi verzi, şi de asemenea negri, şi pantofi de dans pastelaţi care nu se potriveau niciodată cu nimic. Acasă, dispusă pe o canapea sobră în dreptul unui perete neutru, Melissa strălucea înveşmântată în culorile ei, cum i se părea lui Beard, ca un Gauguin proaspăt pictat, în perioada sa din Marchize.

Când Beard venea în vizită, îi gătea o furtună tropicală. Mesele ei bine echilibrate erau condimentate şi foarte pe gustul lui. Orice avantaj ar fi obţinut astfel pentru sănătatea lui îl pierdea cu uşurinţă servindu-se cu o a doua porţie de dimensiuni groteşti. Ea, una, nu prea mânca din felurile pe care le pregătea, dar îl privea pe el mâncând din partea cealaltă a mesei, plesnind de satisfacţie, spunându-i că sosurile iuţi îi ardeau grăsimile şi îl făceau un amant înfocat sau că îşi pusese în gând să-l îngraşe bine, ca să nu mai poată fugi de ea. Ultima variantă era mai aproape de adevăr. După ospeţele ei, fără să se simtă nici mai subţirel şi nici pe departe stârnit, Beard rămânea scufundat într-o tăcere aproape deplină, transpirând într-un fotoliu vreo jumătate de oră, ca să-şi tragă sufletul.

Cum ar fi putut vreodată să o merite? Îi pregătea baia în nopţile de iarnă, aprindea lumânări de jur împrejur şi se strecura în cada rotundă, supradimensionată pe picioruşe ei, alături de el. Îi cumpăra cămăşi, cravate de mătase, colonie, vin, whisky (fără ca ea să fie o băutoare), lenjerie şi şosete. Când era momentul să plece în călătorii, îi rezerva biletele de avion. Într-un schimb deloc echitabil, el se întorcea cu cadouri scumpe de la duty-free-urile din aeroporturi, o formă modernă de parcimonie datorată convenienţei flagrante şi noţiunii permisive de evaziune fiscală, dar pe ea nu părea să o deranjeze. Îi plăceau teribil cercetările lui din domeniul fizicii, foile

indescifrabile de calcule fotovoltaice, „araba“ lui, care se revărsa deseori de-a lungul parchetului din lemn de stejar, şi îl punea să-i explice – o dată şi încă o dată – simbolurile, parantezele ascuţite şi barele lui Dirac, produsul Kronecker, diagramele Young. Ar fi putut şi ea să fie matematiciană. O văzuse completând *sudoku*-ul din ziarul de dimineaţă cu viteza cu care cineva ar fi completat un formular, grăbindu-se să termine înainte de a pleca la slujbă. Melissa îl susţinea în misiunea lui şi citea, din loialitate, articolele despre încălzirea globală din presă. Dar îi spusese la un moment dat că, dacă ar fi fost să ia problema în serios, atunci ar fi însemnat să nu se mai gândească la nimic altceva. Orice altceva îşi pierdea importanţa prin comparaţie. Şi prin urmare, la fel ca toţi ceilalţi oameni pe care îi cunoştea ea, nu putea să o ia în serios, nu cu totul. Nu i-ar permite viaţa de zi cu zi. Beard cita uneori observaţia aceasta în discursurile sale.

Melissa vorbea despre iubiţii ei precedenţi cu o libertate pe care el n-ar fi putut să o egaleze. Nu încercase niciodată să aibă o relaţie serioasă cu un „contemporan“ de-al ei. Diverşii bărbaţi pe care îi descria aveau toţi cu peste cincisprezece sau douăzeci de ani mai mult ca ea. Singura excepţie se petrecuse pe la începuturi şi acela fusese un bărbat chiar mai în vârstă. Pe la vreo douăzeci de ani avusese o relaţie de un an cu un bărbat însurat, un jucător profesionist de golf, care avea cinzeci şi şase de ani. Acum avea şaptezeci şi şapte şi încă păstrau legătura. Preferinţa ei în materie de parteneri avea în spate o istorie anume. Crescuse în apropiere de parcul Clapham Common, în sudul Londrei, ca unic copil ai cărui părinţi divorţaseră când ea avea unsprezece ani. Îşi iubea tatăl şi trăia împreună cu mama ei, cu care se certa destul de des. Când mama ei s-a măritat cu ultimul dintr-o serie de prieteni „insuportabili“, Melissa s-a dus să locuiască împreună cu tatăl ei, dincolo de parc,

exact în momentul în care el suferise un atac. De la vârsta de paisprezece ani, avusese grijă de el (îngrijiri intime, pentru că rămăsese aproape complet paralizat) până la moartea lui, patru ani mai târziu. Melissa i-a povestit lui Beard ce îi spusese o prietenă terapeută cu ani în urmă. Pentru că îşi îngrijise tatăl, pe care îl iubea, în plină perioadă de formare sexuală, şi apoi eşuase în încercarea de a-l menţine în viaţă, simţea nevoia, din cauza vinovăţiei, să-şi asume sarcina de a găsi în relaţiile viitoare un înlocuitor, de a-l salva de la moarte, de a-l scăpa de nenorociri, ca astfel să-şi răscumpere greşeala.

Beard simţea şi el nevoia să creadă că de-asta se inventase ştiinţa, ca să-l protejeze de asemenea prostii. Dar nu i-a spus nimic Melissei. Atâtea ipoteze neexaminate, atâtea elemente nedovedite! Un subconştient care îşi scria propria poveste înşelătoare şi ascunsă, piperată cu un simbolism debil? N-ar fi existat nici cea mai mică dovadă neurologică. Impulsuri reprimate? Empiric vorbind, nu se dovedise niciodată existenţa unui astfel de mecanism. Dimpotrivă, amintirile nedorite erau greu de uitat. Sublimare? La fel, un basm pe care nici o investigaţie serioasă nu l-ar fi putut susţine. Faptul că se îngrijise de toaleta tatălui ei ar fi putut s-o determine, la fel de bine, să nu mai vrea în viaţa ei să dea cu ochii de vreun bărbat în vârstă – şi în cazul acesta ar fi apărut altă polilogie freudiană la fel de încrezătoare. Multe femei care n-au îngrijit niciodată un tată muribund şi nici n-au avut vreo experienţă similară preferau bărbaţi mai în vârstă. De ce erau bărbaţii Melissei (cu o excepţie) doar cu cincisprezece sau douăzeci de ani mai bătrâni, când tatăl ei avea treizeci şi şapte de ani în ziua când s-a născut ea? Subconştientul ei, atât de literal în alte privinţe, nu era în stare să facă adunarea cum trebuie?

Adevărul era mult mai simplu. Femeile o ştiau în inimile lor. Din moment ce avea prea mult tact

ca să i-o spună ei, se vedea obligat să şi-o spună, imparţial, lui însuşi. Repetiţia era folositoare. Bărbaţii mai în vârstă erau tovarăşi mai buni, erau amanţi versaţi, cunoşteau lumea, se cunoşteau pe ei înşişi. Spre deosebire de cei tineri, îşi ţineau emoţiile în frâu, erau mai echilibraţi. Citiseră mai mult, văzuseră mai multe, erau mai calzi, mai buni, mai puţin lăudăroşi, erau mai toleranţi, mai puţin violenţi. Erau mai interesanţi, ştiau să aleagă vinul. Aveau mai mulţi bani. Pe lângă asta, îl deranja să creadă că era posibil să nu fie el cel de care era ea atrasă, ci vreun simbol al senectuţii pe care el părea să-l întruchipeze într-o aproximare acceptabilă. Era şi mai deranjat să audă că atunci când Melissa îşi întâlnise prima dragoste serioasă, jucătorul de golf aventurier, acesta avea aceeaşi vârstă ca tatăl ei când murise.

Beard luă un taxi de pe Strand până în Primrose Hill şi, ajuns cu douăzeci şi cinci de minute mai devreme pe Fitzroy Street, sună la uşa ei. Nu avea cheie – aceasta era o limită pe care nu-şi dorea să o treacă. Când Melissa veni la uşă, cu o clipă înainte să se îmbrăţişeze, Beard simţi că ceva nu era tocmai în regulă, ceva era altfel. Sau ea era altfel. I se păruse că observă vestigiile unei expresii rapid modificate ca să-l întâmpine pe el. Însă apoi au rămas unul în braţele celuilalt şi gândul i-a dispărut. Adusese cu ea, pe piatra rece a treptei de la intrare, o urmă a căldurii dinăuntru şi a mirosului de ceară naturală pe care îl degaja apartamentul şi, împreună cu asta, o aromă de mirodenii care se amestecau cu parfumul ei. Unul dintre cadourile lui din vreo fundătură a unui aeroport strălucitor. Ea exclamă rostindu-i numele, el i-l rosti pe-al ei, se sărutată, apoi se depărtară un moment să se vadă la faţă şi se îmbrăţişară din nou.

În timp ce o ţinea în braţe, îi simţea în palme căldura pielii pe sub bluza ei roşie de mătase. Cât

de încețoșată și monocromă putea fi memoria în comparație cu momentul aievea. Cât timp fusese departe de ea, nu-și putuse aminti – sau fusese prea ocupat să-și amintească – decât ca într-un joc al umbrelor această vigoare deplină, faptul întreg și copleșitor al existenței ei. Uitase atingerea unică a gurii și limbii ei, postura ei, felul în care stătea ca să șteargă diferența de înălțime dintre ei atunci când se sărutau, degetele ei potrivindu-se între ale lui, gradul de recul al rezistenței pe care-l aveau încheieturile degetelor ei, pielea lor fină și răcoroasă, lungimea, diametrul, umflătura unei alunițe deasupra articulației degetului mic de la mâna stângă și cum, atunci când se îmbrățișau, pieptul lui prindea viață sub apăsarea sânilor ei. Și aceasta era abia intrarea pe tărâmul senzațiilor. Cum arăta și se auzea, ce gust avea – familiare toate, desigur, dar abia acum le percepea, când ea era aici, în strânsoarea lui. Memoria – sau memoria lui Beard – era un dispozitiv la mâna a doua. Când se gândea la ea de la Berlin sau de la Roma, era ca printr-un intermediar, ca o dorință generalizată, se gândea la natura ei, ea la modul abstract, și la propria lui plăcere, nu la pielea capului ei cu căldura și mirosul ei de miere, la forța surprinzătoare a brațelor ei încordate, la cât de jos îi era tonul vocii când exclama rostindu-i numele:

— Michael Beard. Treci în casă în clipa asta!

Această glumă veche invoca un soi de părinte aspru și demodat. El nu găsise niciodată cu cale să o folosească în privința ei – jalea lui de apartament nu era genul de loc în care să invite o femeie ca Melissa Browne. Nu s-ar fi simțit confortabil acolo până când nu îi făcea ordine în toate – și aceasta era încă o limită pe care nu-și dorea să o încalce. Ea îi luă bagajul și el o urmă înăuntru. După ce s-a închis ușa și au rămas în picioare în mijlocul sufrageriei ei mari și curate, Melissa și-a încolăcit brațele în jurul gâtului său, l-a tras cu fermitate

înspre ea şi s-au sărutat din nou. O dată în viaţă se părea că vor trece peste micile conversaţii necesare ca să revină la armonia obişnuită, vor amâna cina şi se vor duce direct în dormitor. Dar apoi se auzi un sâsâit, urmat de o pocnitură ca de bici, un semnal vital din bucătărie şi Melissa se repezi într-acolo sâsâind la rândul ei un „mama mă-sii!“ în staccato, iar Beard îşi croi drum spre canapea. Nu mai era un tânăr înfocat. Avea răbdare să aştepte.

Când Melissa reveni cinci minute mai târziu, cu un pahar de whisky cu sifon, el stătea răstignit pe spate revizuind un articol propus de echipa sa de la Imperial revistei *Nature*. Stratul obişnuit de obiecte eşuate, sub formă de pantofi, sacou, cravată, servietă deschisă, hârtii, valiza cu haine revărsându-se, pungi de plastic, se întinsese deja de-a lungul podelei. Împins atât de brusc de la emoţia reuniunii lor la complexitatea vieţii moleculare a plantelor şi ştiind că, orice s-ar întâmpla, într-o oră şi ceva el şi Melisssa vor face amor – întrevăzându-se la orizont şi posibilitatea unei cine –, Beard se lăsă cuprins de o rară şi paşnică mulţumire.

Ea se aplecă deasupra lui, cu mâna liberă în şold.

— Dă-te mai încolo, profesore.

Îi plăcea zâmbetul ei un pic înţepat, pieziş, tolerant. Cu un mormăit, se chinui să se ridice în capul oaselor şi bătu cu palma locul de lângă el, luându-i paharul din mână. Ea se cuibări alături, iar el lăsă studiul deoparte şi spuse:

— Închipuie-ţi numai, cea mai umilă buruiană dintre crăpăturile asfaltului a descoperit un secret pe care cele mai bune zece laboratoare din lume abia încep să îl înţeleagă.

Luă o gură de whisky în timp ce mâna ei se odihnea între picioarele lui. Îl mângâia cu un aer pierdut.

— Mi-a fost dor de tine, Michael. De ce vorbim de buruieni?

— Cred că ţi-am mai povestit. Frunza este ca un soi de panou solar, care sparge molecula de apă şi formează dioxidul de carbon. Am putea s-o imităm şi să facem hidrogen. Şi mie mi-a fost dor de tine.

Îi fusese oare? Acum că o săruta, se gândea că trebuie să-i fi fost, pentru că se simţea excitat şi fericit. Dar lui nu-i mai fusese dor de nimeni din întunecata vară a anului 2000 încoace, când tânjea după ultima şi cea din urmă soţie a sa mai rău ca un câine. Existau oameni pe care îşi dorea vag să-i vadă, dar de atunci nu mai resimţise nicicând absenţa unei fiinţe. În acele zile, imediat cum era din nou singur, citea, bea, mânca, stătea la telefon sau pe internet, se uita la televizor sau se ducea la câte o întâlnire, dacă nu dormea. Persoana lui îi era suficientă şi îşi ocupa singur gândurile, mintea îi era o îngrămădeală de pofte şi vise. Ca mulţi oameni inteligenţi care pun preţ pe obiectivitate, Beard era solipsist la suflet, iar inima lui era o pepită de gheaţă, lucru pe care Melissa îl simţise şi intenţiona să o topească.

Desigur, era obligatoriu înainte de-a face dragoste să aibă o conversaţie, despre vieţile lor în aceste ultime câteva săptămâni, despre starea de spirit în care se aflau, despre ziua pe care o petrecuseră. Era vina lui că nu menţinuse legătura şi a ei că nu l-a tras de mânecă. Melissa îi aduse la cunoştinţă veştile pe care le avea. Un musical despre un flăcău din clasa muncitoare, care îşi dorise să se facă balerin, îi crescuse cifra de afaceri peste media sezonieră. Dar puţini băieţi veneau la magazin. Mai degrabă se bazau pe fetele care visau la un astfel de flăcău. Îi povesti apoi de moartea recentă a unui respectat coregraf în vârstă, care nu fusese niciodată atât de faimos pentru propriul lui gust. La slujba funerară apăruseră cinci dansatori care executaseră un număr în naosul strâmt al unei biserici din Soho şi până şi duşmanilor le dăduseră lacrimile.

Braţul lui Michael îi înconjura umerii şi ea se lipise de el, vorbindu-i cu capul cufundat în piept. Melissa avea grijă de magazinele ei, de clienţii ei, de personalul ei, de iubitul ei şi îşi dorea pe cineva care să aibă grijă de ea. În timp ce o asculta, se uita primprejur – la şezlongul cafeniu sprijinit de perete, la mica statuie, la litografia de secolul optsprezece, cu nişte dansatori pe o stradă din Utrecht, la un bol cu pietricele fine într-un suport de aramă – sperând să identifice ce anume i se păruse ochiului său lipsit de simţul observaţiei atât de subtil modificat. Ceva era putred în Danemarca. Era sigur că nu putea fi vorba de propriile posesiuni. Aerul în sine părea tulburat, cum se întâmplă după ce un fumător a părăsit încăperea şi fumul s-a dus.

— Te iubesc – Melissa îşi întrerupse relatarea slujbei funerare ca să-i spună asta şi apoi îl muşcă în joacă de braţ.

Îi venea să fie foarte tandru cu ea, cum nu mai fusese niciodată până atunci, dar într-o bună zi poate va fi nevoit să se rupă din această relaţie şi atunci avea să-i fie cu atât mai greu dacă i-ar fi spus vreodată că o iubeşte. Însă cum anume avea să se desprindă de ea şi când – era peste puterile lui. Aşa că o trase mai aproape de el. Ce-i şopti în momentul acela era nesatisfăcător, dar trebuia să se mulţumească cu atât.

— Eşti frumoasă, Melissa.

Ea îşi continuă povestea şi el o mângâie pe cap gândindu-se pentru prima dată, de când vomitase în spatele cortinei de catifea, că se putea să i se facă foame cam în vreo jumătate de oră. Începuseră să-i atragă atenţia aromele din aer. Să fie tamarin mirosul pe care îl detectase, şi usturoi, lămâie verde, ghimbir, tocană de pui? Vocea ei era melodioasă şi blândă, şi chiar un pic tristă, îşi spuse el. Din când în când îi trăgea capul în jos ca să se sărute. Vorbea despre magazine din nou, trecând la o altă poveste, de data asta despre o

gaură în tavan sau în podea şi ceva care cădea prin ea, sau despre un baset irascibil uitat de o primadonă bătrână, bolnavă de Alzheimer. Iar acum îi zburaseră şi lui gândurile. Îşi spunea că e un om obişnuit, nici mai crud, nici mai bun sau mai rău decât marea majoritate. Dacă uneori era lacom, egoist, calculat, nesincer în momente în care s-ar fi simţit stânjenit să fie altfel, atunci aşa era toată lumea. Imperfecţiunea fiinţei umane era un subiect larg. Să luăm, de pildă, în considerare numai câteva dintre defecte. Coloana vertebrală în formă de S, încovoindu-se atât de uşor, respiratul şi înghiţitul împărţind aceeaşi cale nesigură, proximitatea infecţioasă a sexului şi a canalelor excretoare, naşterea – pură agonie, testiculele nepractice şi vulnerabile, vederea slabă – un chin mai pentru toată lumea, sistemul de imunitate capabil să-şi devoreze proprietarul. Şi ăsta era doar corpul. Dintre toate raţiunile doritoare să susţină existenţa divinităţii, argumentul teleologic eşuează iremediabil odată cu *Homo sapiens*. Nici un Dumnezeu care ştie ce face n-ar putea să fie atât de neglijent la locul de muncă. Beard se simţea în largul lui asumându-şi toate defectele umanităţii, ei bine, aşa era el, un monstru de nesinceritate, îmbrăţişând cu tandreţe o femeie pe care credea că e posibil să o părăsească într-o zi, curând, ascultând-o cu o expresie înţelegătoare, conştient că imediat o să-i vină şi lui rândul la vorbitor, când tot ce îşi dorea era să facă dragoste cu ea fără alte preliminarii, să mănânce mâncarea pe care i-o pregătise, să bea o sticlă de vin şi să se culce – fără reproşuri, fără vinovăţie.

Melissa îi luă paharul gol şi se ridică.

— Masa întâi, spuse ea. După aia îţi mai aduc unul.

Dar nu-i venea să plece de lângă el fără să se aplece cu totul deasupra lui şi să-l sărute din nou. Un sărut lung şi intens – apoi îl lipi de ea, iar Beard, încă aşezat, excitat la culme, cu jumătate de

faţă ascunsă în bezna parfumată a cămăşii ei descheiate şi privirea în crăpătura dintre sânii ei umflaţi, apucă să se întrebe de ce se simţea mai agasat decât de obicei de toată mâncarea, vorbăria şi ascultatul ăsta, înainte de-a i se permite accesul la adevăratele plăceri. Probabil că îşi pierduse răbdarea cu acest minimum de contact uman, având în vedere că stătuse atâta timp în locuri publice zgomotoase, în lumea bună a profesorilor, aşa ca el, fiecare proclamându-şi grandoarea academică pe limba sa. Şi când era singur, îşi petrecea mare parte din timp în lumea oarecum abstractă a ionilor de cobalt, a protonilor şi catalizatorilor. Şi când nu era singur, îşi pierdea timpul cu distracţii idioate la care prefera să nu se gândească acum.

Melissa îl eliberă din îmbrăţişare şi, când se îndreptă, spuse ceva, o singură propoziţie, pe care el nu o auzi pentru că, tocmai atunci, braţele ei îi atingeau urechile. Apoi mâinile i se odihniră pe umeri un moment, iar el ridică privirea, aşteptându-se la un schimb de zâmbete înţelegătoare care să încheie acest episod fizic şi s-o expedieze spre bucătărie. Cu surprindere, însă, observă lacrimi în ochii ei, adunându-se şi îngroşându-se, gata să se verse. Şi în mod ciudat, Melissa zâmbea, dar fără bucurie, ca şi cum şi-ar fi desconsiderat sau şi-ar fi luat în bătaie de joc propriile sentimente. Superstiţios pentru o clipă, îşi zise că poate a supărat-o cu gândurile sale, murmurându-le cu voce tare, oricât de incredibil părea, sau poate că i se citiseră în expresia feţei. Dar bărbatul e o insulă, gândurile sale erau în siguranţă. Trebuia să fie vorba de ceva serios, fără legătură cu el. Se ridică şi el şi o apucă de mâini, iar mâinile ei erau umede, nu numai palmele, ci şi între degete, era lipicioasă, fierbinte, exprimând o emoţie puternică pe care era de datoria lui – în virtutea viitoarelor plăceri – să o extragă de la ea în cuvinte şi să o înţeleagă.

— Melissa, zise el. Ce s-a întâmplat şi ce-ai spus adineaori…?

S-au sărutat din nou, la fel de tandru ca înainte. Poate că n-avea să-i fie atât de greu să readucă seara pe traiectoria sa obişnuită.

Melissa s-a uitat la el mirată, izbucnind în râs:

— Ce idiot eşti, am spus că te iubesc şi că sunt însărcinată!

— Ah…

Mintea i se făcu încet albă ca hârtia, echivalentul masculin al unui leşin neurastenic pe canapeaua din spatele lui. Însărcinată. Se luptă cu acest cuvânt, din ce în ce mai umflat, pârguit – îi era destul de familiar, dar pe moment golit de orice referinţă ajutătoare, precum chipul vânzătorului de ziare de la chioşcul din colţ, să zicem, pe care l-ai fi întâlnit într-un loc improbabil. Apoi cuvântul, înţelesul şi consecinţele sale, biologia şi soarta se aliniară toate cu un ţăcănit, ca nişte bolţuri de oţel. Uşa celulei sale fusese deschisă luni de zile, ani chiar, ar fi putut să plece liber. Prea târziu. În timp ce el era cu spatele, unul dintre propriii săi spermatozoizi, tupeist şi dibaci ca Odiseu însuşi, bătuse calea cea lungă şi pătrunsese dincolo de zidurile cetăţii, instalându-şi identitatea într-unul din ovulele ei. Iar acum se aştepta şi de la el să facă acelaşi lucru. În patruzeci de ani convinsese multe femei, inclusiv două dintre nevestele sale, să întrerupă sarcinile. Era un miracol că ajunsese atât de departe fără să cadă în capcana paternităţii. Dar avea să-i fie extrem de dificil să o convingă pe Melissa. Îl privea, cu buzele depărtate, aşteptându-i reacţia, aşteptând cuvintele, primele cuvinte ale proaspătului tată, care aveau să determine cursul noii sale vieţi.

— Cred că o să vreau whisky-ul ăla acum…

— Haide cu mine.

Şi-a pus un braţ în jurul umărului ei şi împreună au păşit peste dezordinea lui şi au trecut graniţele bucătăriei ei meticulos ordonate. Un singur vas

mare şi verde, sursa aromelor persuasive, fierbea pe aragaz la foc mic. În rest, în afara unei cutii de orez, nu se vedea nici un semn că cineva gătise acolo, suprafeţele fuseseră şterse, toate cojile aruncate la gunoi, fiecare ustensilă spălată şi depozitată la locul ei. Era un mister cum de o fiinţă predestinată să fie atât de senzuală, având în vedere bogăţia originilor din care se trăgea, reuşea în acelaşi timp să trăiască atât de aseptic, cu toată curăţenia ei. Un copilaş, cu debordările sale entropice diurne, ar fi pus-o la încercare. Dar acest copil nu trebuia să existe şi singura întrebare care se punea era cât o să-i ia să o convingă de acest fapt. Cum de nu putea să înţeleagă, era o tâmpenie să susţină o asemenea obligaţie şi o tristeţe. Un bărbat care bătea spre şaptezeci de ani şi un copil de nici măcar zece ani! Şi apoi, caracterul lui nepotrivit pentru a fi tată, propria înclinaţie spre entropie, preocuparea necontenită faţă de munca sa, câştigurile recente nici măcar de şase cifre, trecutul îngrozitor, riscul de a se fi produs erori de transcriere în timp ce-şi oferea posterităţii sămânţa sa degradată de timp, şi ovulele ei simţind cu siguranţă frigul celor treizeci şi nouă de ierni. Cât despre misiunea lui în viaţă? Ar fi fost oare o exagerare să spunem că întreaga planetă ar fi avut de suferit dacă era deturnat de la cursul său? Poate că nu.

O urmări cu privirea în timp ce Melissa cercetă amestecul din vasul cel verde cu o expresie satisfăcută pe chip, apoi îi turnă de băut şi adăugă un cub de gheaţă dintr-o tăviţă. Dacă argumentele pe care şi le pregătea în minte ca la paradă erau depăşite, asta se întâmpla pentru că, cu toată teama, decizia părea deja să-i fi scăpat din mâini. Ea îşi dorea copilul, întotdeauna şi-l dorise. Prin urmare, nici nu era vorba de nişte argumente, ci de rugăminţi. Dacă îl iubea, avea să-l asculte, dar ea îl iubea şi voia un copil, aşa că avea să-l ignore. Situaţia era gravă, peste poate de grea. Beard luă

paharul pe care i-l întinsese şi se abţinu să-l dea peste cap, cum ar fi făcut dacă s-ar fi confruntat singur cu această problemă, sorbindu-l în schimb cu înghiţituri mici şi repezi.

Ea îi flutură un zâmbet şi se apucă să pregătească cu mişcări energice orezul, turnă ulei de măsline şi zeamă de lămâie într-un castron şi fărâmiţă pe deasupra frunze de voinicică dintr-un pachet de la frigider. Acest muntişor de verdeţuri era cu siguranţă pentru ea însăşi. Acid folic, fitonutriente, antioxidanţi, vitamina C. Mânca pentru doi oameni de-acum. Şi totuşi trebuia să se poată face ceva.

Melissa spuse:

— Ştii, cred că o dată în viaţă o să beau şi eu un pahar de vin alb.

Beard nu-şi dorea ca pregătirile pentru avort să se preschimbe într-o sărbătorire a viitoarei naşteri. Şi nu-şi dorea nici ca evoluţia psihică a copilului său în stare de făt să fie afectată de alcool. Se simţea atât de bulversat, încă îi pierise glasul. Melissa ridică paharul, iar el răspunse mut ridicându-l pe al său. Cantitatea de vin din paharul ei nu era mai mare decât whisky-ul pe care îl avea el în pahar.

— Îţi place fusta asta?

Întrebarea aceasta, după cum sugera tonul ei, nu era menită să schimbe subiectul. Avea o fustă din caşmir fin, de un negru-cărbune, cu multe cute, care se legănară într-o spirală întârziată când se răsuci.

— E foarte drăguţă, spuse el. Şi tu eşti. Arăţi mai bine ca oricând.

Nu era o idee bună să o încurajeze, dar nu se putea abţine. Ca să compenseze, o întrebă:

— De când eşti însărcinată?

— Şapte săptămâni.

— Şi când ai aflat?

— Alaltăieri.

— Melissa, spune-mi. A fost o întâmplare?

Melissa se apropie de el şi îi puse mâna pe obraz. Simţi din nou căldura radiind din corpul ei. Era ca un cuptor, îi trecu prosteşte prin minte, în care se cocea o chiflă. Chifla lor.

În cele din urmă îi răspunse:

— Nu.

— N-ai mai luat pilula?

— Ultimele trei dăţi în care am făcut dragoste a fost după ce am renunţat la pilulă.

— Ar fi trebuit să-mi spui.

— Te-ai fi opus.

— Da, aşa e. Ştii ce cred eu în privinţa asta.

— Şi tu ştii ce cred eu.

Paharul lui era deja gol. Trecu pe lângă ea ca să ia sticla şi să-şi toarne singur. Se aflau aproape în colţurile opuse ale bucătăriei şi aşa i-a fost mai uşor să spună, cu o umbră de duritate în voce:

— Deci m-ai minţit.

Melissa veni din nou către el. Avea să fie dificil să o smulgă din dispoziţia ei calmă, seducătoare. S-ar fi pretat cu bucurie la o ceartă, lăsând baltă orice delicateţe. Aşa ajungea mai departe. Dar în această linişte domestică, în care ea se apropia de el, Beard nu se putea abţine să nu fie excitat şi înţelegea că ea îşi dădea seama de asta, fapt care nu făcea decât să-l excite şi mai tare. Din unghiul cel nou în care stătea, lângă tava ei săracă în băuturi în care să-ţi îneci tristeţea – un amaretto, un Johnnie Walker şi un Baileys –, faţa ei era luminată diferit şi se observau efectele înfloritoare, textura aceea fină, pe care hormonii primului trimestru de sarcină o avuseseră asupra pielii ei. Deja? Habar n-avea, însă niciodată nu o mai văzuse atât de drăguţă şi de tânără. Când s-a oprit drept în faţa lui, Beard făcea eforturi să ţină minte că tocmai o acuzase, pe bună dreptate, că îl minţise. Nu-i putea îngădui să-l seducă. Fusese nesinceră. Pe de altă parte, o mică descărcare sexuală i-ar fi conferit imunitate, l-ar fi făcut să

gândească mai limpede şi l-ar fi ajutat să-şi pledeze cauza împotriva vieţii cu mai mult succes.

Melissa spuse:

— Am pierdut ani întregi gândind că n-ar trebui să am un copil decât cu bărbatul potrivit. O groază de idioţi şi ticăloşi mi-au răpit timpul – e şi vina mea, nu doar a lor. Cred că tu eşti bărbatul potrivit, dar, Michael, dacă tu nu crezi că eşti, nu contează. O să merg mai departe oricum. Va fi trist fără tine, dar nu la fel de trist cum ar fi dacă n-aş avea nimic. Nu trebuie să iei o hotărâre în seara asta sau luna viitoare. Se poate să spui nu acum şi să te răzgândeşti mai târziu. Poate că o să te răzgândeşti când o să vezi copilul. Şi asta se poate întâmpla. Dar de un singur lucru sunt sigură – nu vreau să mă cert cu tine. Dacă eşti cu totul şi cu totul împotrivă, eşti liber să pleci. Şi liber să te întorci.

— O să am aproape şaptezeci de ani când copilul o să facă abia zece. La ce bun?

— Bine, nu trebuie să te implici. Dar cred că ai fi binecuvântat să iubeşti un copil de zece ani la şaptezeci de ani şi să fii iubit de unul.

Binecuvântat? De unde scosese un cuvânt ca ăsta? N-o mai auzise niciodată folosindu-l.

— Şi mai e ceva.

Continuă să vorbească pe tonul cel mai dulce, atât era de sigură pe terenul ei. Netezise asperităţile şi ascuţişurile acestui nou peisaj şi se plimba visătoare prin el – complet pierdută, dar fără să fie în nici un pericol, sau cel puţin aşa părea să sugereze.

— N-ai cerut să fii tată. N-o să-ţi cer ajutor financiar. Am economiile mele şi mai am magazinele. Dacă vrei să contribui, cu atât mai bine. Dacă vrei să fii împreună cu noi, încă şi mai bine.

„Noi.“ Deja această entitate cu capul cât o gămălie se mutase în casă, era o prezenţă socială. Beard se simţea totodată nedreptăţit şi manipulat peste puterile sale de înţelegere. Era prea greoi şi

stângaci ca să articuleze acel principiu pe care Melissa părea să-l sfideze cu o asemenea eficienţă. Deja nu mai avea nici un drept? Nu putea ordona anihilarea timpurie a acestui copil. Deci ce voia? Încercă să revină la primii paşi.

— Indiferent dacă stau sau plec, plătesc sau nu plătesc, voi fi devenit tatăl copilului tău. Împotriva voinţei mele. Nu m-ai întrebat pentru că ştiai ce o să spun.

— Dacă nu vezi niciodată copilul şi nu contribui cu nimic, nu văd ce s-ar schimba în viaţa ta.

— Asta n-o poţi hotărî tu şi, în plus, greşeşti, greşeşti foarte tare. Chiar crezi că nu e nici o diferenţă între a avea un copil pe care să nu-l vezi niciodată şi a nu avea un copil? Mă forţezi să fac nişte alegeri pe care n-am vrut niciodată să le fac.

Se înfierbântase rostind vorbele acestea şi credea în ce spunea, dar încă păreau prea abstracte. Obiecţiile sale adevărate, încă neverbalizate, zăceau undeva în ceaţă.

Melissa trebuie să-i fi anticipat reacţia. Părea netulburată în clipa în care se îndepărtă de el şi se apucă să pună masa. Când vorbi din nou, îi puse o mână impersonal pe braţ şi continuă cu tonul ei împăciuitor, deşi nu se mai uita direct în ochii lui:

— Încearcă să vezi lucrurile şi din punctul meu de vedere, Michael. Îndrăgostită de tine, dorindu-mi un copil, cu nimeni altcineva, văzându-te numai din când în când şi fără să ştiu vreodată când anume, în timp ce ştiu că te vezi cu alte femei, şi tu nu dai nici un semn că ai vrea să te apropii mai mult sau să pleci – aşa au trecut patru ani. Dacă nu făceam nimic, ajungeam la menopauză. Şi aceasta ar fi fost alegerea tacită pe care m-ai fi forţat tu să o fac.

Suna ca o afacere proastă. Dar şi ea fusese liberă să-l dea pe uşă afară. Beard îşi aşeză mâna deasupra mâinii ei, care se odihnea pe braţul lui. Ca un fel de scuză.

Melissa ridică vasul de iena de pe cuptor şi îl aşeză pe un suport de metal pe masă, apoi îi întinse o sticlă cu vin să o deschidă. Era un Corbières, un vin bun, pe care Beard avea să-l bea singur. Ea de-abia se atinsese de cele două degete de vin alb din pahar. Când se aşeză la masă îşi aminti de cadoul pentru ea, ulei de baie şi bomboane de ciocolată cu mentă de la Berlin Tagel. Era exact cel mai prost moment să i le înmâneze. Se lăsă tăcerea în timp ce servea tocăniţa. Melissa îi neutralizase protestul cu o listă de incriminări. Dintotdeauna se gândise că ea ştia de aventurile lui, dar rămăsese şocat, sau nu, mai degrabă intrigat, să o audă spunându-i asta cu atâta calm. Când ridică furculiţa, văzu în toată splendoarea detaliilor, de parcă i s-ar fi proiectat în sens invers, dinspre creier spre retină, o imagine cu Melissa şi o fată pe care o cunoscuse pentru scurt timp în Milano, amândouă îngenuncheate, goale, într-o postură prietenoasă, pe un pat cu baldachin şi o morenă de perne şi cearşafuri în fundal, surprinse în tandră aşteptare, în lumina scăzută a unui poster de revistă porno. Aproape că vedea îndoitura dintre pagini. Clipi, alungându-şi combinaţia din minte, şi se apucă să mănânce. Dar acest vis cu ochii deschişi îi întărise pereţii interiori ai gâtului şi înghiţi prima îmbucătură cu ceva dificultate. Melissa îşi pledase cauza rezonabil şi el se chinuia acum, susceptibil de greşeală, deşi ştia că are dreptate; se simţea prins în plasă, deşi intuia că problema era simplă – apoi Melissa schimbă subiectul.

Beard lăsă să treacă un minut sau cam aşa ceva, după care, hotărât să-şi ia un ton grav, mai degrabă decât certăreţ, spuse:

— Ideea este, Melissa, că nu o să am deloc de ales dacă mergi mai departe. Cum aş putea să ignor existenţa propriului meu copil? Nu e posibil din punctul meu de vedere. Bănuiesc că tocmai pe asta te bazai – şi la asta mă opun de fapt. E o formă de şantaj…

Cuvântul rămase atârnând greu între ei, iar Beard îşi spuse că măcar o să aibă parte de cearta aceea eliberatoare. Dar ea rămase calmă, ca o viitoare mamă senină, reflectând în timp ce mesteca. Mânca mai mult decât de obicei.

— Nu mă bazam pe faptul că nu vei fi în stare să-ţi ignori propriul copil. Dacă e adevărat, mă bucur. Ştiam că te vei supăra şi nu te învinovăţesc. M-am gândit să-ţi spun că a fost o întâmplare, dar n-aş fi putut trăi cu minciuna asta.

Nu după ce trăise cu minciuna legată de anticoncepţionale. Dar Beard nu simţi nevoia să spună asta şi nu-i venea să-i spună nici că văzuse destul de limpede viitorul. După un interludiu fericit, presupunând că nu ceda căsătoriei, avea să devină, treptat, un pseudo-soţ de doi bani, pe care nu se putea pune nici o bază şi asta avea să-l transforme într-un tată de doi bani, pe care nu se putea pune bază. Asta alegea ea, era dreptul ei să aleagă. Pentru asta mărşăluiseră femeile – dreptul la naştere, la fel ca dreptul de-a face avort. Poate că lui nu-i rămânea nimic de făcut. Îl absolvea de responsabilitate, dar lucrurile nu aveau să se desfăşoare aşa, nu asta avea să simtă ea după ce li se vor schimba vieţile, după ce vor fi repetat crizele obositoare de nervi, cu ţipete, cu copilul plângând, uşa trântită, maşina lui demarând în trombă. Atunci va fi convinsă că e doar vina lui, indiferent ce-i spunea acum, când creierul ei credul era năclăit de hormoni optimişti, unul dintre trucurile evoluţiei pentru a trece acest copil de primul stadiu.

În timp ce îşi umplea din nou paharul simţi cum supărarea, înţepăturile lui acuzatoare, cedează unui fatalism uşor afumat. Îşi dorea să lase problema deoparte şi să readucă seara pe traiectoria ei firească, pe calea unei conversaţii amiabile cu această femeie frumoasă, aproape tânără, cu mâncărurile ei generoase şi vinul întunecat, către amor, îmbrăţişări adormite şi somn. Era leneş şi

sibarit sau pur şi simplu îşi afirma sănătosul apetit pentru viaţă? Ştia răspunsul. Se întinse şi îşi puse mâna deasupra mâinii ei.

— Îmi pare bine că ai fost sinceră cu mine. Îţi mulţumesc.

Fără să-şi îndepărteze mâna, îi spuse că îi pare rău pentru vorbele sale aspre, că sigur nu o vede ca pe o şantajistă, că e profund fericit să fie din nou împreună cu ea şi că are dreptate, nu trebuie să se certe. Melissa se uita în ochii lui în timp ce-i vorbea cum s-ar fi uitat în ochii unui hipnotizator. Privirea îi strălucea din nou. Se ridică şi veni să îngenuncheze lângă el, apoi se sărutară pătrunşi. În clipa în care se întoarse la locul ei, totul părea să fie bine din nou şi îşi continuară cina. Beard dădu gata trei porţii de tocăniţă de pui cu *chilli* în timp ce povestea despre munca şi călătoriile lui, conferinţa de la Postdam, ultimele veşti din New Mexico, că o echipă de la MIT lucra la o metodă de fotosinteză artificială similară cu a lui, dar erau cu optsprezece luni în urmă. Continuă să vorbească despre simplitatea designului, despre frumuseţea elementelor imobile, despre calculele unei echipe de la Oxford pentru a stabili forma optimă a unui reflector solar, care nu se încadrau în graficul la care se aşteptase el.

O plictisea, desigur, cu vorbăria lui, ca să pună distanţă între el şi copil, ca să îl înlocuiască în gândurile ei cu propriile sale idei, cu propriul său copil. Din când în când îl întrerupea cu câte o întrebare, dar în mare parte era tăcută, uitându-se la el cu o răbdare profund iraţională. Era îndrăgostită de un bărbat chel şi gras care i se părea a fi esenţa seriozităţii şi a idealurilor înalte, care era tatăl copilului ei, precum şi tatăl pe care îl îngrijise vreme îndelungată, tatăl care încă nu-şi iubea soarta, dar care, ştia ea cu tot calmul din lume, avea i să se supună.

În ceea ce numea el termeni generali, îi explică cel mai recent motiv de bucurie – nu un singur

electron la fiecare foton, ci doi, şi într-o bună zi poate chiar trei! În timp ce îl asculta, Melissa afişase expresia care îi plăcea lui întotdeauna, un zâmbet ironic arcuindu-se pe buzele ţuguiate, care de abia îşi puteau înfrânge nevoia de a izbucni într-un râs încântat. Dar nimic din ce spunea el nu era nici măcar vag amuzant. Melissa merita ceva mai bun. Aşa că se apucă să-i povestească de aventura lui din tren şi, pentru că încă se simţea balonat şi îi era foarte cald, sugeră să se mute înapoi pe canapea.

Când spusese povestea la Savoy se folosise direct de amintirea celor întâmplate. Acum existau trei elemente de luat în considerare – evenimentele aşa cum şi le amintea, amintirea mai proaspătă a primei relatări şi dorinţa de a povesti o anecdotă după cină şi de a o face pe Melissa să râdă şi să-l placă mai mult, ca să scape pe moment de sub vraja acelui unic subiect de discuţie dintre ei. Tot ce amplifica, modifica sau adăuga acum rămânea în limitele plauzibilului, fiind în parte adevărat. Se plagia singur, împrumutând ritmul, pauzele şi întorsăturile de frază utilizate la tribună. Îşi transformă tovarăşul de drum într-un individ masiv şi mai ameninţător, pe sine însuşi se descrise ca fiind idiotul perfect, cu ifose, impulsiv şi lacom, cel mai uşor de învinovăţit. Spre sfârşit, în momentul în care îi dăduse jos bagajul, exageră purtarea cucernică, răbdătoare a tânărului. Şi, cu un simţ special faţă de arta narativă, Beard elimină orice detaliu care ar fi putut să anticipeze sau să diminueze intensitatea momentului revelatoriu, când băgase mâna în buzunar descoperind punguţa de chipsuri nedeschisă.

Faptul că ascunsese parte din informaţii a funcţionat. La momentul potrivit, Melissa scoase un ţipăt de surprindere. Îi luă capul în mâini şi zgâlţâindu-l puţin spuse:

— Ah, ce tolomac eşti! Aş fi vrut să fiu acolo!

Încă râzând, se întinse după paharul de vin, aceleaşi două degete, apoi se sărutară, râseră împreună şi se îmbrăţişară, după care Melissa se desprinse spunând:

— Ce mai, eşti o brută! – şi continuă: Iar omul ăla, bietul de el!

Revenindu-şi, în cele din urmă, se mută mai aproape de el şi zise:

— Dar ştii? Ceva de genul ăsta i s-a întâmplat şi lui Ivan – ţi-aduci aminte de Ivan, de la magazin?

Beard n-avea chef să audă de Ivan. Se ridică cu oarecare dificultate şi, făcând un gest cavaleresc în glumă, cu braţele deschise şi o mică plecăciune, o conduse spre dormitor şi acolo, în tăcere, o dezbrăcă. Melissei îi plăcea să înceapă în felul ăsta, goală, în timp ce el era pe deplin îmbrăcat. El nu se pricepea deloc la asemenea lucruri, dar era sigur că în vreun alt secol ea ar fi fost considerată un ideal al frumuseţii feminine, al perfecţiunii cu formele ei moi şi îmbietoare. Cu umerii strâmţi şi şoldurile bombate, sânii grei şi două gropiţe la baza coloanei, deasupra fundului generos. Îi sărută gropiţele în clipa aceea. Stătea aşezat pe marginea patului, iar ea se întoarse şi i se aşeză în poală, cu braţele încolăcite în jurul gâtului său. Îşi frecă faţa de el şi îl sărută pe frunte, iar el îi sărută sânii. Dar asemenea frumuseţe nu era lipsită de povară. O durere aprinsă în genunchiul stâng deveni tot mai acută şi i se părea că în mai puţin de un minut, la următoarea mişcare, o să i se desprindă un ligament de osul care îl susţinea. Dar ea îi spunea că îl iubeşte, îi şoptea *cât de mult* îl iubeşte şi el se văzu nevoit să aştepte.

În sfârşit, cu un geamăt care trecu drept pasiune, o luă în braţe, o depuse pe spate în pat şi o acoperi cu cuvertura. Dormitorul era mai răcoros decât i-ar fi plăcut lui. Scăpase de propriile haine cu o viteză îndelung exersată şi se întinsese alături de ea, mângâind-o într-o manieră pe care unele femei ar fi găsit-o prea experimentată, la modul clinic. În

timpul acestor reuniuni, Melissa era de obicei nerăbdătoare să înceapă, dar acum, deşi îi ţinea penisul între degetul mare şi arătător ca într-un inel, provocându-i o deosebită plăcere cu mişcările ei delicate, părea mai degrabă să vrea să vorbească. Concentrat să o mângâie şi să o sărute şi cuprins de fiorii atingerilor ei, faptul scăpă atenţiei lui Beard în primele momente. Cuvintele ei rupte din fraze pluteau, apoi treceau dincolo de el, însufleţite şi aleatorii, ca peştişorii unui recif de corali înfăţişându-se privirilor unui scufundător. Apoi o auzi dintr-odată şi îşi dădu seama că vorbeşte despre faptul că e însărcinată. De ce să aducă asta în discuţie într-un asemenea moment? Dar desigur – ce altceva să conteze? Pentru ea nici nu se schimbase subiectul. Sex, copii, sâni, iubire, un fir de aur care nu se rupea de generaţii întregi. Nu o frânghie care să-l lege de mâini şi de picioare sau cu care să se spânzure de cea mai apropiată grindă, chiar în momentul în care credea că viaţa lui, în ultimele ei stadii de activitate, se umplea de înţeles şi de un scop înalt. Dar îşi reprimă nerăbdarea, deschise ochii, îşi îndreptă privirea spre tavan şi ascultă:

— …ca şi cum ai iubi pe cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată, dar nici asta nu spune deajuns. Noi ne-am întâlnit, ne-am cunoscut dintotdeauna, încă de la început. Michael, n-am ştiut că va fi aşa, că va începe atât de curând. Deja a început, deja sunt îndrăgostită de ea, de el, de această fiinţă micuţă venind către noi de niciunde, ghemuită în mine în întuneric, crescând tot mai mare cu fiecare oră, venind spre noi să ne cunoască. Uneori o iubesc atât de mult, încât simt o durere în plex. Sunt atât de îndrăgostită, încât tot oftez tare. E o prostie, dar spune-mi, nu e ciudat şi minunat cum o fiinţă poate să iasă din alta, ca păpuşile ruseşti? Atât de ciudat şi de obişnuit în acelaşi timp. Sunt atât de fericită. Vorbesc în dodii. Te iubesc, iubesc acest copil din mine şi sper că o

să-l iubeşti şi tu, cred că o să-l iubeşti, Michael, o să-l iubeşti, spune-o, spune că iubeşti acest copil…

Îl trăsese spre ea şi făceau dragoste. Repeta tânguindu-se: „spune că o să-l iubeşti, te rog, spune-o…“, încât devenise indecent să nu te conformezi, iar el spuse: „o să-l iubesc“, apoi o sărută şi se gândi că poate nu minţea, pentru că nu ştia viitorul şi nu era cu totul de neconceput ca, în felul lui, să iubească acest copil, dacă se întâmpla să existe, şi oricum timpul şi întâmplările vor întoarce pe dos orice ar fi spus acum, iar amorul fizic era o lume închisă, fermecată, cu propriul ei limbaj şi propriile legi, cu propriul ei adevăr.

Melissa cunoştea plăcerea cu uşurinţă, era o iubită gălăgioasă, cu inimă mare, din şcoala celor care îţi lăsau urme pe spate, fapt care era pe gustul lui, dar nu în noaptea aceea. În timp ce se încolăceau şi se răsturnau, iar pielea ei mătăsoasă devenea alunecoasă şi ţipetele ei se intensificau în urechea lui stângă, Beard descoperi că nu se mai putea abandona cu totul, era tulburat, atenţia îi era distrasă. Îşi dorea să nu-i fi amintit că e însărcinată. După nenumărate minute, se apropia momentul când eticheta sexuală îi cerea să se înfrâneze, să intre în ritm cu smuciturile abrupte, stridente, care duceau la orgasmul ei final, şi ştia că nu e gata, că e posibil să nu reuşească. Şi aşa, în acele ultime secunde, pătrunse într-un teatru pustiu şi familiar, se aşeză în lojă şi asistă la audiţia câtorva femei pe care le cunoştea, aducându-le pe scenă în secvenţe comprimate la viteza imposibilă a gândului. Apăreau în atitudini experimentale, în panorame diferite care îl includeau miraculos şi pe el. Convocă şi respinse pe loc fata din Milano, apoi o biofiziciană iraniană, apoi pe Patrice, vechea persoană de încredere. Şi în cele din urmă ajunse la alegerea corectă, ofiţera de la Imigrări cu braţul beteag. Îi permise să păşească nonşalantă afară din ghişeul ei şi rămaseră amândoi acolo, în picioare, trăgându-şi-o proptiţi de birou în faţa a

cinci sute de pasageri plictisiţi care aşteptau cu paşapoartele în mâini. Pentru Beard, sexul în public între trecători indiferenţi era o fantezie neasemuit de atrăgătoare şi funcţionă. Reuşi să-şi dea drumul exact la timp.

Când reveni din această aventură în patul Melissei, ea îi săruta faţa şi spunea:

— Eşti iubitul meu. Mulţumesc. Te iubesc, Michael, te iubesc. Dragul, dragul meu…

Crezuse că e un elicopter al poliţiei, survolând la câteva străzi distanţă, zgomotul care îl deranjase, dar în clipa în care se trezise de-a binelea, le auzea tot mai departe, înspre nord, deasupra acoperişurilor şi îşi dădu seama că era un câine gâjâit al unui vecin care făcea atâta gălăgie. Avea degetele încurcate în părul Melissei, piciorul ei drept stătea încolăcit peste al lui. Se degajă şi rămase întins aşteptând, în vreme ce ea murmură câteva vorbe în somn pe un ton cârcotaş. După ce se linişti, Beard se strecură afară de sub cearşafuri. Niciodată nu era prea întuneric în dormitoarele de la oraş, aşa că traversă repede încăperea spre uşă şi ieşi gol pe hol, ducându-se la baie.

Dalele întunecate ale podelei erau încălzite toată noaptea şi se simţeau plăcut sub picioarele lui reci şi albe. Putea să se ducă naibii planeta. Amintindu-şi că existau câteva oglinzi – dintre care una acoperea un perete întreg –, răsuci întrerupătorul făcând lumina mai mică şi se îndreptă spre chiuvetă ca să bea apă de la robinet. Apoi urină şi lăsă jos colacul de lemn şi capacul de la veceu. Înainte să se aşeze, îşi puse pe el un halat stacojiu, primit cadou de la ea cu trei Crăciunuri în urmă, şi şi-l legă în talie.

Orgasmul provoca uneori accese de insomnie. Poate că s-ar fi simţit mai confortabil în sufragerie, dar să se ducă într-acolo ar fi însemnat să facă o concesie orelor de trezie, zilei următoare, următorului subcapitol al existenţei sale. Era într-o

dispoziţie amară. Îşi dorea să uite de toate, iar baia îi oferea un spaţiu provizoriu, ca un fel de anticameră a somnului. Nu-şi dădea seama de ce se simte atât de mahmur. Calculă în minte cantitatea de alcool din ziua precedentă – abia peste medie – şi începu să-şi formuleze în minte bine cunoscuta hotărâre, apoi o respinse, conştient că nu are nici o şansă să-şi egaleze propria performanţă din dimineaţa aceea târzie, când se întorcea de la Berlin, de exemplu, tolănit în cabina însorită a avionului, cu un gin tonic în mână. Şi ce citise în avion? Ce griji putea să aibă un bărbat cu capul pe umeri? Trei rapoarte succesive. Primul, un concept în primă fază al unor oameni din industria petrolului, care calcula maximul producţiei de petrol într-un interval de cinci până la opt ani. Atât de puţin timp să împiedice această situaţie. Al doilea, tot o estimare, care urma să fie publicată în toamnă: un sfert din mamiferele planetei erau ameninţate, Marea Extincţie deja se producea. Al treilea, o lucrare academică analizând datele verii arctice şi propunând ca moment al dispariţiei anul 2045.

Fusese oare nefericit citind despre acest dezastru făcut de mâna omului? Nicidecum. Era mulţumit, un bărbat serios încruntându-se la treburile lui, fără măcar să se gândească în momentul acela la masa de prânz care se apropia, însemnând pasajele pertinente sau propriile păreri experte cu sublinieri făcute cu creionul, săgeţi şi balonaşe, cu stratosfera azurie încadrată de un geam oval la stânga lui şi, la zece kilometri sub el, câmpiile lipsite de copaci din nordul Germaniei, aplatizate şi nivelate de secole de bătălii sângeroase, care duceau în cele din urmă spre Olanda lipsită de copaci şi câmpiile parcă desprinse dintr-un tablou de Mondrian. Tot la stânga lui, soarele sudic, prea sus pentru nori, îşi trimitea torentul de fotoni să-i lumineze şi să-i înnobileze muncile. Cum ar fi putut oare să renunţe vreodată la gin?

Dar era nefericit acum, la patru dimineaţa, pe piedestalul său din porţelan şi lemn de stejar, aplecat deasupra degetelor de la picioare, ca Newtonul lui Blake, şi prea obosit ca să poată adormi. Aceasta era contribuţia alcoolului la insomnie – se simţea febril, epuizat, alert. Încrengătura obişnuită de anxietăţi coagulate i se înfăţişa sub priviri în obscuritatea băii supraîncălzite. Nu erau toate nişte griji abstracte. Unele aveau chip şi nume – greutatea lui, inima lui, care i se părea că bate cam neregulat zilele acelea, vertijurile pe care le avea când se ridica în picioare, durerile din genunchi, rinichii, pieptul, oboseala aceea sufocantă care îi dădea tot timpul târcoale, o pată roşie pe dosul palmei care în ultimele luni se făcuse vineţie, ţiuitul din urechi, pe care îl auzea şi în clipa aceea, ca un fâşâit indistinct, grăbit, fără să-l părăsească niciodată, acele care îi străfulgerau mâna stângă la fel de continuu. Îşi resimţea simptomele ca pe nişte crime. Trebuia să se ducă la doctor şi să se confeseze. Dar nu-şi dorea să se audă condamnat.

Şi apoi, apartamentul mizerabil de la subsolul din Dorset Square, aruncându-i reproşuri ca un prieten abandonat: când te întorci? Un detaliu apăsător era vraful sau maldărele de scrisori nedeschise. Erau scrisori de la tatăl lui Tom Aldous, care voia să se întâlnească cu el şi să depene împreună amintiri despre fiul lui. Şi ce-ar fi trebuit Beard să facă? Nu era momentul să preia povara tristeţii unui bărbat şi mai în vârstă, a unui tată încă jelind, deşi trecuseră de-atunci cinci ani. Şi apoi, precaritatea proiectului în sine. Oare capitaliştii dispuşi să rişte din Silicon Valley îşi vor deschide în cele din urmă inimile şi conturile bancare? Oare John P. Hedley al III-lea, fermierul din New Mexico, se va răzgândi cu o clipă înainte de termen şi Beard va putea să semneze a doua zi hârtiile la Ambasada Americii? Oare era în stare să facă gaze din apă şi mai ieftin şi să le împiedice să

se recombine? Catalizatorul trebuia neapărat să fie un oxid? Dacă îşi lăsa gândurile să se îndrepte spre această problemă, n-avea să mai adoarmă în veci. Îi era mai uşor să se gândească la vestea Melissei. Ar fi bănuit vreodată că era în stare să-l înşele în asemenea hal? În această privinţă, a sarcinii, cele trei ore de somn îi oferiseră o anume siguranţă. Acum o ştia din instinct, nu se putea întâmpla, acest copil nu putea să existe, nu îngăduia una ca asta, acest homunculus trebuia să se retragă pe tărâmul abstract al ideilor. N-avea nici o îndoială că o s-o convingă. Îi păsa ce credea el despre ea. Faptul că ea îl iubea mai mult decât o iubea el era sursa de necontestat a puterii pe care o avea asupra ei.

În momente ca acesta i se întâmpla să se gândească la Tom Aldous. Lung şi deşirat, cu oasele lui mari, cu dinţii lui mari şi un cap explodând de idei, nu toate prosteşti. Bietul Tom, de mult uitat de restul lumii. El, Beard, aproape că ar fi fost în stare să-şi caute singur vreo vină. Ar fi trebuit să bată în podea cu cuie de două degete blana aia ridicolă primită de la rudele lui Patrice. Ar fi trebuit să se opună când insistase ea să aibă parchet lustruit. Ar fi trebuit să ridice obiecţii împotriva acelei măsuţe de sticlă urâte pe motiv că nu prezenta siguranţă, nu că era de prost gust. Şi, deşi cu greu ar fi fost vina lui că Aldous se afla la el în casă când n-avea ce căuta acolo, i-ar fi salvat viaţa dacă Beard îl arunca afară din primul moment, fără milă, dacă l-ar fi dat afară în frig, doar cu halatul pe el, halatul lui Beard, să se care acasă la unchiu-său.

Dar, îşi spuse Beard, nu trebuia să fie prea aspru cu sine însuşi. El păstra viu spiritul acestui tânăr. Cu patru ani înainte, în apartamentul închiriat de la subsol, al cărui proprietar iresponsabil era acum, întins pe canapeaua aceea împuţită, care încă se afla acolo, fără să miroasă mai bine, văzuse aşa cum nu ar fi văzut nimeni altcineva adevărata

valoare a muncii lui Tom, care la rândul ei se baza pe munca lui Beard, aşa cum munca lui se baza pe cea a lui Einstein. Şi de atunci încoace îl trecuseră apele făcând munca de jos, cu care încă se chinuia. Făcuse rost de autorizaţiile necesare, asamblase un consorţiu, progresase cu munca de laborator, adunase o parte din capitalul de risc – şi când toate vor fi puse cap la cap, lumea va deveni un loc mai bun. Tot ce-şi dorea Beard, dincolo de o retribuţie rezonabilă, era recunoaştere unică. Căci ce ar fi putut să însemne precedenţa sau originalitatea pentru un mort? Iar detaliile numelor de familie abia dacă aveau vreo relevanţă când problema era atât de urgentă. Esenţa lui Aldous va dăinui în singurul sens care avea importanţă.

Şi ce timpuri eroice avuseseră loc, prima elucidare înceată a dosarului lui Aldous, iar apoi, serile acelea, în care urmărea dintr-o neschimbată postură orizontală ştirile de la televizor şi ultimele noutăţi de pe Old Bailey[5], în care îşi văzuse viitoarea fostă soţie dând declaraţii în faţa tribunalului cu o claritate emoţionantă şi asumându-şi statutul de răsfăţată a mass-mediei. Cât despre Tarpin, constructorul – faptul că un bărbat vinovat de două crime, aceea de a se fi culcat cu Patrice şi aceea de a-i fi învineţit lui un ochi, intrase la pârnaie pentru o a treia, de care nu se făcea nevinovat, asta nu părea să-l tulbure pe Beard prea mult.

Nimeni nu poate prezice care dintre frustrările vieţii vor deveni favoritele insomniei. Chiar şi la lumina zilei, în condiţii optime, omul are rareori de ales în privinţa lucrurilor pentru care se dă de ceasul morţii. Pe Beard îl măcina acum – la câteva ore înaintea zorilor de iarnă şi aproape la fel de mult ca sănătatea, banii, munca, avortul iminent sau o moarte accidentală – conferenţiarul acela de la Savoy, sau profesor, Lemon, ba nu, Mellon, cu bărbiţa ascuţită şi privirea fixă, acuzându-l cu nesimţire că e lipsit de autenticitate, un escroc, un

plagiator. Dar Mellon era adevăratul hoţ, apropriindu-şi experienţa autentică a lui Beard cu scopul de a o reduce la un fapt de interes academic, un studiu de caz al erorilor populare, un chichirez contagios trecând din gură în gură ca un banc porcos. Cu o întindere lungă şi uşoară, facilitată de starea de nesomn, îşi văzu mâna înfiptă în gâtul lui Mellon şi strângând până când acesta cădea în genunchi şi îşi cerea iertare printre suspine. Beard era capabil să facă uz de forţă, dar nu atacase niciodată pe nimeni, nici măcar în copilărie. În reveriile sale diurne, în orice caz, îşi surprindea duşmanii cu uluitoare manifestări de violenţă. Iar acum, cu pulsul puţin mai ridicat, se simţea din nou revigorat şi mai treaz ca niciodată. Îi renăscuse tot optimismul. Până la urmă, viaţa se bucura de posibilităţi.

Exista, de exemplu, o idee de afacere care îl fascina şi îşi dorea ca tovarăşul lui, Toby Hammer, să o ia în serios. Comerţul cu carbon avea să-şi găsească piaţa în Europa destul de curând şi, într-o bună zi, poate că şi în Statele Unite. Ideea era să se reverse multe tone de pilitură de fier în ocean, îmbogăţind apele şi încurajând planctonul să înflorească. Pe măsură ce acesta se dezvolta, absorbea tot mai mult dioxid de carbon din aer. Cantitatea exactă trebuia să fie calculată, astfel încât să se poată obţine drepturile asupra carbonului, care urma să fie vândut industriei grele, conform planului său. Dacă o companie care ardea cărbune cumpăra suficient, putea susţine pe bună dreptate că operaţiunile sale erau neutre din punct de vedere carbonic. Şpilul era să o ia înaintea competiţiei, înainte ca pieţele europene să fie pe deplin stabilite. Trebuia găsită o sursă pentru vase şi pilitura de fier, trebuiau să se stabilească amplasările adecvate şi, de asemenea, trebuiau duse la îndeplinire toate mişculaţiile legale. Era cazul ca Toby Hammer să se apuce de treabă. Câţiva biologi marini, fără îndoială având-şi

propriile planuri secrete, auziseră nişte zvonuri despre ideea lui şi strigaseră în presă că orice interferenţe la baza lanţului trofic erau periculoase. Trebuiau traşi afară din apă cu argumente ştiinţifice temeinice. Beard avea deja două lucrări gata de publicare, dar era important să aştepte până la momentul potrivit.

Înfăşurat în halatul stacojiu, ţinându-şi echilibrul pe tronul său în miezul nopţii, examina în manieră princiară evenimentele recente din viaţa sa. Afacerea cu pilitura de fier îi amintea de toate lucrurile care i se păreau lui rezonabile, având o finalitate, şi de faptul că nu trebuia să se lase târât în jos. Avea să facă rost de cei patru sute de acri din New Mexico. Patru sute de acri străbătuţi de vechi linii de înaltă tensiune, deasupra unor stâlpi rahitici de lemn, în perfectă funcţiune, unde exista şi o sursă de apă pe care se puteau baza. Într-o bună zi, panouri de sticlă zgâindu-se pieziş la soare, dotate cu o mulţime de tuburi încolăcite transparente, vor acoperi luncile ca o mare strălucitoare, producând hidrogen şi oxigen din lumină şi apă, practic fără nici un cost. Compresoarele vor stoca hidrogenul în containere uriaşe. Oxigenul şi hidrogenul se vor recombina pentru a alimenta generatoarele pe bază de pilă de combustie. Zi şi noapte, uzina va produce energie pentru Lordsburg, aprinzând neoanele fâşiei sale înguste de pământ. Apoi, pe măsură ce va creşte capacitatea, se vor extinde şi în zonele învecinate – Redrock, Virden, Cotton City şi, în sfârşit, Silver City. Lumea va vedea cu ochii ei şi va veni în goana mare.

Într-un târziu se clinti de la locul lui, îşi adună poalele halatului şi îşi croi drum de-a lungul sufrageriei scufundate în întuneric, trecând peste lucrurile lui lăsate în dezordine, ca să ajungă la bucătărie. Acolo rămase în penumbră în dreptul frigiderului cât un stat de om, şovăind un moment înainte să apuce de mânerul lung de un metru.

Frigiderul se deschise îmbietor, cu un pleoscăit delicat, ca un sărut. Rafturile erau slab luminate şi de mare diversitate, ca un zgârie-nori de sticlă în noapte. Existau o groază de lucruri de luat în considerare. Între o salată roşie şi un borcan cu gemul făcut în casă al Melissei, într-un vas alb acoperit cu folie de aluminiu, se aflau resturile tocăniţei de pui. În congelator exista o jumătate de kilogram de îngheţată de ciocolată amăruie. Se topea tocmai bine până ajungea la ea. Aşa că îşi luă o lingură din sertar (era bună pentru ambele feluri) şi se aşeză la masă, simţind, în clipa în care cojea folia de pe castron, că revine la viaţă.

1. CSP, în original, Concentrated Solar Power – Centrală Termică Solară (n. t.).
2. *The Reith Lectures* – o serie anuală de conferinţe radiofonice susţinute de personalităţi de renume ale momentului, comandate de BBC. Au început în anul 1984, în onoarea primului director general al BBC-ului, John Reith (n. t.).
3. Ahmed Zaki Yamani (n. 1930), politican din Arabia Saudită, ministru al petrolului şi resurselor minerale între 1962-1986, cunoscut pentru influenţa sa în gestionarea crizei petrolului din 1973, supravieţuitor al atacului terorist condus de Carlos (Şacalul) în 1975, ministru al OPEC (Organizaţia Ţărilor Exportatoare de Petrol) timp de douăzeci şi cinci de ani (n. t.).
4. *The Lunch Date* („*Întâlnire la prânz*“) şi *Boeuf Bourguignon* sunt două scurtmetraje, primul american, câştigător de Oscar, celălalt olandez, care tratează aceeaşi temă (a „hoţului inocent“) şi au apărut în aceeaşi perioadă fără ca regizorii filmelor să ştie unul de celălalt (n. t.).
5. Strada unde se află Tribunalul Penal Central (n. t.).

Partea a treia
2009

Nimeni n-ar fi fost surprins să afle că Michael Beard fusese copil singur la părinţi, iar el ar fi recunoscut primul că sentimentele fraterne nu-i spuneau mare lucru. Mama sa, Angela, era o frumuseţe costelivă care îl sufoca cu dragostea ei, iar mijlocul prin care înţelegea să-şi reverse iubirea asupra lui era mâncarea. Îl hrănise la biberon cu pasiune şi în exces. Cu vreo patru decenii înainte să câştige Premiul Nobel pentru Fizică, obţinuse locul întâi la Competiţia pentru Copii din Cold Norton şi împrejurimi, secţiunea de bebeluşi până la şase luni. În acei ani grei de după război, idealul frumuseţii infantile rezida mai ales într-un aspect grăsun, cu multiple bărbii churchilliene, era întruchiparea năzuinţelor către sfârşitul raţionalizării şi viitoarea domnie a belşugului. Bebeluşii erau expuşi şi notaţi la fel ca dovlecii crescuţi pentru concurs, iar în 1947, Michael cel de patru luni, umflat şi voios, îi întrecea pe toţi cei dinaintea lui.

Totuşi, la un târg sărbătoresc, era neobişnuit ca o femeie din clasa mijlocie, nevastă de agent la bursă, să-şi abandoneze taraba cu prăjituri şi *chutney* ca să-şi înscrie copilul la un eveniment atât de vulgar. Trebuie să fi ştiut cu siguranţă că copilul ei o să câştige, la fel cum, peste ani, susţinea că ştiuse dintotdeauna că o să intre cu bursă la Oxford. Apoi, după ce l-a înţărcat, i-a făcut de mâncare tot restul vieţii ei cu aceeaşi devoţiune cu care îi ţinea biberonul cu lapte, chinuindu-se, pe la mijlocul anilor ’60, în ciuda faptului că era bolnavă, să urmeze un curs de bucătărie franţuzească „Cordon bleu“, astfel încât să poată încerca noi feluri de mâncare în timpul ocazionalelor vizite ale lui Michael acasă. Soţul ei, Henry, era genul care prefera întotdeauna friptură cu cartofi prăjiţi şi nu putea să suporte usturoiul

sau mirosul uleiului de măsline. Pe la începutul căsniciei lor, din motive care rămăseseră personale, Angela încetase să-l mai iubească. Trăia numai pentru fiul ei, iar moştenirea pe care i-o lăsă în cele din urmă era lipsită de orice dubii: avea să devină un grăsan, tânjind neostoit după atenţiile femeilor frumoase care se pricepeau să gătească.

Henry Beard era unul dintre bărbaţii aceia deşiraţi, cu mustaţă pe oală şi părul şaten pieptănat spre spate şi lipit de cap, ale cărui costume sobre şi veste cafenii păreau cu un număr prea mare, atârnând mai ales în jurul gâtului. Îşi întreţinea mica familie cu succes şi, după moda vremurilor, îşi iubea fiul cu severitate şi fără să recurgă mai deloc la contact fizic. Deşi nu-l îmbrăţişase niciodată pe Michael şi rareori îi punea câte o mână afectuoasă pe umăr, îi aducea toate cadourile potrivite – Meccano şi truse de chimie, instrumentele micului tehnician, enciclopedii, modele de aeroplane şi cărţi de istorie militară, geologie sau biografii ale oamenilor celebri. Purtase un război lung, servind ca tânăr ofiţer de infanterie în Dunkerque, Africa de Nord, Sicilia şi apoi, ca locotenent-colonel, luase parte la debarcarea din Normandia, unde câştigase o medalie. Ajunsese în lagărul de concentrare de la Belsen la o săptămână după ce acesta fusese eliberat şi rămăsese la Berlin timp de opt luni după terminarea războiul. Ca mulţi alţi bărbaţi din generaţia sa, nu vorbea despre experienţele sale şi se bucura de viaţa obişnuită de după război, cu rutina sa liniştitoare, rânduielile şi prosperitatea materială în creştere şi, mai presus de toate, de lipsa oricărui pericol – toate aspectele pe care cei născuţi în primii ani de pace păreau să le considere apăsătoare.

În 1952, la vârsta de patruzeci de ani, când Michael avea cinci ani, Henry Beard a renunţat la slujba sa într-o bancă comercială din City şi s-a întors la prima sa dragoste, care era dreptul. A

devenit partener într-o firmă de avocatură cu renume din apropiere de Chelmsford, rămânând să lucreze acolo tot restul anilor până la vârsta pensionării. Pentru a sărbători marea schimbare şi faptul că scăpase de naveta zilnică spre Liverpool Street, şi-a cumpărat un Rolls-Royce Silver Cloud la mâna a doua. Această maşină, de un albastru deschis, l-a ţinut treizeci de ani, până la moarte. Privind retrospectiv din pragul maturităţii şi cu o urmă de vinovăţie, fiul său era plăcut impresionat de acest gest măreţ. Dar viaţa de jurisconsult într-un oraş mic, absorbit cum era de problema cesiunilor şi a autenticităţii testamentelor, s-a dovedit a fi în cazul lui Henry Beard chiar şi mai tihnită. În weekenduri se ocupa în mare parte de trandafirii săi, de maşină sau mergea la golf cu amicii de la Rotary Club. Îşi acceptase impasibil căsnicia lipsită de iubire, ca pe un preţ pe care trebuia să-l plătească pentru bunăstarea în care trăia.

Cam la vremea aceea Angela Beard îşi începuse şirul de aventuri, care s-au întins de-a lungul a unsprezece ani. Tânărul Michael n-a avut ocazia să înregistreze ostilităţi deschise sau tensiuni silenţioase în casă, dar oricum nu se putea spune că era un bun observator, nu era nici deosebit de sensibil, şi deseori se retrăgea în camera lui după şcoală, construind, citind şi lipind; iar mai târziu preocupările sale s-au concentrat asupra pornografiei şi a masturbărilor zi lumină, apoi a venit vremea fetelor. Nici când avea deja şaptesprezece ani n-a observat că mama lui se retrăsese, epuizată, în sanctuarul căsniciei sale. A aflat de aventurile ei abia când aceasta era pe moarte, bolnavă de cancer la sân, pe la vreo cinzeci şi ceva de ani. Părea să vrea să-i acorde iertarea lui pentru că îi distrusese copilăria. În momentul respectiv Michael se apropia de finalul celui de-al doilea an la Oxford şi avea capul plin de matematică şi fete, fizică şi băute, şi iniţial nici

n-a priceput prea bine ce încerca ea să-i spună. Stătea întinsă, sprijinită de perne, într-un salon privat de la etajul nouăsprezece al unui spital cât un zgârie-nori, cu vedere la mlaştinile sărate din zona industrializată de lângă Canvey Island şi la malul sudic al Tamisei. Michael era destul de matur cât să-şi dea seama că ar fi insultat-o spunându-i că n-a observat nimic. Sau că îşi cerea scuze de la cine nu trebuia. Sau că nici nu putea să-şi imagineze pe cineva trecut de treizeci de ani făcând sex. A ţinut-o strâns de mână ca să-i comunice sentimentele sale calde şi i-a spus că nu era nimic de iertat.

Abia după ce a ajuns acasă, a dat pe gât trei păhărele de whisky înainte de culcare împreună cu tatăl său, apoi s-a dus în vechea lui cameră şi s-a întins în pat complet îmbrăcat, gândindu-se la ce-i spusese mama sa, a început să priceapă anvergura isprăvilor ei. Şaptesprezece amanţi în unsprezece ani. Locotenent-colonelul Beard avusese parte de toate nebuniile şi pericolele pe care le putea duce înainte să facă treizeci şi trei de ani. Angela trebuia să aibă şi ea partea ei. Amanţii pe care îi avusese reprezentau campania ei împotriva lui Rommel în deşerturi, debarcarea în Normandia şi Berlinul ei. Fără de ei, îi spusese lui Michael pe patul de spital, s-ar fi urât şi ar fi luat-o razna. Dar oricum se ura pentru ceea ce îi făcuse unicului ei copil. Michael s-a întors la spital a doua zi şi i-a spus mamei sale, care transpira agăţată de mâna lui, că avusese o copilărie nespus de fericită şi de sigură, că nu se simţise niciodată neglijat şi nu se îndoise niciodată de dragostea ei, nu mâncase nicăieri la fel de bine, că era mândru de pofta ei de viaţă, după cum se exprimase ea, şi spera s-o fi moştenit. Era pentru prima dată când ţinea un discurs. Aceste adevăruri cu jumătate sau sfert de măsură erau cele mai bine alese cuvinte pe care le rostise vreodată. Şase săptămâni mai târziu, mama lui a murit. În mod firesc, viaţa ei amoroasă a devenit un subiect

închis între tată şi fiu, dar chiar şi la mulţi ani după aceea, Michael nu putea să treacă cu maşina prin Chelmsford sau prin satele apropiate fără să se întrebe dacă nu cumva babalâcul pe care îl vedea clătinându-se pe trotuar sau altul, prăvălit lângă o staţie de autobuz, era unul dintre cei şaptesprezece.

După standardele vremii, Beard era un flăcău precoce când a ajuns la Oxford. Făcuse deja dragoste cu două fete, avea maşină, o Morris Minor cu parbrizul din două bucăţi, pe care o ţinea într-un garaj ceva mai sus de Cowley Road, şi se bucura de o alocaţie din partea tatălui său mult mai mare decât primeau ceilalţi studenţi de la colegiu. Era isteţ, sociabil, plin de păreri, neimpresionat de băieţii veniţi de la şcoli faimoase, ba dimpotrivă, îi trata cu un uşor dispreţ. Părea să fie genul acela enervant şi indispensabil, care se afla în fruntea fiecărei cozi, avea bilete la toate evenimentele importante din Londra, îşi făcuse relaţii în numai câteva zile cu oameni aflaţi în poziţii strategice şi cunoştea toate scurtăturile, atât sociale, cât şi topografice. Arăta mult mai în vârstă decât cei optsprezece ani pe care îi avea şi muncea din greu, era ordonat, disciplinat, folosea chiar şi o agendă de birou. Oamenii îl căutau pentru că era capabil să repare radiouri şi pick-upuri şi deţinea un ciocan de lipit la el în cameră. Pentru aceste servicii, desigur, nu cerea niciodată bani, dar căpătase deprinderea de a cere favoruri.

La numai câteva săptămâni după ce se stabilise, avea deja o prietenă, o fată „rea“ de liceu, tot din Oxford, pe nume Susan Doty. Ceilalţi băieţi care studiau matematică şi fizică erau în general nişte indivizi retraşi, timizi. În afara orelor de laborator şi a seminariilor, Michael se ţinea departe de ei şi evita de asemenea oamenii cu înclinaţii artistice – aceştia îl intimidau cu referinţe literare pe care nu le înţelegea. Prefera în schimb inginerii, care îi ofereau acces la atelierele lor, şi geografii, zoologii şi antropologii, în special aceia care făcuseră deja

muncă de teren în locuri mai ciudate. Beard cunoştea o groază de oameni, însă nu avea prieteni apropiaţi. Nu fusese niciodată popular, dar era cunoscut, se vorbea despre el, era folositor multor oameni şi uşor antipatizat.

La sfârşitul celui de-al doilea an, încercând să se acomodeze cu ideea că mama lui va muri în curând, se întâmplă să audă pe cineva într-un pub referindu-se la o studentă de la Lady Margaret Hall, pe nume Maisie Farmer, drept „o fătucă murdară". Expresia fusese folosită cu sens aprobator, de parcă ar fi fost vorba de o categorie bine stabilită cu un anumit grad de acurateţe clinică. Numele ei bucolic, în această conjunctură, i se păru curios. Îi veni în minte o fetişcană cu trup generos, robust, duhnind a bălegar, cocoţată în şaua unui tractor – apoi nu se mai gândi la ea. La sfârşitul semestrului se întoarse acasă, îi muri mama şi restul verii trecu cu jale şi plictiseală, şi momente de o muţenie încremenită, aiuritoare, acasă, împreună cu tatăl său. Nu vorbiseră niciodată despre sentimentele lor şi acum nu aveau nici un limbaj în care să le poată discuta. Din casă îşi văzu tatăl în fundul grădinii, examinând trandafirii foarte îndeaproape, şi se simţi stânjenit, sau nu, mai degrabă îngrozit, când înţelese din tremurul umerilor săi că plângea. Lui Michael nu i-a trecut prin minte să se ducă la el. Faptul că ştia despre amanţii mamei sale, fără să ştie dacă şi tatăl lui era la curent (bănuia că nu), era de asemenea o piedică imposibil de înlăturat.

S-a întors la Oxford în septembrie şi şi-a găsit o cameră la etajul al treilea în Park Town, într-o clădire aproape în ruine, de pe la mijlocul epocii victoriene, dispusă în semicerc în jurul unei grădini. Drumurile sale zilnice către laboratoarele de fizică îl purtau prin dreptul porţii din faţă a colegiului unde învăţa fătuca cea murdară şi apoi printr-un pasaj strâmt care îl scotea înspre terenurile universităţii. Într-o dimineaţă, instinctiv,

a intrat în clădire, unde i s-a confirmat la recepţie că o studentă pe numele de Maisie Farmer exista cu adevărat. A descoperit mai târziu în aceeaşi săptămână că era studentă în anul trei la limba engleză, dar nu s-a lăsat descurajat de acest aspect. O zi sau două s-a tot gândit la ea, însă apoi munca şi alte probleme au pus stăpânire pe timpul lui şi iar a uitat de ea. Abia spre sfârşitul lui octombrie, un prieten i-a făcut cunoştinţă cu ea şi cu încă o fată în faţa Muzeului de Istorie Naturală.

Nu era aşa cum şi-o imaginase şi la început a fost dezamăgit. Era micuţă, oarecum plăpândă, deosebit de drăguţă, cu ochii întunecaţi, sprâncene subţirele şi o voce melodioasă cu un accent surprinzător, o urmă de dialect *cockney*, fapt care era neobişnuit în zilele acelea la o femeie aflată la universitate. Când, răspunzând la întrebarea ei, Beard i-a spus care era propriul domeniu de studiu, faţa ei n-a înregistrat nici o reacţie şi, destul de repede apoi, a plecat împreună cu prietena ei. Două zile mai târziu a dat din nou peste ea, singură, şi a invitat-o să bea ceva împreună, iar ea l-a refuzat, şi a făcut-o imediat, chiar înainte ca el să-şi termine propoziţia. Ca dovadă a încrederii sale în propriile puteri, gestul l-a surprins. Însă ce era fata să vadă în faţa ochilor? Un individ grăsan, cu privire de contabil şi maniere stricte, la cravată (în 1967!), cu părul tuns scurt şi cărare într-o parte şi, ca detaliu care nu mai lăsa loc de nici o îndoială, un stilou ataşat la buzunarul de sus al hainei. Şi era student la ştiinţe, o non-materie pentru proşti. Şi-a luat la revedere destul de politicos şi şi-a văzut de drum, însă Beard s-a ţinut scai după ea, întrebând-o dacă era liberă în ziua următoare, sau peste două zile, sau în weekend. Nu, nu şi nu. Apoi îi zise într-o străfulgerare de inspiraţie:

— Ce-ai spune de niciodată?

Ea izbucni într-un râs plăcut, sincer amuzată de perseverenţa lui şi părând pe punctul de a se

răzgândi. În schimb, răspunse:

— Niciodată se poate întotdeauna. Îţi convine niciodată?

— Nu, că sunt ocupat, zise el şi ea începu din nou să râdă, apoi îi dădu în joacă un pumnişor delicat peste rever, cu o mânuţă ca de copil, şi plecă lăsându-l cu impresia că încă mai avea o şansă, fata avea simţul umorului şi până la urmă va reuşi s-o cucerească.

Şi a reuşit. A făcut cercetări în privinţa ei. Cineva îi spusese că avea un interes special faţă de John Milton. Nu i-a luat mult să descopere secolul de care aparţinea acest domn. Un student din colegiul său în anul al treilea la literatură, care îi datora o favoare (pentru că îi procurase bilete la un concert al celor de la Cream), i-a vorbit o oră întreagă despre Milton – ce să citească, ce să gândească. A citit *Comus* şi s-a minunat de cât de proastă era. A răsfoit *Lycidas*, *Samson Agonistes* şi *Il Penseroso* – cam pompoase şi uşor pedante pe alocuri, din câte i se părea lui. I-a mers mai bine cu *Paradisul pierdut* şi, ca mulţi alţii înaintea lui, a preferat compania Diavolului celei a lui Dumnezeu. A memorat câteva pasaje – vorbim despre Beard în continuare – care i se păruseră inteligente şi cu o sonoritate deosebită. A citit o biografie şi alte patru eseuri despre care i se spusese că sunt esenţiale. Toată lectura i-a luat o săptămână lungă. Aproape că a fost aruncat afară dintr-un anticariat din Turl când a cerut pe tonul cel mai firesc o ediţie princeps a *Paradisului pierdut*. Şi atunci a încolţit un profesor binevoitor care ştia de unde se pot cumpăra volume vechi şi i-a mărturisit că dorea să impresioneze o fată cu un cadou aparte, iar acesta l-a îndrumat către o librărie din Covent Garden, unde şi-a cheltuit jumătate din banii pe semestrul acela pe o ediţie din secolul XVIII a *Areopagiticei*. Când a citit-o de-a valma în trenul cu care se întorcea la Oxford,

una dintre pagini s-a sfâşiat în două. A reparat-o cu nişte bandă adezivă transparentă.

Apoi, cum ar fi fost de aşteptat, Beard a dat iar peste fată, de data aceasta în dreptul porţii de la colegiul ei, unde o aşteptase timp de două ore şi jumătate. A întrebat-o dacă putea măcar să o însoţească prin campus. N-a fost refuzat. Era îmbrăcată cu o manta militărească, deasupra unui jerseu galben şi a unei fuste negre plisate, şi purta pantofi de lac cu nişte catarame ciudate, argintii. Era şi mai frumoasă decât şi-o amintea el. Mergând mai departe, a întrebat-o politicos despre studiile ei şi ea i-a explicat, de parcă vorbea cu idiotul satului, că scria despre Milton, un cunoscut poet britanic din secolul XVII. El i-a cerut să-i ofere mai multe detalii despre lucrarea ei. I-a oferit. Beard şi-a dat cu părerea, în cunoştinţă de cauză. Surprinsă, fata i-a vorbit mai pe larg. Ca să elucideze câteva dintre argumentaţiile ei, Beard i-a citat versurile „O-ntreagă zi de vară a căzut,/ Din zori de zi şi până-n fapt de seară“ şi ea le-a completat dintr-o răsuflare: „Odată cu amurgul din zenit/ S-a prăbuşit“[1]. Având grijă să-şi păstreze un ton nesigur, Beard i-a vorbit despre copilăria lui Milton şi apoi despre Războiul Civil. Existau lucruri pe care ea nu le ştia şi era curioasă să le afle. Ştia destul de puţine despre viaţa poetului şi, surprinzător, acest aspect, circumstanţele timpurilor în care trăise, părea să nu fie cuprins în programa de studiu. Beard conduse discuţia înapoi pe un teren mai sigur. Au citat fiecare alte câteva versuri favorite. El a întrebat-o ce autori din domeniu citise. Pe unii dintre ei îi citise şi el, după cum a avut ocazia să demonstreze, cu delicateţe. Aruncase un ochi peste o bibliografie şi conversaţia lui depăşea cu mult lecturile ei. Nici ei nu-i plăcuse *Comus*, chiar mai puţin decât lui, astfel că se apucă să construiască o relativă apărare, doar ca să se lase desfiinţat.

Apoi i-a vorbit despre *Areopagitica* şi relevanţa pe care o avea în politica modernă. În acest moment, Maisie s-a oprit în mijlocul potecii şi l-a întrebat direct cum se făcea că un student la ştiinţe ştia atât de multe despre Milton, iar el îşi spuse că probabil s-a dat de gol. Se prefăcu jignit, însă fără să exagereze. Toate cunoştinţele îl interesau, îi spuse, demarcaţiile dintre subiecte sunt o simplă formalitate sau accidente istorice, dacă nu se trag din inerţia tradiţiei. Ca să-şi ilustreze punctul de vedere, continuă cu câteva frânturi de idei preluate de la prietenii săi studenţi la antropologie sau zoologie. Apoi, cu ceva mai multă căldură în voce, pentru prima dată, Maisie a început să-i pună întrebări despre el însuşi, deşi nu o interesa neapărat să audă despre fizică. Şi, de unde era? Essex, îi spuse el. Serios? Şi ea la fel! Din Chingford! Era momentul propice şi Beard îşi încercă norocul. O invită la cină. Ea acceptă.

Avea să considere această după-amiază însorită, uşor înceţoşată, de noiembrie, petrecută pe malul râului Cherwell în apropiere de Rainbow Bridge, momentul în care începuse prima dintre căsniciile sale. Trei zile mai târziu, a scos-o la cină la Randolph Hotel, iar înainte de asta şi-a petrecut încă o zi cu Milton. Îi era deja clar că propriul său domeniu de interes avea să fie lumina şi s-a simţit firesc atras de poemul cu acelaşi titlu, căruia i-a învăţat ultimele douăsprezece versuri pe de rost, şi pe la a doua sticlă de vin a început să-i vorbească despre el şi patosul pe care îl evoca – un bărbat orb, jelind toate câte n-avea să le mai vadă, apoi slăvind puterea mântuitoare a imaginaţiei. Peste faţa de masă apretată, cu paharul de vin în mână, i-a recitat partea finală: „… pogoară-te, lumină a Cerurilor/ Pe dinăuntru străluceşte, putinţa minţii ia-mi-o/ Şi mi-o dogorăşte, sădeşte-mi ochi lăuntric, păienjenişul mi-l curăţă şi zvântă,/ Să pot vedea şi povesti de toate câte zac ascunse/ Ochiului de muritor“. În momentul în care termină

versurile, văzu că lui Maisie îi dau lacrimile şi se apleca sub scaun să extragă cadoul pentru ea, *Areopagitica*, legată în piele de viţel, de la 1738. Maisie rămase înmărmurită. O săptămână mai târziu, aflat pe ascuns în camera ei, ascultând *Sergeant Pepper* la pick-upul Dansette pe care i-l reparase în după-amiaza aceea cu ciocanul lui de lipit care scotea o groază de fum, au devenit în sfârşit iubiţi. Expresia „fătucă murdară“, care sugera că ar fi fost un bun al tuturor, i se părea acum respingătoare. Totuşi, era o iubită mult mai îndrăzneaţă şi mai sălbatică, cu mai multă experienţă şi mai generoasă decât oricare altă fată pe care o cunoscuse el. Şi, de asemenea, făcea o plăcintă cu rinichi destul de bună. Beard hotărî că era îndrăgostit.

Încercarea lui cu Maisie se transformase într-o urmărire asiduă, extrem de bine pusă la punct, care îi oferise mari satisfacţii şi reprezenta un punct de cotitură în evoluţia lui personală – pentru că era conştient că nici o fiinţă în anul trei de la arte, oricât de strălucită ar fi fost, n-ar fi putut să-şi facă intrarea, numai după o săptămână de studiu, printre studenţii de la matematică sau fizică, colegii lui Beard. Traficul era cu sens unic. Săptămâna pe care şi-o petrecuse cu Milton îl făcuse să-şi dea seama că era vorba de o mare aiureală. Cititul era o bătaie de cap, dar nu întâlnise nimic care să poată fi considerat, nici pe departe, o provocare intelectuală, nimic la nivelul de dificultate cu care avea de-a face zilnic în cursurile sale. Chiar în aceeaşi săptămână în care avusese loc cina de la Randolph, studiase curbura Ricci, înţelegându-i în sfârşit rostul în teoria relativităţii generale. În sfârşit i se păruse că poate cuprinde aceste extraordinare ecuaţii. Teoria nu mai era o abstracţiune, căpătase senzualitate, putea să *simtă* textura continuumului spaţio-temporal încovoindu-se sub forţa materiei, felul în care această textură influenţa mişcarea obiectelor, felul

în care curbura sa invoca gravitaţia. Putea petrece câte o jumătate de oră uitându-se încremenit la această mână de termeni şi de indici esenţiali ai ecuaţiilor de câmp, înţelegând de ce Einstein însuşi vorbea despre „incomparabila lor frumuseţe“ şi de ce Max Born spusese că acesta era „cel mai mare triumf al viziunii umane asupra naturii“.

O asemenea înţelegere constituia echivalentul mintal al ridicării unor greutăţi doborâtoare – nu era posibil de la prima încercare. El şi colegii lui se aflau la cursuri şi la laboratoare de la nouă până la cinci după-amiaza în fiecare zi, străduindu-se să cadă la pace cu unele dintre cele mai dificile lucruri gândite vreodată. Oamenii de la arte cădeau din pat pe la mijlocul zilei, ca să meargă la cele două cursuri pe care le aveau pe săptămână. Bănuia că nu exista nimic din ce se vorbea acolo care să nu poată fi înţeles şi de un om cu jumătate de creier. Citise patru dintre cele mai bune lucrări despre Milton. *Ştia* despre ce era vorba. Şi totuşi aceşti oameni se considerau superiori lui, trândavii ăştia, iar el se lăsase intimidat de ei. Nu se va mai repeta. Din clipa în care o cucerise pe Maisie, devenise un om liber din punct de vedere intelectual.

Mulţi ani mai târziu, Beard relata această poveste şi concluziile sale unui profesor britanic aflat la Hong Kong, care îi spuse:

— Dar, Michael, n-ai înţeles nimic. Dacă ai fi sedus nouăzeci de fete cu nouăzeci de poeţi, câte una pe săptămână de-a lungul a trei ani universitari, încă amintindu-ţi de fiecare până la final, mă refer la poeţi, şi apoi ţi-ai fi sintetizat lecturile într-un soi de privire estetică de ansamblu, poate atunci să fi meritat o diplomă în literatură britanică. Dar nu e cazul să ne prefacem că ar fi atât de uşor!

La vremea aceea părea uşor şi în ultimul său an era mai fericit ca niciodată, iar Maisie la fel. Îl convinsese să-şi lase părul lung, să poarte blugi în

loc de pantaloni de stofă şi să *înceteze* cu reparatul lucrurilor. Nu mai era la modă. Şi deveniseră un cuplu popular, deşi erau amândoi mai degrabă scunzi. El a renunţat la casa din Park Town şi şi-a găsit un apartament micuţ în Jericho, unde s-au mutat împreună. Prietenii ei, toţi studenţi la istorie şi literatură, au devenit şi prietenii lui. Erau ceva mai destupaţi decât foştii săi prieteni, şi mai leneşi, desigur, şi erau sclavi ai plăcerii, de parcă acesta ar fi fost unicul lor drept pe lume. Beard şi-a cultivat noi păreri – despre distribuţia bogăţiei în lume, despre Vietnam, despre evenimentele din Paris, despre revoluţia iminentă şi despre LSD, pe care îl declarase extrem de important, deşi refuzase să-l încerce el însuşi. Când se auzea perorând despre una sau alta, nu suna deloc convingător şi i se părea o minune cum de nu-l considera nimeni un impostor. Încercase să fumeze iarbă şi îi displăcuse profund pentru efectele pe care le avea asupra memoriei sale. În ciuda obişnuitelor petreceri, cu muzică asurzitoare şi vin prost în pahare de carton, el şi Maisie nu s-au oprit niciodată din învăţat. A venit vara, cu examenele finale, apoi, spre marea lor uimire, totul s-a terminat şi lumea din jur a dispărut care pe unde.

Amândoi absolviseră cu cele mai mari note. Michael fusese acceptat unde îşi dorea, la University of Sussex, ca să-şi urmeze doctoratul. Au plecat la Brighton împreună şi şi-au găsit un loc frumos unde aveau să stea împreună din septembrie, într-o casă parohială veche la o margine de sat din sudul comitatului Sussex. Chiria era peste puterile lor şi, înainte de a se întoarce la Oxford, au stabilit să împartă casa cu un cuplu de studenţi la teologie, proaspeţi părinţi ai unor gemeni identici. Ziarul din Chingford a publicat un articolaş despre reprezentanta locală a clasei muncitoare care „străluceşte pe cele mai înalte culmi“ – şi de pe aceste culmi înalte, sau din nevoia de a-şi consolida perspectivele în stare de

dezintegrare, au hotărât cei doi să se căsătorească, nu pentru că era un lucru obişnuit, ci tocmai pentru că era opusul, era exotic, amuzant şi trivial, atât de demodat încât părea inofensiv, ca uniformele militare înzorzonate pe care le purtaseră Beatleşii în fotografiile de promovare ale senzaţionalului lor album. Din acest motiv, cei doi nu şi-au invitat sau informat părinţii. S-au căsătorit la primăria din Oxford şi s-au îmbătat pe plaja din Port Meadow, împreună cu o mână de prieteni veniţi în oraş pentru ziua aceea. Locotenent-colonelul (în rezervă) Henry Beard, distins cu Ordinul Militar, care trăia singur în vechea casă din Cold Norton, n-a aflat de căsătoria fiului său decât după divorţ.

Fiul său se gândea la vremurile acelea acum, patruzeci şi unu de ani mai târziu, în timp ce aştepta chior de somn la 5 după-amiaza, din cauza diferenţei de fus orar, în barul rotund al hotelului Camino Real din El Paso, în Texas, să apară Toby Hammer. Chelneriţa a trecut din nou pe la masa lui şi Beard şi-a mai comandat un whisky şi un al doilea bol de alune sărate. Sub cupola înaltă, din sticlă colorată, răzbătea ecoul unor voci americane şi mexicane amestecându-se, astfel încât Beard nu putea distinge nici o conversaţie anume. Se gândea la acele vremuri aşa cum li se întâmplă oamenilor în călătoriile lungi, când lipsa unui loc al tău şi plictiseala, nedormitul şi imposibilitatea de a-ţi îndeplini rutina zilnică pot scoate la iveală, de niciunde, momente întâmplătoare ale trecutului, făcându-le să pară la fel de reale ca nişte obsesii. Şi aproape că era acolo în clipa aceea, sau aici, în sala de mese a hotelului Randolph, la costum şi cravată, în cămaşa albă pe care şi-o călcase cu nepricepere singur. După un pahar, putea încă să-şi readucă în memorie fragmente din „Lumina“ lui Milton – „şi întuneric infinit/ Mă înconjoară, departe sunt de dulcile trăiri lumeşti“, şi mai era ceva, după care „iar poarta înţelepciunii pe

dinafară să rămână zăvorâtă". Cucerise o fată cu un poem şi apoi ea dispăruse, de fapt murise în urmă cu doi ani de ciroză. Dar el încă nu uitase poemul. Se gândea că nu o dusese niciodată pe Maisie să-i cunoască tatăl şi nu-l invitase niciodată pe bătrân să petreacă un timp la frumoasa casă parohială din Sussex; îl lăsase pur şi simplu cu durerea lui, în zorii unei noi epoci, cu noua generaţie, arogantă, fără ruşine, răsfăţată, întorcând spatele taţilor care luptaseră în război, desconsiderându-i pentru părul lor tuns scurt, aspectul îngrijit şi indiferenţa faţă de rock and roll.

Era nevoie de mai mult de-un pahar ca să crească vina în sufletul lui Michael Beard. Acesta era al treilea sau al patrulea pahar. Deja aştepta de peste o oră. Afară, în stradă, erau peste 43 de grade, iar aici se simţea ca la minus zece. Numai băutura îi ţinea de cald. Făcuse călătoria aceasta şi fusese în acelaşi bar de multe ori în ultimii ani. De la Londra la Dallas, apoi la El Paso, luând de la aeroport un SUV supradimensionat, singurul tip de maşină în care se simţea confortabil la gabaritul lui. Apoi se odihnea aici sau se întâlnea cu asociaţii săi înainte de drumul de trei ore înspre vest, de-a lungul frontierei mexicane, către Lordsburg, în New Mexico. Astăzi, Hammer trebuia să vină de la San Francisco. Nişte furtuni puternice de vară întârziau zborurile pe deasupra Munţilor Stâncoşi. Beard ar fi putut să meargă mai departe fără el, dar prefera să aştepte. Se gândea chiar să rămână peste noapte şi să-i facă o vizită doctorului Eugene Parks de dimineaţă, ca să afle rezultatele analizelor pe care şi le făcuse. Faptul că un doctor american cum era Parks, bătrân şi înţelept, ar fi fost de încredere în privinţa unui diagnostic, expus cu neutralitatea bine-venită a unui străin dezinteresat, fără inflexiuni morale, fără să-i sugereze că ar fi vina lui şi fără iritarea prost deghizată la care ajunsese să se aştepte de la concetăţenii săi medici, era un soi de prejudecată

pe care Beard nu reuşise să şi-o scoată din cap. *Puteţi să vă îmbrăcaţi acum, profesore Beard. Mi-e teamă că trebuie neapărat să facem nişte ajustări modului dumneavoastră de viaţă.* Modul său de viaţă, îi venea să spună, în timp ce se chinuia umilit să-şi tragă pe el desuurile, consta în a aduce lumii fotosinteza artificială la scară industrială. Asta numai dacă lumea, cu pieţele ei de credit sclerozate, o să-i permită.

I s-a adus băutura comandată, cu o moviliţă de cuburi de gheaţă deasupra, depăşind marginea paharului, risipă de energie într-o formă avantajoasă, transparentă, şi alături, o jumătate de kil de alune într-o tăviţă de lemn, acoperite cu o pătură de sare. Nu era stilul doctorului Parks să-şi amendeze clienţii pentru modul în care alegeau să trăiască. Şi, de asemenea, vedea cu ochi buni proiectul lui Beard, fiind el însuşi convins cu tărie de încălzirea globală, drept pentru care îşi cumpărase o bucată de pământ în Newfoundland, unde, era sigur, în zece ani se va crea mediul propice pentru dezvoltarea unei podgorii. Când temperatura verii texane va atinge regulat 50 de grade, era momentul să-ţi faci bagajele şi să o iei spre nord. Existau sute, dacă nu mii de americani, îi povestise lui Beard, care îşi cumpărau acum pământ în Canada.

În timp ce muta cuburile de gheaţă, mai puţin unul, din băutura lui în paharul anterior, Beard îşi observă roşeaţa de pe podul palmei şi se uită fix la ea, ordonându-i să dispară. Cu trei ani în urmă îi apăruse ceva acolo şi trecuse o bună bucată de vreme până să se ducă să ceară un diagnostic. Se dovedise a fi un cancer de piele benign, uşor de îngheţat cu nitrogen lichid. Cu nouă luni în urmă, îi apăruse din nou şi arăta diferit, iar de data asta bănuia că nu va mai fi atât de norocos. Aşa că n-a mai făcut nimic, iar umflătura crescuse şi se înnegrise, devenind o pată lividă cu margini vineţii. De obicei îşi amintea de ea când era prost

dispus. Asemenea laşitate şi lipsă de raţiune i s-ar fi părut pe vremuri sub demnitatea sa. Undeva în cabinetul doctorului Parks, într-un fişier, se găsea adevărul sub forma raportului de analize pe baza unei biopsii. Ar fi putut să şi-l ia a doua zi sau să aştepte până când se întorcea, tot pe acelaşi drum. Lui Beard i-ar fi convenit de minune să se ducă a doua zi pentru un control general, însă fără să i se spună rezultatele, decât dacă erau bune. În America, asemenea lucruri puteau fi aranjate.

Promisese să o sune pe Darlene în Lordsburg, dar n-avea nici un chef acum. Pe o scenă improvizată într-un colţ al barului, doi bărbaţi îşi aşezau scaunele în dreptul unui microfon. Unul din ei începuse să-şi acordeze chitara electrică, ale cărei sunete sparte în microtonuri oscilante îi stârniră o amintire. Da, numele cuplului de studenţi la teologie cu care el şi Maisie împărţiseră locuinţa era Gibson, Charlie şi Amanda Gibson, şi erau pioşi şi intelectuali, în ciuda modei acelor vremuri, şi învăţau la un institut din Lewes. Dumnezeul lor, din dragostea sa misterioasă sau dintr-o pornire de a-i pedepsi, îi binecuvântase cu doi copii cu aspect şi dimensiuni gigantice care ar fi putut cu uşurinţă să-i smulgă premiul lui Beard în ’47, doi gemeni care nu dormeau niciodată şi rareori încetau cu plânsetele lor ascuţite, identice, care se asmuţeau unul pe altul în caz că nu reuşeau să atace în acelaşi timp şi care propagau de comun acord, în casa aceea impunătoare, o miasmă la fel de penetrantă ca o oală de curry pusă pe foc, ca o tocană de creveţi, dar duhnind a mlaştină sărată, de parcă ar fi fost constrânşi, din motive religioase, la un regim numai cu guano şi midii.

Tânărul Beard, lucrând în dormitorul său la calculele care urmau să-l conducă spre munca de-o viaţă, spre marea şansă a vieţii sale, îşi îndesa ghemotoace de sugativă în urechi şi stătea cu ferestrele deschise chiar şi în toiul iernii. Când cobora să-şi facă o cafea, se întâlnea cu cei doi în

bucătărie într-una sau alta din ipostazele infernului lor personal, încercănaţi şi nervoşi de nesomn şi ură reciprocă, împărţindu-şi sarcinile înfiorătoare, care includeau rugăciunea şi meditaţia. Holul generos şi spaţiile de locuit ale casei parohiale georgiene erau sublimate, fără gust, de sutele de instrumente şi dispozitive din metal şi plastic, aruncate răzleţ peste tot, ce ţineau de îngrijirea modernă a copiilor. Nici adulţii, nici copii Gibson nu păreau să încerce bucuria de a exista în viaţa fiecăruia dintre ei sau de a-şi trăi propria viaţă. De ce ar fi făcut-o? Iar Beard îşi jurase pe atunci că nu va deveni niciodată tată.

Iar Maisie? Se răzgândise în privinţa unui doctorat despre viaţa lui Aphra Behn[2], refuzase o slujbă la biblioteca universitară şi se înscrisese, în schimb, în programul de întrajutorare socială. În alt secol ar fi fost considerată o femeie fără ocupaţie, dar în secolul XX era o femeie „activă". Se pusese la curent cu diversele teorii sociale, lua parte la întâlnirile unui grup condus de un colectiv de femei din California şi se ocupa chiar de propriul ei „atelier social", un concept nou la vremea aceea, şi, cu toate că, într-o exprimare convenţională, nu mai „strălucea pe culmi", conştiinţa ei a căpătat avânt şi în scurt timp pusese cap la cap ostentativul aspect al ordinii patriarhale şi rolul soţului ei într-un circuit al oprimării ce se întindea de la instituţiile care îl susţineau pe el ca bărbat, deşi el n-ar fi băgat mâna în foc pentru asta, până la micile nuanţe pe care le atingea în conversaţiile sale cele mai banale.

Era, după cum spunea ea la vremea aceea, ca şi cum ar fi trecut printr-o oglindă. Totul arăta altfel şi ei îi era imposibil să se mai simtă pur şi simplu mulţumită, aşa că, prin urmare, şi lui îi era imposibil. După discuţii serioase s-a ajuns la o înţelegere în privinţa anumitor chestiuni. Beard era un raţionalist mult prea convins ca să-i treacă prin minte destule motive pentru care nu era cazul să

ajute şi el la treburile casei. Îşi dădea seama că lui i s-ar fi părut mult mai plictisitor decât i se părea ei, dar a evitat să-i spună asta. Şi putea cel puţin să spele câteva vase. Existau de asemenea nişte atitudini adânc înrădăcinate pe care trebuia să le examineze şi să şi le schimbe, şi existau prezumţii inconştiente ale propriei sale „centralităţi“, o alienare de propriile sentimente, incapacitatea de a asculta, de a auzi *cu adevărat* ce spune ea şi de a înţelege cum de sistemul care lucra în favoarea lui, atât în aspecte triviale, cât şi în unele importante, lucra în acelaşi timp, întotdeauna, împotriva ei. Unul dintre exemple era următorul: el se putea duce la pubul din sat să bea o halbă de unul singur, în timp ce ea nu putea face asta fără să se uite localnicii lung la ea şi să o facă să se simtă ca o curvă. Apoi mai era vorba despre credinţa sa complet lipsită de îndoieli în importanţa muncii sale, în propria sa obiectivitate şi în însăşi puterea raţiunii. A te cunoaşte pe tine însuţi era un angajament de o importanţă capitală, pe care el nu reuşea să şi-l asume. Existau şi alte modalităţi de a cunoaşte lumea, modalitatea femeilor, pe care el o trata cu desconsiderare. Deşi pretindea că nu e cazul, era dezgustat de sângele ei menstrual, lucru care constituia o insultă la adresa feminităţii în esenţa ei. Felul în care făceau dragoste, adoptând orbeşte posturile de dominare şi supunere, imita violul şi era fundamental corupt.

Au trecut luni în şir, cu multe sesiuni seară de seară, în timpul cărora Beard mai mult asculta, iar în pauze se gândea la munca lui. La vremea aceea se gândea la fotoni dintr-o perspectivă cu totul diferită. Şi apoi, într-o noapte, el şi Maisie s-au trezit din somn din cauza gemenilor, ca de obicei, şi stăteau unul lângă altul întinşi pe spate în întuneric, când ea i-a adus la cunoştinţă că îl părăseşte. Se gândise bine, nu voia să se certe cu el. Pe dealurile umede din Ţara Galilor se forma o comunitate din care intenţiona să facă parte şi ea şi

nu credea că avea să se mai întoarcă niciodată. Ştia, într-un fel pe care el n-ar fi putut să-l înţeleagă, că aceea era de-acum calea ei. Existau aspecte ale devenirii ei, ale trecutului şi ale identităţii ei ca femeie, pe care simţea nevoia să le examineze. Era datoria ei. În acel moment, Beard se simţi copleşit de o emoţie puternică, nefamiliară, care îi încordă muşchii gâtului şi îl forţă să scoată din piept un geamăt de la care ar fi fost peste puterile lui să se abţină. Era un sunet pe care cu siguranţă îl auzise toată familia Gibson dincolo de perete. Ar fi putut cu uşurinţă să fie luat drept un ţipăt. Ceea ce trăia în clipa aceea era un amestec de bucurie şi uşurare, urmat de o vastă senzaţie de plutire, de parcă tocmai ar fi fost pe punctul de a se desprinde de cearşafuri şi a se ridica lovindu-se de tavan. Dintr-odată, i se înfăţişau toate dinaintea ochilor: posibilitatea de a fi liber, de a lucra oricând dorea, de a invita acasă câteva dintre femeile pe care le văzuse în campusul Falmer pierzând vremea pe treptele bibliotecii, de a reveni la sinele său complet lipsit de îndoieli şi de a scăpa, fără sentimentul de vinovăţie, de Maisie. Toate acestea îi provocaseră o lacrimă de recunoştinţă care i se rostogolea pe obraz. Era de asemenea groaznic de nerăbdător să o vadă plecată. Îi trecu prin minte să-i propună să o ducă la gară chiar atunci, dar nu existau trenuri de la Lewes la 3 noaptea, iar ea încă nu-şi făcuse bagajul. Auzindu-i geamătul, Maisie se întinse după întrerupătorul de la capul patului şi, aplecându-se peste el să-i privească chipul, observă umezeala din ochii lui. Pe un ton intenţionat ferm îi şopti:

— Nu o să mă las şantajată, Michael. Repet, nu o să mă las manipulată emoţional de tine ca să rămân.

Ca o binecuvântare, barul era suficient de mare. Cei doi bărbaţi cântau tare, la unison, un cântec

amuzant în spaniolă, la care lumea râdea de câte ori ajungeau la refren. Cu tot timpul pe care îl petrecuse în acest colţ al Statelor Unite, Beard nu înţelegea nici o boabă. Ridică mâna să-şi mai comande o băutură, care apăru în faţa lui într-o clipită, şi se apucă să o dezgroape de sub moviliţa cuburilor de gheaţă. Oare să mai fi existat vreodată o căsnicie care să se destrame atât de nedureros? În mai puţin de o săptămână, Maisie plecase la ferma de pe dealurile din Powys. În decurs de un an şi-au trimis câteva vederi. Apoi a sosit o vedere dintr-un *ashram* din India, unde Maisie a petrecut trei ani şi de unde într-o bună zi i-a trimis acceptul divorţului, pa şi pusi, cu toate hârtiile semnate ca la carte. N-a mai văzut-o până în ziua în care împlinea douăzeci şi şase de ani, când a apărut cu capul ras şi un cercel în nas. Mulţi ani mai târziu, Beard a ţinut o cuvântare la înmormântarea ei. Poate că de vină să fi fost uşurinţa cu care s-au despărţit în vechea casă parohială pentru imprudenţa ce l-a făcut de-a lungul timpului să se căsătorească din nou şi din nou.

Cu oarecare dificultate, Beard se sculă în picioare şi îşi croi drum de-a lungul barului rotund către toaletă. După standardele locale, destul de ridicate, nu era un bărbat teribil de gras. Tocmai ce zărise un cuplu care îl întrecea uşor, un bărbat şi o femeie obligaţi de formele lor să stea cocoţaţi pe marginea fotoliilor. Dar asta nu însemna că nu era totuşi gras, şi-l dureau genunchii, şi îl luase cu ameţeală pentru că se ridicase prea repede. În timp ce traversa holul, unul dintre angajaţii hotelului ieşi de după biroul de la recepţie şi veni în grabă după el.

— Mă scuzaţi, domnul Beard? M-am gândit eu că dumneavoastră trebuie să fiţi. Bine aţi venit la Camino Real! Era un domn care v-a căutat… ?

— Domnul Hammer?

— Nu. Era un domn din Anglia…? Cam acum o săptămână…? Dar n-a lăsat nici un mesaj…?

— Cum arăta?

— Un domn masiv, aş zice, iar numele lui era ceva de genul Turnip…?

Şi-ar fi continuat şirul întrebărilor, dar Beard îl zări în clipa aceea pe Hammer intrând pe uşile de sticlă, condus de portar, care împingea un cărucior de bagaje. În timp ce se îmbrăţişau, angajatul se trase la o parte cu un zâmbet reticent, iar Beard îi mulţumi din cap.

— Toby!

— Şefule!

De când aflase că aşa i se spunea lui Beard la un moment dat, preluase şi el apelativul şi îl folosea neîncetat, ironic. Ceilalţi colaboratori ai proiectului îl adoptaseră la rândul lor, iar Beard, desigur, era încântat. Aproape că nu mai conta că fusese concediat de la centru.

Toby Hammer era cu trei ani mai în vârstă decât Beard şi era zvelt şi puternic, avea spatele drept şi limpezimea ochilor şi a pielii unui bărbat care nu se mai atinsese de un strop de băutură în ultimii douăzeci de ani. Deşi mergea cu picioarele crăcănate, ca un cowboy bătrân, încă juca squash şi se ducea în drumeţii cu rucsacul în spinare prin Sierra Nevada. Sau aşa se lăuda. După un timp petrecut în compania lui, Beard simţea nevoia să ţină cură de slăbire mai mult de câteva ore. Hammer era specialist în electronice, dar la începutul anilor ’80 luase hotărârea să devină beţiv, să-şi distrugă căsnicia şi să-şi piardă toţi prietenii, cum se întâmpla în astfel de cazuri. Apoi, după ce a trecut printr-un stadiu de recuperare şi a adunat la loc lumea în jurul lui, inclusiv nevasta şi copiii, a început să lucreze în diverse domenii fără să fie prea clar ce anume făcea. Cunoştea oameni, stabilea legături între ei şi punea pe roate afaceri. Pe Beard îl pusese în legătură cu avocaţi şi contabili care se pricepeau la deduceri fiscale şi cunoşteau legislaţia americană, cu mijlocitorii din Washington care patrulau pe vastul teritoriu dintre

comerţ şi politică, cu alţi oameni care aveau deschidere către finanţatorii de burse ai marilor fundaţii sau cu indivizi care se ocupau cu investiţii de capital de risc şi cunoşteau oameni care, la rândul lor, se cunoşteau cu prietenii unor oameni ca Vinod Khosla[3] sau Shai Agassi[4]. Hammer făcuse în aşa fel încât să obţină diversele autorizaţii pentru Beard, aranjase termenii contractului de luare în folosinţă pentru terenul din Lordsburg, astfel încât să poată fi şi cumpărat, reuşise să-şi deschidă drumuri şi în domeniul energiei solare şi cunoştea ingineri şi specialişti în materiale. Ba chiar reuşise să scoată bani şi de la oamenii lui Bush, cu toate zilele lor numărate, şi, recent, obţinuse mult mai mult din comoara lui Obama.

Dar Hammer nu putea împiedica întârzierea proiectului, nici progresiva sa intrare la apă şi nici colapsul de care părea uneori că se apropie. Existau compromisuri la fiecare stadiu. Terenul din Lordsburg era a patra alegere în sud-vestul Americii. Existau mai multe ore de soare pe an în locuri din Arizona sau Nevada, dar competiţia reţelelor mari de distribuţie aruncase în aer preţurile. În alte locuri nu exista apă, nu exista nici un drum accesibil, reţea electrică în apropiere sau o Cameră de Comerţ suficient de prietenoasă. Compania pe care o formase el, împreună cu Beard şi cu alţii fusese nevoită să se reconstituie de trei ori de-a lungul vremii, ca să intre în graficul deducerilor de taxe. Departamentul de Securitate Internă privea cu suspiciune cetăţenia străină a lui Beard, iar scrisorile de recomandare din partea academiilor americane de renume avuseseră prea mică importanţă pe timpul mandatului lui Bush. Era greu să faci rost de bani, chiar şi în vremuri mai bune. Printre investitorii de capital de risc cărora le păsa de energia solară se ajunsese la un consens, şi anume că pariurile meritau să se facă pe două dintre căile deja încercate şi testate:

centrale solare termice – bazându-se pe căldura soarelui pentru a face aburi care să pună în funcţiune turbinele – sau energie solară fotovoltaică – generarea curentului electric direct din lumina soarelui –, iar în ambele cazuri, metoda consta în intensificarea razelor de soare cu ajutorul lentilelor de mărire. Fotosinteza artificială, ieftină şi sigură, se afla la douăzeci de ani distanţă – cam asta era părerea generală.

Ca să o contrazică, pe la începutul lui 2007 Beard a pus la cale o demonstraţie pentru potenţialii susţinători, în parcarea din faţa unui laborator din Oakland, în California. Ideea era următoarea: în plină lumină a soarelui, urmau să descompună apa dintr-o sticlă în gazele sale constituente, care vor genera energia necesară unei pile de combustie, astfel încât să pună în funcţiune un ciocan pneumatic electric cu care un bărbat cu cască verde va distruge un zid pe care scria „petrol". Dar anumite componente vitale n-au mai fost livrate, întâlnirea s-a amânat cu o lună, apoi numai jumătate dintre investitori au fost prezenţi şi proiectul a primit o treime din bani, intrând încă o dată la apă destul de serios.

Iar dificultăţile tehnice creşteau pe măsură ce banii scădeau. Tom Aldous avusese dreptate în presupunerile sale de ordin general, însă greşise în privinţa anumitor detalii, deşi Beard nu se mai putea plânge acum, când deţinea şaptesprezece patente. Vreme îndelungată, micul model de laborator care descompunea moleculele de apă în 2005 nu a putut fi adus la scară mai mare sau la un randament mai bun. Pigmenţii fotosensibili pe care se baza întregul proces trebuiau reevaluaţi. Catalizatorul nu era derivat din mangan, ci dintr-un compus al cobaltului şi un altul al ruteniului. Alegerea şi testarea unei membrane poroase adecvate care să separe hidrogenul de oxigen ar fi trebuit să fie ceva uşor de făcut, însă nici asta nu s-a putut. Şi, în sfârşit, venise momentul să

proiecteze şi să construiască prototipul care într-o bună zi urma să fie produs în masă. S-a ales un producător de lângă Paris. Panoul, glorioasa realizare, era de doi metri pătraţi şi costa trei milioane de dolari. A fost trimis spre testare la Laboratorul Naţional de Energie Regenerabilă din Golden, Colorado, unde s-a descoperit că funcţiona cu trei sute la sută sub standarde şi că avea defecte de proiectare şi de construcţie.

Au luat-o de la capăt cu o companie chinezească aflată la vreo sută de kilometri de Beijing. Tuburile conţinând semiconductorul pentru colectarea luminii, electroliţii în soluţie apoasă şi membrana erau din plexiglas deasupra, având la bază un conductor din oţel inoxidabil. Panoul care adăpostea tuburile era de trei metri pe doi şi fiecare unitate costa patru milioane de dolari. Odată ce intra în producţie de masă, avea să coste zece mii de dolari – aşa susţinea planul de afaceri. Conform laboratorului din Golden, noul panou era funcţional. Dar la vremea aceea, lumea intrase în recesiune. Multe dintre promisiunile obţinute de Hammer au căzut. Oferta pentru teren, reînnoită deja de trei ori, era în prag de expirare. Toby renegociase contractul şi în loc de patru sute de acri, cumpărase douăzeci şi cinci, fix lângă sursa de apă. Acum aveau două rezervoare mici pentru stocat gazele în loc de opt gigantice, un singur compresor pentru hidrogen, un generator în loc de cinci şi, cel mai rău dintre toate, pentru că acestea erau miezul şi emblema proiectului, aveau numai douăzeci şi trei de panouri înclinate spre cer, în loc de o sută douăzeci şi cinci.

Dar erau în sfârşit toate la locul lor şi peste două zile avea să înceapă un nou capitol în istoria civilizaţiei industriale, viitorul planetei era asigurat. Soarele va străluci peste un petic pustiu de pământ din călcâiul sud-vestic al New Mexicoului, va străfulgera tuburile de plexiglas şi va descompune apa, bazinele de stocare se vor

umple cu gaze, pila de combustie se va pune în funcţiune şi electricitatea va fi gata să curgă spre oraş în faţa prietenilor din Lordsburg, a reprezentanţilor mass-mediei naţionale, a oamenilor de la companiile de energie, a colegilor de la Golden şi MIT, de la Caltech şi laboratoarele Lawrence Berkeley, precum şi a câtorva antreprenori din zona Standford. Un pachet de prezentare, conţinând şi o broşură specială, lucioasă, va fi pus la dispoziţia tuturor. Toate acestea fuseseră aranjate de Hammer şi de echipa lui. Într-un cort enorm, pe care acesta jura că îl primise pe gratis de la NASA, vor bea şampanie, vor da interviuri şi vor vorbi despre contracte. La un semn dat, laureatul Nobel avea să apese pe un întrerupător şi acela va fi începutul unei noi ere.

Acum, în vasta întindere a holului de la hotel, Hammer îi povestea despre încercata călătorie pe care o făcuse de la San Francisco, trecând printr-un gol de aer înfiorător care lăsase avionul în cădere liberă peste cinci sute de metri, apoi atacul de panică al vecinului de scaun şi un sendviş necomestibil, până când Beard, care simţea că îi plesneşte vezica, se scuză pentru un moment. Când reveni, îşi găsi prietenul aşezat lângă recepţie, făcând slalom printre e-mailuri cu laptopul în braţe.

— Vin şi de la *Scientific American*, spuse el, fără să se întrerupă. Şi tipul ăla pirpiriu de la *New York Times*.

— Ar fi cazul să ne iasă atunci, spuse Beard. Am rămas cu sechele după povestea cu ciocanul pneumatic.

— Câteva firme din zonă au pregătit un panou enorm cu litere de neon pe care scrie Lordsburg, cu semnul exclamării. Vor să-l aşeze la juma’ de kilometru de noi şi să-l aprindă când dăm noi drumul.

— Atâta timp cât se ocupă şi de cablul de jumătate de kilometru.

Hammer îşi lăsă laptopul deoparte. Avea un aer obosit, chiar un pic deprimat.

— Vor să-l ţină aprins toată noaptea. Iar Camera de Comerţ a pus la cale o fanfară militară, de pe lângă Las Cruces.

— Credeam că o să avem nişte cântăreţe country.

— În New Mexico, sau prin părţile astea, întâi vine armata. Mai avem un zbor de paradă de la baza forţelor aeriene. Fetele o să cânte mai târziu şi, desigur, au nevoie de curent pentru amplificatoare, spuse Hammer, pocnindu-l pe Beard peste braţ ca să pară voios nevoie mare. Lumina soarelui, apa şi banii fac electricitatea, care face şi mai mulţi bani! Dragul meu prieten, e pe cale să se întâmple!

S-au înţeles să ia cina devreme, să rămână peste noapte şi să plece imediat după ce termina Beard cu vizita la doctor.

— Dar ascultă, şefule, spuse Hammer în timp ce-şi ocupau locurile în sala de mese goală. Nu-l lăsa să te îmbolnăvească acum. Nu e momentul.

— Şi mie mi-e teamă de asta. Un diagnostic este ca un fel de blestem modern. Dacă nu te-ai mai duce la indivizii ăştia, ar fi ca şi cum nici nu te-ai procopsi cu ce vor ei să te procopsească.

Au ciocnit paharele cu vin şi apă în cinstea gândirii magice, apoi şi-au continuat o conversaţie pe care o purtau pe e-mail de câteva luni. Dacă era cineva să tragă cu urechea, ar fi asistat la plicticoşenia plicticoşeniilor în materie de economie, însă pentru cei doi discuţia avea un caracter imperios. Cât de mare era comanda de panouri astfel încât să coboare costul de producţie per unitate până la punctul la care ar fi devenit fezabil ca o centrală de mărime medie folosindu-se de fotosinteza artificială să genereze electricitate la fel de ieftin pe cât era cărbunele? Piaţa de energie era foarte conservatoare. Nu se făceau concesii pentru virtute, pentru grija de a nu distruge

sistemul climateric. Comenzi pentru şapte mii de panouri, asta după cele mai bune calcule. Multe depindeau de reuşita lor în a furniza electricitatea în Lordsburg şi împrejurimi zi şi noapte timp de un an, indiferent de vreme. Şi de asemenea depindeau de chinezi, cât de repede se puteau mişca şi cât de plauzibil era ca aceştia să se simtă ameninţaţi de o eventuală pierdere a afacerii. În această privinţă, recesiunea era de ajutor, dar asta avea de asemenea să reducă cererea de panouri, dacă nu de energie. S-au învârtit în jurul acestui subiect de câteva ori, recitând cifre, venind cu alte cifre din burtă, apoi Hammer se aplecă în faţă şi spuse cu un aer confidenţial, de parcă era posibil să-l audă singurul chelner care se afla de partea cealaltă a restaurantului:

— Dar, şefule, ia spune-mi, şi poţi să fii sincer cu mine: e adevărat că planeta se răceşte?

— Poftim?

— Îmi tot zici că nu există divergenţe, dar există. Aud de chestia asta peste tot. Săptămâna trecută, o profesoară de studii atmosferice, sau ceva de genul, susţinea asta pe postul televiziunii naţionale.

— Oricine ar fi – n-are dreptate.

— Şi aud asta peste tot şi din gura afaceriştilor. Deja prinde la lume. Spun că oamenii de ştiinţă s-au înşelat şi n-au curaj să recunoască. Prea multe cariere şi reputaţii la bătaie.

— Ce dovadă au?

— Susţin că e vorba de o creştere de doar 1,7 grade din vremurile preindustriale încoace, asta înseamnă de acum 250 de ani, şi că e neglijabilă, nu iese nicicum din graficul fluctuaţiilor obişnuite. Iar ultimii zece ani au fost cu mult sub medie. Am avut nişte ierni aspre pe aici – asta pe noi nu ne ajută. Şi mai spun că prea mulţi se vor îmbogăţi de pe urma gratuităţilor şi deducerilor de taxe ale lui Obama, aşa că nu vor să iasă adevărul la iveală. Apoi sunt toţi oamenii ăştia de ştiinţă, inclusiv

doamna de care vorbeam, care au semnat Raportul Minoritar al Senatului în privinţa Încălzirii Globale – trebuie să fi văzut chestia asta.

Beard ezită un moment, apoi îşi comandă încă un pahar de vin. Asta era problema cu vinurile astea roşii californiene, aşa de uşor curgeau pe gâtlej, că le beai ca pe limonadă. Dar aveau şaişpe la sută alcool. Nu putea să nu simtă că această conversaţie era nedemnă de el. Îl obosea, era ca şi cum ar fi vorbit despre religie, cu argumente pro şi contra, sau despre cercurile acelea misterioase de prin lanuri şi existenţa OZN-urilor, dacă e să o luăm aşa. Spuse:

— S-a ajuns la 0,8 acum, nu e o creştere neglijabilă în termeni climaterici, iar în mare parte s-a petrecut în ultimii treizeci de ani. Iar zece ani nu ajung ca să se determine o tendinţă. E nevoie de cel puţin douăzeci şi cinci. Unii ani sunt mai călduroşi, alţii sunt mai reci decât anii imediat anteriori, şi dacă ar fi să concepi un grafic al temperaturilor medii anuale, ar semăna cu un zigzag, dar un zigzag ascendent. Când iei un an excepţional de călduros ca punct de plecare, o să observi cu uşurinţă un declin, cel puţin pentru câţiva ani. Ăsta e un truc vechi, ca o înscenare, când alegi numai anumite exemple ca să susţii o ipoteză. Cât despre oamenii de ştiinţă care au semnat cine ştie ce prostie susţinând contrariul, se află într-o minoritate de 1 la 1000, Toby. Ornitologii, epidemiologii, oceanografii şi glaciologii, pescarii de somon şi operatorii de funiculare sunt cu toţii de acord, într-o majoritate covârşitoare. Numai ziariştii ăia cu jumătate de creier se opun, pentru că au senzaţia că asta îi face să pară că gândesc liber. Şi un profesor cu opinii contrare o să se bucure întotdeauna de o groază de atenţie. Sunt şi oameni de ştiinţă proşti, la fel cum există cântăreţi lamentabili sau bucătari groaznici.

Hammer părea sceptic.

— Dacă regiunea asta nu se încălzeşte, suntem terminaţi.

În timp ce îşi umplea din nou paharul, Beard se gândea cât de ciudat era că fuseseră atâta vreme asociaţi şi nu discutaseră niciodată fenomenul pe larg. Întotdeauna se concentraseră asupra afacerii, asupra problemelor punctuale. Beard observă, de asemenea, că mai avea puţin şi se îmbăta.

— Sunt şi veşti bune. Naţiunile Unite estimează că deja mor o treime dintr-un milion de oameni pe an din cauza încălzirii globale. Bangladeshul se duce la fund din cauză că se încălzesc oceanele, se extind şi creşte nivelul apei. E secetă în pădurile tropicale amazoniene. Se scurge metanul din permafrostul siberian. Sunt locuri în care se topeşte pătura de gheaţă a Groenlandei şi nimeni nu vrea să vorbească despre asta. Au ajuns amatorii să navigheze cu iahturile în Trecătoarea de Nord-Vest. Acum doi ani am pierdut patruzeci la sută din gheţurile verii arctice. Şi acum se duce şi Antarctica răsăriteană. Viitorul e aici, Toby.

— Da, spuse Hammer, bănuiesc că aşa e.

— Nu eşti convins. Iată cazul cel mai rău. Să zicem că luăm în calcul imposibilul – că aceste mii de oameni se înşală şi numai unul are dreptate, informaţiile sunt eronate şi nu are loc nici o încălzire globală. Oamenii de ştiinţă se amăgesc în masă. Sau e vorba de o conspiraţie. Chiar şi în cazul ăsta, încă avem vechile prerogative. Siguranţa energiei, poluarea aerului, producţia maximă de petrol.

— Nimeni n-o să cumpere nişte panouri fiţoase de la noi doar pentru că se termină petrolul în treizeci de ani.

— Ce-i cu tine? Ai probleme cu ai tăi?

— Nimic de genul ăsta. Doar că am muncit atât de mult – şi mă trezesc că vin unii cu halate albe la televizor să-mi spună că planeta nu se încălzeşte. M-am speriat un pic.

Beard îşi lăsă mâna pe braţul prietenului său, semn sigur că deja băuse mai mult decât putea duce.

— Toby, ascultă-mă. Chiar e dezastru. Linişteşte-te.

Pe la nouă jumătate, cei doi bărbaţi, epuizaţi de pe urma călătoriei, erau gata de culcare şi au urcat împreună în lift. Etajul lui Beard era primul. Îşi luă la revedere de la Hammer, apoi dispăru cu bagajul după el de-a lungul multelor coridoare în unghi drept, murmurând pentru sine numărul camerei ca să-l ţină minte şi oprindu-se din loc în loc, cu mişcări dezechilibrate, în dreptul plăcuţelor de pe pereţi cu indicaţii precum „309-331“, în timp ce camera lui, 399, nu era menţionată, nici sugerată nicăieri. Continuă prin urmare să înainteze, ajungând în cele din urmă, din direcţia opusă, în faţa liftului sau a unui lift identic, cu un cotor de măr similar odihnindu-se într-o scrumieră înaltă cu nisip. Cu senzaţia tot mai acută că era victima unor forţe necunoscute, se puse din nou în mişcare, ajungând până la urmă din nou în faţa liftului. Şi deja era pe la mijlocul turului al treilea când şi-a dat seama că ţinea cartonaşul cu numărul camerei invers, iar destinaţia sa era camera 663, la alt etaj.

Urcă cu liftul, îşi găsi camera, trânti bagajul chiar lângă uşă şi se îndreptă spre minibar, de unde îşi procură un coniac şi un baton de ciocolată enorm, apoi se aşeză cu ambele în mână pe marginea patului.

Era, din fericire, prea târziu ca să o mai sune pe Melissa şi prea devreme ca să-i telefoneze lui Darlene, care probabil se afla la muncă. Nu mai avea putere decât pentru telecomandă. Înainte să se aprindă, televizorul scoase o pârâitură domestică, înfundată, anunţând că îşi încălzeşte piesele, cu tot atâta duioşie şi familiaritate ca sărutul unei mame. Dar nu al mamei lui. Era obosit şi beat şi tot ce putea să facă era să navigheze de la un canal la

altul. Lucruri obişnuite, nimic surprinzător – jocuri şi talk-show-uri, tenis, desene animate, o întrunire a congresului, reclame idioate. Două femei cărora în clipa aceea Beard ar fi fost în stare să le încredinţeze viaţa sa vorbeau despre soţii lor bolnavi de Alzheimer. Un cuplu de tineri schimbă o privire semnificativă care iscă un val de chicoteli din partea publicului din studio. Cineva protesta că preşedintele Obama încă era un sfânt, încă era iubit. Beard se declara un „democrat de-o viaţă" în ultima vreme. Deseori, la evenimentele care aveau drept temă încălzirea globală, vorbea de momentul fatidic al anului 2000, când era în joc soarta omenirii, iar Bush îi smulsese victoria lui Gore ca să prezideze asupra tragediei a opt ani pierduţi. Însă Beard îşi pierduse de mult încrederea în plenitudinea şi stranietatea Americii aşa cum era prezentată la televizor. Aveau sute de canale acum şi în România, şi peste tot pe planetă. Pe lângă asta, dacă ceva apărea la televizor nu mai părea atât de straniu. Dar era prea obosit să-şi ridice degetul de pe butonul de schimbat canalele, astfel încât timp de patruzeci de minte rămase apatic cu un pahar şi un ambalaj gol în poală, apoi se întinse confortabil pe pernele din spatele lui şi adormi.

Nouăzeci de minute mai târziu îl deranjă sunetul telefonului şi se trezi de-a binelea cu el deja la ureche, ascultând vocea fetiţei a cărei existenţă făcuse, în limitele decenţei, tot posibilul să o suprime. Dar iat-o că exista, Catriona Beard, la fel de invincibilă ca o carte interzisă.

— Tati, spuse ea solemn. Ce faci?

Era duminică, şase dimineaţa, în Anglia. O trezise lumina zorilor şi coborâse direct din pat la telefonul din sufragerie, unde apăsase pe primul buton din partea stângă.

— Draga mea, lucrez, spuse el la fel de solemn.

Ar fi putut la fel de uşor să-i spună că dormea, dar părea să simtă nevoia de-a minţi ca să scape de vinovăţia care îl copleşise instantaneu la auzul

vocii ei. Multe dintre conversaţiile cu fiica lui de trei ani îi aminteau de disputele pe care le avusese de-a lungul anilor cu diferite femei, în decursul cărora ajungea să se justifice în mod implauzibil, încerca să se retragă sau să-şi găsească scuze şi era mereu descoperit.

— Eşti în pat pentru că vorbeşti răguşit.

— Citesc în pat. Dar ce faci tu? Ce vezi în jur?

Îi auzi răsuflarea ascuţită, apoi plescăitul unei limbi curate lovindu-se de dinţii de lapte, în timp ce se gândea care dintre capcanele lingvistice proaspăt acumulate merita încercată. Probabil că stătea lângă sau pe canapea, care se afla în dreptul ferestrei mari şi luminoase, dincolo de care era un cireş înfrunzit; probabil că avea în faţa ochilor bolul cu pietricele care mereu îi stârnea interesul, sculptura lui Moore, nuanţele cenuşii ale luminii soarelui pe pereţi, şirul lung şi drept al dalelor de parchet din lemn de stejar.

În cele din urmă spuse:

— De ce nu vii la mine acasă?

— Iubita mea, sunt la mii de kilometri depărtare.

— Dacă poţi să pleci, poţi să vii înapoi.

Logica acestei fraze îl lăsă fără grai – apoi tocmai începuse să-i explice că o s-o vadă în curând, când ea îl întrerupse spunând cu veselie:

— Acuma mă duc la mami în pat. Pa.

Şi telefonul amuţi.

Beard se lăsă pe spate, închise ochii şi încercă să-şi imagineze lumea în viziunea fiicei sale. Se gândea la timp, la fusuri orare şi distanţe fizice asupra cărora ea încă nu-şi formase o concepţie adecvată, şi la faptul că trăia cu o maşinărie ale cărei proprietăţi miraculoase le lua de-a gata. Apăsând pe un buton, putea să vorbească cu tatăl ei lipsit de trup, de parcă ar fi comunicat cu morţii la o şedinţă de spiritism, cu o fantomă de pe lumea cealaltă. Din când în când reuşea să-l facă să se materializeze, de cele mai multe ori însă eşua.

Când apărea, venea întotdeauna cu un cadou, ales cu nepricepere din aeroport, deseori inadecvat – un set de douăsprezece tricouri prea mici, vreo jucărioară moale care ei i se părea de bebeluş, dar era prea drăguţă să-i spună asta, un joc electronic pe care nu-l înţelegea, o cutie de bomboane de ciocolată cu lichior pe care se vedea nevoit să le mănânce singur toate o dată. Melissa încerca să-l convingă să nu-i mai aducă cadouri – „Pe *tine* te vrea“ –, dar lui Beard îi era imposibil să renunţe la obiceiul de-o viaţă întreagă de a linişti spiritele feminine cu surprize îngropate în hârtie de împachetat. Fără cadou, era ca şi cum ar fi venit în pielea goală, expus unor pretenţii aspre, de neprevăzut, incapabil să-şi răscumpere absenţa, cerându-i-se să se exercite inconfortabil în dimensiune personală, obligat să-şi ia angajamente.

Chiar şi la vârsta de trei ani, Catriona era genul de persoană care, în clipa în care deschidea un cadou, se simţea responsabilă faţă de sentimentele celui care i-l dăruise. Cum de putea o conştiinţă atât de nouă să rezoneze atât de armonios? Nu voia ca tatăl ei să fie dezamăgit de plăcerea pe care i-o oferea. Tricourile, îl asigurase ea, nu erau degeaba, pentru că într-o bună zi le va putea folosi fraţiorul ei, o fiinţă fragilă a cărei venire pe lume o anticipa cu o încredere de neabătut. Era o fetiţă sociabilă, care se apropia cu uşurinţă de oameni, şi de o sensibilitate aproape insuportabilă. Dacă se întâmpla să audă într-o oarecare remarcă un ton încordat, mai ridicat, o lua ca pe o critică sau ca pe o mustrare şi deseori era înspăimântată, îi dădeau lacrimile, apoi, la fel de des, începea să suspine şi nu era chiar uşor de liniştit. Uneori, din câte se părea, reacţiona în faţa unei alte minţi resimţind-o ca pe un câmp tangibil de forţe, ale cărui unde erau copleşitoare, cum sunt brizanţii Atlanticului. Această atenţie trează faţă de ceilalţi era un blestem şi un dar totodată. Era sclipitoare şi

încrezătoare, amuzantă şi isteaţă, însă delicateţea ei emoţională o făcea vulnerabilă, iar pe tatăl ei îl făcea să se simtă încurcat. Odată, una dintre observaţiile lui exprimând vag o urmă de nerăbdare o făcuse înfiorător de nefericită, aducând-o pe mama ei în grabă în cameră ca să ia copilul în braţe. Lui Beard nu-i plăcea să fie pus în postura de nemernic, dar nici nu-i venea firesc, chiar se simţea apăsat să dea dovadă de atâta sensibilitate cât era ziua de lungă.

Oare ar fi preferat un fiu îndărătnic, care să-l pocnească una, două în fluierul piciorului? Probabil că nu. Ceea ce-l lega de ea – cel puţin în măsura în care era el în stare să se lase legat de cineva – era insistenţa ei, iubirea ei indulgentă, necondiţionată. Pentru Catriona era simplu. El era tatăl ei şi avea tot dreptul să-l aibă. Înţelegea că meseria lui era să salveze lumea, şi din moment ce lumea era mama ei, Primrose Hill, magazinul cu costume de dans şi grupul de prieteni cu care se juca, Catriona era deosebit de mândră de el. Degeaba susţinea Melissa că nu era nevoie de el, ca tată, să se implice. Catriona nu-i permitea să se sustragă. Ei nu-i păsa, nici măcar nu observa că era gras sau scund, că nu era foarte drăguţ şi îi creştea bărbie triplă, ea îl iubea, era al ei. Îşi cunoştea drepturile. Acesta era un alt motiv pentru care Beard se simţea vinovat şi îi aducea cadouri ca să-i distragă atenţia şi să nu se mai arunce peste burdihanul lui în clipa în care intra pe uşă sau să i se suie în braţe şoptindu-i secretele ei de fetiţă în ureche imediat cum se aşeza după o călătorie obositoare. La fel ca în cazul propriului tată, Beard nu se simţea în largul lui manifestându-şi fizic afecţiunea faţă de un copil. Iar la fel ca mama ei, Catriona era pregătită să iubească nemăsurat, fără să-i observe reticenţa.

În general, era un părinte şi un amant indecis, nici nu se implica, nici nu-şi abandona, onest, familia. Se agăţa, din obişnuinţă, de o noţiune

tinerească a independenţei, fapt care suna bizar în cazul unui bărbat de aproape şaizeci şi doi de ani. Când se întorcea la Londra stătea deseori în apartamentul său din Dorset Square, cel puţin primele două sau trei nopţi, până când mizeria şi multiplele probleme ale casei îl împingeau să-şi ia picioarele la spinare. Mucegaiul de un cenuşiu gălbui înflorea de-a lungul liniei dintre perete şi tavanul din bucătărie. Un burlan care teoretic aparţinea unui vecin se crăpase şi apa de ploaie se infiltra în zidărie. Dar Beard nu dorea să se certe cu insul beligerant, parţial surd, care locuia deasupra, şi nici nu voia să iniţieze toată bocăneala şi hârâiala, zgomotul şi deranjul necesare unei reparaţii adecvate. Pe hol, lumina nu se aprindea niciodată, oricât de des schimba becul. Pocnea de cum apăsa pe întrerupător. În baia de sus, apa rece nu mai curgea de mult. Ca să se poată bărbieri, dădea drumul la apa caldă foarte încet şi deja se învăţase, cu măiestrie, să termine înainte de-a se opări. Ca să facă o baie, trebuia să umple cada şi să lase apa să se răcească vreo oră şi ceva. Acestea şi alte mici probleme i-ar fi acaparat toată atenţia, dar el prefera să improvizeze. O vază mare aduna stropii de ploaie în dormitorul neocupat, un încălţător de metal ţinea uşa de la frigider închisă, o bucată soioasă de şnur deşirat şi încreţit atârna în locul lanţului de la bazinul antic al veceului.

Dar nu se putea face nimic cu covoarele scămoşate, lipicioase, pe care nu le mai dăduse nimeni cu aspiratorul de când îl părăsise ultima femeie de serviciu, cu şase ani în urmă. La fel, nici cu maldărele de hârtii nesortate, scrisori, reclame şi reviste, cutiile cu sticle goale, canapeaua împuţită sau mâzga care părea să cuprindă însăşi aerul respirabil, precum şi fiecare suprafaţă, şi toate farfuriile, cănile şi aşternuturile de pat. Pe vremuri îşi spunea că, deşi era un jeg de apartament, îl putea folosi drept birou, era chiar locul în care descifrase dosarul lui Tom Aldous,

readucându-l la viaţă. În Primrose Hill, Melissa şi Catriona îl ţineau de vorbă, în timp ce aici se lăfăia în mizeria lui şi putea să citească nederanjat. Dar nu aşa stăteau lucrurile în ultima vreme, pentru că începuse să simtă mâncărimi în jurul gleznelor. Se instalaseră puricii. Atât de multe lucruri trebuiau făcute pentru ca locul să devină suportabil, că până la urmă n-avea sens să facă doar unul singur. Şi ce rost avea să-l pună la punct, să care afară sticlele de whisky şi de gin sau să adune cadavrele de muşte şi păianjeni, când putea, la fel de bine, să se mute la Melissa?

Coşmelia asta ar fi trebuit să fie, cu mulţi ani în urmă, după ce se despărţise de Patrice, un loc de popas în calea sa către un refugiu auster şi bine luminat, un loc curat şi inocent ca Grădinile Raiului, degajat de grămezile de obiecte şi alte mijloace de distragere a atenţiei, unde o minte deschisă şi liberă ar fi putut să domnească nestânjenită. Oriunde şi-ar fi aruncat ochii în acest apartament, umbrit de geamurile nespălate, putea să observe o trăsătură a lui, a sinelui său în cea mai rea ipostază, în cea mai obeză ipostază, incapabil să transpună un plan decent, oricare ar fi fost acesta, într-o înlănţuire firească de acţiuni. În orice moment al prezentului, exista întotdeauna altceva ce ar fi făcut mai degrabă – să citească, să bea, să mănânce, să vorbească la telefon, să stea pe internet – decât să contacteze un electrician, un instalator sau o agenţie care să-i trimită o femeie de serviciu sau să pună ordine în maldărele de hârtii înalte de un metru, sau să răspundă la vreuna din scrisorile tatălui lui Tom Aldous. Era vorba de aceeaşi inerţie care îl făcuse pe Beard să rămână încă un an în Dorset Square, aceeaşi lene care îl făcuse să cumpere apartamentul de la proprietar, în loc să se mute.

Când nu mai putea să suporte – nici pe el însuşi, nici locul, nici pe el însuşi în locul acela – se retrăgea înspre nord-vest, în braţele iubitei sale şi a

fiicei pe care o aveau împreună. În Primrose Hill îl aşteptau haine curate şi călcate, un duş funcţional şi masa pusă, şi două fete care îi spuneau cu schimbul veştile lor şi îl tachinau cu blândeţe pentru circumferinţa taliei sale – Universul în Expansiune, cum spunea Melissa – şi îl puneau să le povestească aventurile din deşertul american, în misiunea sa de a salva omenirea de la autodistrugere. Îi citea Catrionei în pat, iar ea era atât de încântată de aceste ocazii, de faptul că nu mama, ci tatăl ei îi intona poveştile, încât stătea întinsă pe spate, nemişcată ca într-un leşin, ţinând strâns plăpumioara trasă până sub bărbie şi abia reuşind să fie atentă. Luptându-se cu somnul, privea în sus, cu o dragoste posesivă şi satisfăcută, la namila părintească care stătea încovoiată ţinând în mâini cărticica lui Beatrix Potter. Era cu totul al ei. La vremea aceea, poveştile respective erau singurele pe care dorea să le audă, dar Beard nu era omul potrivit pentru creaţiile distopice ale lui Beatrix Potter, cu arici şi mesele lor de călcat sau iepuri în pantalonaşi, aşa că se străduia şi el să rămână treaz şi uneori, în mijlocul propoziţiei, îi mai cădea capul în piept, după care îşi revenea, implicându-se cu voce monotonă în, să zicem, circumstanţele furtului unui morcov.

În camera sa texană de hotel, Beard rămăsese încă întins pe spate cu telefonul în mână; îi era sete, dar se simţea prea sleit de puteri ca să se ridice şi să găsească o sticlă cu apă. Toţi acei kilometri în aer, toate whisky-urile băute şi cele douăzeci şi patru de ore de nesomn îl apăsau greu în patul său de dimensiuni americane. Simţea valuri de mişcare virtuală încingându-i spatele şi picioarele, memoria corpului său după ce străbătuse toată ziua ondulaţiile stratosferei la trei pătrimi din viteza sunetului. În această stare nu mai simţea nici o dorinţă, şi totuşi se gândea la Melissa. Cum stăteau lucrurile? În general, după povestea de culcare, rămânea în sfârşit singur cu

ea. În sfârşit? În zilele acelea nu mai resimţea aceeaşi nerăbdare ascuţită şi imperiozitate ca pe vremuri şi era în regulă, se putea concentra asupra mâncării în timp ce o asculta vorbind despre magazinele ei cu costume de dans. Criza le tăiase oamenilor cheful de dans. Melissa era o femeie de afaceri înţeleaptă, reuşise să-şi ţină toate cele trei magazine deschise strângând cureaua, reducând numărul orelor de muncă, dar fără să dea pe nimeni afară. Micile balerine îşi descoperiseră, în armonie cu vremurile, gustul pentru negru, iar bărbaţii de vârstă mijlocie nu se mai apucau în număr aşa de mare de tango, însă nevestele lor treceau pe la magazin ca să le cumpere pălării de cowboy pentru cadrilurile country, care erau în acelaşi timp demodate şi foarte populare. O altă creştere inopinată avusese loc la apariţia concursurilor de dans în format de reality-show.

Asemenea discuţii se dovediseră a fi liniştitoare, în special în ultimele săptămâni demente, pe măsură ce se apropia momentul punerii în funcţiune a centralei de la Lordsburg. În timp ce sporovăia, Beard o privea convins că, în felul ei, preaplin, bogat, era mai frumoasă ca niciodată şi mai fericită decât o văzuse până atunci. Maternitatea i se potrivea ca o mănuşă. Era tandră şi relaxată cu Catriona, fără să o sufoce, fără să fie posesivă, cum ar fi fost de presupus în cazul unui copil unic, născut la trei luni după ce împlinise patruzeci de ani. Fericirea ei era mai mare decât tot ceea ce cunoscuse el de-a lungul propriei vieţi şi i se părea că o îndepărtase de el parţial, că o înconjura cu o armură protectoare pe care era conştientă că el n-ar fi încercat niciodată să o străpungă. Acum avea ceva magnific, o bucurie personală pe care nu considera că ar fi fost cazul să o comunice mai departe – pentru că el n-ar fi putut să o înţeleagă. Era întotdeauna încântată să-l vadă, făcea dragoste cu el la fel de inimoasă ca întotdeauna, îl încuraja în privinţa Catrionei, îşi

făcea chiar timp să-i calce cămăşile. El îi oferea douăzeci şi cinci de mii de lire pe an pentru întreţinerea gospodăriei, mai mult decât suficient, din câte i se declarase. Dar bănuia că Melissa s-ar fi descurcat la fel de bine şi fără banii lui şi că era la fel de fericită şi fără el prin preajmă.

De fapt, îşi ţinea promisiunea pe care i-o făcuse de nenumărate ori de-a lungul altercaţiilor pe care le avuseseră cât timp fusese însărcinată. Nu va ţine cont de argumentele lui pentru a face avort, dar nici nu-i va cere niciodată nimic. Cât dinspre partea lui? N-ar fi ghicit în veci cât de credincios lui însuşi putea să fie, cât de consecvent. Se împrietenise cu o femeie din Lordsburg, o chelneriţă pe nume Darlene, care trăia într-o rulotă în partea sudică a oraşului, pe drumul care ducea spre Shakespeare, oraşul fantomă. Darlene nu era tocmai frumoasă, nici pe departe în comparaţie cu Melissa, dar nici Beard nu mai era vreo mândreţe de bărbat, acum când mergea uşor clătinându-se şi îi crescuseră aceste bărbii suplimentare, dintre care cea mai joasă îi atârna ca o guşă de curcan şi îi tremura de câte ori dădea din cap. Când întreba femei necunoscute dacă doreau să-l însoţească la cină, acestea râdeau înainte să-l refuze.

Povestea cu Darlene era că ea nu-l refuzase – şi era mereu binedispusă şi amuzantă şi îi plăcea să bea cu el. În timpul ultimei lui călătorii la Lordsburg se îmbătaseră amândoi în rulotă şi, într-un moment de nebunie, acceptase să o ia de nevastă. Dar asta se întâmplase în timp ce făceau dragoste, era o încuviinţare retorică, o manifestare a entuziasmului, mai degrabă. În noaptea următoare, ca să evite scena care ar fi însoţit cu siguranţă retragerea promisiunii, s-a îmbătat iar împreună cu ea, de data asta într-un bar din partea de nord a oraşului, şi aproape că a cerut-o a doua oară de nevastă.Toate astea nu însemnau decât că ţinea la ea. Era o companie plăcută, era o tovarăşă, o camaradă de arme. Dar în momentul de faţă

dădea un plus de dezordine vieţii sale şi aşa răvăşite prin faptul că dorea să vină în Anglia.

Lui Beard surprinzător i se părea următorul aspect: existenţa sa din momentul în care se născuse Catriona era cam la fel ca înainte. Prietenii îi spuseseră că o să cadă pe spate de uimire, că o să devină alt om, că o să-şi schimbe valorile. Însă nimic nu se preschimbase. Catriona era bine, dar viaţa lui era la fel de vraişte. Şi acum că ajunsese în ultimele stadii de activate ale vieţii sale, începea să înţeleagă că, lăsând la o parte accidentele, viaţa nu se schimbă. Fusese amăgit. Întotdeauna se gândise că va veni un moment, în viaţa sa de adult, un soi de prag dincolo de care va fi în stare să se descurce, va deprinde toate trucurile, va fi pur şi simplu în stare să existe. Va termina de răspuns la toate scrisorile şi e-mailurile, îşi va pune ordine în hârtii, va avea cărţile aranjate alfabetic pe rafturi, hainele şi pantofii în bună stare, în şifoniere şi toate lucrurile acolo unde ar fi putut să le găsească, cu trecutul, inclusiv scrisorile şi fotografiile sale, sortat în cutii şi dosare, viaţa personală aşezată şi senină, iar gospodăria şi finanţele, de asemenea. În toţi aceşti ani, această reglare, acest prag al liniştii n-a apărut niciodată, şi totuşi continua să creadă, fără să se gândească prea mult, că trebuia să apară curând, de după următorul colţ, când avea să se încordeze şi să-l atingă, momentul în care viaţa sa va deveni clară şi mintea, liberă, când existenţa sa de adult va putea în sfârşit să se desfăşoare aşa cum se cuvine. Dar nu mult după naşterea Catrionei, cam la vremea la care o cunoscuse pe Darlene, i s-a părut că întrezăreşte un alt moment: ziua în care avea să moară şi în care va purta în picioare şosete desperecheate, e-mailurile sale vor rămâne fără răspuns, iar în coşmelia care îi servea de locuinţă încă se vor găsi cămăşi cu nasturi lipsă la manşete, un bec care nu funcţiona în hol şi facturi neplătite, un pod arhiplin, muşte moarte, prieteni aşteptând de la el o veste şi iubite pe care

încă nu le recunoscuse ca atare. Uitarea, ultimul cuvânt pe ordinea zilei, va fi singura lui consolare.

În Londra, în noaptea de dinainte de plecare, cu nici treizeci de ore în urmă, ar fi trebuit să fie momentul potrivit în care să se bucure alături de mica sa familie reunită. Puţini bărbaţi ar fi rezistat unui astfel de moment, Vasco da Gama însuşi n-ar fi putut să se simtă nefericit înaintea unui asemenea moment de rămas-bun. Şi, la început, până şi Beard a fost fericit. Melissa pusese la cale un întreg spectacol. Chiar şi Catriona înţelesese că el pleca în America pentru a apăsa pe nu ştiu ce întrerupător şi, în clipa în care făcea asta, lumea va fi salvată. Ea şi mama ei, îmbrăcate în rochii de petrecere, au pregătit o cină specială mai devreme, a cărei piesă de rezistenţă era un guguloi modelat de mânuţele Catrionei, acoperit cu o crustă de gheaţă, pe sub care se vedeau nişte petice verzi. Ăsta era pământul, iar în vârf avea o lumânare, pe care el a stins-o dintr-o singură suflare, spre încântarea deplină a fetiţei. Melissa şi Catriona au cântat un cântec despre răţuşte, Beard a cântat primele versuri din „Un elefant se legăna pe o pânză de păianjen", singurul cântec la care ştia toate cuvintele. Braţele fiicei lui au rămas în jurul gâtului său pe tot parcursul petrecerii. Nu era minunat? Aproape că a fost. Dar uitase să-şi închidă telefonul şi îl sună Darlene în timp ce Melissa tăia tortul. Beard răspunse automat şi spuse un pic cam încordat, imediat după primele ei cuvinte: „Te sun eu". Ştia că Melissa auzise o voce de femeie şi tensiunea din propria voce, dar nu se schimbase nimic în atitudinea ei, nu se întrevedeau manifestări înşelătoare ale unei mânii suprimate, pe care Catriona nu ar fi sesizat-o, dar el da. Melissa i-a întâlnit privirea, i-a zâmbit cu căldură şi a turnat vin în pahare în cinstea lui.

Când s-a făcut ora de culcare pentru Catriona şi au rămas singuri, Michael şi-a turnat un pahar mare de whisky, făcându-şi curaj pentru scena care

avea să urmeze. Trebuia să urmeze, ei doi trebuiau să aibă o discuţie. Dar ea şi-a aruncat pantofii din picioare şi s-a aşezat aproape de el, sărutându-l şi spunându-i că o să-i fie dor de el. Au vorbit despre alte lucruri, despre aranjamente de călătorie, despre întoarcerea lui, şi în tot acest timp iritarea lui creştea. Se juca cu el, îl lăsa să fiarbă în sucul propriu al vinovăţiei. Dar de ce trebuia să se simtă vinovat? Să-i spună odată cineva de ce. Nu era legat exclusiv de ea, relaţia lor era limpede. Iar ea greşea, hotărâse el, mascându-şi gelozia în blândeţe şi seducţie. Melissa îi turnă încă un pahar de whisky, se mută mai aproape de el, îşi frecă nasul de faţa lui, îi băgă limba în ureche, îşi aşeză mâna între picioarele lui, mângâindu-l şi sărutându-l iar şi iar. Era o înşelătorie intolerabilă. Şi ea simţea că nu e excitat. Cum de se putea preface că n-a auzit vocea lui Darlene, când ştia că şi el ştia că o auzise?

Şi apoi, în timp ce ea îi povestea ceva nu foarte amuzant despre vreun lucru pe care îl spusese sau îl făcuse Catriona, îşi dădu brusc seama, îi trecu prin minte o idee la fel de sclipitoare şi de clară ca oricare dintre marile sale convingeri avute de-a lungul vieţii. Nu era deloc geloasă, rămăsese neatinsă, era indiferentă. Iar pentru asta nu putea fi decât o singură explicaţie.

Se trase de lângă ea şi îi spuse pe un ton cât putea de egal:

— Te vezi cu cineva?

Era o stratagemă născută din furia sa tăcută. Dar o altă parte din el, partea care nu se atinsese de băutură, nu avea nici urmă de îndoială. Întrebarea era mai mult ca o pedeapsă şi el se aştepta, rezonabil, să o audă negând pe loc.

În schimb, Melissa se simţi jignită. Buzele ei formară boticul care lui i se părea atât de încântător, apoi spuse surprinsă:

— De ce, tu nu, Michael? Bineînţeles că mă văd cu cineva.

Ah, da, asta. Vechiul şi obositul argument al echivalenţei. Jocul după strict aceleaşi reguli. Raţionalism de om nebun, ultimul suspin imbecil al feminismului.

După o pauză în care îşi ordonă gândurile, o întrebă:

— Cum îl cheamă?

Ea se uită într-o parte şi spuse:

— Terry.

— Terry? zise el neîncrezător. Toată atitudinea ei prostească era cuprinsă în acest nume idiot. Şi cu ce se ocupă Terry ăsta?

Ea oftă. Oricum şi-ar fi dat seama la un moment dat.

— Dirijează.

— Traficul?

— Orchestre, simfonii! Muzică clasică, de-astea.

Dar ea ura muzica clasică la fel de mult ca şi el, pentru că n-avea ritm, spunea ea mereu, nu-ţi făcea sângele să fiarbă, nu era suficient de tobagoană sau venezueleană pentru ea. Stătea în celălalt capăt al canapelei, arătând de parcă îşi dorea să-l fi minţit.

El spuse:

— Şi Terry a cunoscut-o pe Catriona?

Asta a făcut-o să-şi iasă din fire. Cu o dulceaţă ironică în voce îi spuse:

— Am vorbit destul despre mine. Hai să vorbim despre tine. Ea era la telefon, bănuiesc. Cum o cheamă şi cu ce se ocupă?

Beard evită întrebarea. Nu era pregătit să-şi prezinte chelneriţa în faţa dirijorului ei de simfonii.

— Ascultă, Melissa, înseamnă că nu înţelegi ceva. Eşti mama copilului nostru…

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu, Michael. Şi tu eşti tatăl copilului nostru et cetera. Nu pot să cred ce prostii spui uneori. Şi uite…

Părea pe punctul de a-i spune altceva, dar chiar în clipa aceea Catriona începu să plângă în dormitor şi Melissa se grăbi să se ducă la ea. Când

reveni, el stătea în picioare în partea cealaltă a camerei, lângă bagaje.

— Foarte bine, spuse ea. Pleacă, du-te naibii. Ieşi naibii odată!

— Nu e nevoie să mi-o spui, zise el luându-şi bagajul şi ieşind.

Îl sună de dimineaţă, când era la Heathrow, să-i spună că îl iubeşte. El îi zise că îi pare rău pentru felul în care se terminase seara şi că era vina lui. Au vorbit din nou când a ajuns la Dallas şi s-au mai împăcat un pic. Iar acum nu se putea hotărî ce să creadă când se gândea la toată povestea. Era supărat şi gelos şi îşi dorea să o aibă pe Melissa numai pentru el şi să-i vâre lui Terry pe gât bagheta de dirijor. Pe de altă parte, Terry era biletul lui de voie, paşaportul lui pentru distracţiile cu buna lui tovarăşă Darlene. Oare la câte distracţii de genul ăsta se putea preta în continuare? Poate că totuşi aşa trebuia să se întâmple – era o situaţie perfectă. Dar apoi se gândi la bărbatul ăla în patul Melissei sau citindu-i din Beatrix Potter fiicei lui şi îşi dădu seama că trebuie să renunţe la Darlene şi să se întoarcă la Londra cât de repede putea. Însă ce s-ar fi întâmplat cu Darlene? Inutil să se gândească acum, când era atât de obosit, din moment ce a doua zi avea să ajungă în Lordsburg şi toate se vor clarifica.

Adormi pe pat complet îmbrăcat, cu telefonul încă în mână.

Şoseaua interstatală 10 era mai rapidă, dar ei preferau un drum ocolitor, singuratic, Route 9, care trecea la câţiva kilometri mai sus de frontiera mexicană, întinzându-se drept ca o linie euclidiană printre dealurile joase şi tufişurile deşertului chihuahuan. Era aproape la amiază, patruzeci şi patru de grade şi temperatura încă în creştere. În faţa lor, cele două benzi ale şoselei se îngustau în zare, dizolvându-se în valuri distorsionate de căldură, descoperind printre onduleurile luminii

mirajul unor mici ochiuri de apă cu suprafaţa netedă care se evaporau la apropierea lor. În decurs de o oră nu văzuseră decât trei maşini, toate camionete albe aparţinând patrulei de frontieră. Când a trecut una dintre ele, şoferul a ridicat mâna salutându-i sobru. Beard conducea, în timp ce Hammer stătea încovoiat peste laptopul său, scriind şi vorbind singur în barbă: „Bineînţeles că n-o să facă asta, lua-i-ar dracu'… da, minunat… dar n-am zis… ce-ar fi să-ţi mai ceri şi scuze, idiotule…" Din când în când îi oferea însoţitorului său câte o informaţie de ultimă oră. „Cei de la *New York Times* au anulat… Aveam două avioane pentru zborul de paradă, dar eroul ăla de război care a rămas fără un picior, fostul pilot, de la Camera de Comerţ, ăla ştie pe toată lumea, aşa că acum avem şapte…"

Beard se menţinea la cincizeci şi cinci de kilometri pe oră, ţinându-şi braţul cu care mânuia volanul sprijinit confortabil de burta lui mare. În State îi venea mai uşor să meargă ca la paradă, cu motorul de mare capacitate rulând încet, aproape fără să se audă. Ţara asta trăise *en masse* cu prezenţa automobilului din timpuri mai îndepărtate decât oricare altă ţară. Oamenii se plictisiseră să privească automobilul ca pe o maşină de curse, ca pe un substitut de penis sau de rachetă. Se opreau la intersecţiile suburbane şi negociau politicos din priviri cine trece primul. Respectau până şi limita de 25 de kilometri pe oră în dreptul şcolilor. La o viteză atât de lejeră, cu dungile de un galben pal rostogolindu-se pe sub roţile SUV-ului, gândurile sale reveneau obsesiv, inutil, la problemele proiectului. Deţinea şaptesprezece patente în tehnologia panourilor. Dacă se vindeau zece mii… şi rata de conversie a apei în hidrogen în condiţii ideale… un litru de apă deţinea de trei ori mai multă energie decât un litru de benzină. Deci, într-o maşină mai mică cu motorul potrivit ar fi putut să întreprindă călătoria asta cu doi litri de apă, trei

sticle de vin pline… Ar fi trebuit să cumpere vin din El Paso, oferta în Lordsburg era atât de restrânsă…

Gândurile lui Beard se derulau precum kilometrii şi se simţea relaxat şi fericit, în ciuda vizitei sale la doctor. Încerca un sentimentul de libertate la unison cu cerul lipsit de nori, de un albastru întunecat la zenit, şi cu peisajele pustii desfăşurate în faţa ochilor. Iată apogeul celor opt ani de muncă. Să călătorească la Lordsburg era idealul american al oricărui britanic – drumul deschis, îngustându-se la orizont, spaţiul acela colosal, posibilităţile. De-a lungul drumului, mai ales înspre sud, răsărind dincolo de vârfurile dunelor de nisip şi dâmburilor, se vedeau nişte grămezi de pietre, unele dintre ele înalte de un metru şi jumătate, în echilibru una deasupra celeilalte, creând o arătare vag umanoidă. Aveau un aspect primitiv, străvechi – când le-a observat prima dată, a crezut că trebuie să fie relicve aztece, echivalentul local al menhirelor şi dolmenelor. Dar erau simboluri ale victoriei, lăsate în urmă de imigranţii mexicani care trecuseră frontiera, cutreierând kilometri întregi de tufişuri deşertice pentru a se întâlni cu omul lor de legătură. La anumite intervale, pe marginea drumului, se iveau posturi de observaţie ale grănicerilor. În alte locuri, îşi parcau camionetele albe pe nişte ridicături strategice de pământ şi priveau prin binocluri întinderea cenuşiu-verzuie a pământurilor aride. Cine ar fi putut să le găsească vină acestor imigranţi? Cine nu şi-ar dori să vină într-un loc unde un străin era întâmpinat, în momentul lansării unei centrale revoluţionare de energie, cu generozitatea ajutoarelor locale, deduceri de taxe, fanfară militară şi zboruri de paradă ale trupelor aeriene? N-ar fi mers aşa de simplu în Libia sau în Egipt.

Hammer îi întrerupse şirul gândurilor din plăcuta lor plutire lăuntrică, spunând:

— Am primit un mesaj de la un avocat din Albuquerque, care încearcă să ia legătura cu tine. Spune că îl reprezintă pe un oarecare englez, Braby. Vrea să vorbească cu tine despre ceva care are legătură cu clientul lui.

— Mi-a scris săptămâna trecută, dorea o întâlnire, spuse Beard. Nu-l lua în seamă. Nu-i datorez lui Braby nici un fel de favoruri. El a aranjat să fiu concediat de la centrul din Anglia. Îţi aminteşti că ţi-am povestit.

Hammer se îndreptă de umeri, apoi se lăsă în scaun lovind tetiera cu capul.

— Mi-e rău şi numai când mă uit la ecranul ăsta. Vorbea cu ochii închişi. Pe avocat îl cheamă Barnard şi vine mâine încoace cu avionul. Trebuie să vorbească cu tine. Eşti sigur că nu e nimic în neregulă, nimic de care ar trebui să ştiu?

— Braby este exact genul în stare să-ţi tragă un pumn în faţă şi apoi să-ţi ceară o favoare. Ignoră-l.

Hammer rămase o vreme cu ochii închişi fără să mai zică nimic, iar Beard se gândi că poate a adormit, însă apoi îl auzi răspunzând:

— Când un avocat vine de la mare distanţă, călătorind pe banii clientului, e rost de belea.

Beard nu reacţionă. Ce nevoie aveau să se certe? Îl ignorase pe Braby ani întregi. Putea să-l fiarbă măcar până căpăta destul curaj încât să pună mâna pe telefon. Nu era prea greu să-şi dea seama ce dorea. O cale de acces în Laboratorul Naţional de Energie Regenerabilă din Golden, la capitalul de risc, pentru centru, sau poate informaţii de la sursă în privinţa centralei solare sau a deducerilor de taxe. N-avea de ce să-şi facă griji.

Au trecut prin Columbus şi, pe fundalul Munţilor Cedar înălţându-se la orizont, s-au lansat într-o altă discuţie sporadică despre afacerea lor cu pilitura de fier. Totul era pregătit, investitorii, căpitanul, ambarcaţiunea, o ofertă de obţinere a materiei prime. Nu le mai lipsea decât un plan pentru comerţul cu carbon.

— Obama lucrează de partea noastră, spuse Hammer. Ne putem gândi la altele acum, când o să vină momentul, suntem pregătiţi.

Termometrul de la bord arăta 44 de grade afară, mai cald decât apucaseră vreodată cei doi bărbaţi. Beard trase pe dreapta ca să-şi dea seama pe viu ce însemna să te expui unei asemenea călduri. Poate că fusese o greşeală să iasă cu capul gol din interiorul îngheţat al maşinii în asemenea temperaturi sălbatice sau poate să fi fost din cauza efortului brusc pe care îl făcea după nouăzeci de minute de înţepeneală la volan. Dar în clipa în care păşi pe marginea drumului şi era pe punctul de-a scoate o exclamaţie banală adresându-i-se prietenului său, Beard simţi că-l ia cu ameţeală, aproape că-şi pierdu cunoştinţa şi îi cedară genunchii. Dacă nu s-ar fi ţinut de mânerul portierei, ar fi căzut lat la pământ. Dar aşa doar se clătină puţin şi făcu o jumătate de pas împiedicat, însă reuşi să rămână în picioare proptindu-se zdravăn cu umărul de maşină. Îi bubuia pulsul în timp ce încerca să deschidă portiera din spate ca să ajungă la pălărie. Într-o relativă răcoare, se întinse pe bancheta din spate mototolind pălăria de soare şi, după ce se odihni câteva secunde, începu să se simtă mai bine. Tot episodul ăsta luase mai puţin de cincisprezece secunde. Hammer, care era de cealaltă parte a maşinii, nu observă nimic.

Cei doi bărbaţi se depărtară câţiva paşi pe drum, minunându-se. Căldura crea o formă de sinestezie. Era gălăgioasă, vulgară, trona asupra lor cu greutatea ei, apăsându-i în creştetul capului sau ţâşnind din pământ ca să-i lovească în plină figură. Cine ar fi crezut că un foton nu are masă?

— Iat-o! ţipă Beard, mimând triumful cu pumnul încleştat şi ridicat, ca să-şi ascundă strania slăbiciune şi să se asigure, auzindu-şi propria voce, că încă era acelaşi om. Asta e puterea!

— Să dăm puterii ce-i al puterii! spuse Hammer. Dar mie îmi ajunge.

Hammer se întoarse în maşină, aşezându-se la volan, ceea ce era o mare uşurare, şi-a zis Beard, în timp ce se urca alături de el. Încă tremura prea tare ca să poată conduce. Acum mergeau cu aproape 80 la oră şi în mai puţin de jumătate de oră trecuseră prin Hachita şi Playas, apoi străbătură Diviziunea Continentală, dincolo de Pyramid Mountains, în districtul Hidalgo, călcâiul statului New Mexico. Locul lor de lansare era la mai puţin de o oră distanţă, spre capătul celălalt al oraşului Lordsburg, şi pe măsură ce se apropiau, deveniră amândoi mai zgomotoşi şi mai veseli, ca nişte flăcăi de la ţară în drum spre hora din sat, nu ca nişte bărbaţi trecuţi de şaizeci de ani cu responsabilităţi redutabile. S-au apucat să cânte „Trandafirul galben din Texas", cel mai voios cântec despre New Mexico pe care se întâmplau să-l ştie. Drumul fusese lung şi greu, călătoriseră inconfortabil cot la cot, uneori în condiţii mizerabile în Orientul Mijlociu şi deosebit de obositor de-a lungul sud-vestului american. Munca de laborator şi cea de birou îi dezbinase deseori, iar acum, în sfârşit, erau pe punctul de a-şi dezvălui secretul, vechiul secret al plantelor, şi de-a uimi lumea cu energia lor curată, ieftină şi continuă. De dragul vremurilor apuse şi pentru că era locul lor favorit, au luat-o înspre sud pe drumul care ducea spre Animas şi au făcut popas în parcarea prăfuită din faţa cafenelei Panther Tracks, trăgând exact lângă maşina de poliţie a şerifului local.

Hammer construise un mit în jurul localităţii Animas, era cea mai prietenoasă comunitate rurală din Statele Unite. În ziua în care o să aibă trotuare, spunea el, nu va mai pune piciorul acolo. Cafeneaua – cea mai drăguţă de la vest de Mississippi – era un hambar zugrăvit în alb cu câteva ferestre. Ieşind în căldura începutului de după-amiază, s-au oprit o clipă în dreptul uşii ca să-şi lase ochii să se obişnuiască cu lumina. Şeriful

şi un alt poliţist stăteau de vorbă în linişte deasupra cănilor de cafea, fiind singurii clienţi. În Panther Tracks nu comandai ce doreai, ci ce aveau ei la dispoziţie. În ziua aceea aveau clătite şi costiţă. Cafeaua era dintre acelea foarte slabe, soiul preferat în tot sudul american. În timp ce aşteptau, Beard îşi scoase telefonul. Avea câteva mesaje noi de dimineaţă, de la hotel, dar încă nu le citise. I-a atras atenţia imediat numele de P. Banner, al celei de-a cincea lui soţii, Patrice, acum măritată cu un dentist estetician, Charles, care o adora aproape la fel de mult pe cât o adorase Beard în urmă cu nouă ani. Patrice fusese pentru scurt timp directoare de liceu, înainte de a face trei copii în patru ani. Şi cât timp fuseseră ei împreună îi spusese lui Beard că nu-şi dorea copii. Sau nu cu el, cel puţin. Ca fapt interesant, Charles era un bărbat scund, durduliu, avea chiar şi mai puţin păr decât Beard şi era cu doi ani mai în vârstă. Ca şi cum căsniciile ar fi fost o serie de ciorne corectate.

Cu un an în urmă, dăduse peste ea în Regent’s Park împreună cu fiul ei, un băieţel pirpiriu de cinci ani, cu bucle de fetiţă. Patrice se purtase prietenos, iar el se gândi că e încă frumoasă. S-au aşezat pe o bancă şi au stat de vorbă un sfert de oră. Pe ocolite, a reuşit să-i pună singura întrebare care îi trecea prin cap. Era în continuare o nevastă necredincioasă? S-ar putea spune şi aşa, a fost răspunsul ei la fel de ocolit, nu că el ar fi avut vreo şansă, dacă despre asta era vorba.

Dragă Michael,

S-ar putea să fi aflat deja, dar în caz că nu, e cazul să ştii că în urmă cu cinci săptămâni Rodney a ieşit din închisoare. A încercat să ia legătura cu mine. Are tot felul de idei ciudate, nu intru în detalii. Avocatul lui Charles a fost la tribunal şi a obţinut un ordin de restricţie, asta însemnând că va fi arestat dacă ne telefonează, ne scrie sau se apropie la mai puţin de 500 de metri de casa

noastră. Acum, tocmai am auzit de la nişte cunoştinţe îndepărtate că a plecat spre State în căutarea ta. Poate vrea să-ţi mulţumească personal că ai depus mărturie împotriva lui la proces! Oricum, cred că trebuie să fii avertizat. Mâine începe vacanţa de mijloc de semestru şi noi plecăm cu toţii în Shetland să ne plouă bine.

Toate cele bune,
Patrice

Da, acel Turnip de la hotelul Camino Real. Dintr-o amabilitate bizară a justiţiei britanice, infractorii care dădeau dovadă de bună purtare serveau doar jumătate din sentinţă. Dacă ai fi căutat numele lui Beard pe internet, ai fi ajuns destul de uşor la Lordsburg. Ei, şi ce? Cu tot aerul condiţionat, Beard simţea o mâncărime ascuţită din cauza picăturilor de transpiraţie ce i se adunaseră deasupra buzei superioare şi o strânsoare în piept care îi provoca durere la baza gâtului. Le-au fost aduse clătitele, un turn de câte douăzeci la fiecare porţie, îi anunţă chelneriţa prietenoasă, şi o carafă cu sirop de arţar să le înmoaie, apoi încă un maldăr înalt de o palmă de costiţă uscată şi cafeaua până în buza cănii, în cea mai palidă nuanţă de maroniu.

— Raiul pe pământ, spuse Hammer pocnind din palme, încă în dispoziţia de mai devreme, care pe Beard tocmai îl părăsise.

Ştiuse dintotdeauna că o să vină şi momentul ăsta, dar se obişnuise cu gândul şi îşi spunea că existau şanse bune ca Tarpin să-şi ducă pedeapsa până la capăt, că timpul va dilua totul, iar închisoarea îl va slei de puteri, şi că, în fond, Patrice era obiectul obsesiei sale, ea îi făcuse de petrecanie la tribunal. De fapt, măreaţa realizare a lui Beard, o capodoperă în arta autoconvingerii, era să creadă aproape serios că Tarpin, fiind un om violent, judecat, găsit vinovat şi închis alături de

alţi oameni vinovaţi, se molipsise şi el prin asociere şi devenise într-adevăr vinovat, şi nu numai atât, dar probabil că la fel gândea şi Tarpin, resemnându-se cu soarta lui. Beard, până la urmă, nu omorâse pe nimeni, iar povestea spusă la tribunal era insurmontabilă, martorul său de la Institutul de Fizică fusese impecabil. Pe măsură ce trecuseră anii, aceste evenimente din dimineaţa în care se întorsese de la Polul Nord căpătaseră o alură de vis, deveniseră de nedovedit, lipsite de consecinţe. Dar zăcând sub aceste aparenţe, ca un strat de piatră impenetrabil, existau alte presupuneri, nu, mai degrabă certitudini, cu care Beard, cum era ocupat, reuşise să nu-şi bată capul. Aşa cum se temuse şi el că poliţia şi Patrice îl vor suspecta pentru moartea lui Aldous, aflându-se în rolul soţului gelos, la fel gândise şi Tarpin. Cine altcineva ar fi avut motiv să-i însceneze crima folosindu-se de uneltele din geanta sa? Prin urmare, ce era să facă un om violent închis pe nedrept, eliberându-şi furia amară în sala de forţă a închisorii opt ani de zile, de cum îl puneau în libertate? Doar nu lipseau zborurile ieftine spre Dallas.

Atâta vreme cât şeriful şi prietenul său erau acolo, la masa alăturată, Beard se simţea în siguranţă. Cu toate astea, când uşa cafenelei se deschise izbindu-se cu o bufnitură de tocul ei, tresări şi strânsoarea din piept deveni şi mai acută. Era un grup gălăgios de patru adolescenţi din zonă, trei băieţi şi o fată, care cerură nişte Coca-Cola. Prezenţa celor doi poliţişti nu părea să-i tempereze. S-au salutat unii pe alţii de parcă ar fi fost rude. Poate că doi poliţişti înarmaţi nu erau în stare să facă nimic împotriva lui Tarpin. Poate că acesta era în stare să-l omoare pe Beard în plină stradă, ca apoi să-şi petreacă tot restul vieţii într-o celulă, cu satisfacţia morbidă de a-şi fi reglat conturile. Doar nu lipseau armele în această parte a lumii, ba se puteau procura la fel de uşor ca uneltele de pescuit.

— Nu mănânci, şefule? Hammer îşi terminase deja porţia de clătite. Veşti proaste de acasă?

— Nu, nu, spuse Beard automat – deşi chiar în timp ce o spunea, observă sub numele lui Patrice un mesaj indicat ca fiind urgent din partea Melissei. Am o chestie pe care trebuie s-o rezolv. Dar nu mi-e foame. Sunt prea fierbinţi. Poţi să iei şi porţia mea.

Îşi împinse farfuria peste masă, iar Toby se înfipse în cea de-a douăzeci şi una clătită în timp ce Beard, după o ezitare de jumătate de minut, deschise mesajul de la Melissa. Bănuia că era cazul să-l citească înainte să fie omorât.

„Michael, sună-mă, te rog. Trebuie să vorbim despre noaptea trecută."

Noaptea trecută? Se chinui să-şi dea seama despre ce era vorba. Apoi îşi aminti de Terry, amantul simfonic. Fie îl părăsise pe Terry, fie se mărita cu el. Beard n-ar fi putut să se hotărască în momentul acela care din variante o prefera. Dacă era să fie ultima, atunci se va ascunde în rulota lui Darlene. Tarpin nu va face uz de forţă împotriva ei. Sau poate că o să-i omoare pe amândoi. Nu gândea limpede şi nici nu era în stare în clipa aceea să poarte o discuţie de la suflet la suflet cu Melissa. N-avea să fie în stare niciodată. Derulă celelalte douăzeci şi ceva de mesaje – toate, cu excepţia unuia, aveau legătură cu munca lui, majoritatea în limbajul abstract şi solemn al fotosintezei artificiale. Îl deschise pe cel de la Darlene.

„Hai repede încoa'! Am ceva să-ţi spun!"

Beard nu merita atâtea probleme care să-i distragă atenţia. Îl încercuiau – toate femeile astea, avocatul din Albuquerque, un criminal din nordul Londrei, celulele neliniştite ale propriului corp, într-o conspiraţie menită să-l împiedice să-şi ofere darul lumii întregi. Nici unul dintre lucrurile astea nu erau din vina lui. Lumea spusese că era genial şi era adevărat, era un bărbat genial care încerca să facă bine. Autocompătimirea îl făcu să-şi revină

puţin. El şi Toby trebuiau să se întâlnească cu inginerii pentru o ultimă inspecţie la faţa locului în după-amiaza aceea. Apoi Beard avea să ţină un discurs întregii echipe adunate. Era timpul să o ia din loc. Dar să o pornească înspre Lordsburg însemna să meargă înspre Tarpin. La vederea clătitelor lui Hammer, sau mai degrabă la vederea lui Hammer înghiţind atâtea clătite înecate în sirop, peste care trântise fâşiile de carne parţial arsă şi grăsime de porc, simţi că i se face rău. Murmură o scuză şi traversă cafeneaua în drum spre toaleta bărbaţilor, sperând să poată gândi mai limpede odată ce reuşea să vomite. Rămase în picioare, uşor încovoiat, ca un chelner îndatoritor, deasupra scaunului de closet din porţelan. Ce sclipitor de curat era, exact atunci, când un pic de dezgust, arabescurile ciocolatii ale excrementelor altui om, l-ar fi ajutat să-şi golească stomacul. Dar nu se întâmplă nimic. Se îndreptă şi îşi tamponă fruntea cu un şerveţel. Deci, ce trebuia să facă? Fie viaţa sa era în pericol, fie era un laş isteric. Se concentră la faptul în sine – Tarpin venea să-l vadă. Nu era deloc a bună. Chiar şi acum, probabil că stătea undeva aşezat pe marginea patului într-o cameră de motel la marginea oraşului Lordsburg, ungându-şi arma cu vaselină. Era suficient de motivat, evident. Pentru că din punct de vedere psihologic, logistic, financiar, probabil că unui fost deţinut nu-i era atât de uşor să zboare în jurul lumii. Trebuia să mintă în ce priveşte trecutul său criminal în formularele necesare ca să obţină viza pentru SUA. Dar cine ar fi putut să afle? Prin urmare, ar fi fost o prostie să nu intre în panică. Cel mai rezonabil lucru pe care-l putea face ar fi fost să se retragă, să-l apuce modestia şi să-l lase pe Toby singur să se ocupe de ceremonia de deschidere, şi să se ducă în São Paulo, de exemplu, unde era o femeie pe care o cunoştea, Sylvia, o doctoriţă foarte bună, care ar fi fost mai mult decât bucuroasă să-i ofere adăpost. Îşi spălă mâinile

încet, încercând să ia o decizie înainte de-a se întoarce la masă. Da, bine, São Paulo atunci, numai că nu vorbea portugheză. Nu putea să rămână acolo o veşnicie. I s-ar fi făcut dor de Darlene. Şi atunci?

Hammer se ridicase în picioare să plătească nota. Pe o farfurie mânjită rămăseseră patru clătite, o fâşie de costiţă ruptă în două şi o scobitoare. Carafa cu sirop era goală. Părea o minune că omul ăsta reuşea să fie atât de slab.

— Tre' să ajungem în patruzeci de minute şi sunt vreo 70 de kilometri. Hai să mergem! spuse Hammer.

Lui Beard nu-i veni să spună nimic, aşa că îşi urmă mohorât prietenul în lumina orbitoare a parcării, îndreptându-se către maşină.

Au pornit-o înspre nord, de-a lungul preriei, către autostradă, amândoi bărbaţii tăcuţi, deşi Hammer, la volan, fluiera câteva note aleatorii, de parcă ar fi interpretat vreo bucată curat avangardistă. Beard prefera în general să evite gândurile inconfortabile sau problematice, dar acum că era într-o dispoziţie proastă nu se putea abţine să nu-şi facă gânduri negre în legătură cu sănătatea sa şi stătea cu privirea aţintită asupra petei roşii de pe dosul încheieturii, ca o hartă a unor teritorii nedescoperite. Rezultatele de la biopsie veniseră. Doctorul Eugene Parks îi confirmase în dimineaţa aceea că era vorba de un melanom, care se adâncise în ţesuturile înconjurătoare cu o jumătate de milimetru mai mult decât i s-ar fi părut lui preferabil. Îi dăduse numele unui specialist din Dallas, care i-l putea extrage a doua zi, ca apoi să înceapă tratamentul cu radiaţii. Dar Beard îşi dorea să ajungă în Lordsburg pentru lansare şi îi spuse lui Parks că o să revină până la sfârşitul lunii, imediat ce se elibera. Parks, în maniera lui neutră, păstrând distanţa, i-a răspuns că nu se comportă raţional. Nu

era timp de pierdut, putea ajunge oricând dincolo de punctul fără de întoarcere, metastaza era o posibilitate.

— Nu nega realitatea, continuă doctorul Parks părând să se refere la discuţiile lor din trecut despre încălzirea globală. Chestia asta n-o să dispară doar pentru că tu nu ţi-o doreşti şi nu vrei să te gândeşti la ea.

Şi asta n-a fost singura veste proastă, deşi restul îi erau destul de familiare. Beard se dezbrăcase la bustul gol şi acum, cu iritare, îşi încheia la loc cămaşa. Cabinetele de consultaţii se aflau la etajul al nouăsprezecelea într-o clădire din centrul oraşului El Paso, acelaşi etaj, îşi aminti Beard, la care murise mama lui. Parks, a cărui familie se trăgea din St Kitts, avea respiraţia mentolată şi o faţă înţeleaptă, brăzdată ca o piele tăbăcită, de un negru argintiu. Capul i se ridica dintre umeri de parcă ar fi fost o ţestoasă şi se legăna cu blândeţe ori de câte ori Beard scotea câte un cuvânt. Era de aceeaşi vârstă cu el, deşi cu câţiva centimetri mai înalt, şi se păstra în formă înotând în fiecare dimineaţă în zilele lucrătoare, spunea el, între şase şi şapte, înainte de a-şi vedea primul pacient. Beard nu s-ar fi putut imagina ud la ora aceea din zi, darămite treaz, şi ştia că n-ar fi putut în veci să se laude cu ceva asemănător, n-ar fi putut să plătească preţul unui asemenea deranj şi disconfort ca să-şi micşoreze indicele masei corporale.

Era adevărat că doctorul nu se apucase să-i ţină discursuri sau să-i facă morală, dar compensa din plin cu o sinceritate dezarmantă, jignitoare. Cu fiecare dovadă, cu fiecare catastrofă fizică ce ameninţa să se producă, înţeleptul cap de ţestoasă se iţea din ce în ce mai mult dintre umeri şi doctorul îşi lovea uşurel palma cu un creion. Nimeni, spuse el, nici măcar Beard n-ar vrea să umble prin lume cu un corp ca al lui. Căra după sine un exces de treizeci de kilograme, echivalentul echipamentului complet al unui

infanterist. Genunchii şi gleznele i se umflaseră din cauza greutăţii, osteoartrita era tot mai probabilă, avea ficatul mărit, îi crescuse din nou tensiunea şi exista pericolul să ajungă la insuficienţă cardiacă. Colesterolul era ridicat, chiar şi după standardele britanice. Era clar că are probleme cu respiraţia, era în pericol serios să facă diabet zaharat, nu erau de scos din calcul nici eventualitatea unei tromboze sau a unui cancer la prostată sau la rinichi. Singurul lui noroc – noroc, observă Beard, nu virtute – era că nu devenise dependent de fumat, altfel ar fi putut să fie deja mort.

Capul şi umerii doctorului erau încadraţi de un perete de sticlă care dădea înspre sud, un dreptunghi strălucitor de cer alb, înceţoşat, sugerând căldura apăsătoare a dimineţii. Din când în când se vedea trecând câte un avion, care dădea ocol oraşului înainte de a ateriza în partea de est. Dincolo de râu era oraşul Juarez, în prezent una dintre capitalele crimei, cu traficanţi de droguri care îşi duceau războaiele teritoriale măcelărind în calea lor soldaţi, judecători, poliţişti şi funcţionari publici. Mai ales acum când cartelurile mexicane angajau adolescenţi texani fără slujbă care să omoare pentru ei. Era clar că viaţa mergea înainte şi fără Michael Beard. În timp ce îl asculta pe doctorul Parks enumerându-i posibilele feţe ale viitorului, se decise să nu mai menţioneze clasicul simptom pe care îl dobândise de curând – ocazionala senzaţie de gheară în piept. Ar fi părut şi mai nătărău, şi mai condamnat. De asemenea, nu putea recunoaşte deschis că nu era în stare să mănânce sau să bea mai puţin, iar exerciţiile fizice erau o pură fantezie. Nu-şi putea convinge trupul să facă aşa ceva, nu avea suficientă voinţă pentru asta. Mai degrabă murea decât să se apuce de alergat sau să se bâţâie pe o muzică învechită într-un cămin al vreunei biserici împreună cu alţi leneşi în treninguri lălâi.

Când Beard făcuse vaga promisiune de a reveni până la sfârşitul lunii, doctorul Parks insistase să-i fixeze o dată concretă. Marţi, pe douăzeci şi trei, sau joi, pe douăzeci şi cinci, trebuia să aleagă. Beard şovăi, Parks continuă să insiste, de parcă în propriul lui sânge celulele canceroase eliberate mai aveau puţin şi o luau la vale, în căutarea unui nou loc, vreun nod limfatic din apropiere, unde să-şi pună la punct gospodăria. Beard alese data mai îndepărtată, ştiind că putea să-i telefoneze secretarei lui Parks şi să anuleze fără să se simtă vinovat.

Acum că Hammer încetase cu fluieratul lui înfiorător şi încetinise cât să străbată minusculul Cotton City, lui Beard i se părea mult mai îmbietor gândul de-a se refugia într-o clinică obscură din Dallas. Dar ştia că nu avea puterea să se sustragă. Aranjamentele pentru a doua zi aveau o forţă dinamică căreia nu i se putea opune, nu atâta timp cât îşi dorea cu însetare triumful public, cât exista acel moment, la începutul serii, în care micul Lordsburg cu neoanele, firmele de fast-food şi aerul său condiţionat din abundenţă devenea oficial neutru din punct de vedere al combustibilului fosil, iar civilizaţia americană, ca simbol al aspiraţiilor lumii întregi, îşi putea continua drumul fără disconfortul supraîncălzirii. Călătoria de opt ani, de la greoaia descifrare a dosarului lui Aldous până la munca de laborator, cu toate perfecţionările, descoperirile, schiţele şi testele de teren, trebuia să ajungă la final. Recunoaşterea publică era ultima etapă. Tarpin n-avea decât să se facă leu-paraleu.

Beard învârti de câteva ori butonul radioului ca să prindă ştirile de ultimă oră şi, iată că se anunţase, era un interviu cu o reprezentantă a echipei de promovare a lui Hammer, explicând că lumina soarelui şi apa vor aproviziona cu electricitate întâi oraşul Lordsburg şi apoi, într-o bună zi, întreagă planetă.

Hammer scoase un strigăt de bucurie:

— Minunat! Am pregătit-o bine pe fătuca asta.

El şi Beard nu recunoscuseră niciodată, nici măcar între patru ochi, că de fapt nu vor aproviziona Lordsburgul cu electricitate deloc. Aveau să vândă kilowaţi pe oră, reprezentând în mare echivalentul consumului mediu al oraşului în decurs de un an, unei companii locale de electricitate. Electronii proveniţi din centrala lor revoluţionară aveau să roiască anonim alături de ceilalţi.

„Vom fi cu toţii acolo“, anunţă crainicul. „Pe autostrada 90, la cinci kilometri est de borna 70. Puteţi veni şi voi mâine, la 6 seara, să număraţi alături de noi ultimele secunde până în momentul în care Lordsburg se va afla în fruntea lumii!“

Curând intraseră pe autostradă luând-o spre est, apoi cotiră spre nord ocolind oraşul şi, după câţiva kilometri, o luară la dreapta spre Silver City. Câteva minute mai târziu ajunseseră pe o ridicătură de pământ care le oferea o perspectivă asupra întregii amplasări. Beard o văzuse de multe ori în ultimele luni, cu toate la locul lor, funcţionând de probă, cu succes, după cele câteva rateuri iniţiale. Oricum, în această după-amiază simţea cum i se strecoară mândria în suflet. Observându-i starea de spirit, Hammer încetini.

— Ei, băiete, zise el, ascunzându-şi propriile emoţii puternice în spatele unei dezastroase încercări de de-a imita accentul *cockney*. Apăi, să nu ţi se-ncingă băierile inimii?

Cele douăzeci şi trei de panouri înclinate străluceau fără viaţă sub un soare feroce. Erau hrănite printr-o încrengătură de ţevi şi valve. Dincolo de ele se vedeau rezervoarele pentru hidrogen şi oxigen sub presiune, iar lângă ele se aflau magaziile din cărămidă de zgură adăpostind generatorul pe bază de pilă de combustie şi catalizatorii. Firele de înaltă tensiune, pe nişte stâlpi noi, duceau către cel mai apropiat dintre

vechii piloni de lemn care se legănau în succesiune de-a lungul imensităţii semideşertului. De cealaltă parte a rezervoarelor se afla o staţie de pompare construită deasupra sursei adânci de apă, iar dincolo de ea era o clădire din cărămidă care adăpostea computerele.

Noutatea o reprezentau sutele de oameni, muncitori din construcţii, furnizori şi ingineri de sunet, îndeplinindu-şi cu importanţă sarcinile, şi multe sute sau mii de steguleţe americane înfipte în stâlpii de înaltă tensiune din jurul panourilor, unde ar fi trebuit să fie un gard de sârmă ghimpată, şi sub forma unor mici triunghiuri de pânză pe marginile acoperişului uriaşului cort de un albastru pal, şi de-a lungul frânghiilor cu care era ancorat, în jurul scenei unde se instalase sunetul, întinse pe toată jumătatea de acru nivelată recent cu buldozerul unde avea să mărşăluiască parada militară, suspendate în fanioane atârnând artistic deasupra gradenelor unde aveau să şadă VIP-urilor locale, de-a lungul bulevardului format de standurile de fast-food şi băuturi răcoritoare şi, în unghi drept faţă de acesta, de-a lungul unui şi mai mare bulevard cu toalete portabile şi în jurul perimetrului alocat parcării, unde se aflau cel puţin o sută de vehicule în locul celor câteva obişnuite, şi încă exista loc pentru alte câteva mii. Nici măcar un singur steag al Marii Britanii, observă Beard, cu capsa pusă, care să fi fost ridicat în onoarea lui, inventatorul şi pionierul acestui proiect. Dar nu spuse nimic şi îşi alungă gândul.

Pe altă latură, într-un alt spaţiu curăţat de vegetaţie, neornamentat cu steguleţe, se aflau rulotele mass-mediei şi antenele parabolice prin satelit. La câteva sute de metri depărtare, în tufăriş, pe un dâmb paralel cu autostrada, aşteptau neoanele cu „Lordsburg!“, încă neluminate, care făceau cinste faimosului semn de la Hollywood cu literele sale; toate caracterele erau ridicate, mai puţin semnul exclamării, şi chiar în clipa aceea

nişte oameni cu caschete trăgeau de sfori în sus uriaşul semn de punctuaţie de nouă metri înălţime.

Când au intrat cu maşina de pe şosea pe un drum neamenajat, trecând pe lângă altă procesiune de steaguri americane, o aromă de pui prăjit, rece din cauza aerului condiţionat al maşinii, le-a gâdilat nasurile.

Beard spuse:

— Toby, eşti un geniu!

Hammer dădu din cap confirmând cu gravitate.

— Îmi place să adun laolaltă oamenii şi lucrurile. Dar, Michael, asta e invenţia ta. Tu eşti geniul.

Într-o dispoziţie senină de acum, Beard dădu din cap la rândul lui. Aşa ar trebui să fie orice prietenie.

Nici n-au parcat bine, că un grup de oameni în tricouri, purtând şepci de baseball, unii dintre ei cu mape în mână, se grăbeau înspre ei într-un nor de praf. Erau oamenii din echipa lui Hammer, sau parte din ea, şi printre ei se aflau ingineri, specialişti în hidraulică şi computere şi alţi tehnicieni. Beard făcuse munca teoretică, proiectase şi supraveghease experimentele de laborator, dar restul, modelarea la scală, schiţele şi designul pentru producţia de masă, ţevile şi valvele, reprezentarea în software – nu fuseseră treaba lui. El cunoştea principiile, deţinea patentele, dar n-ar fi putut să ofere o descriere detaliată a amplasării. Aici, în câmpia deschisă, era o eminenţă, aproape o legendă, şi toată lumea îl trata cu respectul cuvenit, cu politeţea şi căldura la care americanii excelau, dar nimeni nu avea nevoie să vină şi să se uite într-un şanţ sau să judece diversele niveluri de competenţă. Laboratorul Naţional de Energie Regenerabilă din Golden, Colorado, examinase prototipul şi confirmase că procesul pe care îl concepuse funcţiona la un standard înalt de eficienţă. Restul rămăsese pe seama acestei adunături prietenoase de oameni

practici, aşteptându-l pe Toby Hammer, care nici el nu ştia nimic despre tehnologie sau principiile de bază, dar era atent la detalii şi avea un talent special pentru coordonarea şi organizarea oamenilor.

Prin urmare, când cei doi coborâră din maşină, angajându-se într-un şir de strângeri de mână şi bătăi pe spate, Beard se pregătea deja să se facă nevăzut. Aerul fierbinte amplifica aroma mâncărurilor, a cărnii la grătar deasupra focurilor de lemne, plutind dinspre standuri peste toată parcarea. Veştile despre Tarpin îi stricaseră prânzul, iar acum n-avea cum să-şi găsească liniştea până când nu bătea cu piciorul acest bulevard neaşteptat, ca să-şi facă o idee despre alegerile ce i se ofereau. Toby, care avea camioneta lui în zonă, înmână cheile de la maşină altcuiva şi o porni împreună cu grupul său de-a lungul parcării, către gradene.

După nici cinci minute de reflecţie, Beard stătea singur la o masă pe butuci, ascuns la umbră, cu o farfurie de carton cu piept la grătar, în stil texan, trei castraveciori umflaţi, un munte de salată de cartofi şi o găletuşă din carton ceruit cu bere de la dozator. După standardele comune ale producţiei de energie, Centrala Lordsburg de Fotosinteză Artificială, cunoscută inginerilor drept CLFA, era ceva neglijabil, ca o jucărie, abia dacă era un prototip. Dar stând aşezat acolo, cu fumul albăstrui de la grătarele de pui ale standului de vizavi ridicându-se în rotocoale pe lângă el, un country rock auzindu-se din boxele cocoţate pe stâlpi şi bucătarii anunţându-se unii pe alţii cu veselie că douăzeci şi patru de oameni flămânzi, din echipa celor care ridicau semnul cu „Lordsburg!“, se îndreaptă într-acolo să ia cu atac pulpele la grătar, Beard se simţea în centrul universului. Ce deliciu era totul, nu numai mâncarea, ci să fii aici, ignorat confortabil într-un colţ din inima Americii, ştiind că dispunerea aceasta de forţe, construcţia,

aparatura digitală şi, în curând, avioanele de paradă şi fanfara mărşăluind, această iminentă revoluţie industrială îşi datora existenţa în acest loc, printre *palmillas* şi buruienile deşertului, viziunii concepute de el în urmă cu opt ani, în timp ce zăcea pe o canapea împuţită, într-un apartament de la subsol, la opt mii de kilometri depărtare.

Tocmai îşi înfipsese dinţii în cea de-a patra bucată suculentă de piept de pui când se întâmplă ceva ce nu mai trăise din zilele lui de şcoală, şi chiar şi pe vremea aceea i se păruse deosebit de enervant. Simţi o prezenţă în spatele lui şi, înainte să apuce să se întoarcă, nişte mâini calde îl plesniră peste ochi, ţinându-i capul strâns, astfel încât să nu se poată mişca, şi o voce îi şopti la ureche:

— Ghici cine e?

Un deget de la mâna stângă îl apăsa neplăcut pe emisfera nordică a globului ocular, însă nu îndrăznea să se opună. Avea limba năclăită de carne şi, în starea sa de şoc, nu era în stare să înghită. Şi totuşi, reuşi să bâiguie:

— Tarpin?

— Asta cine mai e, vreo chinezoaică de-a ta?

Şi, cu un râs molipsitor, mâinile îl eliberară.

Darlene, desigur – iritarea lui Beard dispăru în clipa în care se opinti în picioare, mestecând rapid ca să-şi golească gura, şi apoi o îmbrăţişă. Cine să n-o placă pe Darlene? Era o femeie cu o inimă generoasă, de proporţii considerabile, din Nebraska, care servise la mese toată viaţa ei, fusese măritată de trei ori, avea patru copii mari care păreau să o adore sau să aibă nevoie de ea, pentru că îi telefonau tot timpul, era o femeie care descoperise New Mexicoul în urmă cu doisprezece ani şi atunci îşi schimbase numele de Janet. Acum vorbea fluent spaniola, după ce trăise şase ani cu un şofer de tir hispanic într-o rulotă de la marginea oraşului, în partea de sud, asta înainte să-l dea afară.

Şi acum i se pusese pata pe Michael Beard. La prima lor interacţiune sexuală, îi spusese că era primul bărbat mai în vârstă cu care se culcase. Şi apoi, corectându-se, că era primul bărbat mult mai în vârstă. Lui nu-i plăcea gândul că alegerile ei, la fel ca ale lui, erau pe cale să se îngusteze. Căci el era, până la urmă, ceva în genul eroului local, mult stimat de Camera de Comerţ de pe East 2nd Street pentru că adusese cu sine posibilitatea unor slujbe în oraş. Nu era chiar o partidă proastă. Iar ea, desigur, îi îndeplinea lui Beard vechea fantezie a unei nobile vieţi de jos. În felul acela în care numai bunii americanii ştiu să-şi declare afilierea la o clasă, Darlene era genul care mesteca gumă cu gura deschisă, fără jenă, toată ziua, chiar şi când vorbea, oprindu-se numai ca să-l sărute pe el. Nu citea niciodată cărţi sau ziare, nici măcar reviste, nu fusese niciodată la biserică şi îi displăcea mâncarea sănătoasă aproape la fel de mult ca şi lui, iar când îşi umplea la rândul ei farfuria, îi plăcea să evoce mult apreciata observaţie a lui Ronald Reagan, anume că ketchupul este o legumă. Beard era dezamăgit de lipsa ei de înclinaţii religioase. Nu se conforma tipologiei. Dar ea rămăsese neclintită. Nici măcar nu era atee, îi spusese, nu se sinchisea destul cât să nege existenţa lui Dumnezeu. Pur şi simplu „nu-şi avea locul".

Se întâlniseră la un moment dat, când Beard, având o groază de ore de omorât înaintea unei întruniri, ieşise cu maşina din Lordsburg într-o după-amiază, întorcând pe drumul care ducea spre oraşul Shakespeare, şi, un pic plictisit, mânat de căldura primăverii către oarece aşteptări sexuale nelămurite, o luă la plimbare pe jos de-a lungul vechii străzi principale, de la vechiul *saloon*, către vechiul magazin universal, şi mai departe către vechiul hotel Stratford, unde Billy the Kid spălase pe vremuri vase. La plecare, nimerise peste Darlene în parcare. Ea ieşise să o consoleze pe prietena ei Nicky, care tocmai îşi terminase

programul în slujba ei de ghid turistic şi i se spusese că nu prezenta deloc încredere şi era prea ignorantă ca să se califice. Nicky plângea pe umărul lui Darlene, iar Beard, cu instincte de prădător, traversă în pas domol parcarea până la ele, ca să le întrebe cu blândeţe dacă le putea fi de vreun ajutor. Darlene îi povesti că Nicky fusese dată afară în mod nedrept, în timp ce aceasta încerca să participe şi ea la discuţie. Era o fumătoare înrăită, sfrijită, plină de pistrui, cu părul ca o mirişte, care se bâlbâia, încercând să tragă din ţigară chiar şi în timp ce plângea, iar Beard se gândea că nici el n-ar fi angajat-o în nici un fel de funcţie. Dar era cea de-a treia ei încercare nereuşită, în tot atâtea zile, să-şi găsească o slujbă şi aşa s-au întors cu toţii la rulota lui Darlene ca să se consoleze cu bere şi whisky toată după-amiaza, iar Nicky apăru cu nişte cocaină şi nişte iarbă, pe care el şi Darlene le refuzară. Ca să-i facă pe plac lui Darlene, promisese că îi va găsi lui Nicky ceva de lucru la centrală (ceea ce a şi făcut, însă Hammer a concediat-o două zile mai târziu), iar după ce Nicky a plecat să-şi vadă de copii, Beard şi Darlene au făcut dragoste în dormitorul alăturat, cu pereţii din placaj de furnir.

O vedea de câte ori venea la Lordsburg. Exista un bar pe 4th Street care le plăcea amândurora şi uneori petreceau în camera lui de la Holiday Inn, dar în cea mai mare parte a timpului se simţeau bine în rulota ei, unde Darlene se străduia să păstreze curăţenia. Avea o curticică în spate, cu doi lămâi, de care se îngrijea de parcă ar fi fost copiii ei, nişte copăcei destul de mari cât să arunce puţină umbră în după-amiaza târzie asupra unui cuplu care se aşeza să bea ceva. După câteva whisky-uri – avea aceleaşi gusturi ca Beard –, Darlene începea să râdă mult, foarte tare, şi după alte trei sau patru pahare îi plăcea să meargă înăuntru, în răcoarea şi bâzâitul aparatului de aer condiţionat, şi să facă dragoste. Pentru Beard, această aventură

reprezenta o neaşteptată renaştere sexuală, cu plăceri ale simţurilor ascuţite, asemănătoare răscolitoarei agonii pe care şi-o amintea de când avea douăzeci de ani. Trecuse o viaţă de când ţipase ultima dată involuntar, ca un nebun, în momentul orgasmului. N-ar fi crezut niciodată că o să trăiască asemenea senzaţii extreme cu o femeie de cinzeci şi unu de ani, al cărei corp era la fel de fleşcăit, obosit, umflat şi scrijelit de vene varicoase, ca al lui. Bănuia că aceasta ar putea să fie ultima ocazie să simtă un asemenea extaz, prin urmare profita din plin. La fel cum aducea cadouri de la aeroporturile din El Paso şi Dallas pentru Melissa şi Catriona, înşfăca în sens invers diverse obiecte de la Heathrow pentru Darlene. Într-un alt oraş, într-o altă ţară, Darlene ar fi fost considerată probabil o beţivană gălăgioasă. În Lordsburg, însă, era agreată şi folositoare, şi prin ea Beard ajunsese să respecte oraşul. În afară de slujba ei de chelneriţă, seara, la Lulu Diner, făcea muncă voluntară la o şcoală elementară, îngrijindu-se de curăţenia sălilor de clasă şi oblojind genunchii juliţi. Două săptămâni pe an se ocupa cu diverse treburi gospodăreşti, fără să fie plătită, într-o tabără de vară pentru copii autişti de pe dealurile din Gila. Numai rareori, de două sau trei ori pe an cel mult, i se întâmpla să fie adunată în stare de inconştienţă de pe marginea trotuarului, noaptea, de vreun vecin sau de patrulă, şi adusă acasă, la rulota ei.

Strict vorbind, Beard nu o minţise în legătură cu viaţa sa din Anglia, dar nici nu-i spusese totul. Darlene ştia de cele cinci neveste, se tăvălise de râs auzind de apartamentul dezgustător din Dorset Square, în care promisese să restabilească ordinea şi curăţenia, numai să-i fi oferit această şansă. Totuşi Beard se abţinuse să-i povestească despre tovarăşa lui şi despre copilul pe care îl avea în Primrose Hill. Darlene îşi dorea să-l însoţească în Anglia, iar el nu voia să-i stârnească şi mai rău

interesul în privinţa acestui plan refuzând-o sau să-şi complice viaţa acceptând, aşa că se rezumă la nişte vagi promisiuni. În timpul celor optsprezece luni care trecuseră, lucrurile au luat turnura obişnuită. Cele mai ascuţite hotare ale plăcerii şi noutăţii s-au tocit, dar destul de încet, şi numai parţial, cu mulţi paşi restauratori. În acelaşi timp, gândurile ei începuseră să se îndrepte din ce în ce mai des spre viitor, viitorul lor împreună, un subiect incomod, pentru că se apropia momentul în care centrala va fi pusă în funcţiune şi el nu va mai fi nevoit să vină la Lordsburg, probabil că îşi va face o nouă bază altundeva în sud-vest sau se va apuca să împrăştie pilitură de fier în ocean, la nord de Arhipelagul Galapagos, sau îşi va exploata drepturile obţinute de pe urma brevetelor sale în jurul lumii. Dacă această divergenţă de sentimente devenea o problemă, Beard era tentat să nu facă nimic. În intimitatea lor lejeră, în căldura şi umbra feroce a New Mexicoului, divergenţa era uşor de dat uitării. Trecutul îi arătase de multe ori că viitorul se rezolva de la sine.

Aşa că era minunat să o vadă acum, să se ducă până la grătar ca să-i aducă o porţie fenomenală de costiţă de porc, salată de cartofi şi ketchup şi o găletuşă de bere la fel de mare ca a lui şi să se aşeze alături de ea în această atmosferă sentimentală, cu tremolourile cherchelite ale chitarelor de country pe fundal, şi să audă noutăţile pe care avea să i le dea sau să-i spună propriile noutăţi. Stăteau aproape unul de celălalt şi, ţinându-se la distanţă de sfera personală, Beard îi prezentă cele mai noi ştiri din împuţinatul şi vechiul regat de peste ocean, unde, conform ultimului scandal, cetăţenii şi aşa strâmtoraţi au fost nevoiţi să-şi deşerte buzunarele ca să plătească impozite, astfel încât clasa conducătoare să aibă cu ce-şi curăţa şanţurile, să-şi construiască noi aripi pentru servitori, să-şi cumpere prese pentru netezit la perfecţie dungile de la pantaloni şi să

investească în filme pornografice. Acum, pe aleile cu piatră cubică învăluite în smog ale oraşelor sordide şi pe sub acoperişurile de stuf ale satelor pestilenţiale, se auzeau murmure sumbre de revoltă. La rândul ei, Darlene îi povesti că Nicky revenise la întâlnirile Alcoolicilor Anonimi, unde îl descoperise pe Iisus pentru a patra oară, că renunţase la droguri şi la băutură de douăzeci şi două de zile, nu şi la fumat, şi că încă n-o dăduseră afară de la farmacia unde îşi găsise de lucru, deşi era prea devreme să se ştie ceva sigur.

Când termină de mâncat, Darlene îşi lăsă braţul greu peste umerii lui şi îl sărută pe obraz

— Dar, dragul meu, ştirea principală eşti tu. Lordsburg a apărut la NBC azi-noapte şi cei de la CNN au filmat în plin centru ieri, chiar lângă staţia Exxon, şi toată lumea vorbeşte despre ce-o să se întâmple mâine. Sunt atât de mândră de tine!

Îl privea cu o expresie pe care nu i-o mai văzuse, un fel de posesivitate maternă, înfumurată, care îl neliniştea într-o oarecare măsură. Dar nu-şi dorea să strice momentul – sau momentul mai mare care îl conţinea şi pe acesta. Aşa că o sărută, băură încă o bere şi împărţiră o îngheţată de ciocolată cu fulgi şi sirop de mentă. Apoi se ridicară şi se mai sărutară o dată, îmbrăţişându-se, după care Beard îi spuse că avea să o vadă într-o oră. Trebuia să se ocupe de ceva.

Îşi croi drum prin locul aglomerat către staţia de control, unde întreaga echipă aştepta bulucindu-se în jurul consolelor ca să-l audă ţinând discursul de mulţumire pe care îl repetase în minte în avionul care îl aducea de la Londra. Hammer stătea solemn în picioare alături de el, cu braţele încrucişate, ca un bodyguard de la un club de noapte. De undeva de afară se auzeau sunet de trompete, o piculină şi bubuitul surd ale unei tobe mari. Sosise fanfara militară, sau parte din ea, şi se apucase de repetiţii.

Echipa făcuse minuni – începu Beard, răspunzând îndemnurilor amabile ale grupului –,

ceea ce fusese iniţial doar un vis, apoi un şir de calculele frenetice, o explorare prin intermediul testelor de laborator, un set de schiţe, luase datorită lor această formă, o adevărată inginerie, aici, în deşert. Iar ceea ce se construise în acest loc nu exista nicăieri în lume, cu excepţia câtorva experimente înrudite, încă aflate pe bancul de lucru, într-o mână de laboratoare rivale. Dar procesul descoperirii şi al dezvoltării era mult mai important decât proiectul în sine, oricât de nemaipomenit ar fi fost acesta. Molecula de apă fusese descompusă pentru prima dată în hidrogen şi oxigen în 1789, iar principiile pilei de combustie fuseseră discutate pentru prima dată în 1839. Nenumăraţi biologi şi fizicieni îşi dedicaseră viaţa continuei elucidări a fotosintezei. Energia fotovoltaică şi mecanica cuantică ale lui Einstein jucaseră un rol important, iar chimia, ştiinţa noilor materiale, sinteza proteinelor, de fapt, practic, întregul ansamblu al ştiinţelor contribuise într-o oarecare măsură la triumful pe care îl vor sărbători în scurt timp. Şi mai erau multe de luat în considerare. După cum ştia toată lumea, la nivel cosmic, timp de miliarde de ani forme autoorganizate de viaţă au captat şi au convertit lumina, au spart molecula de apă, generând oxigenul din atmosferă şi alimentând astfel motorul evoluţiei. Aceasta a fost sursa lor de inspiraţie, procesul pe care au încercat să-l reproducă cu ajutorul tehnologiei.

Beard îşi umplu plămânii cu aer, apoi şi-i goli cu un oftat zgomotos şi îşi arătă palmele într-un gest de extremă modestie.

— Acesta este motivul pentru care n-aş putea pretinde nimic. Am stat, la fel ca Newton, pe umerii unor giganţi, cu sutele, şi am împrumutat umil de la natură. Printr-un noroc, Fuziunea m-a ajutat să văd ceva ce alţii n-au reuşit să vadă, cu toate că uşa aştepta deja deschisă. Şi ceea ce am văzut a fost faptul că cel mai comun element din

univers, hidrogenul, putea fi fabricat ieftin, eficient şi în cantităţi vaste, imitând fotosinteza într-un anumit fel şi furnizând energie întregii noastre civilizaţii, exact aşa cum acest proces atât de minunat a făcut să existe viaţa pe pământ, fiind principala sa sursă de energie. Prin urmare, de acum încolo vom avea energie curată, regenerabilă la nesfârşit, ne vom putea retrage din pragul dezastruos, autodistructiv, al încălzirii globale. Unii au susţinut că rolul meu a fost unul vital, că nimic din toate astea nu s-ar fi putut întâmpla fără mine. Ei bine, cine ştie? Tot ce spun este că am avut norocul să-mi treacă prin minte unele idei şi norocul să mă aflu la locul potrivit într-un moment potrivit al istoriei, într-un moment al unor nevoi presante. Rolul meu a fost pur şi simplu inevitabil. Dar ideea este următoarea: suntem o echipă şi rolul fiecăruia este crucial, absolut fiecare dintre voi a reprezentat o verigă vitală. Şi, sincer, a fost marea mea plăcere să lucrez alături de voi şi am ajuns să respect experienţa de care aţi dat dovadă. Şi ar mai trebui să ştiţi că îi datorez totul, cu toţii îi datorăm totul dragului nostru prieten aici de faţă, acest dinam uman, Toby Hammer!

În aplauze şi urale, Beard îl apucă pe Toby de încheietură, lăsându-i americanului urme pe piele de atâta avânt, îi smuci braţul de la piept şi-l înălţă în aer, ca la finalul unui meci de box.

Fără să zâmbească, Hammer îşi înclină capul în uralele de două ori mai zgomotoase. Însă la strigătele care îi cereau „discurs, discurs!“ refuză să răspundă, cu buzele lipite, iar mulţimea se risipi treptat.

Când nu mai rămaseră decât o mână de oameni, care păreau să vrea să vorbească cu Beard, Hammer clătină din cap şi le indică în tăcere uşa. După un moment de ezitare, aceştia plecară în şir, iar cei doi prieteni se treziră singuri. Beard se aşeză în dreptul unei console, uitându-se la un ecran care afişa trei grafice cu nişte curbe

descendente. Nu era foarte sigur de semnificaţia lor, dar bănuia că arătau mişcarea regulată a catalizatorilor.

— Ce s-a întâmplat, Toby?

— Nu sunt sigur.

— Încă îţi faci griji că n-o să fie destul de cald? Azi aproape că s-a bătut recordul în Orogrande.

Hammer nu zâmbea. Stătea sprijinit de uşă lângă perete, cu mâinile adâncite în buzunare, uitându-se fix peste capul lui Beard. În cele din urmă spuse:

— A sunat tipul ăsta, Barnard. Avocatul din Albuquerque, care îi reprezintă pe Braby şi Centrul din Anglia. E pe drum încoace. I-am spus că nu mă văd cu el până nu-mi zice ce vrea. Aşa că mi-a zis.

Toby îşi drese glasul cu zgomot şi veni de la uşă ca să se aşeze lângă Beard. Îi puse englezului o mână pe umăr.

— Michael, există ceva legat de proiectul ăsta despre care ar trebui să ştiu, şi totuşi nu ştiu?

— Sigur că nu. De ce?

— Pentru că vor să depună o plângere prin care îţi contestă patentele.

— Cine, Braby?

— Da.

Câteva secunde, Beard rămase cocoşat deasupra consolei, încruntându-se pe măsură ce gândurile i se întorceau către trecutul său cenuşiu din Anglia. Îşi readuse în minte stâlpii de beton, mirosul fabricii de bere de lângă autostradă, noroiul dintre barăci, bancurile de lucru pline de vise prosteşti. Parcă şi-ar fi amintit o existenţă de dinainte să se nască, de dinainte ca lumea să le aparţină dinozaurilor, de pe timpurile când ceaţa groasă se lăsa peste mlaştinile paleozoice. Şi acum, că aceste ceţuri se ridicaseră, putea să vadă în sfârşit. Cum de nu prevăzuse una ca asta? Aceasta era maniera în care Braby avea să se impună diabolic pe scena proaspăt revitalizată a energiei regenerabile, nu cerând favoruri, sfaturi sau introduceri în diverse

locuri, ci făcând uz de forţa costisitoarelor litigii. Era un comportament ameninţător, era o tentativă de jaf. Se aştepta ca Beard să cadă la înţelegere în afara curţii de judecată, împărţind cu el viitoarele proiecte. Şi asta fără să se bazeze pe absolut nimic.

Beard se ridică brusc, simţindu-se plin de energie şi uşurat şi, ignorând ameţeala care pusese stăpânire pe el, îl lovi uşurel pe Hammer în piept, de parcă ar fi vrut să-i corecteze mecanismul defectuos al gândurilor.

— Ascultă-mă, Toby. Am mai văzut genul ăsta de manevre, cu diverse instituţii şi patente. Braby crede, sau cel puţin aşa pretinde, că mi-am făcut cercetările asupra fotosintezei în vreme ce mă aflam încă la centru şi că drepturile de exploatare le aparţin lor. Dar n-am început să lucrez decât după ce am ajuns la Imperial şi, la vremea aceea, Braby făcuse în aşa fel încât să fiu concediat. Şi oricum, în termenii contractului meu, eram liber să-mi văd de munca mea. Vreau să spun, abia dacă mă duceam la centru o dată pe săptămână. Am vechiul contract acasă. Am să-ţi arăt.

— Povestea asta ar putea să ne pună beţe în roate, murmură Hammer, cu un aer sumbru, încă neconvins.

Beard spuse:

— Când vor vedea datele, momentul în care am fost concediat, contractul, nu vor mai şti pe unde să scoată cămaşa. O să-i dăm în judecată la rândul nostru pentru hărţuire, defăimare, ce-o mai fi. Centrul are chiar mai puţini bani decât noi. Au pierdut aproape totul cu o turbină ridicolă de vânt încercând să o pună în funcţiune. A fost un mare scandal. Efectiv locul ăla e în pioneze.

Beard observă că prietenul său începe să se relaxeze. Sărăcia, în cazul unei părţi litigante agresive, părea să fie reconfortantă.

— Michael, promite-mi că nu există alte piedici, nici o surpriză, nimic ascuns.

— Promit. Braby nu e decât un oportunist afurisit. O să-l ţinem în şuturi până dincolo de Rio Grande.

— Barnard o să ajungă aici în cincisprezece minute.

Beard se încruntă teatral în timp ce se uita la ceas. Îşi dorea să revină sub vraja lui Darlene. Abia apoi putea să se ocupe de avocat.

— Am o întâlnire în oraş. Dar mă poate găsi la Holiday Inn în seara asta. Sau la restaurantul de peste drum.

În clipa în care Beard ajunsese la uşă, Hammer era deja aplecat peste laptopul său, scriind e-mailuri, şi nu păru să observe că prietenul lui pleca. Se reinstaurase normalitatea.

Era revigorant să ieşi din aerul îngheţat al staţiei de control în căldura uscată a după-amiezii, de la neoanele fluorescente la lumina aurie, de la zumzăitul serverelor la agitaţia pregătirilor şi cacofonia celor două sisteme separate de sunet care emanau ritmuri country în colţuri diferite ale amplasării, concurând cu repetiţiile fanfarei militare şi scheunatul unei bormaşini. Dar starea de exaltare în care se afla Beard nu se baza doar pe gândul că putea să meargă în oraş, să se întâlnească cu Darlene. Se simţea de parcă revenise la viaţă, indignarea în faţa pretenţiilor stupide, nedrepte, ale lui Braby îi săltau moralul. Pentru că acestea confereau proiectului său o şi mai mare valoare. Prietenul cel prefăcut, care se întorsese împotriva lui în cel mai prost moment al carierei sale, dorea acum să împartă gloria cu el. Nu putea să se aleagă cu nimic, fapt pe care Beard îl savura. Traversă cu paşi neobişnuit de uşori şi rapizi toată desfăşurarea de forţe. Încetini în clipa în care trecea pe lângă un stand unde se pregăteau să vândă suveniruri patriotice. Îi trecu prin minte să cumpere un steguleţ american ca să i-l vânture lui Braby pe sub nas cu o răutate copilărească. Dar

nu. Mai bine să-l lase să putrezească cu turbina lui elicoidală de tinichea în închisoarea aia umedă şi cenuşie din sudul Angliei.

Mai avea douăzeci de minute până la întâlnirea cu Darlene, aşa că se îndreptă spre locul de desfăşurare al paradei, spre trilurile alămurilor şi trâmbiţele ca nişte sirene de ceaţă ale fanfarei militare. Erau vreo douăzeci şi ceva de oameni în uniforme, nu mulţi dintre ei tineri, stând în picioare alături de capelmaistrul lor, la umbra unui cort de pânză aşezat la unul din capetele unui careu pe terenul proaspăt nivelat. În partea sudică, muncitorii terminaseră de ridicat un şir abrupt de gradene pentru demnitari şi membri ai presei. Încă o dată, se minună de toate câte făcuse Toby Hammer cu e-mailurile lui. Ocoli careul, în timp ce muzicienii repetau un potpuriu de cântece ale Beatleşilor, cu doar câteva note scăpate în dezacord, iar Beard presupuse că nu erau o fanfară militară adevărată, ci probabil un grup de rezervişti entuziaşti de prin partea locului. Bagheta cea albă a capelmaistrului atrase după sine o neavenită asociere cu amantul Melissei. Deja se făcuse târziu la Londra şi se simţea obligat să o sune. Dar nu era un moment bun.

Însoţit de sunetele pompoase ale melodiei „Yellow Submarine“, o porni către şirul de gradene, care se ridicau direct dintre tufişuri şi *palmillas*. Fix în mijlocul lor stătea aşezată o siluetă, iar Beard recunoscu imediat un concetăţean. Să fi fost ţigara de vină, încovoierea umerilor înguşti, şosetele gri şi pantofii negri din piele sau absenţa pălăriei şi a ochelarilor de soare? La picioarele englezului era o mică geantă de voiaj, iar el stătea aplecat, cu bărbia în palmă, uitându-se nu la fanfară, ci undeva dincolo de ea, în direcţia dealurilor din Gila. Rodney Tarpin, desigur. Vechiul său prieten, care bătuse atâta drum până aici ca să-şi regleze conturile. După surpriza iniţială a recunoaşterii şi câteva minute de

ezitare, Beard hotărî să se ducă până la el, convins că era mai bine să aibă o confruntare acum, pe propriul teren şi în public, decât să fie luat pe nepusă masă. Momentul în care Darlene îi pusese mâinile la ochi fusese ca o prevenire.

Gradenele erau nerezonabil de înalte şi se opri să se odihnească în dreptul rândului din centru, înainte de a o porni perpendicular, mergând într-o parte, către bărbatul care stătea în mijloc. Cu aerul cel mai indiferent, prefăcându-se că nu l-a observat sau nu-i păsa că se apropie de el, Tarpin continuă să privească fix înainte, fumând, până şi în clipa în care Beard i se aşeză alături. Nu îndrăznea să vorbească până nu îşi recăpăta suflul, iar Tarpin încă nu se întorsese să-i recunoască prezenţa. Aceasta era maniera în care se desfăşurau întâlnirile spectaculoase în anumite filme şi Tarpin avusese de bună seamă timp să vadă destule. Nu-şi pierduse prea mult din cei opt ani în sala de gimnastică a închisorii. Parcă intrase la apă după gratii. Avea braţele şi picioarele subţiri şi burdihanul cel mândru de constructor, pe vremuri legănându-i-se peste betelia pantalonilor, devenise acum abia un guguloi. Până şi capul îl avea mai mic, la faţă arăta mai degrabă ca un şoarece decât ca un şobolan, iar aerul tupeist, cu nările încordate, de o curiozitate înverşunată, dispăruse cu desăvârşire. În locul lui rămăsese un soi de vigilenţă pasivă, care ar fi putut să treacă, poate în culorile înserării, drept o stare de calm. Dar în lumina aurie a unei după-amiezi în New Mexico arăta ca o epavă neprimejdioasă, un vagabond trăgând cu prea mare disperare din ţigară, nicidecum un bărbat în stare să mai tragă palme peste faţă. Beard răsuflă uşurat şi simţi cum i se înseninează dispoziţia. Acest biet puşcăriaş nu-i putea face nici un rău.

Tăcerea începuse să devină absurdă. Beard rosti câteva vorbe din scurt, de parcă ar fi avut de-a face cu un angajat cretin şi încăpăţânat.

— Deci, domnule Tarpin. Ţi-au dat drumul. Ce te aduce tocmai până aici?

Tarpin se întoarse în sfârşit spre el, strângând ţigara între degetul mare şi arătător. Albul ochilor îi era mânjit spre colţuri cu nişte depuneri gălbui cu aspect nesănătos. Avea şi câteva capilare sparte, întinzându-se de pe puntea nasului până în extremităţile obrajilor. Când vorbi, i se văzu un dinte lipsă, unul din incisivii superiori, de care serviciile stomatologice din închisoare omiseseră să se ocupe.

— M-am gândit că dacă mă sui aicea sus, până la urmă o să mă observi.

— Ei bine?

— Domnule Beard, tre' să stăm de vorbă, tre' să-ţi spun ceva, tre' să te întreb un lucru.

Beard simţi o urmă de teamă renăscând. Urmărea atent mâna lui Tarpin şi bagajul de la picioarele lui.

— Bine, însă nu am mult timp la dispoziţie.

Undeva sub ei, fanfara îşi vedea de repertoriul ei. Acordurile finale din „Yesterday“ se dizolvară trecând la o transpunere voioasă, în ritm sacadat de marş, a melodiei „All You Need Is Love“. Greu de crezut că milioane de oameni ţipau pe vremuri smulgându-şi părul din cap la asemenea cântecele anoste.

— Atuncea o să trec direct la subiect. Întâi şi-ntâi, nu l-am omorât eu pe Tom Aldous.

— Îmi amintesc că ai spus asta la proces.

— Nu contează dacă nu mă crezi. Nimeni nu mă crede. Nu-mi pasă, pentru că adevărul e că, dacă aş fi avut cea mai mică şansă, l-aş fi omorât. Şi tocmai asta e problema. I-am zis lui Patrice să o facă ea, dacă găsea vreo metodă care n-o punea în pericol. Şi i-am jurat că dacă o face, o să iau totul asupra mea, în caz că se ajungea la asta. N-a spus nimic, dar tre' să fi luat un ciocan, la un moment dat, când venise la mine, şi probabil că i-a făcut de petrecanie în timp ce dormea la ea pe canapea.

— Stai aşa, spuse Beard. De ce Dumnezeu să fi vrut Patrice să-l omoare pe Tom Aldous?

— Înţeleg că eşti supărat, domnule Beard. Ştiu că ai avut tot divorţul pe cap, dar asta este femeia pe care ai iubit-o odată şi nu e deloc plăcut, nu-i aşa, să afli că e o criminală. Pentru că îl ura. Nu putea să scape de el. I-a cerut s-o lase în pace, dar el nici gând. Eu am făcut ce-am putut, însă era un mare ticălos…

Beard aproape uitase că ştia adevărul şi că pusese la cale toată nenorocirea lui Tarpin. Cu greu şi-ar fi dat seama ce obiecţii să ridice mai întâi. Spuse:

— Ţi-a zis ea că îl ura? Că voia să scape de el?

— De nu ştiu câte ori.

— Dar a spus în faţa lumii întregi că îl iubise.

Tarpin se îndreptă de spate şi răspunse cu oarecare mândrie:

— Asta s-a întâmplat mai târziu, ăsta trebuia să fie mobilul meu, evident. Gelozia! Eram gata să fac orice pentru ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, omule, atunci de ce nu ţi-ai recunoscut vinovăţia, ca să primeşti mai puţin?

— Am avut un avocat plin de băşini, care mi-a zis că mă scapă, şi eu l-am crezut.

— Deci aţi plănuit totul împreună?

— N-am putut să dau de ea imediat după ce a murit Aldous. După aia m-au arestat. Aşa că a trebuit cumva să ne descurcăm fără să vorbim propriu-zis. Dar ştiam ce trebuia să facem.

Fanfara dăduse tot ce putea din repertoriul Beatleşilor şi luase o pauză. Suflătorii îşi curăţau depunerile din alămuri în nisipul deşertului. Capelmaistrul se îndepărtase câţiva paşi cu un trabuc în gură.

Beard spuse:

— Dar, cu siguranţă, dacă te-ai fi dus să-l vezi pe Aldous în persoană, l-ai fi convins să-şi ia picioarele la spinare.

Tarpin izbucni într-un râs amar.

— Păi, n-am încercat? Sigur că am încercat. De prima dată. M-am dus unde stătea el, în Hampstead, luasem cu mine şi o rangă, doar aşa, de chestie. M-a lăsat fără ea din prima lovitură, m-a tăvălit prin toată grădina, mai să-mi rupă spinarea, am avut o fractură de rotulă la un genunchi, m-a ţinut cu capul într-un jgheab sub apă, mi-a dislocat braţul… Şi asta tot de la el o am, uite…

Tarpin arătă spre gaura dintre dinţii din faţă.

De parcă ar fi fost şi meritul lui, Beard nu-şi putu stăpâni un sentiment puternic de mândrie faţă de Tom Aldous. Mare fizician! Spuse:

— Bănuiesc că ţi-a plătit-o pentru că i-ai învineţit ochiul lui Patrice.

— Mi-am cerut iertare pentru asta, domnule Beard. Apoi continuă cu năduf: De mai multe ori, dacă vrei să ştii. Şi până la urmă Patrice mi-a acceptat scuzele.

— Deci ai făcut puşcărie pentru nevastă-mea. Şi ea a venit să te vadă, ţi-a trimis scrisori frumoase, pline de recunoştinţă?

— N-ar fi dat bine, nu-i aşa, să-i facă vizite criminalului care i-a omorât iubitul. După un an am început eu să-i scriu. Zi de zi. Dar n-am primit nici un semn de la ea. Nimic în opt ani. Nici măcar n-am ştiut că s-a recăsătorit, până să ies din închisoare.

Tarpin se uita în zare, spre munţii de dincolo de Lordsburg, amăgindu-se singur, ca un biet dobitoc ce era. Privindu-l, Beard era încântat că el, unul, nu fusese niciodată îndrăgostit în asemenea hal. Pentru că uite în ce hal îşi pierdea omul minţile. Fusese cât pe-aci să păţească la fel cu Patrice – ce dobitoc putuse să fie. Circumstanţele de faţă nu permiteau, însă i-ar fi plăcut să-l chinuie pe Tarpin în legătură cu arma crimei, ciocanul cu cap îngust. Oare chiar să fi uitat cu desăvârşire că lăsase o

geantă de unelte în Belsize Park? Ce cretin, cât de convenabil!

Tarpin spuse:

— Nu pot să nu mă gândesc la ea şi numai cu dumneata pot să vorbesc. Amândoi am iubit aceeaşi femeie, domnule Beard. Am putea spune că ni s-au încrucişat destinele. Nu-mi dă voie să mă apropii de ea, nu vrea să stea nici cinci minute la telefon cu mine. Dar încă o iubesc.

Repetă cuvintele, cu mai multă tărie, astfel încât doi muncitori care treceau prin apropierea gradenelor aruncară o privire în sus, spre ei.

— Ar trebui să fiu şi mai supărat, ar trebui să fiu furios, la halul în care m-a dezamăgit. Ar trebui să-i frâng gâtul, dar o iubesc şi mă simt bine până s-o şi spun cu voce tare cuiva care o cunoaşte. O iubesc şi dacă era să-mi treacă, mi-ar fi trecut cu hăt în urmă, când mi-am dat seama că n-o să mai aud de ea. O iubesc, o iubesc!

— Ia stai aşa, spuse Beard. Ai bătut tot drumul ăsta, i-ai minţit pe ăia de la Departamentul de Securitate că n-ai cazier, numai ca să vii să-mi spui că o iubeşti pe fosta mea nevastă?

— Dumneata erai celălalt jucător rămas, dacă mă înţelegi. Eşti singurul căruia pot să i-o spun şi să aibă vreo însemnătate, faptul că Patrice l-a omorât pe Aldous, iar eu am plătit cu opt ani din viaţa mea. Şi îţi datorez şi scuze, pentru cum m-am purtat cu dumneata când ai venit la mine acasă. Dar eram groaznic de nervos, îţi dai seama, Patrice se ducea serile la Aldous de teamă să nu-l supere. Totuşi îmi pare cu adevărat rău că te-am lovit.

— Cred că putem uita povestea asta, spuse Beard.

Exista însă un scop în spatele scuzelor lui Tarpin.

— Mai e un motiv pentru care am venit. M-am gândit la asta bine de tot. Trebuie să-mi fac un rost în viaţă. Nu pot să-mi petrec încă zece ani numai gândindu-mă la Patrice. Domnule Beard, am

nevoie de un nou început, undeva departe de locul în care se află ea. Am aflat de la televizor ce se întâmplă aici. Eşti singurul care ştie de situaţia mea şi sunt convins că o să înţelegi. Te rog să-mi dai o slujbă. Nu mi-am pierdut îndemânarea, mă pricep la instalaţii, la tras fire, la zidărie, orice fel de munci, pot să car şi nisip de colo-colo, dacă de asta e nevoie. Sunt în stare să muncesc din greu.

Gândurile lui Beard o luară înainte. Găsise ceva pentru Nicky a lui Darlene, deşi nu rezistase mai mult de două zile. Existau modalităţi de a ocoli legea în privinţa statutului de imigrant al lui Tarpin. Şi omul era un prostănac cu capul plin de vise, care probabil că merita să fie menajat. Oricum, spre ghinionul lui Tarpin, cu câteva minute mai devreme, dispoziţia lui Beard se scufundase în amintirea acelor zile întunecate, când îşi privea pe fereastra de la etaj nevasta, cu rochie şi pantofi noi, mergând pe aleea din grădină spre Peugeotul ei şi, mai departe, spre tainicele întâlniri de seară. Oare nu ajungeau opt ani? Nu-şi ispăşise pedeapsa? Probabil că niciodată n-o să fie de-ajuns, se gândi Beard în timp ce se ridica întinzând mâna şi reluându-şi tonul oficial.

— Mulţumesc că ai venit să mă vezi, domnule Tarpin. Nu ştiu dacă să cred povestea dumitale, dar cu siguranţă am ascultat-o cu interes. Cât despre o slujbă, ei bine, ai avut o aventură cu soţia mea şi ai încurajat-o să-l omoare pe unul dintre colegii mei apropiaţi sau, cine ştie, l-ai omorât cu mâna dumitale. Una peste alta, nu prea simt că ţi-aş datora vreo favoare…

Tarpin se ridicase şi el, dar fără să-i întindă mâna. Părea uluit.

— Deci mă refuzi?

— Da.

Într-o fracţiune de secundă, trecu de la atitudinea smiorcăită de om care venise cu o rugăminte, la aceea de agresor.

— Pentru că am fost cu soţia dumitale?

— În mare, da.

— Dar dumneata nu o iubeai. Ţi-o trăgeai cu cine-ţi ieşea în cale. N-aveai pic de consideraţie faţă de ea. Ai fi putut să o ai numai pentru dumneata, în schimb, ai dat-o la o parte.

Acum, că era supărat, aducea mai mult cu fostul Tarpin, cu obrajii vineţii şi vechea privire de şobolan. Rămăsese numai pielea şi osul din el, dar probabil că încă dispunea de forţa musculară. Şi deşi se micşorase şi îmbătrânise, era totuşi mai înalt şi mai tânăr decât Beard.

— Nu m-am apucat eu să umblu după aventuri, spuse în gura mare. Patrice a venit la mine, ca să se răzbune pe dumneata. Aveam şi eu problemele mele. Îmi fugise nevasta cu copiii. Dumneata singur ţi-ai distrus căsnicia. Femeia aia atât de frumoasă. I-ai sfâşiat inima!

Conştient de posibilitatea unei manifestări violente, Beard se îndepărtă sprinten de-a lungul şirului de gradene. Nu era el Tom Aldous, să fractureze rotule. De la o distanţă considerabilă, spuse:

— Am văzut nişte poliţişti în apropiere de şosea. Dacă nu dispari pe loc îi chem să se intereseze de viza dumitale de turist. Nu sunt foarte blânzi cu imigranţii prin părţile astea, îţi dai seama.

— Ticălosule! Laş ticălos ce eşti!

Beard coborî din gradene cât de repede putea, apoi o luă la picior mai departe. Ajunsese deja de cealaltă parte a careului în care avea loc parada, apucând-o spre grătarele texane, şi încă mai auzea, din ce în ce mai încet, ţipetele din spatele lui: „Javră ce eşti! Laşule! Mincinosule! Ne mai vedem noi!“. Cetăţenii întorceau oripilaţi capetele să se uite, aruncând priviri dezaprobatoare şi în direcţia lui Beard. Câteva minute mai târziu, greşind drumul, se trezi în dreptul marii colonade de toalete portabile verzi şi se strecură într-una din ele încercând să zăbovească cât mai mult. Când ieşi, se uită în jur şi îl zări pe Tarpin la distanţă, la

marginea şoselei, cu degetul mare ridicat în direcţia traficului în mişcare.

Beard întârziase la întâlnirea cu Darlene, dar era obosit şi înfierbântat şi avea prea multe pe cap, aşa că amâna momentul. Tarpin, nu Aldous, era amantul de care Patrice nu reuşea să se descotorosească şi inventase o poveste ca să scape de încă un ochi învineţit. Dar numai tăvăleala pe care o primise Tarpin de la Aldous pusese punct hărţuielii. Tarpin s-ar fi prezentat să ia vina asupra lui şi dacă Beard îl strângea pe Aldous de gât cu mâinile goale, atât de puternică era obsesia care îi înceţoşa minţile. Trecutul lui Beard era deseori un blestem, ca o bucată râncedă, urât mirositoare de brânză, emanându-şi duhoarea până în prezent sau plutind pe deasupra prezentului, dar această marcă anume se închegase sub aparenţa unui obiect suficient de solid, mai degrabă parmezan decât Époisses. Medita încă la această formulare – îi aducea aminte că încă îi era un pic foame –, având în raza vederii standul cu grătare texane, când simţi telefonul vibrându-i în buzunar. Melissa, îl anunţă ecranul. Probabil îl suna înainte să meargă la culcare. Dar când îşi puse telefonul la ureche, auzi zgomotul unui motor de maşină şi, destul de slab în fundal, pe Catriona cântând.

— Draga mea, spuse el repede, înainte să apuce ea să vorbească. Am tot încercat să dau de tine.

— Eram în avion.

Fugind cu dirijorul, luându-i copilul, se gândi el pe loc.

— Unde eşti? întrebă iritat, aşteptându-se să îl mintă.

— Tocmai ieşim din El Paso.

Făcu o pauză să priceapă mai bine.

— Cum adică? Nu înţeleg.

— Suntem pe drum. A început vacanţa, Lenocika are grijă de magazine şi, după cum ştii, eu şi Catriona avem ceva de discutat cu tine.

— Cam ce anume? spuse Beard, simţindu-se nespus de vinovat.

Oare ce mai făcuse acum?

Melissa îi spuse:

— O persoană pe nume Darlene a telefonat să-mi spună că voi doi vă căsătoriţi. Înainte de a face asta, eu şi fiica ta am vrea să stăm de vorbă cu tine.

Ah, asta. În amintirea lui, momentul era la fel de vag precum un vis pe jumătate uitat, dar îşi aducea aminte ocazia, cu câteva săptămâni în urmă, în dormitorul din rulotă. Darlene nu mai adusese vorba despre asta de atunci.

Spuse:

— Melissa, crede-mă, nu e deloc adevărat – de parcă dacă o spunea, ar fi putut să o facă să se întoarcă la Londra, ca să aibă el seara liberă.

— Stai aşa, zise ea, trebuie să întorc aici… Încă un lucru pe care aş vrea să-l ştii, înainte să ne vedem. Terry.

— Da?

— Nu există. L-am inventat. Ca un mijloc de a-mi salva onoarea, o prostie. A înrăutăţit şi mai mult lucrurile.

— Înţeleg, zise Beard.

Şi chiar înţelegea. Îl „dezinventase“ pe Terry şi acum spera să facă şi el la fel în privinţa lui Darlene. O auzi pe Catriona cântând sau ţipând de pe bancheta din spate.

Melissa spuse:

— Ne vedem curând. Al nostru eşti.

Apoi închise.

Beard rămase unde era, rezemându-se de un stâlp care susţinea una dintre boxe. Noroc că era închisă. În jurul lui, locul se golea pe măsură ce cobora soarele, iar oamenii îşi terminau turele şi se îndreptau spre parcare. Din câte îşi amintea, el şi Darlene făcuseră dragoste după ce băuseră într-o după-amiază fierbinte, cu aerul condiţionat dat la maximum, horcăind ca un dement în spatele barelor de la celula sa. Cu câteva secunde înainte

să-şi dea drumul, Darlene l-a prins de coaie cu mâna făcută căuş şi i-a cerut să o ia de nevastă, iar el a spus sau a strigat: „Da“. Probabil că însăşi noţiunea de nebunie extremă sau abandon l-a făcut să se simtă atras de ea de la bun început. Cum ar fi putut să vorbească serios, când era deja ne-căsătorit cu Melissa? Nimeni nu s-ar fi luat după un bărbat care spune „da“ în asemenea condiţii. Iar ideea era că Darlene îi descoperise cealaltă viaţă şi, ca o jucătoare îndrăzneaţă ce era, acum îi forţa mâna. Cineva, dacă nu toată lumea, avea să fie dezamăgit. Nimic nou în privinţa asta.

Beard îşi căută cheile de la maşină dotate cu infraroşii, a căror soliditate reconfortantă părea să conţină toţi kilometrii pe care voia să-i pună între el şi Lordsburg. Ar fi fost inteligent să se facă nevăzut acum, să-şi găsească un loc de înnoptat pe autostradă înspre Deming, să le evite pe Darlene şi Melissa toată ziua următoare, ca să se poată concentra asupra evenimentului istoric mondial, şi abia apoi să aibă de-a face cu ele, împreună sau separat. Orice, numai să nu trebuiască să aibă confruntarea cu ele în seara aceea. Dar când se întoarse spre maşină, simţi că îl cuprinde o mâhnire adâncă la gândul că va pierde ora promisă lui Darlene. Bătrânul parlament al propriului sine trăia clipe de maximă divergenţă. O voce elocventă a experienţei se ridică deasupra vacarmului general, sugerând că dacă alegea să-şi refuze acest îndelung aşteptat moment de uşurare concentrarea sa va avea şi mai mult de suferit. Beard ignoră vocea şi merse mai departe. Uneori, omul trebuia să facă sacrificii pe altarul ştiinţei, pentru binele generaţiilor viitoare.

Dar apoi se întrevăzu soluţia salvatoare. Abia făcuse vreo treizeci de paşi, când îşi auzi numele strigat din urmă. Darlene apăruse de sub cortul cu grătare texane, pe aleea principală, la numai o sută de metri depărtare şi fugea în direcţia lui, hâţânându-se toată, cu braţele răşchirate, iar el se

simţi încă o dată uşurat. Se vor duce direct în camera sa de la motel. Decizia nu mai era în mâinile lui.

Din cine ştie ce motive personale, Darlene nu l-a întrebat de ce o luase în direcţia greşită. Au pornit-o de braţ la plimbare, de-a lungul bulevardului cu toalete verzi, către parcare. Când au ajuns acolo, ea s-a gândit că ar fi fost mai bine să lase maşina ei şi să meargă cu a lui. El nu găsea nici un motiv să se opună, cu excepţia faptului că asta însemna să se afle în compania ei şi a doua zi dimineaţă, nu numai în seara aceea. Cu siguranţă că asta avusese ea în minte. În timp ce Beard conducea către Lordsburg, Darlene îşi strecură mâna stângă la el în poală, mângâindu-l tot drumul şi spunându-i ce-o să-i facă odată ce ajungeau în cameră. Beard era în transă, nu-i mai trecea nici un gând prin minte în clipa în care parcă pe aleea din dreptul camerei sale obişnuite de la motel. Intră ca un robot la recepţie să-şi preia camera. În scurt timp îşi întindeau corpurile masive, goale şi excitate între aşternuturi, dincolo de o uşă cu zăvor dublu. Cu zece ani înainte, când încă spera să se poată salva prin intermediul exerciţiilor fizice, ar fi fost înspăimântat de propria sa formă pneumatică, de concentraţia de bărbii şi de contururile vărgate ale femeii pe care o mângâia, de mirosul asudat, ca de iarbă proaspăt tăiată, care se ridica dinspre subsuorile ei, din zona inghinală şi de la încheieturile genunchilor, regiuni compact acoperite, care rareori vedeau aerul şi lumina zilei. Însă totul era la fel de încântător cum fusese şi până atunci. Era o iubită blândă şi plină de imaginaţie, care sugea, lingea, aţâţa şi îl trăgea udă înăuntru, dar când veni momentul să-şi dea drumul, Beard îşi aminti să se abţină de la a se oferi ca soţ.

Apoi, au rămas o vreme întinşi unul lângă altul. Darlene s-a ridicat cu toată greutatea într-un cot şi, uitându-se afectuoasă la el, a început să se joace cu

cele câteva smocuri de păr care-i supravieţuiseră în dosul urechilor. El stătea cu ochii închişi.

— Michael? şopti ea. Dragule?

— Mm.

— Ţi-am spus vreodată că te iubesc?

— Da…

Se gândea, cu o stranie luciditate, la vechiul său tovarăş, fotonul, şi la o notiţă din însemnările lui Aldous despre deplasarea unui electron. S-ar fi putut să existe o metodă ieftină de a îmbunătăţi cea de-a doua generaţie de panouri. Când se va întoarce la Londra, o să scuture praful de pe dosarul acela. Spuse din nou, mulţumit:

— Da.

— Michael?

— Mm.

— Te iubesc. Şi mai ştii ceva?

— Mm.

— Eşti cu totul şi cu totul al meu şi n-o să te las niciodată să pleci.

Beard deschise ochii. Postcoital, îl deranja faptul că femeile nu-şi puteau descărca instantaneu personalitatea intimă, precoitală, ci zăboveau într-o apăsătoare continuitate emotivă. El, pe de altă parte, îşi savura redescoperirea esenţei intime, de neîmpărţit, hrănindu-şi acea părticică personală, care conţinea omul în forma sa cea mai apropiată – era oare ridicol? – de cea a unui fetus. Zece minute mai devreme simţise că îi aparţine cu totul. Acum, ideea de a aparţine oricui, ideea că cineva putea să aparţină altcuiva, i se părea sufocantă.

Îi veni să se lanseze în acuzaţii:

— I-ai telefonat Melissei, spuse el.

— Bineînţeles! Şi nu numai o dată.

— Şi i-ai spus că ne căsătorim?

— Sigur că da.

Era încă complet goală, dar de undeva a scos o lamă de gumă – nu mesteca niciodată gumă în timp ce făceau dragoste – şi şi-a pus fălcile în

mişcarea lină, circulară, zâmbindu-i în acelaşi timp binedispusă şi aşteptându-i amuzată izbucnirea.

— Cum ai făcu rost de număr?

O întrebare irelevantă, însă îl stârnise aerul ei încrezător.

— Michael! Ai sunat-o de la mine când eram la lucru. Credeai că n-o să apară pe factura de telefon?

Era cât pe ce să-i răspundă, însă ea izbucni în râs şi îl apucă cu putere de cot.

— Ştii ce s-a întâmplat când am sunat la numărul ăla prima dată? Mi-a răspuns un copilaş şi, doar ca să fiu sigură, am zis: „Scumpete, pot să vorbesc cu tăticu'?". Şi ştii ce-a zis?

— Nu.

— Foarte serioasă, mi-a zis: „Tăticu' meu salvează lumea în Lordsburg". Nu că-i tare drăguţ?

Nu se mai putea susţine o asemenea conversaţie în pielea goală. Se duse la baie să-şi pună pe el un halat şi când reveni o descoperi surprins îmbrăcându-se la rândul ei. Încă părea încântată. Se aşeză pe un scaun lângă pat, uitându-se la ea cum se îşi trage fusta şi se apleacă cu un icnet să-şi pună pantofii.

În cele din urmă, îi spuse:

— Darlene, ca să fie clar, nu o să ne căsătorim.

Darlene îi răspunse în timp ce îşi prindea părul cu o clamă în dreptul oglinzii de lângă televizor.

— Trebuie să ajung la mine, să fac un duş şi să mă schimb. Diseară mă duc o oră la şcoală să dau o mână de ajutor. Dar nu-ţi face griji, Nicky termină tura la farmacie în zece minute şi mă duce ea cu maşina.

Era gata de plecare şi a venit să se aşeze lângă el pe marginea patului. Îi zâmbi cu tristeţe şi îl mângâie uşor pe genunchi. El deja simţea că-i pare rău să o vadă plecând. Să fi fost o manifestare a dragostei de sine, această pasiune pentru o femeie voluminoasă? Viaţa lui fusese o curbă în continuă creştere, de la Maisie la Darlene.

— Ascultă-mă, spuse Darlene. Sunt câteva lucruri pe care trebuie să le ştii. În primul rând, nu eşti un om chiar atât de bun, nici eu nu sunt. În al doilea rând, te iubesc. În al treilea, întotdeauna am presus că eşti căsătorit. N-ai zis nimic despre asta, iar eu n-am întrebat. Suntem amândoi adulţi şi nu ne-a obligat nimeni la nimic. În al patrulea rând, când am vorbit cu Melissa am aflat că nu există o doamnă Beard. Cinci, de câteva ori, după ce ai făcut dragoste cu mine, ai spus că vrei să mă iei de nevastă. Şase, prin urmare, aşa am decis eu. Că ne vom căsători. Poţi să te zbaţi şi să ţipi, că eu tot n-o să mă răzgândesc. O să te conving până la urmă. Nu există scăpare, domnule la-u-reat Nobel. Diligenţa pleacă la drum şi ştiu sigur că te afli deja în ea!

Era atât de fericită, atât de optimistă fără urmă de tăgadă şi atât de plină de viaţă. Atât de *americană*. Beard izbucni în râs, apoi începu şi ea să râdă. S-au sărutat, apoi încă o dată intens.

— Eşti minunată, spuse el, şi totuşi n-am să mă însor cu tine. Nici cu altcineva.

Melissa se ridică şi îşi luă geanta.

— Ei bine, mă mărit eu cu tine atunci.

— Mai stai puţin, te conduc eu acasă.

— Of, abia ce m-am îmbrăcat. O să mă faci să întârzii. Te cunosc eu.

Îi aruncă o ultimă sărutare din uşă şi dispăru.

Beard a rămas aşezat pe scaun gândindu-se dacă să-i telefoneze lui Hammer ca să afle cum a mers întâlnirea cu avocatul. Conversaţia ar fi decurs mult mai uşor, din punctul lui de vedere, decise el, dacă ar fi făcut un duş mai întâi. Îşi zise apoi că ar putea să se uite la ştirile locale de la televizor ca să vadă dacă proiectul lui se bucura de atenţie deplină, însă telecomanda era sub vreo pernă, una dintre multele, pe partea cealaltă a patului, şi el nu simţea nevoia să se agite, nu încă. Era într-o asemenea stare de letargie, încât îi trecu prin minte

că ar fi fost bine să se mute sau să fie mutat pe o targă, într-o altă cameră unde patul era făcut, hainele lui nu curgeau de pe spătarul scaunului, iar conţinutul valizei sale nu avansa de-a lungul podelei. Dar nu se putea. Aparţinea acestui loc, acestei lumi. Prin urmare, avea să facă un duş, în clipa aceea. Dar nu se ridică. Se gândi la Melissa şi la Catriona în maşină, drum spre el, pe şosea, luând-o către apus, şi cât de înţelept fusese să nu-i spună lui Darlene de sosirea lor. Ar fi vrut să ia cina cu toţii şi să pună la cale viitorul. Se întrebă oare unde stătea Tarpin şi apoi se sili să-şi aducă aminte că ar trebui să fie încântat pentru a doua zi, lucru care îl făcu să se gândească din nou la Hammer. Şi aşa mintea începu să-i plutească adormită printre complicaţiile serii, astfel încât atunci când se auzi un ciocănit exploziv sau mai degrabă un picior tras în uşa lui, şocul luă forma unui salt involuntar de pe scaun şi a unui junghi dureros în piept. Apoi se auziră din nou două lovituri puternice răsunând în furnirul găunos al uşii.

— Da, da, vin acum, strigă Beard.

Uşa deschisă absorbi căldura de asfalt încins a serii în camera de motel şi îl scoase la iveală pe Hammer proiectat pe un cer portocaliu, iar în spatele său, o siluetă masivă la costum.

— Nici nu întreb, spuse Hammer sec, o să intrăm şi gata.

Beard ridică din umeri făcând un pas în spate. În cazul ăsta, n-avea motiv să se scuze pentru halul în care arăta camera.

Hammer era palid, cu chipul îngheţat. Spuse pe acelaşi ton sec:

— Domnule Barnard, domnul Beard…

De obicei apelativul folosit era „profesorul Beard".

Beard îi strânse omului mâna şi făcu un gest către patul lăsat în dezordine, singurul loc unde se putea sta, apoi reveni la scaunul său. Barnard, care

ducea cu sine o servietă, netezi cearşaful cu un gest delicat, îngrijorat pe drept cuvânt din cauza fluidelor corporale care ar fi putut să-i păteze costumul cenuşiu de mătase. Hammer se aşeză alături de el şi cei trei bărbaţi se aplecară unul spre altul, ca nişte copii care pun ţara la cale în dormitor, într-o după-amiază ploioasă.

Barnard, masiv, cu fălci pătrăţoase, buze subţiri şi ochelari cu rame groase, înalt de cel puţin 1,90, mai să plesnească cămaşa de pe el, dădea impresia iniţială, din felul în care îşi cocoţase servieta pe genunchi, cu gleznele lipite, a unui individ cu purtări blajine ascuns în corpul unui mardeiaş – în genul lui Clark Kent, parcă cerându-şi scuze că era aşa. Toby, alături de el, părea să fie în stare de şoc. Îi apăruse un tremur nou al mâinii drepte şi înghiţea fără încetare în sec, cu mărul lui Adam zvâcnind şi scoţând câte un clic care nu scăpa auzului. Aceasta ar fi fost tipul de situaţie în care, înainte, i-ar fi căutat privirea lui Beard pentru un schimb ironic sau conspirativ. Avocaţii ăştia! Dar acum nu voia să-i întâlnească privirea. În loc de asta, se holbă la mâinile sale încleştate şi spuse:

— Michael, e de rău.

În tăcere, Barnard dădu din cap cu înţelegere şi aşteptă puţin, apoi spuse cu o voce mult prea subţire pentru gabaritul său:

— Putem începe? Domnule Beard, după cum ştiţi, firma din Anglia pe care o reprezint a preluat însărcinarea de a cerceta diversele patente obţinute de dumneavoastră. N-am să intru în detalii juridice. Intenţia noastră este să rezolvăm situaţia amiabil şi cât de repede se poate. Iar dorinţa noastră imediată ar fi să anulaţi evenimentul public de mâine, având în vedere că aduce prejudicii cazului clientului nostru.

Cu ochiul minţii, ca o cameră de studio suspendată, Beard parcurgea lin apartamentul din Dorset Square căutând maldărul în care se aflau

ascunse vechile lui contracte de angajare. Spuse cu un zâmbet plăcut:

— Şi despre ce caz este vorba?

— Of, Doamne, zise Hammer încet.

— În anul 2000, clientul meu a făcut personal o copie a unui document de trei sute douăzeci şi şapte de pagini despre care ştim că se află în posesia dumneavoastră. Acest document conţinea însemnări ale domnului Thomas Aldous înainte de moartea sa, în timp ce era încă angajat al Centrului pentru Energie Regenerabilă de lângă Reading, Marea Britanie. Copia a fost examinată de experţi cunoscuţi, fizicieni de renume din domeniu, inclusiv profesorul Pollard de la Universitatea Newcastle, şi tot dumnealor au examinat numeroasele dumneavoastră dosare depuse pentru brevetare. Din concluziile lor, dintre care o parte au fost puse la dispoziţia domnului Hammer aici de faţă, avem toate motivele să credem că respectivele dosare se bazează nu pe munca dumneavoastră, ci pe munca domnului Aldous. Furtul de proprietate intelectuală la asemenea scară este o problemă serioasă, domnule Beard. Deţinătorul de drept al lucrărilor domnului Aldous este centrul. Aceştia au fost termenii clari ai contractului său de angajare, pe care îl puteţi citi şi dumneavoastră.

Beard îşi menţinu zâmbetul de curtoazie blajin, dar în sinea lui înregistră această ameninţare sau obstacol sub forma unei inconfortabile dereglări a pulsului, ca nişte bătăi de tobă în sincopă, care nu-i distorsionă pur şi simplu acuitatea de moment, ci i-o întrerupse şi, o secundă sau două, e posibil să fi leşinat.

Apoi bătăile inimii îi redeveniră regulate şi păru să revină în încăpere, adoptând nu se ştie de unde un ton calm şi raţional.

— Să întrerupem evenimentul de mâine ar aduce prejudicii îngrozitoare propriilor interese, ca să nu mai spunem de cele pe care le-ar aduce

administraţiei locale, aşa că evident iese din discuţie. Oricum, e practic imposibil. Se apleacă în faţă cu încredere: Aţi încercat vreodată, domnule Barnard, să opriţi o paradă aeriană americană?

Nimeni nu zâmbi.

— În al doilea rând…, continuă Beard. Din câte îmi amintesc, copertele însemnărilor lui Tom Aldous erau marcate cu titlul „Confidenţial". „Strict în atenţia profesorului Beard." Cred că această confidenţialitate a fost încălcată. În al treilea rând, înainte să moară, domnul Aldous şi cu mine am lucrat intens în domeniul fotosintezei artificiale. Venea la mine acasă, atât de des, de fapt, încât, după cum ştie toată lumea, a fugit cu nevastă-mea. Cât timp am lucrat împreună, eu gândeam şi vorbeam, iar Tom scria. În timpurile democratice pe care le trăim, domnule Barnard, ştiinţa rămâne o afacere cu o ierarhie strictă, nesupusă uniformizării. Prea multă experienţă de acumulat, prea multe cunoştinţe. Înainte de a deveni nişte nebuni bătrâni, oamenii de ştiinţă cu vechime tind să ştie mai multe decât restul, după standarde obiectiv măsurabile. Aldous era un umil postdoctorand. Aţi putea spune că a fost secretarul meu particular. Şi de aceea dosarul său îmi era destinat mie şi nimănui altcuiva. Am zeci, dacă nu sute de pagini cu propriile mele însemnări acoperind acelaşi material, toate adnotate ca la carte şi datate, cu siguranţă precedând dosarul lui Aldous. Dacă insistaţi să irosiţi resursele centrului ca să ne vedem la tribunal, o să vi le pun la dispoziţie. Dar îmi veţi plăti costurile – şi o să primesc îndrumări legale dacă este cazul să îl dau pe domnul Braby personal în judecată pentru defăimare.

Spinarea prăbuşită a lui Toby Hammer începu să se îndrepte puţin, iar în ochi i se putea citi speranţa, sau un mugur de speranţă, în timp ce îşi urmărea prietenul.

Avocatul continuă cam în aceeaşi manieră ca mai înainte.

— Avem scrisori pe care Aldous i le-a scris tatălui său, în care povestea despre ideile sale şi despre intenţia de-a compune un dosar pe care să vi-l prezinte dumneavoastră. Îşi dorea să vă folosiţi de influenţa pe care o aveaţi ca să strângeţi fonduri. Ştim din mai multe surse că interesul dumneavoastră în perioada aceea era îndreptat către o nouă turbină de vânt.

— Domnule Barnard, răspunse Beard pe tonul descendent, calm şi rece al unei admonestări. Munca mea de-o viaţă a fost lumina. De la vârsta de douăzeci de ani, când am învăţat pe dinafară poemul cu acelaşi titlu al lui John Milton. Cu douăzeci şi cinci de ani în urmă, am primit Premiul Nobel pentru modificarea teoriei lui Einstein asupra energiei fotovoltaice. Nu încercaţi să-mi spuneţi că interesul meu se îndreaptă sau se îndrepta asupra turbinelor de vânt. Cât despre scrisorile lui Tom, n-ar fi primul tânăr ambiţios care să pretindă realizări măreţe în faţa unui părinte care încă îl susţinea financiar.

Beard îşi trase halatul mai bine pe el şi dădu din cap încercând să-l liniştească pe Hammer.

Barnard n-avea de gând să-i facă nici o concesie. Pur şi simplu trecu la următorul punct.

— Acest aspect nu prezintă importanţă în cazul nostru, pur şi simplu coroborează informaţiile pe care le deţinem deja. Avem transcrieri ale înregistrării unui discurs pe care l-aţi ţinut la Hotelul Savoy, în Londra, în februarie 2005. Am descoperit că se inspiră în mare parte din mai multe paragrafe ce apar în dosarul domnului Aldous.

Beard ridică din umeri.

— Şi acele paragrafe s-au inspirat din vorbele mele.

— Avem de asemenea, spuse Barnard, nişte însemnări făcute de domnul Aldous cu un an

înainte să vă cunoască pe dumneavoastră, care demonstrează un interes profund faţă de încălzirea globală, ecologie, dezvoltare durabilă şi apar de asemenea o mulţime de calcule, genul de lucruri care au fost dezvoltate mai târziu în acel dosar. Şi înainte de a-mi spune, domnule Beard, că trebuie să fi preluat cumva aceste lucruri de la dumneavoastră, deşi nu vă cunoştea, ar trebui să ştiţi că biroul nostru a cercetat în amănunţime fiecare conferinţă publică, fiecare discurs radiofonic, fiecare interviu în presă, fiecare articol, fiecare curs ţinut la universitate, şi nu există nimic în spusele dumneavoastră care să atingă subiectul fotosintezei artificiale, nu există nici măcar o singură menţiune referitoare la încălzirea globală sau energia regenerabilă în lunile şi anii de dinainte să moară domnul Aldous şi dosarul său să ajungă în posesia dumneavoastră. Greu de crezut una ca asta, nu-i aşa, domnule Beard, din partea unei persoane publice cum sunteţi dumneavoastră, angajată în descoperiri de ultimă oră în domeniu.

Hammer se cocoşase din nou, iar Beard în sfârşit se enervase. Ce căuta omul ăsta grotesc în camera lui, strâmbând din nas aşezat pe patul care, cu câteva minute mai devreme, susţinuse glorioasele forme ale lui Darlene? Beard era în picioare, cu o mână ţinându-şi halatul pe el, de teamă să nu-şi expună părţile intime, iar pe cealaltă vânturând-o spre faţa lui Barnard cu un deget ridicat.

— Încălzirea globală? Uitaţi că am fost directorul centrului dinainte să ştiu că există Tom Aldous. Cât de convenabil. Dacă nu câştigaţi, rămâneţi fără onorariu, nu-i aşa, domnule Barnard? Încercaţi să vă îmbogăţiţi? Ei bine, puteţi să-i comunicaţi următoarele domnului Braby: Spuneţi-i că ştiu să recunosc un jeg de oportunist când îl văd. Am creat ceva minunat aici şi el crede că poate să profite de pe urma noastră. Şi e destul de bătut în cap să creadă că tribunalul va admite că

aceasta poate fi munca pe care a visat-o singur un absolvent de facultate. Mâine, centrala noastră va furniza energie curată şi ieftină oraşului Lordsburg. Spuneţi-i domnului Braby să se uite la televizor, apoi o să ne vedem cu el la tribunal!

Barnard se ridicase şi el şi îşi ţinea servieta la piept. Clătină din cap şi când vorbi din nou, în vocea lui se simţea tensiunea unei noi emoţii, indignare sau mândrie, dacă nu o combinaţie între cele două.

— Există încă un aspect de care ar trebui să fiţi conştient. Domnul Braby nu mai există. Luna trecută a fost ziua reginei şi, ca să marcheze această ocazie specială, l-a invitat să devină cavaler al curţii regale. Acum este Sir Jock Braby.

Beard scoase un geamăt de exasperare şi îşi trase dramatic o palmă peste frunte. Dar în ochii lui Hammer se citea o urmă de panică. Dacă Braby o avea pe regina Angliei de partea sa, ce şanse mai aveau într-un tribunal britanic?

Beard spuse:

— E o prostie, Toby, nu-l asculta. E lista de onoare de ziua reginei. Nu ea o alege, ea habar n-are ce scrie acolo şi absolut toţi îşi mâzgălesc numele pe lista aia, toţi tolomacii şi toţi parveniţii, de la oameni de ştiinţă la artişti, la funcţionari de stat, toţi care îşi doresc să se fâţâie ţanţoş de colo-colo sperând să fie luaţi drept membri ai micii aristocraţii.

Se lăsă linişte după această izbucnire, apoi Barnard oftă şi făcu un pas din spatele patului în direcţia uşii.

— Să înţelegem, deci, domnule Beard, că Majestatea Sa n-a găsit de cuviinţă să vă aleagă şi pe dumneavoastră?

Beard spuse sec:

— Nu mi se permite să răspund la această întrebare.

Barnard îşi lăsă servieta să se legene în jos, pe lângă corp. Toby se ridicase de-acum în picioare.

— Ei bine, spuse Barnard, în numele lui Sir Jock Braby şi al Centrului Naţional de Energie Regenerabilă, aş vrea să vă comunic încă o dată următoarele: Dacă sunteţi de acord să anulaţi evenimentul mediatic de mâine şi sunteţi de acord să revizuiţi situaţia patentelor, veţi avea în noi nişte colaboratori înţelegători, suntem convinşi că vom găsi un loc pentru dumneavoastră în dezvoltarea unei tehnologii care aparţine de drept centrului. Dacă nu sunteţi de acord, atunci prima noastră mişcare va fi să ne adresăm curţii pentru a îngheţa orice exploatare până când situaţia va fi rezolvată.

Hammer, întorcându-se spre Beard, părea pe punctul să cadă în genunchi.

— Michael, asta ar putea să dureze cinci ani.

Beard dădu din cap.

— Nu, Toby. Am spus că nu.

Barnard continuă:

— Guvernul britanic are buzunare fără fund, cel puţin când vine vorba de o astfel de afacere. Îşi doresc să vadă centrul deţinând patentele şi să arate că au ce da la schimb plătitorilor de impozite.

Hammer se agăţă de reverele halatului lui Beard.

— Ascultă, deja avem datorii mari. Nimeni n-o să vrea să semneze contracte cu noi până nu se clarifică povestea asta. Nu ne putem permite avocaţi.

— Am muncit atât de mult, spuse Beard dând la o parte mâna lui Hammer. Dacă ne retragem acum, avem noroc în caz că ne mai angajează cineva să spălăm latrine.

— Domnilor, spuse Barnard. Sunt destul de convins că vă putem oferi ceva mult mai bun de atât. Şi domnul Hammer are dreptate. Când ştirile despre contestarea legală a patentelor vor deveni publice, oamenii nu vor mai dori să intre în afaceri cu compania dumneavoastră. Cu siguranţă este şi

în interesul dumneavoastră să nu faceţi tămbălăul de pe lume mâine.

— Vă spun cât de politicos pot, domnule Barnard, răspunse Beard. Vă rog să plecaţi.

Strângând aproape insesizabil din buzele sale subţiri, Barnard se întoarse şi deschise uşa. Peste umărul lui, cerul portocaliu al deşertului pălise, căpătând nuanţe de galben până la un verzui luminos.

Hammer, de obicei un om cu sânge rece, izbucni într-un vaiet ascuţit:

— Michael, trebuie să continuăm această conversaţie! Domnule Barnard, aşteptaţi, vin cu dumneavoastră.

Avocatul îşi înclină capul cu regret:

— Desigur, însă noi semnătura domnului Beard o dorim – apoi o porni către apus, cu Hammer grăbindu-se pe urmele lui.

Uşa se trânti, iar Beard auzi vocile celor doi bărbaţi îndepărtându-se de-a lungul parcării, vocea lui Toby devenind brusc mai sonoră, implorând, cerând timp, apoi lăsând să răzbată murmurul insistent al lui Barnard.

Stătea prăbuşit în scaun la fel ca mai înainte, încă întrebându-se dacă să facă un duş. Episodul de mai devreme parcă fusese o schiţă pusă în scenă spre delectarea lui personală. Pe moment, era imun la consecinţele pe care le implica. Însă era conştient că un zid enorm îi bloca evoluţia propriei vieţi şi n-avea cum să vadă dincolo de el. Gândurile îi amuţiseră. Singura lui grijă era că Melissa şi Catriona urmau să ajungă în mai puţin de o oră şi ar fi trebuit să se îmbrace ca să le întâmpine. După multe minute goale, se duse la baie şi intră sub duş, stând absent, abia conştient, cu apa fierbinte lovindu-l în creştetul capului. La auzul unui zgomot, îşi scoase capul de după paravanul duşului şi ascultă. Se auzi o bătaie puternică în uşă, apoi încă una. După care linişte, apoi începu să-i sune telefonul de pe noptiera de la

capul patului, în timp ce loviturile reîncepură mai tare şi tot mai tare. Hammer îl strigă pe nume de mai multe ori. Fără îndoială, disperat să intre în cameră şi să-l convingă să devină marioneta lui Braby.

Beard se retrase înapoi sub duş. Abia după ce se asigură că prietenul lui plecase, ieşi şi începu să se şteargă. Apa fierbinte pe piele îşi făcuse efectul. Se simţea reîmprospătat şi ştia ce trebuia să se întâmple. Totul ţinea de atitudine. Inaugurarea de mâine trebuia să aibă loc conform planului. N-aveau decât să-i smulgă recompensa, însă lumea trebuia să-i vadă realizarea. O să iasă glorios din toată povestea asta. Sau, şi mai bine, o să convingă pe cineva cu bani să-i finanţeze cazul la tribunal în schimbul unei părţi din afacere. Cei mai importanţi vizitatori erau deja în hotelurile din El Paso, iar alţii erau în drum spre ei traversând Silver City. Soarele va răsări, panourile vor transforma apa în gaze şi gazele vor pune turbinele în funcţiune, electricitatea va începe să curgă, iar lumea va rămâne uluită. Nimic nu trebuia să întrerupă repertoriul Beatleşilor şi avioanele huruind în viteză aproape de sol.

Cu un prosop înfăşurat în jurul taliei, fluierând „Yellow Submarine“, Beard reveni în dormitor, scotoci în valiză şi îşi scoase o cămaşă pe care o desfăcu din celofanul şi cartoanele de la spălătorie. Sunetul învelişului de plastic îi aminti de încă un factor menit să-l pună mai repede în mişcare – foamea. Cum refuzase gustarea înlocuind-o cu prânzul, era în urmă cu mesele, situaţie pe care urma o să o rectifice. Îşi găsi lenjeria şi o pereche de şosete curate – era straniu să se gândească la zilele când putea încă să-şi pună şosetele stând în picioare – şi despături cel mai bun costum al său, dintr-un material care nu se şifona. Desigur, se îmbrăca pentru Melissa. Gândindu-se la ea în timp ce se dădea cu câţiva stropi de colonie în faţa oglinzii din baie, se întoarse în dormitor şi se

apucă să aranjeze patul câteva minute. Apoi, gândindu-se la Darlene – cum şi unde aveau să doarmă toţi şi ce aveau să-şi zică –, mintea i se opri brusc, ca un cal nărăvaş ridicat pe picioarele din spate, apoi o luă la fugă în altă direcţie. În direcţia alcoolului. La restaurantul de peste drum nu serveau. Dintr-un compartiment al servietei sale extrase o butelcuţă de argint învelită în piele de viţel, plină cu gin olandez, Genever, cu siguranţă destul de tare la temperatura camerei încât să te îmbete şi imposibil de diferenţiat de apă. Luă o duşcă pe loc şi o puse în buzunar. Se opri încă o dată în faţa uşii şi mai luă o duşcă zdravănă, apoi păşi afară.

Ce moment încântător, întotdeauna de savurat – doar că nu pe insulele britanice – era acela în care, proaspăt duşat şi parfumat, în haine curate, ieşi de la aerul condiţionat în căldura blândă, de neînvins, a unei seri sudice. Chiar şi în strălucirea luminii nenaturale de neon a micului mall din Lordsburg, putea să audă greierii sau cicadele cântând – n-ar fi ştiut să spună diferenţa dintre ele. Nu făceai nici un ban încercând să le opreşti. Aşa cum nu existau mijloace de a preveni sau exploata financiar semiluna impecabil desenată care atârna deasupra benzinăriei.

În seara aceea, însă, încântarea nu i-a fost de durată. Parcat la aproximativ zece metri de uşa camerei sale de motel, se afla un Lexus negru, iar persoana care se urca pe locul şoferului era Barnard. În picioare, aşteptând să ocupe scaunul pasagerului, cu aceeaşi geantă de mai devreme, se afla Tarpin. Deschizând portiera, acesta îl observă pe Beard, schiţă un zâmbet strâmb şi îi adresă un gest cu degetul de-a latul gâtului, ca şi cum ar fi ţinut un cuţit. Motorul porni, farurile se aprinseră, Tarpin urcă împreună cu bagajul său, iar maşina se dădu înapoi din locul ei şi ieşi din parcare. Uluit, Beard se uită după ei, rămânând locului încă o vreme după ce maşina dispăruse. Apoi ridică din

umeri şi o porni spre biroul de primire al motelului pentru a-i spune recepţionerului să o anunţe pe Melissa unde putea fi găsit, apoi traversă strada spre Blooberry, unde ajunse cu o voie bună parţial restaurată. N-avea de gând să se lase abătut.

Ar fi putut să susţină că nu exista un loc mai bun sau mai vesel în care să mănânci în Statele Unite decât restaurantul de familie Blooberry – specialitatea lor: un mic dejun cu antricot înăbuşit. Un ateu care n-avea la ce să mediteze ar fi găsit cu siguranţă ceva interesant sau instructiv în broşurile anabaptiste de pe masa de lângă intrare: „Un cămin fericit", „O căsnicie iubitoare" şi, mai aproape de domeniul său, „Grija faţă de Pământ". Lângă casă era un ghişeu cu suveniruri, de unde, în cursul a optsprezece luni, cumpărase peste douăzeci de tricouri pentru Catriona. Restaurantul era destul de mare, ospătăriţele păreau să fie toate versiuni apropiate sau verişoare vioaie de-ale lui Darlene. Poliţiştii în afara serviciului mâncau aici, la fel ca şi grănicerii, camionagii, călătorii cu ochii goi ai autostrăzii care stau singuri la masă şi familii întregi, desigur, hispanici, asiatici, albi, de obicei în grupuri mari de trei sau patru mese împinse la un loc. Dar chiar şi în orele sale aglomerate, restaurantul Blooberry era un loc demn şi potolit, de parcă ar fi tânjit în tăcere după un pahar de băutură. Localul acesta era de un anonimat reconfortant. Nici măcar o singură dată Beard nu fusese recunoscut drept un obişnuit al locului de către angajaţii binedispuşi. Se afla în apropiere de autostrada 10, iar clientela era mereu numeroasă.

Întâmplător, îi plăcea şi mâncarea. În timp ce aştepta să i se găsească loc la masă, nu trebuia să se gândească ce să comande – aici mânca întotdeauna acelaşi lucru. N-ar fi avut nici un rost să se abată de la curs. Curând, a fost condus către un separeu din cel mai îndepărtat colţ. Pentru a-şi domoli nerăbdarea până la aperitiv, îşi turnă o

cantitate sănătoasă de gin în paharul gol de pe masă, pe care o dădu pe gât ca pe apă, apoi îşi mai turnă puţin. Totul era groaznic, însă nu se simţea aşa de rău. Măcar Terry ăla nu mai exista. Sau poate că nu era chiar aşa un lucru bun? Melissa şi Darlene, o încurcătură înfiorătoare. Nu putea să le facă faţă, nu putea nici măcar să se gândească la asta. Dar trebuia s-o facă la un moment dat. Şi săracul Toby. Ştia că trebuia să-l sune şi să-i explice de ce trebuiau să meargă mai departe cu lansarea, însă, pe moment, n-avea dispoziţia necesară să se certe încă o dată.

Ca să-şi ia mintea de la mâncare – trecuse deja un sfert de oră, iar de obicei nu le lua mai mult de cinci minute – se apucă să-şi verifice e-mailurile şi descoperi câteva care îl făcură să exclame de încântare. Primul dintre ele conţinea o abordare oarecum amicală din partea unui vechi prieten, un fost fizician care acum lucra la un birou de consultanţă din Paris. Un consorţiu de companii din industria energiei doreau ca Beard să îşi pună „vasta experienţă în tehnologia energiei verzi în slujba îndreptării politicii publice în direcţia energiei nucleare fără emisii de carbon“. Oferta cuprindea un salariu de şase cifre şi un birou în centrul Londrei, un cercetător şi o maşină. Păi, desigur. Exista şi acest punct de vedere. Nivelurile de CO_2 creşteau în continuare, iar timpul rămas se scurgea. De fapt, nu exista decât o singură metodă bine testată de a produce electricitate la o scară suficient de mare pentru a putea satisface populaţia în continuă creştere a lumii şi oricum trebuia abordată curând, fără să mai vorbim de alte probleme. Mulţi experţi renumiţi în domeniul mediului înconjurător ajunseseră la acest punct de vedere, anume că energia nucleară era singura ieşire, răul cel mai mic. James Locelock, Stewart Brand, Tim Flannery, Jared Diamond, Paul Ehrlich. Cercetători şi oameni buni toţi. Aşa cum stăteau lucrurile acum, să fi fost oare un accident,

o scurgere locală de radiaţii, cel mai rău lucru posibil? Chiar şi fără un accident, cărbunele crea în fiecare zi dezastre, iar efectele erau globale. Acei 28 de kilometri pătraţi din jurul Cernobâlului nu deveniseră acum cea mai bogată şi variată regiune, din punct de vedere biologic, din Europa Centrală, pe când rata mutaţiilor privind toate speciile de floră şi faună nu crescuse decât puţin sau chiar deloc peste normă? Şi, oricum, „radiaţie“ nu era doar un alt cuvânt pentru „lumină solară“?

Cel de-al doilea e-mail conţinea o invitaţie de-a vorbi în cadrul unei întruniri a miniştrilor de externe la COP 15, marea conferinţă legată de schimbarea climei din Copenhaga, în decembrie. Beard întruchipa însuşi spiritul respectivei întruniri şi era, presupunea el, alegerea ideală. O să se ducă cu siguranţă. I se aduse aperitivul, o brânză portocalie, scufundată în aluat, trecută prin pesmet şi sare şi apoi prăjită în ulei, cu un sos cremos, verde deschis. Însăşi perfecţiunea şi într-o cantitate generoasă. În clipa în care separeul său se goli de angajaţi, îşi turnă restul de Genever. Mâncă rapid şi tocmai ajunsese la ultimele trei romburi, întrebându-se dacă nu cumva fuseseră umplute cu ciuperci în loc de brânză, când începu să-i vibreze telefonul lângă farfurie.

— Toby.

— Ascultă. Am tot soiul de veşti proaste pentru tine, dar cel mai rău lucru s-a petrecut abia acum câteva minute.

Beard observă tonul încordat şi ostil din vocea prietenului său pe care acesta încerca să-l ţină sub control

— Spune.

— Cineva a distrus panourile cu un baros. A luat-o printre rânduri şi le-a stricat pe toate. Am pierdut toţi catalizatorii. Componentele electronice. Totul.

N-ar fi avut cum să primească vestea încercând să se comporte respectabil. Beard îşi împinse

farfuria la o parte. Trebuia să fie opera constructorului. Oare cât îl plătise Barnard? Două sute de dolari? Mai puţin?

— Şi mai ce?

— N-o să ne mai întâlnim. Nu cred că te mai suport în faţa ochilor, Michael. Dar ca să ştii: am luat legătura cu un avocat din Oregon. O să fac paşii necesari pentru a mă apăra de datorii, care de drept îţi aparţin ţie. Noi, de fapt, tu deja datorezi trei milioane şi jumătate. Ziua de mâine o să coste încă o jumătate de milion. Poţi să te duci şi să le explici asta oamenilor ălora de treabă. De asemenea, Braby o să îţi ia tot ce ai sau o să ai vreodată. Iar în Anglia, tatăl acelui băiat mort a convins autorităţile să te dea în urmărire penală, în principal pentru furt şi fraudă. Te urăsc, Michael. M-ai minţit şi eşti un hoţ. Dar nu vreau să te văd în puşcărie. Aşa că stai departe de Anglia. Du-te undeva unde nu au tratate de extrădare.

— Altceva?

— Atât. Meriţi aproape tot ce o să păţeşti. Aşa că sper să te ia dracu'.

Convorbirea se întrerupse.

De data asta nu îşi mai ascunse butelcuţa în timp ce scutura ultimii stropi deasupra paharului. Nu mai erau decât două picături. Ospătăriţa stătea în dreptul cotului său, ţinând o farfurie încărcată. Era o puştoaică solemnă, cu părul prins într-o coadă prea îngrijită, iar deasupra dinţilor avea o proteză decorată cu mărgeluţe de sticlă colorată. O costa mult să zică ce avea de zis.

— Domnule, nu este permi… permis alcoolul în incintă.

— Nu ştiam. Îmi pare rău.

Ospătăriţa luă castronul cu cele trei romburi reci rămase şi îi aşeză în faţă felul principal. Patru fâşii de piept de pui fără piele, aranjate între trei bucăţi mici şi subţiri de vită, totul înfăşurat într-un strat de şuncă, cu un sos de miere şi brânză pe deasupra,

servit alături de un cartof copt deja bine înmuiat în unt şi brânză topită.

Beard rămase cu privirea în farfurie un timp. Destinaţia cea mai potrivită, din câte se spunea, pentru a evita extrădarea, era Brazilia. Oare ar fi trebuit să-şi cumpere un bilet spre São Paulo şi să trăiască împreună cu Sylvia? Era o femeie minunată şi foarte interesantă. Poate nu era o idee rea. Dar nu era posibil. Pentru a se consola, apucă cuţitul şi furculiţa, dar îl distrase priveliştea rănii, melanomul de pe dosul palmei. Era mai mare, îşi zise, de când se uitase ultima oară, şi căpătase o culoare agresivă, un vineţiu-brun, în lumina fosforescentă de la Blooberry. Chiar avea de gând să se ocupe de asta acum, pe lângă toate celelalte? Se gândea că este puţin probabil. Avea să se rezolve de la sine. Şi nici nu va merge a doua zi la centrală să vorbească unei mulţimi mânioase. Nici nu va salva lumea.

Lăsă tacâmurile nefolosite pe masă. Ce voia cel mai mult era să meargă singur într-un bar şi să se aşeze la tejghea cu un pahar de whisky. Era puţin de mers până pe 4th Street. Dar mai bine lua maşina. Tocmai urma să ceară nota când auzi hărmălaie în partea cealaltă a restaurantului. Se întoarse şi o văzu pe Melissa cu obrajii îmbujoraţi, purtând una din rochiile ei din Caraibe, decorată aprins, cu flori mari şi verzi pe un fundal roşu cu negru. Trecea agale pe lângă semnul pe care scria „Vă rugăm, aşteptaţi să fiţi conduşi la masă“, iar chiar în spatele ei, în mod surprinzător, era Darlene. Ambele femei arătau furioase, impetuoase şi şifonate, de parcă tocmai se bătuseră în faţa localului. Acum îl căutau cu privirea. În faţa lor, la câţiva metri, era Catriona, cu un ghiozdan care arăta astfel încât să dea impresia că i se caţără un ursuleţ koala în spate, ca să fie şi el plimbat. Îşi văzu tatăl înaintea femeilor şi o porni în fugă spre el, cu intenţia de a-l revendica, strigând ceva nedesluşit, ţopăind printre mesele aglomerate. În

timp ce Beard se ridica să o întâmpine, simţi în inima sa o senzaţie străină, ca o dilatare, dar se îndoia, în timp ce îşi deschidea braţele spre ea, că l-ar mai fi crezut cineva dacă ar fi încercat să spună că era dragoste.

1. John Milton, *Paradisul pierdut*, Cartea întâi, traducere de Aurel Covaci, Editura Minerva, Biblioteca pentru toţi, Bucureşti, 1972, p. 27 (n. t.).

2. Aphra Behn (1640-1689) a scris piese de teatru, romane şi câteva volume de poeme, fiind una dintre primele femei britanice cu statutul de scriitoare (n. t.).

3. Om de afaceri american (n. 1955), unul dintre cofondatorii companiei Sun Microsystems la începutul anilor ’80. Din 2004 şi-a înfiinţat propria companie, Khosla Ventures, care se concentrează asupra investiţiilor cu capital de risc, în special în domeniul tehnologiei (n. t.).

4. Om de afaceri israelian (n. 1968), fondator al companiei Better Place, menită să ofere o alternativă, pe piaţa transporturilor, la tehnologia pe bază de combustibil fosil, prin folosirea vehiculelor electrice (n. t.).

Anexă

Discursul de prezentare al domnului profesor Nils Palsternacka de la Academia Regală de Ştiinţe a Suediei.

(Traducere din suedeză)

Majestate, Alteţele Voastre Regale, doamnelor şi domnilor,

Faptul că mă puteţi vedea stând în faţa dumneavoastră este un omagiu adus fotopigmenţilor care captează lumina în ochii dumneavoastră. De asemenea, faptul că ne este cald şi bine în ciuda vremii friguroase de afară, de pe străzile Stockholmului, se datorează frunzelor din pădurile carbonifere care au captat lumina soarelui cu pigmenţii lor fotosintetici şi ne-au lăsat nouă depuneri de cărbune şi petrol. Acestea sunt exemple simple ale interacţiunii dintre radiaţii şi materie şi ale felului în care aceasta susţine viaţa pe Pământ. Spre sfârşitul anilor '40, o cunoaştere profundă a acestei interacţiuni a fost atinsă de Feynman şi Schwinger, iar în anul 1970, cei mai mulţi fizicieni erau de părere că acest capitol putea fi închis şi că explorarea fundamentelor se mutase fie pe o scară cosmică, fie spre ceea ce se petrece şi mai adânc, în interiorul atomilor. Li se pregătea, însă, o surpriză.

Conferinţa Solvay este un eveniment de mare importanţă în lumea fizicii. La întrunirea din 1972, într-o sesiune de după-amiază, un strigăt s-a auzit din spatele sălii. Capete s-au întors să-l descopere pe Richard Feynman ţinând în braţe un vraf de hârtii. „Magie!“, a strigat, apoi a avansat către partea din faţă a sălii şi, cerându-i scuze vorbitorului, a pus stăpânire pe podium. În cinci minute de gesticulări şi argumentări intense, a explicat cum o problemă care l-a consternat foarte mult timp a fost rezolvată de un tânăr cercetător, pe numele său Michael Beard.

„Momentul magic“ de la Solvay a intrat, desigur, în istorie. Nu este greu să ne închipuim de ce ideile din lucrarea lui Beard l-au interesat atât de mult pe Feynman. Acestea arătau cum diagrame anume care descriau interacţiunea luminii cu materia se înscriau într-un nou tip de simetrie subtilă care simplifica teribil calculele. În percepţia publicului larg, mecanica cuantică are de-a face cu lucruri

foarte mărunte; este adevărat că numai sisteme foarte mici îşi pot păstra coerenţa cu uşurinţă, rămânând adică izolate de mediu. Şi totuşi, teoria lui Beard releva că evenimentele ce se petrec când radiaţia interacţionează cu materia se propagă coerent la o scară mult mai mare, în comparaţie cu cea a atomilor; şi mai mult, maniera în care se propagă este similară unei diagrame ce descrie un sistem complicat, genul de imagine pe care un inginer ar prezenta-o explicând cum funcţionează o rafinărie, de exemplu, sau paşii ce se succed logic într-un program de calculator. Acest lucru a transformat felul în care înţelegem efectul fotoelectric într-o aşa de mare măsură, încât acum Fuziunea Beard-Einstein se află pe buzele tuturor, această alăturare care i-ar da fiori oricărui fizician, localizând cu mândrie munca lui Beard într-o linie care porneşte de la opera revoluţionară a lui Einstein din 1905.

Graţie talentului său pentru popularizare, Feynman a conceput un truc pentru a demonstra principiile din spatele Fuziunii. Necesită şase curele sau benzi împletite într-un model elaborat. Apoi, şase oameni apucă câte două capete libere fiecare şi ridică nodul la vedere. Oricine poate vedea că s-a creat un nod destul de complicat şi că nu sunt mari şanse ca acesta să se desfacă, decât dacă participanţii dau drumul la capetele lor. În continuare, participanţii schimbă locurile între ei, într-o mişcare care aduce cu o piruetă dintr-un dans country, operaţiune care pare să sporească dificultatea nodului. Însă, la un semnal, toţi participanţii trag de capetele lor, iar în faţa privitorilor uluiţi, curelele cad descurcate pe podea. „Careul lui Feynman" a devenit nelipsit de la orice curs de fizică şi probabil că nu există student la fizică care să nu fi participat la o astfel de demonstraţie, în unele cazuri chiar cunoscându-şi viitorul soţ sau soţie în această fericită busculadă.

Astfel, vedem esenţa topologică a concepţiei lui Michael Beard: acţiunea grupului (excepţionalul grup Lie E_8, unul dintre masivii locatari ai Tărâmului Platonic) care descâlceşte şi coregrafiază interacţiunile complicate dintre lumină şi materie, desfăşurându-le într-o succesiune de paşi logici. Această interdependenţă dintre operaţiuni reprezintă magia esenţială, mişcarea baghetei de vrăjitor, şi duce cu gândul la felul în care Einstein a descris teoria atomică a lui Bohr: cea mai înaltă formă de muzicalitate în sfera gândirii. În cuvintele filozofului Francis Bacon:

Cea mai dulce şi măreaţă Armonie este atinsă când fiecare Partitură sau Instrument se aude nu individual, ci ca o Fuziune a

ansamblului.

Domnule profesor Michael Beard, vi se încredinţează Premiul Nobel pentru Fizică al acestui an pentru contribuţia profundă pe care aţi adus-o înţelegerii noastre în privinţa interacţiunii dintre materie şi radiaţia electromagnetică. Este o onoare să aduc cele mai călduroase felicitări Academiei Regale de Ştiinţe a Suediei. Vă invit să înaintaţi şi să primiţi Premiul Nobel din mâinile Majestăţii Sale, regele.

Mulţumiri

Le sunt recunoscător lui David Buckland şi Cape Farewell pentru invitaţia de a face o excursie la Spitsbergen în februarie 2005 – acest roman îşi are începuturile pe un fiord îngheţat. Doctorul Graeme Mitchison, de la Centrul de Calcul în Domeniul Fizicii Cuantice din Cambridge m-a îndrumat cu generozitate în domeniile matematicii şi fizicii. Toate greşelile care s-au strecurat îmi aparţin. Tot dumnealui a dat viaţă şi discursului de decernare a Premiului Nobel lui Michael Beard. Le datorez mulţumiri profesorului John Schellnhuber, director al Institutului de Cercetări în Domeniul Impactului Climateric din Potsdam, şi lui Stefan Rahmstorf de la acelaşi institut, doctorului Doug Arent, James Bosch şi profesorului John A. Turner de la Laboratorul Naţional de Energie Regenerabilă din Golden, Colorado, lui Malcolm McCulloch de la Oxford, Departamentul de Ştiinţele Ingineriei, profesorului Mike Duff de la Colegiul Imperial, lui Philip Diamond de la Institutul de Fizică, lui Tim Garton Ash şi, ca întotdeauna, Annalenei McAfee. Mulţumiri lui Dan Boekman pentru că mi-a pus la dispoziţie o casă din New Mexico şi lui Greg Carr pentru casa din Sun Valley, Idaho. Sunt recunoscător pentru nenumărate cărţi şi articole despre încălzirea globală şi pentru schimbul de idei dintre Steven Pinker şi Elizabeth Spelke de pe site-ul Edge.com. Mai presus de toate, îi sunt îndatorat lui Walter Isaacson pentru minunata sa biografie, *Einstein.*

Table of Contents